Ψηφιακή Βιβλιοθήκη από το Μουσείο Εθνικής Πολιτικής

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Θεόφραστος - Τμήμα Εκδόσεων Α.Π.Θ.

7522

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ
ΕΚ ΞΕΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΩΝ

ΕΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΤΡΙΤΑΞΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΟΝΟΤΑΞΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ

ΕΤΙ ΔΕ

ΤΗΣ Γ' ΚΑΙ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΜΕΤΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΙΑ ΤΩΝ Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΤΗΣ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΚΑΙ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1914 ΚΑΘΟΡΙΣΘΕΝΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ
1915

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΩΝ
ΕΚ ΞΕΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΩΝ

ΕΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΗΣ Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΤΡΙΤΑΞΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ
ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΟΝΟΤΑΞΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ

ΕΤΙ ΔΕ

ΤΗΣ Γ' ΚΑΙ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΜΕΤΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΙΑ ΤΩΝ Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΤΗΣ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΚΑΙ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1914
ΚΑΘΟΡΙΣΘΕΝΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ
1915

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΥΠΟΙΣ "ΑΥΓΗΣ,, ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὸ βιβλίον τοῦτο διπλῆν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν χρῆσιν : ἐν μὲν τοῖς Διδασκαλείοις ὡς ἀναγνωστικὸν τῆς γ' τάξεως, κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1914, ἐν δὲ τοῖς Γυμνασίοις ὡς ἀνάγνωσμα κατ' οἶκον διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς γ' καὶ τῆς δ' τάξεως, καθὸ περιέχον ποιήματα καὶ δράματα ἐκ ξένων λογοτεχνιῶν, κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1914.

Συνταχθὲν μετὰ πάσης προσοχῆς ὅπως οὐδὲν περιέχηται ἐν αὐτῷ τὸ ἀντιτιθέμενον πρὸς τὸν σκοπὸν δι' ὃν προορίζεται, δὲν ἦτο δυνατόν, καὶ διὰ τὸ περιωρισμένον τοῦ χώρου, ἀναλόγου πρὸς τὸν χρόνον τῆς χρήσεως, καὶ διὰ τὴν σπάνιν μεταφράσεων δοκίμων εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν — δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περιλάβῃ ἐκ πασῶν τῶν λογοτεχνιῶν τῆς ὑφηλίου ἀποσπάσματα, οὐδ' ἐκ τῶν κορυφαίων ἑκάστης λογοτεχνίας τὰ ἄριστα. Κατ' ἀνάγκην περιωρίσθη εἰς τὰς κυριωτάτας λογοτεχνίας τῆς Εὐρώπης καὶ ἐξ αὐτῶν πάλιν περιέλαβεν ἐκεῖνα, ὅσων ὑπῆρχον ἑλληνικαὶ μεταφράσεις δόκιμοι, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκταί, γενομένης ἀναδρομῆς καὶ εἰς ἀπώτατον παρελθὸν πρὸς ἀναζήτησιν, μέχρι καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Τοιαῦται εἶναι αἱ μεταφράσεις ἐξ ἔργων τοῦ Ἀλφιέρη, τοῦ Γολδόνη, τοῦ Φενελῶνος κλπ.

Προσπάθεια κατεβλήθη ἐν τούτοις ὅπως πᾶσαι αἱ περιληφθεῖσαι μεταφράσεις ἔχωσι τουλάχιστον τὸ προσὸν τῆς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου προελεύσεως, δὲν ἐλήφθησαν δὲ ὑπ' ὄψιν αἱ ἀναμεταφράσεις, ὡς μοιραίως ἀπομακρυνόμεναι τῶν πρωτοτύπων. Τῶν δ' ἐμμέτρων ἔργων μόνον ἔμμετροι μεταφράσεις ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν.

Ἐν τέλει τοῦ βιβλίου προσετέθησαν βιογραφικαὶ καὶ γραμματικαὶ σημειώσεις περὶ ἑκάστου τῶν περιληφθέντων ἐν τῷ βιβλίῳ συγγραφέων, καὶ εἰκόνες πλείστων ἐξ αὐτῶν παρενετέθησαν.

Τοιοῦτο τὸ παρὸν βιβλίον ἐλπίζω ὅτι θὰ καταστήσῃ ἐφικτὴν τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τῶν νέων προγραμμάτων τοῦ Διδασκαλείου καὶ τοῦ Γυμνασίου καὶ θὰ πραγματώσῃ τὴν ἀρίστην πρόθεσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὅπως καταστήσῃ γνωστὰ εἰς τὴν παιδευομένην νεότητα ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ διανοητικὰ ἀριστουργήματα τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος καὶ τὰ μεταγενέστερα ὑπέροχα λογοτεχνικὰ ἔργα

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. **ΔΑΝΤΗΣ ΑΛΙΓΚΕΡΗΣ**: ΕΚ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ μετάφρ. *Ἀλ. Ραγκαβῆ* σ. 1, μεταφρ. *Γ. Καλοσγούρου* σ. 5. **ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΣ ΤΑΣΣΟΣ**: ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΜΕΝΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ μετάφρ. *Ἀλ. Ραγκαβῆ* σ. 8, μετάφρ. *Ἰουλ. Τυπάλδου* σ. 12. **ΠΕΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΟΣ**: ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ μετάφρ. *Δ. Σολωμοῦ* σ. 14. **ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΟΛΔΟΝΗΣ**: Ο ΑΛΗΘΗΣ ΦΙΛΟΣ μετάφρ. *Ἰ. Καρατζᾶ* σ. 17. **ΒΙΚΤΩΡ ΑΛΦΙΕΡΗΣ**: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ μετάφρ. *Ἰ. Πετριτσοπούλου* σ 23. **ΟΥΓΟΣ ΦΟΣΚΟΛΟΣ**: ΤΑ ΜΝΗΜΑΤΑ μετάφ. *Γ. Ζαλοκώστα* σ. 29. **ΙΑΚΩΒΟΣ ΛΕΟΠΑΡΔΗΣ**: ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΓΡΙΟΠΕΤΕΙΝΟΥ μετάφρ. *Ἀρ. Καμπάνη* σ. 31. **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΝΤΖΩΝΗΣ**: ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΩΝ μετάφρ. *Ρενιέρη, Σίμου καὶ Χαλκιοπούλου* σ. 35. **ΕΔΜΟΝΔΟΣ ΔΕ ΑΜΙΤΣΗ**: ΕΚ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ μετάφρ. *Δ. Βερναρδάκη* σ. 42. **ΑΔΑ ΝΕΓΡΗ**: ΝΕΚΡΟΨΙΑ μετάφρ. *Ἀγγ. Βλάχου* σ. 47.

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. **ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ**: ΕΚ ΤΟΥ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΟΥ μετάφρ. *Ἰσιδ. Σκυλίτση* σ. 49. **ΚΑΛΔΕΡΩΝ ΔΕ ΛΑ ΒΑΡΚΑ**: Ο ΑΛΚΑΔΗΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΜΕΑΣ μετάφρ. *Ἰ. Καμπούρογλου* σ. 54.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. **ΟΥΙΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ**: Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΛΗΡ μετάφρ. *Δ. Βικέλα* σ. 57. ΜΑΚΒΕΘ μετάφρ. *Δ. Βικέλα* σ. 63. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΟΕΛ-ΓΟΡΔΩΝ ΒΥΡΩΝ**: ΕΚ ΤΟΥ ΓΚΙΑΟΥΡ μετάφρ. *Αἰκ. Κ. Δοσίου* σ. 69. ΕΚ ΤΟΥ ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ μετάφρ. *Κ. Δοσίου* σ. 71. **ΣΕΛΛΕΥ** : Ο ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ μετάφρ. *Ἀ. Ἐφταλιώτη* σ. 76.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΛΦΓΚΑΓΚ ΓΚΑΙΤΕ**: ΦΑΟΥΣΤ μετάφρ. *Ἀ. Προβελεγγίου* σ. 80. ΤΟ ΞΩΤΙΚΟ μετάφρ. *Ἰ. Παπαδιαμαντοπούλου (Μορεὰς)* σ. 89. **ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΣΙΛΛΕΡ**: ΜΑΡΙΑ ΣΤΟΥΑΡΤ μετάφρ. *Ἀ. Ἀναγνωστάκη* σ. 91. Η ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΓΗΣ μετάφρ. *Ἀγγ. Βλάχου* σ. 95. **ΕΦΡΑΙΜ ΛΕΣΣΙΓΚ**: ΝΑΘΑΝ Ο ΣΟΦΟΣ μετάφρ. *Ἀγγ. Βλάχου* σ. 97. **ΕΡΡΙΚΟΣ ΧΑΙΝΕ**: Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ μετάφρ. *Ἀγγ. Βλάχου* σ. 104. **ΓΕΡΑΡΔΟΣ ΧΑΟΥΠΤΜΑΝ**: ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΟΙΞΕΩΣ μετάφρ. *Γ. Σωτηριάδου* σ. 108.

ΡΩΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. **ΙΒΑΝ ΚΡΙΛΟΦ**: ΜΥΘΟΙ μετάφρ. *Π. Ἀξιώτου* ΤΟ ΣΑΚΚΙ σ. 114, ΧΗΝΕΣ σ. 115, ΤΟ ΕΠΑΝΩΦΟΡΙ ΤΟΥ ΖΑΝΝΗ σ. 116, ΤΑ ΔΥΟ ΒΑΡΕΛΙΑ σ. 117. **ΜΙΧΑΗΛ ΛΕΡΜΟΝΤΩΦ**: ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΟΙΝΙΚΕΣ μετάφρ. *Π. Λέφα* σ. 118, Ο ΦΥΓΑΣ μετάφρ. *Θ. Βελλιανίτου* σ. 120. **ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΕΝΙΕΦ**: ΠΟΙΗΜΑΤΙΑ ΕΝ ΠΕΖΩ ΛΟΓΩ μετάφρ. *Π. Λέφα*, Ο ΕΠΑΙΤΗΣ σ. 122, ΤΟ ΣΤΡΟΥΘΙΟΝ σ. 123, ΑΙ ΔΥΟ ΑΓΝΩΣΤΟΙ σ. 124, ΑΙ ΝΥΜΦΑΙ σ. 124.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ. **ΜΟΛΙΕΡΟΣ**: ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ μετάφρ. *Ἰ. Φραγκιᾶ* σ. 127. ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ μετάφρ. *Ἰ. Ἰσ. Σκυλίτση* σ. 131. **ΛΑΦΟΝΤΑΙΝ**: Ο ΖΙΖΙΚΑΣ μετάφρ. *Ἀλ. Ραγκαβῆ* σ. 137. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΚΙΝΑΣ**: ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ μετάφρ. *Π. Πανᾶ* σ. 139. **ΦΕΝΕΛΩΝ**: ΕΚ ΤΩΝ ΤΥΧΩΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ μετάφρ. *Δ. Π. Γοβδελᾶ* σ. 145. **ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΣ**: ΕΚ ΤΟΥ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟΥ μετάφρ. *Ε. Ροΐδου* σ. 149. **ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΣ**: Ο ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΙΟΥΔΑΙΟΣ μετάφρ. *Κλ. Τριανταφύλλου* σ. 152. **ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ**: Η ΕΛΛΑΣ μετάφρ. *Ἀγγ. Βλάχου* σ. 155. Η ΕΡΗΜΙΑ μετάφρ. *Ἀγγ. Βλάχου* σ. 157. **ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ**: ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ μετάφρ. *Ἰ. Καρασούτσα* σ. 161. ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗΝ ΚΡΟΝΟΝ μετάφρ. *Ἀγγ. Βλάχου* σ. 164. ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ μετάφρ. *Κ. Παλαμᾶ* σ. 164.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΔΑΝΤΗΣ ΑΛΙΓΚΕΡΗΣ
[Dante 1265 – 1321].

ΕΚ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ

ΤΟ ΦΟΒΕΡΟΝ ΔΑΣΟΣ

(Ἄσμα Α΄ στ. 1—27)

Ἔτεμνον μέσην τὴν ὁδὸν τοῦ βίου,
ὁπότ' εὑρέθην εἰς ζοφῶδες δάσος,
τῆς κατ' εὐθεῖαν ἐκτραπεὶς ἐξόδου.
Χαλεπὸν πρᾶγμα νὰ εἰπῶ πῶς ἦτον
τραχὺ τὸ δάσος, ἄγριον νευρῶδες.
Αὐτοῦ καὶ μόν' ἡ μνήμη φέρει τρόμον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μόλις αὐτῆς πικρότερος ὁ τάφος.
Ἀλλ' ἵν' ἀφηγηθῶ καὶ τὰ καλά του,
θὰ εἴπω κ' εἴτι ἄλλο εἶδ' αὐτόθι.
Πῶς εἰς αὐτὸ εἰσῆλθον δὲν ἠξεύρω.
Τοσοῦτο μ' εἶχεν ὕπνος καταλάβῃ,
ὥστε τὸν δρόμον τὸν ὀρθὸν ἀφῆκα.
Εἰς πρόποδας δὲ λόφου ὡς ἀφίχθην,
ὅστις τὸ τέρμα ἦτο τῆς κοιλάδος
τῆς ἐμβαλούσης φόβον τῇ ψυχῇ μου,
καὶ ἀναβλέψας εἶδον πῶς τὰ νῶτα
αὐτοῦ ἐχρύσου ἤδη ὁ πλανήτης
ὁ ὁδηγῶν εἰς τὰς εὐθείας τρίβους,
ὁ φόβος μου ἐκόπασεν ὀλίγον
ὁ ἔνδον τῆς καρδίας μου λιμνάσας
κατὰ τὴν νύκτα τῶν δεινῶν ἐκείνην.
Ὡς δὲ ἀσθμαίνων ὁ ἐκ τοῦ πελάγους
εἰς τὴν ἀκτὴν περισωθείς, τὸ κῦμα
τὸ κινδυνῶδες στρέφεται καὶ βλέπει,
οὕτως ἐστράφη, ὑπεκφεύγουσά με,
καὶ ἡ ψυχή μου, νὰ ἴδῃ τὸν δρόμον,
ὃν ζῶν οὐδέποτέ τις καταλείπει.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΘΗΡΙΑ

(Ἆσμα Α' στ. 28—60)

Μικρὸν ἀναπαυθείς, βαρὺς τὸ σῶμα,
τὴν ξηρὰν ῥάχιν ἤρχισ' ἀναβαίνων,
κ' ἦν πάντοτε ὁ βαίνων ποὺς ὁ κάτω.
Ἀρξάμενος δὲ μόλις τῆς ἀνόδου,
ἐμπρός μου βλέπω πάρδαλιν ταχύπουν,
κατάστικτον πᾶν ἔχουσαν τὸ δέρμα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Οὐδόλως ἀπεχώρει ἀπ' ἐμπρός μου,
κ' ἐκώλυε τὸ βῆμά μου· Πολλάκις
νὰ ὀπισθοδρομήσω ἀπεστράφην.
Τῆς πρώτης ἦτον χαραυγῆς ἡ ὥρα·
ὁ δ' ἥλιος ὑψοῦτο μετ' ἀστέρων,
τῶν συνοδῶν του, ὅτε θεῖος ἔρως
ἔπλασε πρῶτον τὰ καλὰ ἐκεῖνα.
Νέ' ἀφορμὴ ἐλπίδων μοὶ ἐφάνη
τοῦ θηρὸς τούτου ἡ πολύχρους ὄψις,
τὸ γλυκὺ ἔαρ, τῆς αὐγῆς ἡ ὥρα.
Ἐκ νέου πλὴν μ' ἐνέβαλεν εἰς φόβους
ἐπιφανείς μοι αἰφνιδίως λέων.
Ἐφαίνετο ὡς κατ' ἐμοῦ προβαίνων,
τὴν κεφαλὴν ὀρθὴν καὶ πειναλέος.
Ἐλύσσα, κ' οἱ ἀέρες ἐφρικίων.
Καὶ ἀδηφάγος λύκαινα κατόπιν,
ἰσχνόσαρκον ἀλλ' ἄπληστον θηρίον,
πολλοὺς εἰς θλίψεις ἐμβαλὸν τῶν ζώντων.
Αὐτῆς μ' ἐπίεσεν ἡ ὄψις τόσον
καὶ νάρκην μοὶ ἐνέβαλε δειλίας,
ὥστ' ἀπηλπίσθην ν' ἀναβῶ ὡς ἄνω.
Ὡς δ' ὁ ἐκθύμως ἀγαπῶν τὰ κέρδη,
ὅταν ἐπέλθ' ἡ ὥρα τῆς ζημίας,
ἐν λογισμοῖς καὶ θλίβεται καὶ κλαίει,
τὸ τέρας τὸ ἀνήμερον ὁμοίως
πρὸς ἐμὲ βαῖνον βῆμα μετὰ βῆμα,
ὅπου σιγᾷ ὁ ἥλιος μὲ ὤθει.

Η ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΥΛΗΣ ΤΗΣ ΚΟΛΑΣΕΩΣ

(Ἄσμα Γ' στ. 1—9).

« Ἐγὼ εἰς τὴν πενθήρη φέρω πόλιν
» ἐγὼ εἰς τὴν ἀΐδιον ὀδύνην
» καὶ πρὸς τὰ στίφη τῶν ἀπολωλότων.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

« Ἐτελειώθην πρὸς δικαιοσύνην.
» Μ' ἀνήγειρεν ἡ δύναμις ἡ θεία
» κ' ἡ πανσοφία καὶ ὁ πρῶτος ἔρως.
« Οὐδὲν ἐπλάσθη πρὸ ἐμοῦ, πλὴν ὅσα
» αἰώνια· κ' ἐγὼ εἶμ' αἰωνία.
» Ὁ εἰσιὼν πᾶσαν ἐλπίδ' ἀφίτω.»

Η ΛΑΙΛΑΨ

(Ἆσμα Ε' στ. 24—46).

Τότ' ἤρχισαν τῆς θλίψεως οἱ γόοι
ν' ἀκούωνται, κ' ἦλθον εἰς μέρος, ὅπου
πλεῖστος κλαυθμὸς μοῦ ἔπληττε τὰ ὦτα.
Βωβὸν φωτὸς τὸ μέρος ἦν ἐκεῖνο,
καὶ ἐμυκᾶτο ὡς θαλασσοκλύδων,
ὃν ἄνεμοι μαστίζουν ἐναντίοι.
Ἀκάματος ἡ τῶν νερτέρων λαῖλαψ
τὰ πνεύματα ἐν σίφωνι συστρέφει,
συγκρούει καὶ κτυπᾷ καὶ τραυματίζει.
Πρὸ τοῦ κρημνοῦ δὲ ὅσοι ἀφικνοῦνται,
ἐκεῖ κραυγαὶ καὶ οἰμωγαὶ καὶ θρῆνοι
τὴν ἀρετὴν τὴν θείαν βλασφημοῦσιν.
Ἤκουσα ὅτι τιμωροῦνται οὕτως
οἱ σαρκικῶν ἁμαρτιῶν ἐργάται,
οἱ εἰς ὁρμὰς τὸν νοῦν ὑποδουλοῦντες.
Τοὺς πελαργοὺς ὡς ἐν χειμῶνος ὥρᾳ
φέρουσι κατ' ἀγέλας τὰ πτερά των,
τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ ἡ λαῖλαψ
ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἄνω καὶ κάτω φέρει·
οὐδ' ἔχουσιν ἐλπίδα, ἡ ποινή των
οὐχὶ νὰ παύσῃ κἂν νὰ μετριάσῃ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ ὡς οἱ γερανοί, ψάλλοντες θρήνους,
εἰς μακροὺς στοίχους τὸν ἀέρα τέμνουν,
ὁμοίως εἶδον, ἐκπεμπούσας γόους,
σκιὰς ἐκεῖν' ἡ συμφορὰ νὰ φέρῃ.

Μετάφρ. ΑΛ. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΟΙ ΠΟΤΑΠΟΙ

(Ἄσμα Γ' στ. 31–51).

Κ' ἐγὼ ποῦ τὸ κεφάλι μοῦζωνεν ἡ φρίκη,
ἔκραξα· «Δάσκαλέ μου[1], τί 'ναι αὐτὸ ποῦ ἀκούω;
καὶ τί κόσμος, ποῦ λὲς τὸν ἔσβυσεν ὁ πόνος;»
Κι' αὐτός· «Στὴν ἄθλι' αὐτὴ κατάστασι διαμένουν
τῶν ἀχρείων ἐκείνων οἱ ψυχαίς, ποῦ δίχως
ἀτιμία καὶ δίχως ἔπαινον ἔζῆσαν.
Σμιχταὶς στέκουν μ' ἐκείνη τὴν κακὴ χορεία
τῶν ἀγγέλων ποῦ μήτ' ἐχθροὶ τοῦ Ὑψίστου ἐβγῆκαν
μήτε πιστοί, ἀλλὰ μόνο τοῦ ἑαυτοῦ τους μεῖναν.
Τοὺς διώχνουν οἱ Οὐρανοὶ νὰ μὴ τοὺς ἀσχημίσουν,
οὐδ' ὁ τρίσβαθος Ἅδης στέργει νὰ τοὺς ἔχῃ.
γιατὶ δόξ' ἀπ' αὐτοὺς οἱ ἔνοχοι δὲ θᾷχαν.»
Κ' ἐγώ· «Ὦ Δάσκαλε, τί τόσο τοὺς βαραίνει,
ὁποῦ τόσο τοὺς κάνει δυνατὰ νὰ κλαίγουν;»
«Θὰ στὸ ἐξηγήσω πολὺ σύντομα,» ἀποκρίθη.
«Ἐλπίδα μέσα τους δὲ σώζεται θανάτου,
καὶ τόσο ποταπή 'ναι ἡ σκοτεινὴ ζωή τους,
ποῦ κάθε ἄλλη τύχη ὅποια κι' ἂν εἶν' ζηλεύουν.
Φήμη ὁ κόσμος γι' αὐτοὺς δὲν στέργει ν' ἀπομένῃ·
Ἔλεος, Δικαιοσύνη μ' ὅμοια ὀργὴ τοὺς διώχνουν.
Μὴ μιλοῦμε γι' αὐτούς, μὰ κύτταζε καὶ πέρνα.»

---

1) Ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ὁδηγοῦντα αὐτὸν Βιργίλιον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ο ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

(Ἄσμα Θ' στ. 64—103).

Καὶ ἰδοὺ ποῦ ἀπάνω ἀπάνω ἀπὸ τὸ κῦμα ἐρχόνταν
ἕνας βρόντος ἀχοῦ κατάμεστου ἀπὸ φόβο
κ' ἔκανε ταὶς ὀχθιαίς του καὶ ταὶς δυὸ νὰ τρέμουν·
καὶ δὲν ἦταν ἀνόμοιος ἀπ' τὸ βρόντο ἀνέμου
ποῦ τὴν ὁρμὴ παίρνει ἀπ' ταὶς ζέσταις ποῦναι ἀντίκρυ,
τὸ δάσος κρούει, καὶ δίχως κρατημὸ κανένα
τὰ κλωνάρι' ἀνασπᾷ, πατάζει, κ' ἔξω φέρνει·
γεμᾶτος σκόνη ἐμπρὸς περήφανσς προβαίνει,
καὶ τοὺς βοσκοὺς νὰ φεύγουν κάνει καὶ τ' ἀγρίμια.
Τὰ μάτια μοῦλυσε καὶ μοῦπε· «Τώρα στρέψε
τὴ βλέψι στὸν ἀφρὸν ἐκεῖνο τὸν ἀρχαῖο
κατὰ κεῖ ποῦ ὁ καπνὸς πικρότερος πυκνώνει».
Καθὼς οἱ βάτραχοι μπροστὰ στὸ μισημένο
φίδι μέσ' στὰ νερὰ κατασκορπίζοντ' ὅλοι,
ὡς ποῦ τέλος καθένας μέσ' στὴ γῆ μουλώνει,
ὅμοια ψυχαὶς εἶδα ἐγὼ χίλιαις συντριμμέναις
σ' ἕναν ἐκεῖ μπροστὰ νὰ φεύγουν, ποῦ πατῶντας
ἐπερνοῦσε τὴ Στύγα μὲ στεγναὶς πατούναις.
Ἔδιωχνε ἀπ' τὴ θωριά του τὸν παχὺν ἀέρα
συχνὰ μπροστὰ τὸ ζερβὶ χέρι του κινῶντας
καὶ μονάχ' ἀπ' αὐτὸν τὸν κόπο κουρασμένος.
Ἔννοιωσα εὐθὺς πῶς ἦταν τ' Οὐρανοῦ σταλμένος·
στὸ δάσκαλό μου στρέφω, κ' ἔκαμε αὐτὸς νεῦμα
ἥσυχος νὰ σταθῶ καὶ νὰ τὸν προσκυνήσω.
Ἄχ! πόσο ἀπὸ θυμὸ μοῦ φαίνονταν γεμᾶτος!
Ἐστάθη ἐκεῖ στὴ θύρα καὶ μὲ μιὰ βεργοῦλα
τὴν ἄνοιξε, κι' αὐτὴ ποσῶς δὲν ἀντιστάθη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

«Ὦ τ' οὐρανοῦ διωγμένοι, γένος μισημένο»,
ἄρχισ' αὐτὸς ἀπάνω στὸ φριχτὸ κατῶφλι,
«πόθεν αὐτὴ σ' ἐσᾶς ἡ ἀποκοτιὰ φωλιάζει ;
Γιατί ἀντιστέκεσθε στὴ θέλησιν ἐκείνη,
ποῦ κανεὶς τὸ σκοπό της δὲν μπορεῖ νὰ κόψῃ
καὶ ποῦ πολλαὶς φοραὶς σᾶς αὔξησε τὸν πόνο ;
Τί σ' ὠφελεῖ ν' ἀντισταθῇς στὰ διωρισμένα ;
Ὁ Κέρβερός σας ἔχει ἀκόμη, ἂν τὸ θυμᾶσθε,
γι' αὐτὸ πηγοῦνι καὶ λαρύγγι μαδημένα».
Κατὰ τὸ βρωμερὸ δρόμο κατόπι ἐστράφη
καὶ πρὸς ἐμᾶς λέξι δὲν εἶπε, ἀλλ' εἶχε ἀνθρώπου
θωριά, ποῦ ἄλλη φροντίδα σφίγγει καὶ κεντάει
παρὰ ἡ φροντίδα γιὰ κεινοὺς ποῦ ἐμπρός του στέκουν.

Μετάφρ. Γ. ΚΑΑΟΣΓΟΥΡΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΣ ΤΑΣΣΟΣ

[Tasso 1544—1595].

ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΜΕΝΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Ἆσμα Α' στ. 41—136).

Τὸ ἕκτον ἔτος ἔληγεν, ἀφ' ὅτου εἰς Ἀσίαν
Ὁ χριστεπώνυμος στρατὸς μέγα φρονῶν μετέβη.
Ἤδη τὴν Νίκαιαν πορθεῖ, τὴν δ' ἄκαμπτον εἰς βίαν
Ἑδραίαν Ἀντιόχειαν ἐντέχνως κυριεύει,
Κ' ἐκ τοῦ συστάδην ἀντιστὰς πρὸς πᾶσαν τὴν Περσίαν,
Ἐν μάχαις κατὰ παμπληθῶν ἀνδρῶν τὴν προστατεύει.
Κ' ἡ Τορτοσία ἔπεσε, καὶ ὁ στρατὸς ἀνέτως
Διαχειμάζει, προσδοκῶν τὸ μετ' ἐκεῖνο ἔτος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐν τούτοις τῶν χειμερινῶν ὡρῶν τῶν νιφοβόλων,
Καθ' ἃς ἀργοῦσ' οἱ μαχηταί, μακρὰν δὲν ἦν τὸ πέρας,
Ὅταν ἐκ θρόνου φωταυγοῦς ὁ ποιητὴς τῶν ὅλων,
Ἐνιδρυμένου ὕψιστα εἰς διαυγεῖς αἰθέρας,
Ὅσον ὁ Ἅδης ἄπεστι τῶν οὐρανίων θόλων,
Τοσοῦτον ὑπερέχοντος τὰς διαστέρους σφαίρας,
Τὰς ὄψεις κάτω ἔστρεψε, κ' εἰς ἓν σημεῖον, μίαν
Ῥιπὴν τοῦ βλέμματος, τὸ πᾶν ἐπέβλεψε μὲ βίαν.

Τὰ πάντα εἶδε, κ' ἔστησε τὸ βλέμμα ἐν Συρίᾳ,
Τοὺς ἡγεμόνας ἄνωθεν σκοπῶν τοὺς φιλοχρίστους,
Καὶ διὰ τῆς ὁράσεως, ἥτις, ὡς φῶς ὀξεῖα,
Εἰς τῶν ἀνδρῶν τοὺς λογισμοὺς εἰσδύει τοὺς μυχίστους,
Τὸν Γοδεφρεῖδον ἐννοεῖ ὡς ὅλος ἐνθουσία
Ν' ἀποδιώξῃ τῶν σεπτῶν χωρίων τοὺς ἀπίστους,
Ἔμπλεων ζήλου πίστεως, καὶ ξένον τὴν καρδίαν
Πρὸς θησαυροὺς καὶ πρὸς ἰσχὺν καὶ πρὸς φιλοδοξίαν

Ἀλλ' εἶδεν, ἄπληστος ἡ φρὴν τοῦ Βαλδοβίνου, πάντα
Ὅτι ἐζήτει τ' ἀγαθὰ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν·
Καὶ τὸν Ταγρέδην εἰς ὁρμὴν μισόζωον προβάντα,
Διότι ἔρως ἄτοπος τῷ δάκνει τὴν καρδίαν·
Καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν εἰς παλαιὰ ἱστάντα
Τὸν Βοημόνδον θέμεθλα τὴν νέαν πολιτείαν,
Εἰς ἣν καὶ τέχνας ἔφερε, καὶ νόμιμα καὶ ἤθη,
Κ' εἰς στήριξιν τῆς ἀληθοῦς θρησκείας ἠσχολήθη.

Πλὴν τὰς ἰδέας του, πρὸς πᾶν ἕτερον ἔργον ξένας,
Ἐντὸς αὐτοῦ ἐφαίνετο τοῦ κύκλου στρέφων μόνου.
Τὸν δὲ Ῥηνάλδον ἔβλεπε φιλοπολέμους φρένας,
Καὶ πνεῦμα τρέφοντα ἐχθρὸν ἀργίας φυγοπόνου,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψυχρὸν πρὸς πλοῦτον, πρὸς ἀρχὰς τὰς ἐπιζητουμένας,
Ἀλλὰ τιμῆς ἀκόρεστον καὶ δόξης ἐπιφθόνου.
Τὸν εἶδεν ἐξαρτώμενον τοῦ Γέλφου τῶν χειλέων,
Καὶ διδαγμάτων ἀπ' αὐτῶν γευόμενον ἀρχαίων.

Ἐξιχνιάσας δὲ αὐτῶν καὶ ἄλλων τὰς καρδίας
Μέχρι μυχίων τῶν βυθῶν ὁ τοῦ παντὸς δεσπότης,
Καλεῖ ἀπὸ τῆς φωταυγοῦς ἀγγελικῆς χορείας
Πρὸς ἑαυτὸν τοῦ Γαβριήλ, τὸν δεύτερον ἐν πρώτοις,
Διερμηνέα του πιστόν, κομίζοντ' ἀγγελίας
Πρὸς τὰς ψυχάς, ἃς τοῦ Θεοῦ προκρίν' ἡ ἀγαθότης,
Ἐξ οὐρανοῦ μὲν κομιστὴν τῶν θείων θεσπισμάτων,
Ἐκ δὲ τῆς γῆς τῶν προσευχῶν, τοῦ ζήλου τῶν πλασμάτων.

Καὶ πρὸς τὸν πρέσβυν ὁ Θεὸς λαλεῖ. «Πρὸς Γοδεφρεῖδον!
Καὶ παρ' ἐμοῦ εἰπέ τῳ Πῶς ἀφέθη ὁ σκοπός των;
Πῶς οὕτως ἀπηλλάγησαν τῶν ἀνδρικῶν φροντίδων;
Διατί ἔτι τὴν Σιὼν πιέζει ὁ ἐχθρός των;
Συγκαλεσάτω αὐθωρεὶ βουλήν, καὶ μετ' ἐλπίδων
Παροτρυνέτω τοὺς βραδεῖς, καὶ ἔστω ἀρχηγός των.
Ἐντσῦθα τὸν ἐψήφισα, ἐκεῖ δ' οἱ σύντροφοί του·
Σύντροφοι σήμερον, ἀλλὰ ταχέως ὀπαδοί του».

Τῷ εἶπε, καὶ ὁ Γαβριήλ, ὁρμῶν μὲ σπεῦδον βῆμα,
Ταχὺς ἀπῆλθ' ἐκτελεστὴς τῶν ἐντολῶν τῶν θείων.
Τὸ ἀερῶδες ἐκδυθεὶς ἀόρατόν του σχῆμα,
Ἀνάλογον αἰσθήσεων ἐφόρεσ' ἐπιγείων.
Μέλη θνητά, μορφὴν θνητὴν ὑπέδυ, ἀλλ' ἐτίμα
Ἀμφότερα, οὐράνιον καὶ θεῖον μεγαλεῖον.
Τὴν ἡλικίαν ἔγινεν ἀντίπαις νεανίας,
Κ' ἐστέφη ὁ χρυσόκομος μ' ἀκτῖνας οὐρανίας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χρυσοπαρύφους πτέρυγας ἁρμόζει εἰς τοὺς ὤμους,
Ἀεικινήτους ὡς τὸ πῦρ, ταχείας, ἀκαμάτους.
Ἐπὶ ἀνέμων καὶ νεφῶν, ἐξαίσιος, τοὺς δρόμους
Πορεύεται τῶν στερεῶν καὶ πόντων τοὺς ἀβάτους·
Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φέρεται πρὸς ἄκρας ὑψικόμους
Ὁ οὐρανόθεν τὰς βουλὰς κομίζων τὰς ἀφάτους.
Τὸ πρῶτον εἰς τὸν Λίβανον κατενεχθείς, κρατεῖται,
Καὶ ἰσοζύγους πτέρυγας σταθμίζων αἰωρεῖται.

Πρὸς Τορτοσίαν δ' ἔπειτα ἐφώρμησεν ἀθρόον,
Εὐθὺ πρὸς τὰ παράλια χαράττων τὴν ὁδόν του.
Ὁ ἥλιος ἐκ τῶν ἀκτῶν προὐχώρει τῶν ἑώων,
Μέρος ἐντὸς φαινόμενος, μέρος ἐκτὸς τοῦ Πόντου·
Ὁ Γοδεφρεῖδος, μονωθεὶς τοῦ πλήθους τῶν ἡρώων,
Τὸν φόρον τῶν ἑωθινῶν ἐτέλει προσευχῶν του,
Ὅταν ἡλίῳ ἐμφερής, πλὴν φαεινότερός του,
Ἐφάνη ἐξ ἀνατολῶν ὁ ἄγγελος ἐμπρός του.

Καὶ προσεφώνησεν αὐτόν· « Ὦ Γοδεφρεῖδε, ὥρα
Ἐπῆλθεν ἡ κατάλληλος τῶν ἀνδρικῶν ἀγώνων.
Πῶς ἔτι δούλη τῆς Σιὼν πιέζεται ἡ χώρα,
Καὶ ὑπὲρ σωτηρίας της οὐδεὶς κινεῖται μόνον ;
Σὺ σπεῦσον, καὶ διέγειρον τοὺς νωθροτέρους τώρα,
Καὶ περὶ σὲ συγκάλεσον βουλὴν τῶν ἡγεμόνων.
Σὲ ἐξελέξατ' ὁ Θεὸς στρατάρχην των, καὶ ὅσοι
Ἴσοι σου ἤδη πρόθυμοι θὰ σοὶ ὑποταγῶσι.

»Μὲ στέλλει ὁ Παμβασιλεὺς πρὸς σέ, νὰ σοῦ μηνύσω
Τὰς θείας του βουλάς. Ὦ ! τίς ἐλπὶς σ' ἐξάπτει ὅλον
Ὑψίστης νίκης ! Τίς ἐν σοὶ, ὃν ἦλθον νὰ κινήσω,
Ὁ ζῆλος ὁ διάπυρος τῶν ἔργων τῶν δυσκόλων !»

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εἰπὼν ἀπέπτη ἀφανὴς γενόμενος, ὀπίσω
Πρὸς τὸν αἰθεριώτερον τῶν οὐρανίων θόλων.
Ὁ Γοδεφρεῖδος πρὸς αὐτοῦ τοὺς λόγους, πρὸς τὰ φῶτα,
Ἔμεινεν ἔμπληκτος τὸν νοῦν, τοὺς ὀφθαλμούς, τὰ ὦτα.

Μετάφρ. ΑΑ. ΡΑΓΚΑΒΗ

(Ἄσμα Γ' στ. 1–48).

Μὲ ταὶς δροσιαὶς ἐπρόβαινε ἡ αὐγὴ χαριτωμένη
Μὲ μύρια τῆς παράδεισος λουλούδια στολισμένη,
Ὅταν μέσ' στὸ στρατόπεδο π' ἄγρυπνο ἑτοιμαζότουν
Βοὴ καὶ ἁρμάτων ταραχὴ γύρω παντοῦ ἁπλωνότουν·
Καὶ μόλις ὅλο τῆς αὐγῆς ἐφάνηκε τ' ἀστέρι
Οἱ σάλπιγγες χαρούμεναις ἀντήχησαν στ' ἀέρι.
Ὁ πολέμαρχος μὲ γλυκοὺς τρόπους τοὺς ὁδηγάει,
Πότε τοὺς βάνει χαλινό, πότε τοὺς ἀκλουθάει·
Ἔργο πλειὸ δύσκολο, παρὰ κανεὶς νὰ σταματήσῃ
Τὸ κῦμα ποῦ σηκώνεται τὸ βράχο νὰ κτυπήσῃ,
Ἢ στὸν βοριὰ ν' ἀντισταθῇ ποῦ τὰ βουνὰ κλονίζει
Καὶ τὰ καράβια σύσσωμα στὴ θάλασσα βυθίζει.
Δὲν θέλει τὴν ὁλόθερμην ὁρμή τους νὰ βαστάξῃ,
Ἀλλ' ἑνωμένοι νὰ προβοῦν καὶ μὲ πολέμια τάξι.
Ἔχει καθένας τους φτερὰ στὰ πόδια, 'στὴν καρδία.
Τὸν κόπο δὲν αἰσθάνονται κ' ἐμπρὸς πετοῦν μὲ βία·
Κι' ὅταν μὲ ἀκτῖνες φλογεραὶς ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει
Καὶ τοὺς ἀγροὺς ἀνάβοντας χόρτα κι' ἀνθοὺς ξεραίνει,
Ἰδοὺ τὴν Ἱερουσαλὴμ ξανοίγουν ἐμπροστά τους,
Ἰδοὺ στὴν Ἱερουσαλὴμ στρέφουν τὰ βλέμματά τους,
Τὴν χαιρετοῦν ὁλόχαροι, μὲ πόθο τὴν κυττάζουν
Καὶ μύρια στόματα μὲ μιᾶς «Ἱερουσαλὴμ» φωνάζουν.
Ἔτσι κ' οἱ ναύταις ποῦ στεριαὶς ἀγνώρισταις γυρεύουν
Καὶ μέσα σ' ἄγρια σκοτεινὰ πέλαγα ταξιδεύουν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Παλαίβοντες μὲ τὸ βοριὰ καὶ τὴ θαλασσοζάλη,
Ἂν ξάφνω ὁ τόπος ποῦ ζητοῦν ἀγνάντια τους προβάλῃ,
Τὸν χαιρετοῦν, ὅλοι σ' αὐτὸν μὲ τὴν καρδιὰ πετιῶνται,
Καὶ πλέον ταὶς ἔρημαις νυκτιαίς, τοὺς κόπους δὲν θυμῶνται.
Ἀλλ' ἡ χαρὰ ποῦ ἔλαμψε 'σ τῶν Χριστιανῶν τὰ στήθη
Ἀγάλι' ἀγάλια ἐσβύστηκε κι' ἄλλο αἴσθημα ἐγεννήθη,
Ἀγάπης, φόβου, σεβασμοῦ ποῦ ταὶς καρδιαὶς νικάει·
Καὶ πλέον κανεὶς τὰ βλέμματα νὰ ὑψώσῃ δὲν τολμάει
Ὅπου γιὰ μᾶς ἕνας Θεὸς ἔγινε μέγα θῦμα
Κ' ἐθάφτη κι' ὁλοζώντανος ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ μνῆμα.
Στεναγμοί, λόγια θλιβερὰ καὶ παραπονεμένα,
Σημεῖα χαρᾶς καὶ δέησαις καὶ δάκρυα πικραμένα
Γύρω παντοῦ σηκώνονται καὶ δυνατὰ βουίζουν,
Σὰν ὅταν μέσα στὰ κλαδιὰ οἱ ἄνεμοι σφυρίζουν,
Ἢ ὅταν βράχους κ' ἔρημαις ἀκρογιαλιαὶς κτυπάει
Ἡ θάλασσα κι' ἀφρίζοντας βραχνόφωνα βογκάει.
Γυμνοὶ τὰ πόδια προχωροῦν ὅλοι μικροὶ μεγάλοι,
Τὰ ὁλόχρυσα στολίσματα βγάνουν ἀπ' τὸ κεφάλι,
Κι' ἀπ' ταὶς καρδιαὶς τ' ἀκάθαρτα πάθη ποῦ ταὶς μολύνουν,
Ταὶς ἁμαρτίαις ὁμολογοῦν καὶ δάκρυα πικρὰ χύνουν :
«Τὸ χῶμα, ποῦ τὸ αἷμά σου ἔβρεξε νὰ φιλήσω,
Χριστέ μου, καὶ μὲ κλάϋματα θερμὰ νὰ τὸ ποτίσω !
Τί στέκεις, παγωμένη μου καρδιά, καὶ σεῖς τί ἀργεῖτε,
Μάτια μου κακορρίζικα, δυὸ βρύσαις νὰ γενῆτε ;
Συντρίψου, ἀχάριστη καρδιά, στὸ κρῖμα βυθισμένη,
Ἢ κλάψα ἀπαρηγόρητη κ' αἰώνια σὲ προσμένει !»

Μετάφρ. ΙΟΥΛΙΟΥ ΤΥΠΑΛΔΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΟΣ

[Metastasio 1698 – 1782].

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τώρα ἡ ἄνοιξι μᾶς ἔκρυψε
Τ' ἀνθηρά, τὰ ὡραϊά της δῶρα,
Καὶ προβαίνει ἀσταχοφόρα
Τοῦ καλοκαιριοῦ ἡ αὐγή,

Καὶ ἀποκάτου ἀπὸ τὸν ἥλιο
Τόσο τοῦ ἄμμου ἡ λαύρα αὐξήνει,
Ποῦ εἰς τὴ βάρβαρη Κυρήνη
Μόλις εἶνσι ἡ λαύρα αὐτή.

Τώρα πλέον τὸ γλυκοχάραμα
Ἡ δροσιὰ δὲ συντροφεύει,
Χόρτο οὔτ' ἄνθι θεραπεύει
Μήτε μία σταλαματιά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πλέον δὲ σέρνει ὁ ῥύαξ τὸ ῥεῦμα
Εἰς τὴν γῆν, ὅποῦ διψάει
Καὶ σκασμένη ἀναζητάει,
Τὰ καρπόφορα νερά.

Τὴ φηγὸ κυττάζει ὁ ἥλιος
Μπουχωμένη, χλωμιασμένη,
Ποῦ εἶδε ὁ Μάης ξανανιωμένη
Εἰς τὰ φύλλα, εἰς τὴ μορφή·

Καὶ εἰς τὴν γῆν τὴν μητρικήν της
Σκιὰν ὀλίγη δὲν ἀφίνει,
Μήτε σκιὰ τοῦ ῥύακος δίνει,
Ποῦ τῆς ἔδωσε τροφή.

Ἱδρωμένος στήθια, πρόσωπο,
Πάνω ἐκεῖ 'στὰ θερισμένα,
Μὲ τὰ μέλη ξαπλωμένα,
Νά, κοιμᾶται ὁ θεριστής·

Καὶ τοὺς ἵδρωτες, ποῦ τρέχουν,
'Αποπάνου του γυρμένη,
Ἡ βοσκοῦλα ἐρωτεμένη
Τοῦ σφουγγίζει παρευθύς.

Κείτεται 'σὴν γῆ τὴν ἄκαρπη
Τὸ σκυλί, κι' ἀδυναμίζει,
Καὶ ποτέ του δὲν γαυγίζει
Στὸν αὐθέντη του κοντά,

'Αλλὰ τὸ ξερὸ λαρύγγι
Πολεμάει νὰ ξανασάνῃ,
Παίρνει ἀέρηδες, καὶ βγάνει
Λαχανιάσματα συχνά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κειὸς ὁ ταῦρος, ποῦ ποιμένες,
Νύμφαις, τοῦ 'χανε καμάρι,
Μὲ τὰ κέρατα ἀντιβάρει
Εἰς τὰ δέντρα δυνατά,—

Τώρα ἀργὸς κυττάει, μουγκρίζει,
Στοῦ αὐλακιοῦ τὴν πρασινάδα,
Καὶ μὲ μούγκρισμα ἡ γελάδα,
'Αποκριέται ἐρωτικά.

Τὰ πετούμενα ἡσυχάζουν·
Μελῳδίαις δὲν ἀσηκώνει
Τὸ γλυκόφωνο τ' ἀηδόνι,
'Αλλ' ὁ τσίτσικας λαλεῖ.

Καὶ τὰ ντύματα τὰ νέα
Δείχνουν τὰ παλαιὰ τὰ φίδια·
Διπλωμένα στὰ φραξίδια
Πρὸς τὸν ἥλιο ἔχουν στολή.

Τῆς ἡμέρας τῆς μακρύας
Εἰς τὴν κάψα, ὡς καὶ τὰ μαῦρα
Καὶ τὰ ψάρια ἀπὸ τὴ λαύρα
Ἔχουν κύματα ζεστά,

Καὶ ἀπὸ τ' ἄντρα τους δὲν βγαίνουν
Μέσ' στὸ πέλαο νὰ τρέχουν,
Κατοικιὰ σταὶς πέτραις ἔχουν,
Καὶ εἰς τὰ φύκια τὰ πικρά.

Μετάφρ. Δ. ΣΟΛΩΜΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΟΛΔΟΝΗΣ

[Goldoni 1707—1793].

Ο ΑΛΗΘΗΣ ΦΙΛΟΣ

(Εἰς τὰς δύο κατωτέρω σκηνὰς ἀπεικονίζεται ὁ χαρακτὴρ τοῦ γέροντος φιλαργύρου Ὀκταβίου).

(Πρᾶξις Α' — Σκηνὴ Ζ').

ΟΚΤΑΒΙΟΣ καὶ ἔπειτα ΤΡΑΠΟΛΑΣ ὑπηρέτης.

ΟΚΤ. *(Συνάζων ἀπὸ κάτω ὅ,τι εὑρίσκει).* Αὐτὸ τὸ κομμάτι τὸ χαρτὶ χρησιμεύει διὰ νὰ τυλίξω κανένα πρᾶγμα, καὶ αὐτὸς ὁ σπάγκος διὰ νὰ δέσω τίποτε· Ἐδῶ μέσα ὅλα τ' ἀφίνουν καὶ χάνονται. Ἂν δὲν ἤμουν ἐγὼ νὰ φροντίζω διὰ ὅλα, ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ!

ΤΡΑΠ. *(Περιπατεῖ δυνατὰ μὲ ἕνα καλάθι εἰς τὸ χέρι).*

ΟΚΤ. Περιπάτει σιγὰ σιγὰ νὰ μὴν σπάσῃς τ' αὐγά.

ΤΡΑΠ. Ἀφήσετέ με νὰ πηγαίνω νὰ ἑτοιμάσω τὸ γεῦμα διὰ νὰ μὴν καίῃ τοῦ κάκου ἡ φωτιά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΟΚΤ. Γάϊδαρε, ποῖος σ ἔμαθε νὰ ἀνάπτῃς τὴν φωτιὰ τόσον νωρίς ; Ἐγὼ τὴν ἔσβυσα πήγαινε τώρα νὰ τὴν ἀνάψῃς.

ΤΡΑΠ. Ἀνάθεμα τὴν φιλαργυρίαν !

ΟΚΤ. Ναί, ναί, φιλαργυρία ! Ἂν δὲν ἔκαμνα ἐγὼ ὀλίγην οἰκονομίαν, δὲν ἠθέλαμεν τρώγῃ καθὼς τρώγομεν. Ἔλα ἐδῶ. Ἔκαμες οἰκονομίαν εἰς τὰ ἔξοδα ;

ΤΡΑΠ. Ἐγύρισα ὅλην τὴν πόλιν διὰ νὰ εὕρω τ' αὐγὰ ἀπὸ μισὸν ὀβολὸν τὸ ἕνα.

ΟΚΤ. Παράξενον πρᾶγμα ! Ὅλα ἀκριβά, ὅλα ἀκριβά· δὲν ἠμπορεῖ πλέον νὰ ζήσῃ κανείς. Τί ἔδωκες εἰς τ' αὐγά ;

ΤΡΑΠ. Τέσσαρας ὀβολούς.

ΟΚΤ. Τέσσαρας ὀβολούς ! Τί διάβολο θὰ τὰ κάμωμεν ὀκτὼ αὐγά ;

ΤΡΑΠ. Διὰ τέσσαρας ἀνθρώπους τῷ ὄντι εἶναι πολλά !

ΟΚΤ. Ἀπὸ ἕνα αὐγὸ τὸν καθένα φθάνει καὶ ὄχι περισσότερον.

ΤΡΑΠ. Καὶ ἂν μᾶς περισσεύσουν, τί κακὸ θὰ πάθουν ;

ΟΚΤ. Ἠμποροῦν νὰ πέσουν καὶ νὰ σπάσουν ἐκείνη ἡ καταραμένη γάτα μ' ἔσπασε καὶ ἄλλα

ΤΡΑΠ. Τὰ βάζομεν εἰς ἕνα ἀγγεῖον.

ΟΚΤ. Καὶ ἂν σπάσῃ τὸ ἀγγεῖον σπάνουν ὅλα· ὄχι, ὄχι θὰ τὰ βάλω εἰς τὴν ἀλευροθήκην, ὅπου δὲν ἔχουν φόβον· δός με τα νὰ τὰ ἰδῶ.

ΤΡΑΠ. *(Δίδων τ' αὐγά).* Ὁρίστε, ἰδέτε τα

ΟΚΤ. Ὦ ἀμαθέστατε ! δὲν ἠξεύρεις νὰ ψωνίσῃς· εἶναι μικρά, δὲν τὰ θέλω· ἐξ ἀποφάσεως πήγαινέ τα ὀπίσω· δὲν τὰ θέλω.

ΤΡΑΠ. Εἶναι τὰ πλέον μεγάλα ὁποῦ εὑρίσκονται.

ΟΚΤ. Τὰ πλέον μεγάλα ; εἶσαι ἀνόητος. Ἰδέ, νὰ τὸ μέτρον τῶν αὐγῶν· ὅσα περνοῦν ἀπὸ τοῦτον τὸν κρίκον εἶναι μικρὰ καὶ δὲν τὰ θέλω.

ΤΡΑΠ. *(Καθ' ἑαυτόν).* Ὦ τρισκατάρατε φιλάργυρε ! ἔχει καὶ τὸ μέτρον τῶν αὐγῶν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΟΚΤ. Αὐτὸ περνᾷ, αὐτὸ δὲν περνᾷ, αὐτὸ δὲν περνᾷ, αὐτὸ περνᾷ, αὐτὸ δὲν περνᾷ, αὐτὸ περνᾷ, αὐτὸ περνᾷ, αὐτὸ δὲν περνᾷ· τέσσαρα περνοῦν, καὶ τέσσαρα δὲν περνοῦν· αὐτὰ τὰ κρατῶ· τἄλλα δός τα ὀπίσω. ***(Τὰ βάλλει εἰς τὸν κόρφον του)***.

ΤΡΑΠ. Καὶ ποῦ θὰ ἠμπορέσω νὰ εὕρω τώρα τοὺς χωρικοὺς ὁποῦ μὲ τὰ ἐπούλησαν ;

ΟΚΤ. Ἐκεῖνο στοχάσου το ἐσύ· ἐγὼ δὲν τὰ θέλω· πλὴν πῶς θὰ τὰ πηγαίνῃς ; Ἂν τὰ κρατῇς εἰς τὸ χέρι, θὰ τὰ σπάσῃς· βάλε τα εἰς τὸ καλάθι.

ΤΡΑΠ. Εἰς τὸ καλάθι εἶν' ἄλλα πράγματα.

ΟΚΤ. Ἄλλα πράγματα ; Καὶ τί πράγματα εἶναι ;

ΤΡΑΠ. Εἶναι ἡ σαλάτα.

ΟΚΤ. Ἄ, ναί, ναί, ἡ σαλάτα. Πόσην ἐπῆρες ;

ΤΡΑΠ. Ἑνὸς ὀβολοῦ.

ΟΚΤ. Ἡ μισὴ φθάνει· δός μ' ἐδῶ τὴν μισήν· τὴν ἄλλην δός την ὀπίσω.

ΤΡΑΠ. Μὰ δὲν τὴν παίρνουν πλέον ὀπίσω.

ΟΚΤ. Ἐπαρέ την ἀνάθεμά σε !

ΤΡΑΠ. Καὶ τί νὰ τὴν κάμω ἐγὼ τώρα ;

ΟΚΤ. ***(Ἐκβάλλων τὸν μανδήλι του.)*** Βάλε τὴν μισὴν ἐδῶ εἰς τὸ μανδήλι μου. ***(Πίπτουν τ' αὐγὰ καὶ σπάνουν.)*** Ἀλλοίμονον ! ἀλλοίμονον. ***(Ὁ Τράπολας γελᾷ.)*** Γελᾷς διεστραμένε ; γελᾷς διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ αὐθέντου σου ; Ἐκεῖνα τ' αὐγὰ ἄξιζαν δύο ὀβολούς· ἠξεύρεις τί εἶναι ὀβολοί ; Τὰ χρήματα σπείρονται ὡσὰν τὸ σιτάρι, καὶ εἰς ἕνα ἄνθρωπον μὲ κρίσιν ἕνας ὀβολὸς καρποφορεῖ τόσους ὀβολούς, ὅσα σπειριὰ σιτάρι δίδει ἓν ἀστάχυ. Τὰ πτωχὰ τὰ τέσσαρα αὐγά ! Καϋμένοι οἱ δύο ὀβολοί !

ΤΡΑΠ. Καὶ αὐτὰ τὰ τέσσαρα πρέπει νὰ τὰ πηγαίνω ὀπίσω ;

ΟΚΤ. Διὰ δυστυχίαν μου πρέπει νὰ τὰ κρατήσωμεν.

ΤΡΑΠ. Πηγαίνω ν' ἀνάψω φωτιά.

ΟΚΤ. Πρόσεχε μὴν ἐξοδεύσῃς πολλὰ κάρβουνα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΡΑΠ. Διὰ τέσσαρα αὐγὰ ὀλίγη φωτιὰ χρειάζεται.

ΟΚΤ. *(Βλέπων καὶ ἐκεῖνα ὅπου εἶναι κατὰ γῆς.)* Τέσσαρα καὶ τέσσαρα ὀκτώ.

(Πρᾶξις Γ'-Σκηνὴ ΙΕ').

ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΚΑΙ ΦΛΩΡΙΝΔΟΣ

ΟΚΤ. Λοιπόν, Φλωρίνδε μου, ἂς καταστρώσωμεν τὸ συμφωνητικόν.

ΦΛΩΡ. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ κάμω ὅ,τι θέλετε.

ΟΚΤ. *(Λαμβάνει ἕνα κομμάτι χαρτὶ ἀπὸ κάτω).* Αὐτὸ τὸ κομμάτι τὸ χαρτὶ θὰ μᾶς φθάσῃ. Ἰδοὺ πῶς ὅλα τὰ πράγματα εὑρίσκουν τὸν τόπον των.

ΦΛΩΡ Εἰς αὐτὸ τὸ χαρτὶ δὲν θὰ χωρέσουν ὅλα.

ΟΚΤ. Γράφω ψιλογραμμίαν καὶ χωροῦν ὅλα ἂς τραβήξωμεν τὸ τραπεζάκι ἀπ' ἐδῶ· ὁ ἄνεμος ὁποῦ ἐμβαίνει ἀπὸ ταὶς χαραμάδαις ἐκείνου τοῦ παραθυριοῦ λυώνει τὸ κερί. *(Τραβᾷ τὸ τραπεζάκι.)* Ἂς καθήσωμεν. *(Γράφει).* «Ὁ Κύριος Φλωρίνδος Ἀρδέντη ὑπόσχεται νὰ λάβῃ διὰ σύζυγόν του τὴν Ῥοζάουραν Ἀρετούζη χωρὶς προῖκα, χωρὶς καμμίαν προῖκα, χωρὶς καμμίαν ἀπαίτησιν προικός, παραιτούμενος ἀπὸ κάθε δικαίωμα καὶ λόγον ὁποῦ ἤθελεν ἔχει διὰ τὴν προῖκα, ὁμολογῶν ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ προῖκα καὶ ὅτι δὲν θέλει προῖκα.»

ΦΛΩΡ. *(Καθ' ἑαυτόν).* Μὲ αὐτήν, τὴν προῖκα ἐγέμισε τὸ χαρτί.

ΟΚΤ. *(Γράφει).* «Πρὸς τούτοις ὑπόσχεται νὰ τὴν συζευχθῇ χωρὶς ἐνδύματα, χωρὶς πανικά, χωρὶς τίποτε, παίρνων καὶ δεχόμενος αὐτὴν καθὼς τὴν ἐγέννησεν ἡ μητέρα της, ὑποσχόμενος πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ δώσῃ ἀντίπροικον...» *(Πρὸς τὸν Φλωρίνδον).* Ἔ, πόσον ἀντίπροικον θέλετε νὰ δώσετε;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΦΛΩΡ. Αὐτὸ τὸ ἀντίπροικον ἐγὼ δὲν τὸ καταλαμβάνω.

ΟΚΤ. Ὤ, χωρὶς ἀντίπροικον δὲν κάμνομεν τίποτε.

ΦΛΩΡ. Καλά· τί θέλετε νὰ δώσω;

ΟΚΤ. Δόσετε ἓξ χιλιάδας σκοῦδα.

ΦΛΩΡ. Κύριε Ὀκτάβιε, εἶναι πολλά.

ΟΚΤ. Καθὼς βλέπω καὶ σεῖς εἶσθε φιλάργυρος.

ΦΛΩΡ. Ναί, Κύριε, εἶμαι φιλάργυρος.

ΟΚΤ. Νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν; Δὲν νοστιμεύομαι νὰ ὑπανδρεύσω τὴν θυγατέρα μου μὲ φιλάργυρον.

ΦΛΩΡ. Βέβαια, καλὰ τὸ κάμετε, διότι εἶναι θυγάτηρ γενναίου πατρός.

ΟΚΤ. Ἂς εἶχα, καὶ τότε ἠθέλετε ἰδῇ ἂν εἶμαι γενναῖος! Εἶμαι κακορρίζικος ὡς τόσον νὰ τελειώσωμεν· τί θέλετε νὰ δώσετε ἀντίπροικον;

ΦΛΩΡ. *(Καθ' ἑαυτόν.)* Ἀφ' οὗ θὰ εἶναι δική μου, τί μὲ μέλει; *(Πρὸς τὸν Ὀκτάβιον.)* Καλά· δίδω ἓξ χιλιάδας σκοῦδα.

ΟΚΤ. *(Γράφει).* «Ὑποσχόμενος νὰ δώσῃ δι' ἀντίπροικον ἓξ χιλιάδας σκοῦδα, τὰ ὁποῖα θέλει μετρήσῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συμφωνητικοῦ πρὸς τὸν πατέρα της Κύριον Ὀκτάβιον....»

ΦΛΩΡ. Διατί νὰ τὰ δώσω εἰς ἐσᾶς;

ΟΚΤ. Ὁ πατὴρ εἶναι νόμιμος κυβερνήτης τῶν ὑπαρχόντων τῆς θυγατρός του.

ΦΛΩΡ. Ὁ σύζυγος εἶναι κυβερνήτης τῆς περιουσίας τῆς συζύγου του, καὶ τὸ ἀντίπροικον δὲν δίδεται, εἰμὴ εἰς περίστασιν διαζυγίου ἢ θανάτου.

ΟΚΤ. Πλὴν ἐγὼ ἔχω νὰ ζήσω μὲ τὸ ἀντίπροικον τῆς θυγατρός μου.

ΦΛΩΡ. Μὲ ποῖον λόγον;

ΟΚΤ. Διότι εἶμαι δυστυχής.

ΦΛΩΡ. Αἱ ἓξ χιλιάδες σκοῦδα δὲν ἐμβαίνουν εἰς τὰ χέρια σας βέβαια.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΟΚΤ. Κάμετε λοιπὸν ἕνα πρᾶγμα· γηροκομήσετέ με ἐσεῖς.

ΦΛΩΡ. Ἂν θέλετε νὰ ἔλθετε μαζί μου εἰς τὴν Βενετίαν, εἶσθε κύριος.

ΟΚΤ. Μάλιστα, ἔρχομαι.... ***(Καθ' ἑαυτόν).*** Πλὴν τὸ κιβώτιόν μου ; . . δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ τὸ πάρω μαζί μου .. Καὶ τὰ χρήματα ὁποῦ ἔχω τοκισμένα ; . . . Ὄχι, ὄχι, δὲν πηγαίνω. ***(Πρὸς τὸν Φλωρίνδον).*** Κάμετε ἕνα πρᾶγμα· δόσετέ με ἑκατὸ φλωρία καὶ κρατήσετε τὸ ἀντίπροικον.

ΦΛΩΡ. Πολὺ καλά, ὅπως ἀγαπᾶτε

Μετάφρ. Ι. ΚΑΡΑΤΖΑ [1]

---

(1) Ἡ μετάφρασις αὕτη ἐγένετο κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΙΚΤΩΡ ΑΛΦΙΕΡΗΣ

[Alfieri 1749 —1803].

ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ

(Ἡ σκηνὴ αὕτη εἶναι ἡ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀγαμέμνονος εἰς Μυκήνας μετὰ τὴν εἰς Τροίαν ἐκστρατείαν).

(Πρᾶξις δευτέρα,—Σκηνὴ Δ΄).

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, ΗΛΕΚΤΡΑ, ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ, ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ, ΛΑΟΣ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Τοῦ Ἄργους μου τέλος πάντων ξαναβλέπω
τὰ τόσον πολυπόθητά μου τείχη.
Ὅπου πατῶ, τὸ ἔδαφος εἶναι ἐκεῖνο
τὸ ποθητόν, ποῦ γεννηθεὶς ἐπάτουν.
Ὅσους εἰς τὸ πλευρόν μου βλέπω μ' εἶναι
φίλοι : Θυγάτηρ, σύζυγος, λαός μου
πιστός, καὶ σεῖς θεοὶ πατῷροι, ὁποίους
νὰ προσκυνήσω τέλος ἐπιστρέφω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τί πλέον νὰ ἐπιθυμήσω ; Τί νὰ ἐλπίσω
μοῦ μένει ἔτι, ἢ συγχωρεῖται ; Ὤ, πόσον
εἶναι μακρὰ κ' ἐπίμοχθα δέκα ἔτη,
ἀφ' ὅσον τις ποθεῖ μακρὰν νὰ ζήσῃ
εἰς ξένην γῆν ! Ὦ γλυκὺ πόσον εἶναι
εἰς τὴν πατρίδα νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν
πολέμου αἱματηροῦ μετὰ βασάνους
τοσαύτας ! Ὦ, ἀληθὴς λιμὴν τελείας
εἰρήνης, μεταξὺ τῶν συγγενῶν του
νὰ παρευρίσκεταί τις ! Ἀλλ' ἐνταῦθα
ὁ μοναχός, ποῦ χαίρεται ἐγὼ εἶμαι ;
Θύγατερ, γύναι, σιωπηλαὶ σεῖς εἶσθε,
μ' ἀνήσυχον κι' ἀμφίβολον τὸ βλέμμα
προσεκτικῶς τὴν γῆν ὁρῶσαι ; Ὦ θεέ μου !
δὲν χαίρετε καὶ σεῖς μ' ἐμένα ἐξίσου,
σταὶς ἀγκάλαις μου πάλιν νὰ εὑρεθῆτε ;

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ἄ πάτερ....

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Δέσποτα !..Εἰς ἡμᾶς ἐστάθη
σήμερον τὸ συμβάν, ἔξαφνον σφόδρα...
Τώρα ἐξ ἐλπίδος στὴν λύπην σπρωγμέναις,
παρ' ἐλπίδα χαράν.... Δὲν ὑποφέρει
εἰς πάθη τόσῳ αἰφνίδια ἡ καρδία.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Διὰ σὲ ἄχρι τοῦδε ἐτρέμαμεν, ὦ πάτερ,
ἔτρεχε φήμη διασκορπῶσα εἰδήσεις
τρομακτικὰς περὶ σοῦ κι' ἀμφιβόλους,
ὁποῦ εἰς ἡμᾶς παρίστανον βεβαίας
ἄνεμοι βίαιοι καὶ θυελλώδεις,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὁποῖοι παντοῦ τὴν θάλασσ' ἀγριευμένην
διὰ πάμπολλας ἡμέρας ἐβαστοῦσαν.
Αἰτία δικαία εἰς ἡμᾶς πικρῶν δακρύων.
Ἀλλὰ τέλος ἐσώθης, κ' ἐπιστρέφεις
Τρωάδος νικητής, ποθητὸς τόσον,
κ' εἰς μάτην ποθητὸς διὰ μακρὸν χρόνον.
Στὴν χεῖρα ταύτην πάτερ, στὴν ἰδίαν
χεῖρά σου, εἰς τὴν ὁποίαν βρέφος οὖσα
σχεδὸν στὸν μισευμόν σου, νηπιώδη
ἐντύπωσα φιλήματα, νῦν πάλιν
φιλήματα θερμότερα ἐντυπώνω
εἰς ἐφηβίαν ἐλθοῦσα. Ὦ χείρ, ἡ ὁποία
κατετρόμαξες πᾶσαν τὴν Ἀσίαν,
δὲν ἀποβάλλεις τῆς ἀθῴας σου κόρης
τὸ σέβας. Ἆ! Δὲν ἀμφιβάλλω, ὄχι...
Εἰς τὴν ψυχὴν πατρὸς ἀρίστου, μᾶλλον
εἶναι αἱρετὸν νὰ ξαναβλέπῃ πάλιν
καὶ νὰ ξαναλαμβάνῃ εἰς τὰς ἀγκάλας
τὰ εὐνοϊκὰ αὐτοῦ κ' ἐν εὐπειθείᾳ
αὐξανόμενα τέκνα, ἢ δαμασθέντας
νὰ βλέπῃ βασιλεῖς καὶ κυριευμένα
ὁλόκληρα βασίλεια.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ναὶ κόρη,
ναί, πολὺ προσφιλέστερον μοῦ εἶναι
τῆς δόξης τὸ ἰδικόν μου αἷμα! Ἄχ! εἴθε
σύζυγος εὐτυχὴς νὰ ἤμην τόσον
καὶ πατήρ, ὅσον πολεμάρχος εἶμαι
καὶ βασιλεύς! Ἀλλά, παραπονοῦμαι,
ὄχι δι' ἐσᾶς, δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὴν τύχην
ὅμως. Μιᾶς θυγατρὸς ἐστέρησάν με
οἱ θεοί. Διὰ νὰ δώσῃ πληρεστάτην

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εὐχαρίστησιν πλέον στὴν πατρικήν μου
καρδίαν εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐπιστροφήν μου
λείπει αὐτὴ μόνη. Ὁ οὐρανὸς δὲν θέλει,
κι' ἀνάγκη εἶναι, νὰ ἀποστρέψω βλέμμα
ἐκ τοῦ ὀλεθρίου συμβάντος.—Σὺ μοῦ μένεις,
Ἠλέκτρα, καὶ πλησίον τῆς λυπημένης
καὶ ἀθλίας μητρός σου ἀπέμενες. Ὦ πόσον
πιστὸς σύντροφος σὺ σ' αὐτήν, καὶ μόνη
παρηγορία θὰ ἐστάθης εἰς τὴν τόσον
μακρινήν μου ἀπουσίαν, ἀγαπητή μου
κόρη, συμμετέχουσα σὺ τοῦ πόνου
πολυχρονίων καὶ πολλῶν δακρύων,
καὶ τῆς ἀνίας!.... Ω, πόσας ἡμέρας
καὶ νύκτας πόσας εἰς ἀνάμνησίν μου
διέτριψε !... Ὁμοίως κ' ἐγώ, ναί, πάντα
θανάτου ἐν μέσῳ, κ' αἵματος, καὶ δόξης,
πάντοτε σᾶς πρὸ ὀφθαλμῶν μου εἶχον,
τοὺς τόσους σας παλμούς, τὰ δάκρυά σας,
τοὺς φόβους σας, τὴν τόσην ἄγνοιάν σας.
Ἐγὼ συχνάκις ἐδάκρυον ἡσύχως
στὴν περικεφαλαίαν μου σκεπασμένος,
ἀλλ' ὁ πατήρ σου ἤξευρέ το μόνος.
Ἔπαυσαν δὲ τὰ δάκρυα τέλος πάντων.
Τὴν Κλυταιμνήστραν μόνον δὲν γνωρίζω
διὰ τὸ λυπηρὸν τῆς ὄψεώς της,
τὰ δακρυσμένα μάτια

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Λυπημένη
ἐγώ : . . .

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ἄ ! ναί. Κ' ἡ χαρὰ ὅταν εἶναι
ὑπέρμετρος ταράττει ὡσὰν ὁ φόβος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἄφες την τώρα, πάτερ, νὰ ἰσχυρώσῃ
τὸ ταραγμένον πνεῦμά της. Νὰ σ' εἴπῃ
ἤθελεν ἴσως δι' ἐμὲ καὶ πλεῖστα,
καὶ λοιπὸν ὀλιγώτατα σοῦ λέγει.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Οὔτε διὰ τὸν Ὀρέστην μ' εἶπε ἀκόμη . . . .

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Διὰ τὸν Ὀρέστην ; . .

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ἄχ ! Ἐλθέ, ὦ πάτερ
Νὰ τὸν ἐναγκαλιάσῃς.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Μόνη ἐλπίς μου,
Ὀρέστη, τοῦ ἐμοῦ θρόνου κληρονόμε
κ' ἔμπιστον στήριγμά μου : Ἂν καὶ χιλιάκις
δὲν σ' ἔσφιγξα προτοῦ στὰς πατρικάς μου
ἀγκάλας, οὔτε στιγμὴν τώρα θέλω
νὰ συγχωρήσω ἀνάπαυσιν στὰ τόσον
κουρασμένα μου μέλη. Ἐλθέ ὦ γύναι,
ὑπάγωμεν αὐτὸν ν' ἀγκαλιασθῶμεν.
Αὐτὸ τὸ ἀγαπητόν μας τέκνον, ὅπερ
οὔτε κἂν μοῦ ὀνομάζεις, καὶ τοῦ ὁποίου
εἶσαι μήτηρ. Αὐτό, ποῦ ἀκουσίως
στὸν μισευμόν μου ἄφησα δακρύζων
ἐν σπαργάνοις .. Εἰπέ μου τώρα : Αὐξάνει ;
Τί κάμνει ; Ὁμοιάζει τοῦ πατρός του ; Ἀρχίζει
νὰ περπατῇ τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον ;
Εἰς τ' ὄνομα τῆς δόξης, κ' εἰς τὴν λάμψιν
τοῦ ξίφους, σπινθηρίζουν οἱ ὀφθαλμοί του
ἀπ' εὐγενῆ κι' ἀνυπόμονον ζέσιν ;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ

Δὲν ᾽μπορῶ πλέον τὰ δάκρυα νὰ βαστάξω.

ΗΛΕΚΤΡΑ

Ἄ ! Ἔρχου: Θέλει τὸν ἰδῆς, ὦ πάτερ.
Εἶν᾽ ἡ ἀληθής σου εἰκών. Πάντοτ᾽, ἀφ᾽ ὅτου
ἐμίσευσες, πλησίον ἐγὼ τὸν ἔχω.
Ἁπλουστάτη ἡλικία ! Ακούων συχνάκις
παρ᾽ ἡμῶν νὰ ὀνομάζετ᾽ ὁ πατήρ του,
φωνάζει αὐτὸς «Ἄ ! πότε τάχα᾽ ἆ ! πότε
κ᾽ ἐγὼ θέλω τὸν ἴδῃ ;» Ἄλλοτε πάλιν
ἀκούων περὶ Τρωάδος νὰ διηγοῦνται
περὶ ἐχθρῶν καὶ ὅπλων, προθυμεῖται
μὲ παιδαριώδη χάριν ὡπλισμένος
εὐθὺς νὰ ὁρμήσῃ εἰς ὑπεράσπισίν σου,
κινδύνους ν᾽ ἀπαντήσῃ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ἄ ! παῦσε πλέον
μή μου διηγῆσαι. Ἄς ὑπάγωμεν. Κάθε
στιγμή, ποῦ ἀργοπορήσω νὰ τὸν ἴδω,
θάνατον ἡ καρδία μου δοκιμάζει.

Μετάφρ. Ι. ΠΕΤΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ [1]

---

(1) Ἡ μετάφρασις αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν Κερκύρᾳ πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΟΥΓΟΣ ΦΟΣΚΟΛΟΣ

[Foscolo 1778—1827].

ΤΑ ΜΝΗΜΑΤΑ

Τί χρησιμεύ' εἰς τοὺς νεκροὺς σκιὰ κυπαρισσίνη ;
Ὁ τάφος, ὅταν βρέχωνται τὰ κρύα μάρμαρά του
Μὲ δάκρυα παρήγορα, μήπως αὐτὸς καλλύνῃ,
Μήπως τελῇ γλυκύτερον τὸν ὕπνον τοῦ θανάτου ;

Θὰ παύσῃ δι' ἐμὲ τὸ φῶς ὁ Φοῖβος ἐπιχέων
Εἰς τὰ ὡραῖα τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἐμψύχων γένη,
Καὶ ἡ χορεία τῶν Ὡρῶν δὲν θέλει διαβαίνῃ
Πλήρης ἐλπίδων μελλουσῶν ἐνώπιόν μου πλέον.

Καὶ δὲν θ' ἀκούω τὴν μολπὴν τῶν λυπηρῶν σου στίχων,
Καὶ θὰ σβυσθῇ διὰ παντὸς εἰς ταύτην τὴν καρδίαν
Τῆς Μούσης καὶ τοῦ ἔρωτος τὸ πνεῦμα, ὅπερ εἶχον
Ὡς μόνην τῆς πλανήτιδος ζωῆς παρηγορίαν.

Ἐν κρύον τότε μάρμαρον... ὤ, φίλε, τί ἀξίζει
Ἐν μάρμαρον τὰ κρυερὰ ὀστᾶ μας διακρίνον
Ἀπὸ τὴν ἄμετρον πληθὺν ὀστέων ἀνθρωπίνων,
Ὅσα κ' εἰς γῆν κ' εἰς θάλασσαν ὁ θάνατος σκορπίζει ;

Αἴ, Πινδεμόντη ! κ' ἡ ἐλπίς, πασῶν θεῶν ὑστάτη,
Φεύγει τοὺς τάφους καὶ αὐτή, καὶ πεπρωμένη λήθη
Ὡς κτῆμά της τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου δράττει
Καὶ τὰ ἐγκρύπτ' εἰς ζοφερὰ νυκτὸς μελαίνης στήθη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ δύναμίς τις ἐνεργὸς ἐν ἰσχυρᾷ κινήσει
Τὸ πᾶν ἐδῶ καταπονεῖ· καὶ ἄνθρωπον καὶ μνῆμα
Καὶ πεδιάδα καὶ βουνὸν καὶ οὐρανὸν καὶ κῦμα
Ὁ γέρων Χρόνος μ' ἄλλην του χροιὰν περιτυλίσσει.

Πλὴν πρὸ τοῦ Χρόνου διὰ τί φθονεῖ τὰ ὄνειρά του,
Ὤ, διατί ὁ ἄνθρωπος τὴν πλάνην του σκεδάζει,
Τὴν πλάνην, ἥτις κ' εἰς αὐτοὺς τοὺς κόλπους τοῦ θανάτου
Μετέωρον εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς λήθης τὸν βαστάζει ;

Τάχα δὲν ζῇ καὶ ὑπὸ γῆν ὁπόταν σιωπήσῃ,
Ὁπόταν παύσῃ δι' αὐτὸν τὸ μέλος τῆς ἡμέρας,
Ἂν ἐπιζήσ' ἡ μνήμη του εἰς τῆς ζωῆς τὸ πέρας,
Καὶ εἰς τὸν νοῦν τῶν φίλων του τὸ μέλος ἀναζήσῃ ;

Ὤ, δῶρον εἶναι τοῦ οὐρανοῦ ὁ πόνος τῶν θανόντων,
Ὅστις ὡς μύρον εὐσεβὲς ἐν τῇ ψυχῇ μας καίει·
Αὐτὸς συνδέει τοὺς νεκροὺς μετὰ τῶν ἐπιζώντων,
Αὐτὸς τοὺς ἐπιζήσαντας μὲ τοὺς νεκροὺς συνδέει.

Πλὴν τότε μόνον, ὅταν γῆ πατρῴα τοὺς σκεπάζῃ
Καὶ λίθος μνῆμα σεβασμοῦ, χαράττῃ τ' ὄνομά των
Καὶ ἄνθη δένδρων σκιερῶν εὐφραίνουν τὰ ὀστᾶ των,
Ὅπου τοῦ ὄχλου βέβηλος ὁ ποὺς δὲν πλησιάζει.

. . . . . .

Μετάφρ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΑΚΩΒΟΣ ΛΕΟΠΑΡΔΗΣ

[Leopardi 1798—1837].

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΓΡΙΟΠΕΤΕΙΝΟΥ

(Ὁ ποιητὴς φαντάζεται ἕνα γιγάντειον ἀγριοπετεινὸν ὅστις ψάλλει τὴν αὐγήν).

. . . . . .

«Ἐξυπνήσατε, θνητοί. Ἡ ἡμέρα ἔρχεται· γυρίζει εἰς τὴν γῆν ἡ ἀλήθεια καὶ φεύγουν αἱ μάταιαι εἰκόνες. Ἐξυπνήσατε· ἀναλάβετε τὸ βάρος τῆς ζωῆς· φύγετε ἀπὸ τὸν ψεύτικον κόσμον πρὸς τὸν ἀληθινόν.

»Καθένας αὐτὴν τὴν ὥραν ἂς συναθροίζῃ καὶ συσφίγγῃ εἰς τὴν ψυχήν του τῆς παρούσης ζωῆς τὰς σκέψεις· ἂς ἀναπολῇ τὰ σχέδια, τὰς φροντίδας καὶ τὰς ἀσχολίας· ἂς συλλογίζεται τὰς ἡδονὰς καὶ τοὺς πόνους, ποῦ θὰ περάσῃ εἰς τὸ διάστημα τῆς νέας ἡμέρας. Καθένας τὴν ὥραν αὐτὴν παρὰ κάθε ἄλλην ἐπιθυμεῖ ν' ἀνεύρῃ μέσα του εἰκόνας εὐχαρίστους καὶ στοχασμοὺς γλυκεῖς. Ὅμως ὀλίγοι εἶναι εἰς τὴν ἐπιθυμίαν των αὐτὴν ἱκανοποιημένοι· εἰς ὅλους εἶναι τὸ ἐξύπνημα κάτι κακόν. Ὁ δυστυχὴς μόλις ἐξυπνήσῃ πίπτει καὶ πάλιν εἰς τὰ χέρια τῆς δυστυχίας του Γλυκύτατον πρᾶγμα εἶν' ὁ ὕπνος συνδεόμενος μὲ ὅ,τι συντείνει εἰς τὴν φαιδρότητα καὶ τὴν ἐλπίδα. Καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη διατηροῦνται ἕως τὴν αὐγὴν σῶαι καὶ ἀκέραιαι. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὅμως χάνονται.

»Ἂν ὁ ὕπνος τῶν θνητῶν ἦτον ἀδιάκοπος καὶ κάτι ποῦ νὰ προσομοιάζῃ τὴν ζωήν, ἂν κάτω ἀπὸ τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας, ποῦ χαυνώνει καὶ σχεδὸν νεκρώνει ἀνὰ τὴν γῆν ὅλα τὰ ζῶντα, δὲν ἐνεφανίζετο ἔργον κανέν· οὔτε βωδιῶν μουκάνημα εἰς τὰ λιβάδια, οὔτε θηρίων θόρυβος εἰς τὰ δάση, οὔτε πουλιῶν τραγοῦδι εἰς τὸν ἀέρα, οὔτε ψίθυρος μελισσῶν ἢ ψυχῶν διέτρεχε τὴν ἐξοχήν. φωνὴ οὔτε, οὔτε κίνησις καμμία πουθενά, ἂν δὲν ἐξυπνοῦσε, παρὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μόνον τῶν νεφῶν ἡ κίνησις, τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν τρικυμιῶν, βέβαια τὸ σύμπαν θὰ ἦτο ἄχρηστον· ἀλλ' ὅμως θὰ ἐνυπῆρχεν εἰς αὐτὸ ἴσως ἢ μικροτέρ' ἀφθονία εὐτυχίας ἢ δυστυχία περισσοτέρ' ἀπὸ τὴν σημερινήν. Ἐρωτῶ σε, ὦ ἥλιε, ποῦ εἶσ' αἰτία τῆς ἡμέρας καὶ τῶν ἐξυπνημάτων εἰς τὸ διάστημα τῶν αἰώνων, ποῦ σὺ ἔκαμες νὰ διακρίνεται ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ ποῦ διήνυσες μὲ τὰ βασιλεύματά σου καὶ τὰς ἀνατολάς, εἶδες ποτὲ κ' ἕνα μόνον μεταξὺ τῶν θνητῶν εὐτυχισμένον; Ἀπὸ τὰ ἄπειρα ἔργα τῶν θνητῶν ποῦ ἕως τώρα εἶδες, πιστεύεις τάχα ὅτι κ' ἓν μόνον ἐπέτυχε τὸν σκοπόν του, τὴν διαρκῆ δηλονότι ἢ στιγμιαίαν ἱκανοποίησιν τοῦ πλάσματος ποῦ τὸ παρήγαγε;

»Εἰπέ μου ἀκόμη, ἂν βλέπῃς αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἢ ἂν ποτὲ τὴν εἶδες τὴν εὐτυχίαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ κόσμου, εἰς ποῖον κάμπον κατοικεῖ, εἰς ποῖον δάσος, βουνόν, κοιλάδα, τόπον κατοικημένον ἢ ἔρημον, εἰς ποῖον πλανήτην ἀφ' ὅσους αἱ φλόγες σου φωτίζουν καὶ θερμαίνουν. Μὴ τάχα κρύπτεται ἀπὸ τὸ πρόσωπόν σου, μὴ τάχα μένῃ εἰς τὰ βάθη τῶν σπηλαίων, ἢ μήπως εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης; Ποῖον ἔμψυχον μετέχει αὐτῆς, ποῖον φυτὸν ἢ ἄλλο τι ἀφ' ὅσα ζωογονεῖς; Ποῖον πλάσμα προικισμένον ἀπὸ δυνάμεις φυτικὰς ἢ ζωϊκάς, ἢ στερημένον τούτων; Καὶ σὺ ὁ ἴδιος ποῦ ὡσὰν γίγας ἀκούραστος ὁλοταχῶς ἡμερόνυκτα χωρὶς ὕπνον οὔτε ἀνάπαυσιν τρέχεις τὴν ἀκαταμέτρητον ποῦ σοῦ ἔχει προδιαγραφῇ τροχιάν, εἶσ' εὐτυχισμένος ἢ δυστυχής;

»Θνητοί, σηκωθητε. Δὲν εἶσθε ἀκόμη ἐλεύθεροι ἀπὸ τὴν ζωήν.

»Θὰ ἔλθῃ καιρὸς ποῦ καμμία δύναμις ἐξωτερική, κανὲν ἐνδόμυχον κίνημα δὲν θὰ σᾶς ἐκβάλῃ ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν τοῦ ὕπνου, κ' αἰώνια θ' ἀναπαύεσθε εἰς αὐτόν, ἀχόρταστα. Πρὸς τὸ παρὸν ὁ θάνατος δὲν σᾶς ἐπιτρέπεται· μόνον κατὰ διαλείμματα σᾶς δίδεται δι' ὀλίγον χρόνου διάστημα κάτι προσόμοιόν του. Διότι δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ τῆς ζωῆς ἡ διατήρησις, χωρὶς συχνὰς διακοπάς της. Πολὺ μακρὰ ἐξακολούθησις τοῦ βραχυχρονίου καὶ παλαιοῦ τούτου ὕπνου εἶναι καθ' ἑαυτὴν θανατηφόρον κακὸν κ' αἰτία ὕπνου αἰωνίου. Κάτι ἀνάλογον εἶναι ἡ ζωή, ποῦ διὰ νὰ τὴν βαστάξῃς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χρειάζεται ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ τὴν ἀποθέτῃς διὰ νὰ παίρνῃς ἀνάσαν γευόμενος καὶ οἱονεὶ μετέχων ἑνὸς μορίου θανάτου.

»Ὁπωσδήποτε, τὸ πρωὶ κάθε ἡμέρας εἶναι τὸ μᾶλλον ὑποφερτὸν εἰς τὰ ζῶντα πλάσματα Ὀλίγοι, καθὼς ἐξυπνοῦν, ἀνευρίσκουν εἰς τὸν νοῦν των εἰκόνας εὐχαρίστους καὶ φαιδράς· ἀλλὰ σχεδὸν ὅλοι πορίζονται ἢ δημιουργοῦν τοιαύτας ἀπὸ τὸ παρόν· διότι αἱ ψυχαὶ τὴν ὥραν αὐτὴν ἀκόμη χωρὶς κμμίαν εἰδικὴν ἢ ὡρισμένην ἀπασχόλησιν ἀποκλίνουν εἰς τὴν τέρψιν πρὸ παντὸς καὶ εἶναι περισσότερον παρ' ἄλλοτε διατεθειμένοι εἰς τὸ νὰ ὑποφέρουν τὰ δεινά. Ὅθεν, καὶ ἂν κανείς, ὅταν τὸν παίρνῃ ὁ ὕπνος, κατέχεται ἀπὸ ἀπελπισίαν, καθὼς ἐξυπνήσῃ ξαναδέχεται τὴν ἐλπίδα, ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν τοῦ ταιριάζῃ. Πολλαὶ δυστυχίαι καὶ συμφοραὶ ἰδιάζουσαι, φόβου αἰτίαι, ἀνησυχίαι πολλαί, φαίνονται τότε πολὺ μικρότεραι παρ'ὅσον ἐφάνησαν τὸ περασμένον βράδυ. Συχνὰ ἀκόμη αἱ στενοχωρίαι τῆς περασμένης ἡμέρας ἐλησμονήθησαν κ' ἔγιναν ἀντικείμενα γέλωτος σχεδόν, ὡσὰν νὰ ἦσαν ἀποτέλεσμα πλάνης ἢ φαντασιοπληξίας. Τὸ βράδυ ἠμπορεῖ νὰ παραβληθῇ μὲ τὸ γῆρας· τοὐναντίον ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας ὁμοιάζει μὲ τὴν νεότητα· ἡ αὐγή, διότι τὰς περισσοτέρας φορὰς εἶναι παρήγορος κ' ἐμπιστευτική· τὸ βράδυ πάλιν μελαγχολικὸν καὶ προσκλινὲς εἰς τὴν ἀπελπισίαν. Ἀλλὰ καθὼς ἡ νεότης ὅλης τῆς ζωῆς,ὅμοια κ' ἐκείνη ποῦ δοκιμάζουν οἱ θνητοὶ καθημερινῶς εἶναι βραχυτάτη καὶ φευγαλέα καὶ γρήγορ' ἀκόμη δι' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα γηράσκει.

»Καὶ ἡ ἀνθισμέν' ἡλικία, μολονότι τὸ καλλίτερον μέρος τῆς ζωῆς, εἶν' ἐπίσης κάτι δυστυχές Ὄχι τόσον διότι τὸ δύσμοιρον τοῦτο ἀγαθὸν χάνεται γρήγορα, ὅσον διότι καθ' ὃν χρόνον ὁ ζωντανὸς ἐννοεῖ ποῦ ἡ ὕπαρξίς του ῥέπει, μόλις ποῦ ἐδοκίμασε τὴν ὡριμότητα καὶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ δοκιμάσῃ πλήρεις τὰς δυνάμεις του, τὰς βλέπει φθινούσας. Εἰς κάθε εἶδος θνητῶν πλασμάτων τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς ζωῆς εἶναι μαρασμός. Τόσον φανερὰ εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὸν κόσμον κάθε μέρος τοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σύμπαντος σπεύδει ἀκούραστα πρὸς τὸν θάνατον μὲ προθυμίαν καὶ ταχύτητα θαυμαστήν. Μόνον τὸ σύμπαν καθ' ἑαυτὸ φαίνεται εἰς τὴν παρακμὴν αὐτὴν καὶ τὴν φθίσιν ἄθικτον· ἂν καὶ κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα δείχνεται ἀσθενικὸν καὶ γηρασμένον, μολαταῦτα τὴν ἄνοιξιν γίνεται νέον. Ἀλλά, καθὼς οἱ θνητοί, ἂν καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κάθε ἡμέρας προσαποκτοῦν ἓν ποσὸν νεότητος, ὅμως ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν γηράσκουν καὶ τέλος σβύνονται· καὶ τὸ σύμπαν, ἂν καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κάθε χρόνου ἀνανεώνεται, μολαταῦτα γηράσκει ὀλίγον κατ'ὀλίον. Θὰ ἔλθῃ καιρὸς ποῦ τὸ σύμπαν αὐτὸ καὶ ἡ φύσις αὐτὴ θὰ σβύσουν. Καὶ ὅπως ἀπὸ τὰ τρισμεγάλα βασίλεια καὶ τἀνθρώπινα κράτη καὶ τὰς θαυμασίας κινήσεις των, ποῦ ἄλλοτ' ἐφημίζοντο τόσον, δὲν ἀπομένει πλέον μαρτυρία, οὔτε φήμη καμμία· ἐξ ἴσου διὰ τὸν κόσμον ὅλον καὶ τὰς ἀπείρους μεταβολας καὶ δυστυχίας τῶν πλασμάτων ἴχνος θ' ἀπομείνῃ· ἀλλὰ γυμνὴ σιωπὴ καὶ ὑψηλοτάτη γαλήνη θὰ γεμίσουν τὸ ἄπειρον διάστημα· καὶ τὸ μυστήριον τὸ θαυμαστὸν καὶ φοβερὸν τῆς παγκοσμίας ὑπάρξεως, προτοῦ διευκρινισθῇ κ' ἐννοηθῇ, θὰ σκορπίσῃ καὶ θὰ χαθῇ».

Μετάφρ. ΑΡ. ΚΑΜΠΑΝΗ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΝΤΖΟΝΗΣ

[Manzoni 1784—1873].

ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΩΝ

(Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ περιγράφεται ἡ πεῖνα ἐν Μιλάνῳ καὶ ἡ διαρπαγὴ τῶν ἀρτοποιείων ὑπὸ τοῦ στασιάσαντος λαοῦ).

ΔΙΑΡΠΑΓΗ ΑΡΤΩΝ

... Τὴν ἑσπέραν καθ' ὅλας τὰς ἀγυιὰς καὶ τὰς πλατείας τῆς πόλεως ἐπεφέρετο πλῆθος ἀνθρώπων, οἵτινες, ἀπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν μανίαν παραφερόμενοι, ἀπὸ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν κυριευόμενοι στοχασμόν, γνώριμοι καὶ ἀγνώριστοι, συνήρχοντο κατὰ σμήνη καὶ κατὰ σωρούς, χωρὶς προσυνεννόησιν, χωρὶς κἂν νὰ τὸ νοήσωσιν, ὡς σταγόνες ὕδατος διεσπαρμέναι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κατώφεροῦς πεδίου. Ὁ παραμικρὸς λόγος ηὔξανε τὴν πεποίθησιν καὶ τὸ πάθος τῶν ἀκροατῶν, καθὼς ἐκείνου ὅστις τὸν ἐπρόφερε. Μεταξὺ δὲ τῶν πολλῶν, τῶν ὁποίων τυφλὴ ἦτον ἡ ὁρμὴ καὶ τὸ πάθος ἀκράτητον, ἦσαν καί τινες πλειοτέραν ἔχοντες ὑπομονήν, οἵτινες ἔστεκαν παρατηροῦντες, μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι τὸ νερὸν ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν ἐθολώνετο· καὶ ἐπάσχιζαν νὰ τὸ θολώσωσιν ἔτι μᾶλλον μὲ τὰς ὁμιλίας καὶ τὰς ἱστορίας ἐκείνας, τὰς ὁποίας πλάττουν οἱ ἀπαταιῶνες καὶ εὐκόλως πιστεύουν οἱ ἐμπαθεῖς καὶ ἀνόητοι· καὶ ἐστοχάζοντο πῶς νὰ μὴν ἀφήσωσι τὸ νερὸν ἐκεῖνο νὰ κατασταλάξῃ, χωρὶς νὰ ψαρεύσωσι καὶ αὐτοὶ τὸ κατὰ δύναμιν. Χιλιάδες ἀνθρώπων ἐκοιμήθησαν τὴν νύκτα ἐκείνην μὲ τὴν ἀόριστον συναίσθησιν ὅτι κάτι ἔπρεπε νὰ γίνῃ, καὶ κάτι ἔμελλε νὰ γίνῃ βέβαια. Πρὸ τῆς ἡμέρας αἱ ἀγυαὶ ἦσαν πλήρεις ἀνθρώπων· παιδία, γυναῖκες, ἄνδρες, γέροντες, ἐργάται, πτωχοί, τυχαίως ἐσυσσωρεύοντο· ἐδῶ ἠκούετο συγκεχυμένος θόρυβος ἀπείρων φωνῶν· ἐκεῖ, δημηγοροῦντος ἑνός, ἐχειροκρότουν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

οἱ ἄλλοι· ἄλλος ἀπεύθυνεν εἰς τὸν γείτονά του τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, ἥτις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀπευθυνθῆ εἰς αὐτόν· ἄλλος ἐπανελάμβανε τὴν αὐτὴν ἐπιφώνησιν, τὴν ὁποίαν ἤκουσεν ἀντηχοῦσαν εἰς τὰ αὐτία του· παντοῦ παράπονα καὶ ἀπειλαὶ καὶ θαυμασμοί· μικρὸς δὲ ἀριθμὸς λέξεων ἐχρησίμευεν ὡς ὕλη ὅλων τῶν ὁμιλιῶν ἐκείνων.

Ἄλλο τι δὲν ἔλειπε τότε εἰμὴ ἀφορμή, ὤθησις, κίνησίς τις ὁποιαδήποτε, νὰ μεταβάλῃ τοὺς λόγους εἰς πράγματα· καὶ τὸ τοιοῦτο πολὺ δὲν ἐβράδυνεν. Ἐξήρχοντο περὶ τὸ πρῶτον φῶς τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια τῶν ἀρτοποιῶν παιδία φέροντα κοφίνια γεμάτα ψωμία, καὶ διευθυνόμενα πρὸς τὰς συνήθεις τῶν ἀγοραστῶν οἰκίας. Ἡ πρώτη ἐμφάνισις ἑνὸς τῶν δυστυχῶν τούτων παιδίων, εἰς μέρος ὅπου ὑπῆρχε συρροὴ ἀνθρώπων, ἔκαμεν ὅ,τι ἡ πτῶσις ἀναμμένου πυροτεχνήματος ἤθελε κάμῃ ἐντὸς πυριτοθήκης. — Νά, πῶς εἶναι ψωμί! ἐφώναξαν διαμιᾶς ἑκατὸν στόματα. — Μάλιστα, διὰ τοὺς τυράννους, ὁποῦ κολυμβοῦν εἰς τὰ καλά, καὶ θέλουν νὰ μᾶς κάμουν ἡμᾶς ν' ἀποθάνωμεν τῆς πείνης, εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ πλησιάζων εἰς τὸ παιδίον ἁπλώνει τὸν χεῖρά του εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κοφινίου, καί, τινάσσων αὐτό, φωνάζει· — Νὰ ἰδῶ τί ἔχεις μέσα. Τὸ παιδίον κοκκινίζει, κιτρινίζει, τρέμει, θέλει τὸ ἄθλιον νὰ εἰπῇ· — Ἄφησέ με ν' ἀκολουθήσω τὸν δρόμον μου, ἀλλ' ὁ λόγος ἐκπνέει εἰς τὰ χείλη του· χαλαρώνει τοὺς βραχίονας, καὶ προσπαθεῖ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ μὲ ταχύτητα ἀπὸ τὰ λωρία. — Κάτω τὸ κοφίνι, τοῦ φωνάζουν ἐν τούτοις. Πολλαὶ χεῖρες τὸ ἁρπάζουν συγχρόνως· τὸ κοφίνιον πίπτει κατὰ γῆς· ῥίπτεται εἰς τὸν ἀέρα τὸ σκεπάζον αὐτὸ πανίον· θερμὴ εὐωδία διαδίδεται πανταχόσε.

— Καὶ ἡμεῖς χριστιανοὶ εἴμεθα· καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ φάγωμεν ψωμί, εἶπεν ὁ πρῶτος· καί, λαβὼν ψωμίον ὁλοστρόγγυλον, τὸ σηκώνει, τὸ δεικνύει εἰς τὸ πλῆθος καὶ τὸ δαγκάνει· ὅλοι τότε ἔβαλαν τὰς χεῖρας εἰς τὸ κοφίνιον, καὶ ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ὅλα τὰ ψωμία ἔγιναν ἄφαντα. Ὅσοι ἔμειναν μὲ τὰς χεῖρας κενάς, παραργιζόμενοι διότι ἔβλεπαν τὸ ἀλλότριον κέρδος, καὶ ἐνθαρρυνόμενοι διότι εἶδαν εὔκολον τὴν ἐπιχείρησιν, ἐκίνησαν σωρηδὸν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εἰς ἀναζήτησιν ἄλλων κοφινίων· ὅσα δὲ ἀπήντησαν τόσα καὶ ἥρπασαν. Οὐδ' ἦτον πλέον ἀνάγκη νὰ ἐφορμήσωσι κατὰ τῶν κομιστῶν, καθότι ὅσα τῶν παιδίων ἐκείνων, κατὰ δυστυχίαν των εὑρέθησαν τότε περιοδεύοντα, βλέποντα τὸν κίνδυνον, ἀπέθετον ἑκουσίως τὸ φορτίον καὶ ἔφευγαν. Μολαταῦτα ὅσοι δὲν ἐπρόφθασαν νὰ λάβωσι τίποτε ἦσαν ἀσυγκρίτως οἱ πλειότεροι· καὶ αὐτοὶ οἱ κατακτηταὶ δὲν ηὐχαριστοῦντο πλέον μὲ μικρὰ λάφυρα· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι οἵτινες, ποτὲ μὲν μὲ τούτους, ποτὲ δὲ μὲ ἐκείνους ὁμοῦ τρέχοντες, ἀπέβλεπαν εἰς σκοποὺς χειροτέρους.—Εἰς τὸν φοῦρνον! εἰς τὸν φοῦρνον! ἐφώναξαν.

Εἰς τὴν ὁδὸν τὴν καλουμένην *Διάδρομον τῶν Ὑπηρετῶν*, ἦτον καὶ εἶναι μέχρι τῆς σήμερον ἀρτοποιεῖον. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο διηυθύνθη ὁ ὄχλος. Οἱ ἐντὸς τοῦ ἀρτοποιείου ἀπηύθυναν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην διαφόρους ἐρωτήσεις πρὸς τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον χωρὶς φορτίον εἶχεν ἐπιστρέψῃ, καί, ἀσθμαῖνον τότε καὶ περίφοβον, διηγεῖτο τὸ θλιβερόν του συνάντημα, ὅτε ἀκούονται διαμιᾶς πατήματα καὶ κραυγαὶ συγχρόνως· αὐξάνουν ταῦτα καὶ πλησιάζουν, καὶ τέλος πάντων φαίνονται οἱ προπορευόμενοι τοῦ πλήθους.

— Κλεῖσε, κλεῖσε· γλήγορα, γλήγορα· εἷς ἐξ αὐτῶν τρέχει νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τῆς χωροφυλακῆς· ἄλλοι κλείουν μὲ βίαν τὸ κατάστημα καὶ μοχλώνουν τὰς θύρας· ὁ δὲ ὄχλος ἔξωθεν ἐπισωρεύεται κραυγάζων·—Ψωμί! ψωμί! ἀνοίξατε! ἀνοίξατε!

Φθάνει μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ μοίραρχος καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπόσπασμα χωροφυλάκων.—Τόπον, τόπον, παιδιά! εἰς τὰ σπίτια σας, εἰς τὰ σπίτια σας· κάμετε τόπον νὰ περάσῃ ὁ μοίραρχος, φωνάζει αὐτός τε καὶ οἱ χωροφύλακες. Τὸ πλῆθος, μὴ ὂν εἰσέτι πολὺ πυκνόν, ὑποχωρεῖ ὀλίγον, καὶ οὕτως ἐκεῖνοι ἠδυνήθησαν νὰ πλησιάσωσι καὶ νὰ σταθῶσιν, ὁμοῦ, ἂν ὄχι ἐν τάξει, ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ ἀρτοποιείου.

— Καλέ, παιδιά, ἤρχισε νὰ δημηγορῇ ἐκεῖθεν ὁ μοίραρχος, τί θέλετε ἐδῶ; Εἰς τὰ σπίτια σας, εἰς τὰ σπίτια σας. Δὲν ἔχετε φόβον Θεοῦ; Τί θὰ εἰπῇ ὁ μεγαλειότατος βασιλεύς μας; Δὲν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θέλομεν νὰ σᾶς κάμωμεν κακόν, πηγαίνετε εἰς τὰ σπίτια σας. Ἔλα, γειά σας! Τί διάβολον ἤλθατε νὰ κάμετε ἐδῶ τόσοι πολλοί; Κακὸν βέβαια δὲν θὰ κάμετε οὔτε διὰ τοῦτον οὔτε διὰ τὸν ἄλλον κόσμον. Εἰς τὰ σπίτια σας, εἰς τὰ σπίτια σας.

Ἐκεῖνοι ὅμως, οἵτινες ἔβλεπαν τὸ πρόσωπον καὶ ἤκουαν τοὺς λόγους τοῦ ῥήτορος, καὶ θέλοντες ἀκόμη νὰ ὑπακούσωσι πῶς ἠδύναντο, ἐνῷ τοὺς ἔσπρωχναν οἱ ἄλλοι ὄπισθεν, καὶ τούτους πάλιν ἄλλοι, καθὼς τὰ κύματα σπρώχνουν τὰ κύματα, καὶ οὕτω κατὰ σειρὰν, ἕως τὴν ἄκραν τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ηὔξανεν; Ὁ μοίραρχος ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται ἐκλείπουσαν τὴν πνοήν του.—Κάμετέ τους νὰ τραβηχθοῦν ὀπίσω διὰ ν' ἀναπνεύσω, ἔλεγε πρὸς τοὺς χωροφύλακας· μὴ κτυπήσετε ὅμως κἀνένα. Κυττάξατε νὰ ἐμβοῦμεν εἰς τὸ ἐργαστῆρι, κτυπᾶτε νὰ μᾶς ἀνοίξουν· σπρώχνετέ τους ὀπίσω.

— Ὀπίσω! ὀπίσω! φωνάζουν οἱ χωροφύλακες, πίπτοντες ὅλοι ὁμοῦ κατεπάνω τῶν πρώτων, καὶ σπρώχνοντες αὐτοὺς μὲ τὰ κοντάκια τῶν ὅπλων των. Ἐκεῖνοι δέ, ὁλολύζοντες, ὑποχωροῦν ὅσον δύνανται· κτυποῦν μὲ τοὺς ὤμους τὰ στήθη, μὲ τοὺς ἀγκῶνας τὰς κοιλίας, μὲ τὰς πτέρνας τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν τῶν ὀπίσω αὐτῶν ἐρχομένων. Καὶ τότε *πατῶ σε* καὶ *πατεῖς με*, τότε θλῖψις καὶ στενοχωρία ἀπερίγραπτος, εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἐν τῷ μέσῳ εὑρισκόμενοι μέγα τι ἐπροτίμων νὰ χάσωσι καὶ νὰ εὑρεθῶσι μακράν. Ἐν τούτοις μικρόν τι κενὸν ἔμεινεν ἔμπροσθεν τῆς θύρας· ὁ μοίραρχος κρούει πάλιν, κρούει αὐτήν, καὶ σχίζεται φωνάζων νὰ τοῦ ἀνοίξωσιν οἱ ἐντὸς τοῦ ἀρτοποιείου προβαίνουν εἰς τὰ παράθυρα, καταβαίνουν τρέχοντες, ἀνοίγουν· ὁ μοίραρχος ἐμβαίνει, φωνάζει τοὺς χωροφύλακας, οἱ χωροφύλακες τρυπῶνουν καὶ αὐτοί, ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου, καὶ οἱ τελευταῖοι κρατοῦν ὀπίσω τὸν ὄχλον διὰ τῶν ὅπλων. Ἀφοῦ ἐμβῆκαν ὅλοι, κλείονται πάλιν αἱ θύραι, σύρονται πάλιν οἱ μοχλοί· ὁ μοίραχος ἀναβαίνει δρομαῖος, καὶ προβαίνει εἰς ἓν τῶν παραθύρων. Θεέ μου! τί πλῆθος!

— Παιδιά! φωνάζει· πολλοὶ στρέφουν τὰ ὄμματα πρὸς τὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἄνω· παιδιά! πηγαίνετε εἰς τὰ σπίτια σας. Συγχωρημένος εἶναι ὅποιος γυρίσῃ εὐθὺς εἰς τὸ σπίτι του.

— Ψωμί! ψωμί! ἀνοίξατε! ἀνοίξατε! Μόναι αἱ λέξεις, αὗται διεκρίνοντο μεταξὺ τῶν τρομερῶν κραυγῶν, διὰ τῶν ὁποίων ὁ ὄχλος ἀπεκρίνετο.

— Ἔχετε γνῶσιν, παιδιά! προσέξατε καλά! εἶστε ἀκόμη εἰς καιρόν. Ἔλα, γειά σας! πηγαίνετε, γυρίσατε εἰς τὰ σπίτια σας. Ψωμί, θὰ ἔχετε· δὲν εἶναι ὅμως αὐτὸς ὁ τρόπος. Αἴ!.. αἴ! Τί κάμνετε αὐτοῦ; Αἴ, εἰς αὐτὴν τὴν θύραν! Μπά! μπά! Βλέπω, βλέπω· φρόνιμα! Προσέξατε καλά! εἶναι ἔγκλημα μεγάλον. Τώρα, τώρα ἔρχομαι ἐγώ. Αἴ! αἴ! Κάτω αὐτὰ τὰ σίδερα· κάτω τὰ χέρια σας. Ἐντροπή! Ἐσεῖς εἶστε ἐξακουστοὶ διὰ τὴν καλωσύνην σας εἰς ὅλον τὸν κόσμον! Ἀκοῦτε, ἀκοῦτε· πάντοτε εἶστε καλά παι... Ἀ κακοῦργοι!

Ἡ αἰφνίδιος αὕτη τοῦ ὕφους μεταλλαγὴ προῆλθεν ἀπὸ λίθον τινὰ ὅστις, ἐκσφενδονισθεὶς παρ' ἑνὸς τῶν καλῶν ἐκείνων παιδίων, ἐκτύπησε τὸ μέτωπον τοῦ μοιράρχου ἐπάνω τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ.—Κακοῦργοι! κακοῦργοι! ἠκολούθει φωνάζων, κλείων ταχέως τὸ παράθυρον, καὶ ἀποσυρόμενος εἰς τὰ ἐντὸς τῆς οἰκίας. Μολονότι ὅμως ἐφώναζε μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων του, οἱ λόγοι του, καὶ καλοὶ καὶ κακοί, ἠφανίσθησαν καὶ ἐμηδενίσθησαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀέρος, εἰς τὴν τρικυμίαν τῶν κάτωθεν ἐρχομένων κραυγῶν. Ὅ,τι δὲ εἶπε πῶς ἔβλεπεν ἦσαν κτυπήματα διὰ λίθων καὶ σιδήρων (ὅ,τι ηὗραν καθ' ὁδὸν ἐκεῖνο καὶ ἥρπασαν) ἀπευθυνόμενα κατὰ τῆς θύρας, τὴν ὁποίαν ἤθελαν νὰ κατεδαφίσωσι, καὶ κατὰ τῶν παραθύρων, τῶν ὁποίων ἤθελαν νὰ ἐκριζώσωσι τὰς κιγκλίδας· ἀμφότερα δὲ τὰ ἔργα ταῦτα εἶχαν πολὺ προχωρήσῃ.

Ἐν τούτοις, ἀρτοποιοὶ καὶ παῖδες ἀρτοποιῶν, ὄντες εἰς τὰ παράθυρα τῶν ἐπάνω δωμάτων, καὶ λίθους, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν πολλοὺς (αὐλήν τινα βεβαίως ἐξελιθόστρωσαν) ἐκραύγαζαν ἀπειλοῦντες νὰ λιθοβολήσωσι τοὺς κάτω, ἐὰν δὲν ἔφευγαν· καὶ σηκώ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νοντες τοὺς λίθους, ἐπροσποιοῦντο ὅτι ἤθελαν νὰ τοὺς ῥίψωσιν ἐπάνω των. Βλέποντες δὲ ὅτι ἡ ἀπειλὴ ἐγίνετο ἐπὶ ματαίῳ, ἤρχιζαν πραγματικῶς νὰ λιθοβολῶσι. Κανεὶς ἐκ τῶν λίθων ἐκείνων ἀστόχως δὲν ἐρρίπτετο· ἐπειδὴ τόσον ἦτον τὸ πλῆθος, ὥστε κόκκος κεγχρίου κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν, δὲν ἤθελε πέσῃ κατὰ γῆς.

— Ἂ ἀχρεῖοι ! ἄ κακοῦργοι ! αὐτὸ τὸ ψωμὶ δίδετε τῶν πτωχῶν ; Ἄϊ ! Ἄϊ ! Ὄϊ ! Ὄϊ ! Τώρα, τώρα ! ὠλόλυζαν οἱ κάτωθεν. Πολλοὶ ἐτραυματίσθησαν, καὶ παιδία δύο ἔπεσαν νεκρά. Ἡ μανία τότε ηὔξησε τὴν δύναμιν τοῦ ὄχλου· ἡ θύρα ἐξεκαρφώθη, αἱ κιγκλίδες ἐξερριζώθησαν καὶ ὁ χείμαρρος εἰσέρρευσεν πανταχόθεν. Οἱ ἐντὸς τῆς οἰκίας, τὸ κακὸν τοῦτο βλέποντες, κατέφυγαν εἰς τὸ ὑπερῷον· ὁ μοίραρχος, οἱ χωροφύλακες, καί τινες τῶν τῆς οἰκίας, ἔμειναν τρυπωμένοι εἰς παραβύστους καὶ γωνίας· ἄλλοι, ἐξερχόμενοι ἀπὸ φεγγίτας, ἐπεριπάτουν εἰς τὰ κεραμίδια ὡς γάτοι.

Τῶν λαφύρων ἡ θέα ἔκαμε τοὺς νικητὰς νὰ λησμονήσωσι τὰ σχέδια τῶν αἱμοχαρῶν ἐκδικήσεων. Ὁρμοῦν εἰς τὰς ἀρτοθήκας, τὰ ψωμία διαρπάζονται. Εἷς ἐκ τῶν πολλῶν τρέχει τότε εἰς τὰ συρτάρια τῆς τραπέζης, συντρίβει τὰ κλεῖθρα, ἁρπάζει τὰ πινάκια, γεμίζει τὰ ἀπλόχειρα καὶ δι' αὐτῶν τοὺς κόλπους του, καὶ ἐξέρχεται φορτωμένος χρήματα, μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ ταῦτα νὰ κλέψῃ καὶ ψωμία, ἂν εὕρῃ. Τὸ πλῆθος διασκορπίζεται εἰς τὰς ἀποθήκας· ἁπλώνουν εἰς τὰ σακκία, τὰ σύρουν, τ' ἀναποδογυρίζουν· εἷς ἐξ αὐτῶν φέρει ἓν μεταξὺ τῶν σκελῶν του, τοῦ λύει τὸ στόμιον, καί, θέλων νὰ ἐλαφρώσῃ τὸ φορτίον, χύνει χαμαὶ μέρος τῶν ἀλεύρων· ἄλλος πάλιν φωνάζων, *στάσου, στάσου*, σκύπτει, ἁπλώνων κατὰ γῆς τὴν ποδιάν, τὸ πῖλον, τὸ μανδήλιον, πρὸς ὑποδοχὴν τῆς χάριτος ἐκείνης τοῦ Θεοῦ. Ἄλλος τρέχει εἰς τὰ σκαφίδια, ἁρπάζει κομμάτιον ζύμης, τὸ ὁποῖον ἁπλώνεται καὶ τοῦ φεύγει πανταχόθεν· ἄλλος ἀποκτήσας κόσκινον, τὸ φέρει σηκωμένον εἰς τὸν ἀέρα· ἄλλος πηγαίνει, ἄλλος ἔρχεται. Ἄνδρες, γυναῖκες παιδία, ὠθήσεις, ἀντωθήσεις, φωναί, κραυγαί,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὁλολυγμοί, καὶ κονιορτὸς λευκός, ὅστις πανταχοῦ ἐπικάθηται, πανταχοῦ ἐγείρεται καὶ τὰ πάντα σκεπάζει καὶ περιβάλλει ὡς ὀμίχλη. Καὶ ἔξω, σωρὸς συγκείμενος ἀπὸ δύο ἀντιθέτους λιτανείας, διασταυρουμένας καὶ διασχιζομένας ἀμοιβαίως, τῶν μὲν ἐξερχομένων μετὰ τῶν λαφύρων, τῶν δὲ προσπαθούντων νὰ εἰσέλθωσι πρὸς λαφυραγωγίαν.

Μετάφρ. Μ. ΡΕΝΙΕΡΗ, Ε. ΣΙΜΟΥ
καὶ Π. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΔΕ ΑΜΙΤΣΗ

[De Amicis 1846 –1911].

ΕΚ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Η ΑΦΙΞΙΣ

...Τὸ ἀτμόπλοιον ἔμενε πάντοτε ἀκίνητον μεταξὺ τῆς Χρυσουπόλεως καὶ τοῦ Σεραγίου. Ἡ ὁμίχλη ἀπέκρυπτε τῳόντι ἀκόμη τὸν ἐπέκεινα τοῦ Σκουτάρεως Βόσπορον καὶ ὅλον τὸν Γαλατᾶν καὶ τὸ Πέραν, ἅτινα ἔκειντο ἐνώπιον ἡμῶν. Ἐγγύθεν ἡμῶν παρέπλεον λέμβοι, μικρὰ ἀτμόπλοια καὶ ἱστιοφόρα, ἀλλ' οὐδεὶς τὰ ἔβλεπεν. Ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ φαιοῦ πέπλου, ὅστις κατεκάλυπτε τὴν φραγκικὴν πόλιν. Ἐσκίρτων ἐξ ἡδονῆς ἅμα καὶ ἀνυπομονησίας. Ὀλίγαι στιγμαὶ ἀκόμη καὶ θὰ εἴχομεν θέαμα, ὅπερ ἀποσπᾷ ἐκ τῆς καρδίας τοῦ θεατοῦ κραυγὴν θαυμασμοῦ! Μόλις ἠδυνάμην νὰ κρατήσω στερεὰ εἰς τὰς χεῖράς μου τὸ δίοπτρον. Ὁ πλοίαρχος μ' ἔβλεπε καὶ αὐτὸς ὁ πτωχὸς καὶ ἀπέλαυε τὸ θέαμα τῆς συγκινήσεώς μου, τρίβων δὲ τὰς χεῖρά του ἀνεφώνει:

— Ἐφθάσαμεν! ἐφθάσαμεν!

Τέλος ἤρχισαν νὰ διαφαίνωνται διὰ τοῦ πέπλου κατ' ἀρχὰς κηλῖδες ὑπόλευκοι, κατόπιν δὲ τὸ ἀόριστον διάγραμμα μεγάλου ὑψώματος, καὶ μετέπειτα ἡ διεσκοπισμένη καὶ ζωηροτάτη ἀντιλαμπὴ ὑελωμάτων φωτιζομένων ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ τέλος ὁ Γαλατᾶς καὶ τὸ Πέραν ἢ Σταυροδρόμιον ἐν πλήρει φωτί, ὄρος ὅλον, μυριὰς ὅλη οἰκίσκων ποικιλοχρώμων κειμένων ἀλλεπαλλήλως· πόλις ὑψηλοτάτη, κατεστεμμένη ὑπὸ μιναρέδων, θόλων καὶ κυπαρίσσων· ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τὰ μεγαλοπρεπῆ παλάτια τῶν πρεσβειῶν, καὶ ὁ μέγας πύργος τοῦ Γαλατᾶ· εἰς τοὺς πρό-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ποδας δὲ τὸ μέγα ὁπλοστάσιον τοῦ Τοπχανέ, καὶ δάσος ὁλόκληρον πλοίων. Διαλυομένης δὲ πάντοτε τῆς ὁμίχλης, ἡ πόλις ἐξετείνετο πρὸς τὸ μέρος τοῦ Βοσπόρου, καὶ ἀνεπήδων ἐκτὸς προάστεια ὄπισθεν προαστείων, κατατεινόμενα ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν λόφων μέχρι τῆς θαλάσσης, εὐρέα πυκνὰ καὶ λευκόστικτα ἕνεκα τῶν τζαμίων· σειραὶ πλοίων, λιμενίσκοι, παλάτια ἐπὶ τῶν ὑδάτων, σκιάδες, κῆποι, κιόσκια, ἄλση, συγκεχυμένα δ' ἐντὸς τῆς ὁμίχλης ἄλλα προάστεια, ὧν αἱ κορυφαὶ μόνον ἐφαίνοντο χρυσούμεναι ὑπὸ τοῦ ἡλίου· κυκεὼν χρωμάτων, ὑλομανία βλαστήσεως, ἀπόψεις ἐπεκτεινόμεναι μέχρις ἀθεάτου, μεγαλεῖον, ἡδονή, χάρις, ἱκανὰ νὰ ἐξωθήσωσι τὸν θεατὴν εἰς ἐπιφωνήσεις παράφρονας. Ἐπὶ τοῦ πλοίου ὅλοι ἔστεκαν μὲ τὸ στόμα ἀνοικτόν, ἐπιβάται, ναῦται, τοῦρκοι, εὐρωπαῖοι, νήπια. Οὐδὲ ἄχναν ἤκουες. Δὲν ἐγνώριζαμεν πλέον πρὸς ποῖον μέρος νὰ στραφῶμεν. Ἐξ ἑνὸς εἴχομεν τὸ Σκούταρι καὶ τὸ Καδὶ κιόϊ, ἐξ ἄλλου τὸν λόφον τοῦ σεραγίου, ἔμπροσθεν δὲ τὸν Γαλατᾶν, τὸ Πέραν καὶ τὸν Βόσπορον. Διὰ νὰ ἴδῃ τις ὅλα ἔπρεπε νὰ περιστρέφηται κύκλῳ· καὶ περιεστρεφόμεθα κύκλῳ ἐκτοξεύοντες πρὸς τὰ μέρη βλέμματα διάπυρα, καὶ μειδιῶντες καὶ χειρονομοῦντες ἄφωνοι, μεθ' ἡδονῆς ἀμυθήτου. Τί ὡραῖαι στιγμαί, ὕψιστε Θεέ!

Καὶ ὅμως τὸ μέγιστον, τὸ κάλλιστον πάντων, δὲν τὸ εἴχαμεν ἴδῃ ἀκόμη. Ἱστάμεθα ἀκόμη ἀκίνητοι ἐντεῦθεν τῆς ἄκρας τοῦ Σεραγίου, ἣν πρὶν παρικάμψῃ τις εἶναι ἀδύνατον νὰ ἴδῃ τὸ Χρυσοῦν Κέρας, καὶ ἡ θαυμασιωτέρα ὄψις τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἡ πρὸς τὸ Χρυσοῦν Κέρας.—Κύριοι, προσέχετε—ἀνεφώνησεν ὁ πλοίαρχος πρὶν δώσῃ τὸ κέλευσμα τῆς προχωρήσεως—τώρα ἔρχεται ἡ *κρίσιμος στιγμή*. Ἐντὸς τριῶν λεπτῶν θὰ ἔχωμεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Μὲ κατέλαβε φρικίασις.

Ἐπροσμείναμεν ἀκόμη μερικὰ λεπτά.

Ἄ! πῶς μοῦ ἐσκίρτα ἡ καρδία! Μὲ ποῖον τῆς ψυχῆς πυρετὸν ἐπρόσμενα τὴν εὐλογητὴν λέξιν: Ἐμπρός!

— Ἐμπρός! ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τό πλοῖον ἐκινήθη.

Προχωροῦμεν ! Βασιλεῖς, ἡγεμόνες, Κροῖσοι, ἰσχυροὶ καὶ εὐδαίμονες τῆς γῆς, τὴν στιγμὴν ἐκείνην σᾶς ᾤκτειρα· ἡ ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην θέσις μου ἦτο τῶν θησαυρῶν σας ὅλων ἀνταξία, καὶ δὲν θὰ ἐπώλουν ἓν βλέμμα μου μὲ ἓν βασίλειον.

Ἓν λεπτὸν—ἓν ἄλλο λεπτὸν ἀκόμη — τὴν ἄκραν τοῦ Σεραγίου τὴν παρακάμπτομεν—διαβλέπω ἔκτασιν ἀπέραντον πλήρη φωτός, καὶ ἀπειρίαν πραγμάτων καὶ χρωμάτων.— Ἡ ἄκρα τοῦ Σεραγίου παρεκάμφθη.... Ἰδοὺ ἡ Κωνσταντινούπολις ! Κωνσταντινούπολις ἄπειρος, μεγαλοπρεπής, ἐξαισία ! Δόξα εἰς τὴν κτίσιν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ! Τὸ κάλλος τοῦτο δὲν τὸ εἶχα ὀνειρευθῆ !

Καὶ τώρα περίγραψε ἄθλιε ! βεβήλωσε μὲ τὰς λέξεις σου τὸ ἐξαίσιον θέαμα ἐκεῖνο ! Τίς τολμᾷ νὰ περιγράψῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν ; Σατωβριάνδε, Λαμαρτῖνε, Γωτιέρε, τί ἐψελλίσατε ; Καὶ ὅμως αἱ εἰκόνες καὶ οἱ λόγοι πλημμυροῦσι τὴν διάνοιαν, καὶ διαφεύγουσιν ἐκ τοῦ καλάμου. Βλέπω, λέγω, γράφω, ὁμοῦ πάντα ταῦτα, ἄνευ ἐλπίδος μέν, ἀλλὰ μεθ' ἡδονῆς μεθυσκούσης με. Ἂς ἴδωμεν λοιπόν. Ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὸ Χρυσοῦν Κέρας, κατατεινόμενον εὐθέως ὡς πλατὺς ποταμός· ἐπὶ τῶν δύο δ' αὐτοῦ ὀχθῶν ἀνυψοῦνται καὶ ἐπεκτείνονται δύο σειραὶ ὑψωμάτων, καὶ ἐπὶ τούτων ἀνυψοῦνται καὶ ἐπεκτείνονται παραλλήλως δύο σειραὶ πόλεων, αἵτινες καταλαμβάνουσιν ὀκτὼ μίλια λόφων, κοιλάδων, κόλπων καὶ ἀκρωτηρίων· ἑκατὸν ἀμφιθέατρα μνημείων καὶ κήπων· διπλῆ ἀπέραντος κλίμαξ οἰκιῶν τζαμίων, παζαρίων, σεραγίων λουτρῶν, κιοσκίων ἀπειροποικίλου χρώματος, ὧν ἐκ μέσου ἀνυψοῦνται πρὸς οὐρανὸν χιλιάδες μιναρέδων μὲ φαεινὴν καὶ στίλβουσαν τὴν αἰχμηράν των ἄκραν, ὡς ὑπερύψηλοι κίονες ἐξ ἐλέφαντος· προέχουσι δὲ καὶ ἄλση κυπαρίσσων κατατεινόμενα ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων εἰς τὴν θάλασσαν δίκην ταινιῶν βαθυχρόων, αἵτινες περιβάλλουσιν ὡς στεφάναι καὶ προάστεια καὶ λιμένας· ὑλομανοῦσα δὲ βλάστησις ἀνορθοῦται καὶ ὑπερεκχειλίζει ἁπαν-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ταχόθεν, περιστέφουσα τὰς κορυφάς, ἕρπουσα ὀφιοειδῶς μεταξὺ τῶν στεγῶν, καὶ κατακαμπτομένη εἰς τὰς ἄκρας.

Δεξιᾷ ὁ Γαλατᾶς μὲ δάσος κεραιῶν καὶ σημαιῶν πρὸ αὐτοῦ· ὑπεράνω τοῦ Γαλατᾶ Σταυροδρόμιον (ἢ Πέραν) διαγράφον ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τὰ μεγάλα διαγράμματα τῶν εὐρωπαϊκῶν του παλατίων· καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ γέφυρα συζευγνύουσα τὰ δύο παράλια, ἣν διατρέχουσι κατ'ἀντίθετον πορείαν δύο πλήθη ποικιλόχροα διαβατῶν. Ἀριστερᾷ ἡ Σταμπούλ, ἐκτεινομένη ἐπὶ τῶν μεγάλων αὐτῆς λόφων, ὧν ἑκάστου ὑψοῦται καὶ ἓν γιγάντειον τζαμίον μὲ θόλον μολιβοσκεπῆ καὶ ὀβελίσκους χρυσοῦς· ἡ Ἁγία Σοφία, λευκὴ καὶ ῥοδόχρους· ὁ Σουλτὰν Ἀχμέδ, μὲ ἓξ μιναρέδες εἰς τὰ πλευρά του, Σουλεϊμὰν ὁ μέγας ἐπεστεμμένος μὲ δέκα θόλους, ἡ σουλτάνα Βαλιδὲ κατοπτριζομένη εἰς τὰ ὕδατα, ἐπὶ δὲ τοῦ τετάρτου λόφου τὸ τζαμίον τοῦ Μωάμεθ τοῦ Β, ἐπὶ τοῦ πέμπτου τὸ τζαμίον τοῦ Σελίμ, ἐπὶ τοῦ ἕκτου τὸ σεράγιον τοῦ Τεκήρ, ὑπεράνω δὲ πάντων τούτων τῶν ὑψωμάτων ὁ πύργος τοῦ Σερασκεράτου, ὅστις ὑπέρκειται τῶν παραλίων ἀμφοτέρων τῶν ἠπείρων ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου μέχρι τοῦ Εὐξείνου. Πέραν τοῦ ἕκτου λόφου τῆς Σταμποὺλ καὶ πέραν τοῦ Γαλατᾶ δὲν φαίνονται πλέον παρὰ κατατομαὶ ἀόριστοι, ἄκραι πόλεων καὶ προαστείων, τεμάχια λιμένων, στόλων καὶ ἁλσῶν, σχεδὸν ἐξηφανιζόμενα ἀπὸ τῆς ὁράσεως καὶ συναφομοιούμενα πρὸς τὸ κυανοῦν περιέχον οὕτως, ὥστε φαίνονται πλέον ὄχι ὄντα πραγματικά, ἀλλ' ἀπατηλὰ φαινόμενα τοῦ φωτὸς καὶ ἀέρος.

Πῶς νὰ συγκρατήσῃ τις τὰς λεπτομερείας τῆς θαυμασίας ταύτης εἰκόνος; Τὸ βλέμμα προσηλοῦται στιγμάς τινας ἐπὶ τῶν ἐγγὺς παραλίων, ἐπὶ τουρκικοῦ τινος οἰκίσκου ἢ ἐπὶ χρυσίζοντος μιναρέ· ἀλλ' αἴφνης ἐκσφενδονεῖται εἰς τὸ φωτεινὸν ἐκεῖνο βάθος, καὶ περιφέρεται τυχαίως εἰς τὰς δύο ἐπ' ἀθέατον προεκτεινομένας καὶ οἱονεὶ φαντασιώδεις ἐκείνας πόλεις, μόλις παρακολουθούμενον ὑπὸ τῆς ἐκπεπληγμένης διανοίας. Εἶναι δὲ διακεχυμένον ἐπὶ πάσης ταύτης τῆς καλλονῆς μεγαλεῖόν τι ἀπείρως γαλήνιον, ἀνέκφραστός τις νεανικότης διεγεί-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρουσα μυρίας ἀναμνήσεις διηγημάτων μαγικῶν καὶ ἐαρινῶν ὀνείρων, ἐναέριός τις καὶ μυστηριώδης μεγαλειότης, ἀναρπάζουσα τὴν φαντασίαν, καὶ ἀποπλανῶσα ἐκτὸς τῆς χώρας τοῦ ἀληθοῦς. Ὁ δ' οὐρανός, ἐξατμιζόμενος εἰς λεπτοτάτας κυανογαλακτώδεις καὶ ἀργυροειδεῖς βαφάς, περιβάλλει τὰ πάντα δι' εὐκρινείας θαυμαστῆς. Ἡ θάλασσα σαπφειρίνη, κατάστικτος δ' ἐκ πορφυρῶν σημαντήρων, ἀνταναχλᾷ διακυμαίνουσα τρομωδῶς τὰ λευκὰ σχήματα τῶν μιναρέδων· οἱ θόλοι μαρμαίρουσιν· ὅλη δ' ἐκείνη ἡ ἀπέραντος βλάστησις συνταράττεται βρέμουσα πρὸς τὴν αὔραν τῆς πρωΐας· σύννεφα περιστερῶν πτερυγίζουσιν ἢ περιΐπτανται κύκλῳ τῶν τζαμίων· χιλιάδες δὲ καϊκίων πεποικιλμένων καὶ ἐπιχρύσων πλέουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ἡ δι' αὔρα τοῦ Εὐξείνου μεταφέρει τὰ ἀρώματα δεκακισχιλίων κήπων· καὶ ὅταν μεθυσμένος ἐκ τοῦ παραδείσου τούτου, καὶ ἐπιλήσμων παντὸς ἄλλου πράγματος, στραφῇς πρὸς τὰ ὀπίσω, βλέπεις μὲ νέον αἴσθημα θαυμασμοῦ τὸ παράλιον τῆς Ἀσίας, ὅπερ εἶναι ἡ κατακλεὶς τοῦ πανοράματος, μὲ τὴν πομπώδη καλλονὴν τοῦ Σκουτάρεως καὶ μὲ τὰς χιονοσκεπεῖς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου τῆς Βιθυνίας· τὴν Προποντίδα, κατάσπαρτον μὲ νήσους καὶ κατάλευκον ἀπὸ τὰ ἱστία, καὶ τὸν Βόσπορον σκεπασμένον ἀπὸ πλοῖα, καὶ ἕρποντα ἑλικοειδῶς μεταξὺ δύο σειρῶν ἀτελευτήτων κιοσκίων παλατίων, καὶ ἐξοχικῶν οἰκιῶν, καὶ ἀφανιζόμενον ἐκ τῆς θέας σου, ὅπως ἀπολήξῃ μυστηριωδῶς εἰς τὸ μέσον τῶν χαριεστέρων λόφων τῆς Ἀνατολῆς. Ἄ, ναί! Τοῦτο εἶναι τὸ ὡραιότερον θέαμα τῆς γῆς· ὅστις ἀρνεῖται τοῦτο, εἶναι ἀχάριστος πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὑβρίζει τὴν κτίσιν· ἀνώτερον τούτου κάλλος ἤθελεν ὑπερβαίνῃ τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἀνθρώπου!

Μετάφρ. Δ. ΒΕΡΝΑΔΑΚΗ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΔΑ ΝΕΓΡΗ

[Negri].

ΝΕΚΡΟΨΙΑ

«Μαῦρε γιατρέ, ποῦ ἀχόρταγα κυττάζεις
τὸ σῶμα τὸ νεκρὸ ποῦ σοῦχουν φέρῃ,
καὶ τὸ γυμνό μου κρέας κομματιάζεις
μ' ἀκονημένο, ἄπονο μαχαῖρι,

Ἄκουσε! Ξέρεις τί ἤμουν πρὶν πεθάνω;
—Κόψε ὅσο θέλεις, σχίσε τὸ κορμί μου...—
Ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ μάρμαρο ἐπάνω
Θὰ σοῦ ἱστορήσω τὴν παλιὰ ζωή μου!

Στοὺς δρόμους ἐμεγάλωσα Πατέρα,
ἀδέλφια, σπίτι, συγγενεῖς...δὲν εἶδα,
Ξυπόλυτη, μισόγυμνη, ἀγέρα
καὶ σύννεφα εἶχα μόνη μου κοιτίδα.

Δοκίμασα τῆς νύχτας τὴν ἀγρύπνια,
τὴν προσευχὴ ποῦ λὲς καὶ πάει χαμένη·
δοκίμασα τὴν κρύα πεῖνα ξύπνια,
κι' ἀπελπισιὰ πικρή, φαρμακωμένη.

Ὅλους δοκίμασα τοὺς μαύρους κόπους,
τῆς φτώχιας τὴ ντροπὴ καὶ τὴ λαχτάρα...
ἐγνώρισα ἐχθρούς, ὄχι ἀνθρώπους,
καὶ τράφηκα μὲ δάκρυ καὶ τρομάρα.

Μιὰ μέρα,—ἦταν ἡ στερνή μου τύχη!—
εἰς τοῦ νοσοκομείου ἕνα κρεββάτι
χύμιξ' ἕνα πουλὶ μὲ μαῦρο νύχι,
καὶ τὸ φτερό του μοῦκλεισε τὸ μάτι

Καὶ πέθανα...—τ' ἀκοῦς;—ἔτσι, μονάχη,
σὰν σκύλος ποῦ ψωφάει μέσ' στὸ σκουπίδι,
χωρὶς τ' αὐτί μου ἕνα λόγο νἄχῃ
γιὰ συντροφιὰ στὸ μακρυνὸ ταξίδι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γιὰ δὲς μαλλιά ! γιὰ κύτταξε πῶς λάμπουν
μαῦρα, πυκνά, μακρυά ! δὲν τἆχε ἄλλη !
Ἀφίλητα κι' ἀχάϊδευτα θὲ νἄμπουν
στῆς κρύας γῆς τὴν παγωμένη ἀγκάλη.
. . . . . .

Σχίσε το, κόψ' το ! κάμε το κομμάτια,
ἀκούραστος καὶ μὲ βουβὸ τὸ στόμα.
Χόρτασ' τὸ χέρι, χόρτασε τὰ μάτια
στὸ σῶμ' αὐτό, στὸ πουλημένο σῶμα !

Ψάξε με, σκάλεψέ με ! μὴ σὲ νοιάζῃ !
εἶμαι σκουπίδι,.. κρέας πεταμένο.
Σκάψε βαθειά μου, ναῦρῃς ποῦ φωλιάζει
τῆς πείνας τὸ μυστήριο κρυμμένο.

Βάλ' τὸ μαχαῖρί σου πειὸ μέσ' ἀκόμα.
Ξερρίζωσ' τὴν καρδιά μου ἀπὸ τὰ βάθη,...
καὶ ῥώτησ' την,...τὸ ἄλαλό της στόμα
τοῦ πόνου τὸ μυστήριο νὰ σοῦ μάθῃ.

Μπροστά σου ἐδῶ γυμνή, πονῶ, στενάζω
—τὸ ξέρεις ; ὑποφέρω ἀκόμη,. .κλαίω !
Μὲ τὰ γυαλένια μάτια σὲ κυττάζω,
καὶ δὲ θὰ μὲ ξεχάσῃς—σοῦ τὸ λέω !

Γιατὶ ἀπ' τὸ χεῖλι μου τὸ πικραμμένο
βγαίνει στερνὴ φωνή, στερνὴ λαχτάρα,...
κ' εἶναι—τ' ἀκοῦς ;—ῥοχαλητὸ πνιγμένο,
εἶναι βλαστήμια, ἀνάθεμα,...κατάρα !

Μετάφρασις ΑΓ. ΒΛΑΧΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ

[Cervantes 1547—1616].

ΕΚ ΤΟΥ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΟΥ

ΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΑΝΕΜΟΜΥΛΩΝ

. . . Ὁ Δὸν Κιχώτης ἐφάνη ἥσυχος κατὰ τὰς ἀκολούθους δύο ἑβδομάδας, οὔτε ἔδωσεν ὑποψίαν τινὰ ὅτι εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ἐπιχειρήσῃ δευτέραν ἐκστρατείαν. Ἀλλὰ μόνον, συνομιλῶν μὲ τὸν ἐφημέριον καὶ μὲ τὸν κουρέα, ἔλεγε πάντοτε ὅτι ἡ πλανόδιος ἱππασύνη ἦτο πρᾶγμα ὠφέλιμον, καὶ ὅτι ἐμελέτα νὰ τὴν ἀναστήσῃ μίαν ἡμέραν. Ὁ ἱερεὺς ἐφιλονίκει περὶ τούτου ἐνίοτε, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνέδιδε, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐρεθίζῃ. Ἠγνόει ὅτι ὁ Δὸν Κιχώτης παρεκίνει ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ κρυφίως γείτονά τινα γεωργόν, ὄχι μόνον τὴν περιουσίαν πτωχὸν ἀλλὰ καὶ τὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πνεῦμα, νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὡς ἱπποκόμος του. Μία ἐκ τῶν πολλῶν τοῦ ἥρωός μας ὑποσχέσεων πρὸς τὸν ἀγαθὸν τοῦτον ἄνθρωπον ἦτον, ὅτι εἰς τὸ ὡραῖον στάδιον τοῦ πλανοδίου ἱπποκόμου ὑπῆρχεν εὐκολώτατον καὶ συνηθέστατον τὸ νὰ λάβῃ τὴν διοίκησιν ἑνὸς ὁλοκλήρου νησίου, ἤρκει νὰ παρουσιασθῇ μία καὶ μόνη δεξιὰ περίστασις. Ὁ εὐκολόπιστος γεωργός, Σάντσος Πάνθας ὀνομαζόμενος, πρὸ πάντων ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ταύτης σαγηνευθείς, ἀπεφάσισε ν' ἀφήσῃ καὶ τέκνα καὶ γυναῖκα, διὰ νὰ τρέξῃ εἰς τὴν θήρευσιν τοιούτου ἀποκτήματος.

Ἀφοῦ ὁ Δὸν Κιχώτης ἡσύχασε περὶ ἱπποκόμου, ἐφρόντισε νὰ συνάξῃ καὶ ὀλίγα χρήματα. Ὅθεν ἐπώλησε πάλιν ἓν μέρος τοῦ κτήματός του, ἓν ἄλλο ὑπεθήκευσεν, ἔχασε καὶ εἰς τὰ δύο, καὶ οὕτως ἠδυνήθη νὰ σχηματίσῃ ἱκανόν τι ποσόν. Ἐδανείσθη παρ' ἑνὸς τῶν φίλων του μίαν ἀσπίδα καλλιτέραν τῆς ἰδικῆς του, ἐπεσκεύασε πάλιν τὴν περικεφαλαίαν του, ἐφωδιάσθη ἀπὸ χιτῶνας, κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ ξενοδόχου ἐκείνου, καὶ συνεννοήθη μὲ τὸν Σάντσον περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, καθ' ἣν ὤφειλαν ν' ἀναχωρήσωσι, συστήσας πρὸ πάντων εἰς αὐτὸν νὰ προμηθευθῇ κανὲν δισάκκιον. Ὁ Σάντσος ὑπεσχέθη νὰ μὴ τὸ λησμονήσῃ, ἀλλ' ἐπρόσθεσεν ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἦτο συνηθισμένος νὰ περιπατῇ πολλὰς ὥρας πεζός, ἐπεθύμει νὰ συμπαραλάβῃ καὶ τὸ ὀνάριόν του, τὸ *γαϊδοῦρι* του, ἕνα πολὺ καλὸ ζῶο, καθὼς ἔλεγεν. Ἀληθῶς, ἡ λέξις *γαϊδοῦρι* ἔκαμε δυσάρεστον ὁπωσοῦν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Δὸν Κιχώτην, μὴ ἐνθυμούμενον ἐὰν κανεὶς ἀπὸ τοὺς πεφημισμένους ἱπποκόμους ἠκολούθει τὸν κύριόν του μὲ τοιαύτην ἀποσκευήν· ἀλλὰ σκεφθεὶς ὅτι ἠμπόρει νὰ δώσῃ εἰς τὸν Σάντσον τὸν ἵππον τοῦ πρώτου τῶν ἱππότῶν, τοὺς ὁποίους ἔμελλε νὰ νικήσῃ, ἐστοχάσθη ὅτι δὲν ἐπείραζεν ἂν τὸν ἄφινε νὰ ἔλθῃ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀναρίου του.

Ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἡτοιμάσθησαν ὅλα ἐν τάξει, μίαν εὔμορφον νύκτα καὶ καλήν, ὁ Δὸν Κιχώτης καὶ ὁ ἱπποκόμος του, χωρὶς ν' ἀφίσωσιν ὑγείαν εἰς κανένα, ἀνεχώρησαν, καὶ τόσον ἔκοψαν δρόμον, ὥστε τὴν αὐγὴν δὲν ἐφοβοῦντο μὴ τοὺς συλλά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θωσιν. Ὁ καλὸς Σάντσος, ἐπὶ τοῦ ὀναρίου του καθήμενος μεταξὺ τοῦ δισακκίου καὶ μιᾶς πλατυγάστορος πλώσκας του, ἐπήγαινεν ὡσὰν πατριάρχης, ἀνυπόμονος πότε νὰ ἴδῃ ἐρχομένην τὴν νῆσον ἧς ἔμελλε νὰ γίνῃ διοικητής. Ὁ Δὸν Κιχώτης, ἔμπλεως ἐλπίδος, προεπορεύετο ἐπὶ τοῦ ἰσχνοῦ Ἀχαμνόοντος, ὑπερηφάνως καὶ μὲ τὴν κεφαλὴν ὑψωμένην, εἰς τὴν αὐτὴν ἐκείνην πεδιάδα τοῦ Μοντιέλου, ὅπου αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, πλαγίως προσβάλλουσαι αὐτὸν αὐτὴν τὴν φοράν, δὲν τὸν παρηνώχλουν ὅσον κατὰ τὴν πρώτην του ἔξοδον. Ὁ Σάντσος, σφιγγόμενος νὰ ἔλθῃ εἰς λόγους, ἤρχισε πρῶτος τὴν συνομιλίαν.

«Ξεύρεις, αὐθέντη, τί ἤθελα πολὺ νὰ παρακαλοῦσα τὴν *πλανόδιον* ἱπποσύνην σου ; Γιὰ τὸ νησὶ ποῦ μ' ἔταξες· ἔχε το πάντοτε εἰς τὴν ἐνθύμησί σου καὶ ἤγουν δηλαδὴ ἠμπορεῖς νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι, ὅσῳ μεγάλο καὶ ἂν εἶναι τὸ νησί, δὲν θὰ διοικήσω ἄσχημα.—Σάντσε φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ Δὸν Κιχώτης, εἰς πᾶσαν ἐποχὴν ὑπῆρξε τῶν ἱπποτῶν συνήθεια νὰ δίδουν εἰς τοὺς ἱπποκόμους των τὰς νήσους ἢ τὰ βασίλεια, ὅσα ἐκυρίευαν· ὅθεν καὶ μὴν ἀμφιβάλλῃς ὅτι ποτὲ δὲν θὰ γίνω παραβάτης τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἐθίμου. Μάλιστα ἄκουσε νὰ σὲ εἰπῶ· οἱ πλεῖστοι τῶν ἱπποτῶν ἐπερίμεναν νὰ γηράσουν οἱ ἱπποκόμοι των καὶ τότε ν' ἀνταμείψουν τὰς ὑπηρεσίας των. Τοὺς ἔδιναν κανὲν *κομιτᾶτον* ἢ κανὲν *μαρκεζᾶτον*, τὸ ὁποῖον πολλάκις ἦτο μηδαμινή τις ἐπαρχία. Ἐγὼ ὅμως, ἐὰν μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς ζωήν, εἶναι πολὺ πιθανὸν καὶ ἐντὸς αὐτῆς τῆς ἑβδομάδος νὰ κατακτήσω καμμίαν αὐτοκρατορίαν, ἐκατάλαβες, τόσον ἐκτεταμένην, ὥστε ἓν ἀπὸ τὰ ἐξαρτώμενα ἀπ' αὐτὴν βασίλεια νὰ εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σοῦ χρειάζεται. Ἤγουν αὐτὸ μὴ τὸ βλέπῃς ὡς δύσκολον ἢ ὡς παράδοξον ὅλως διόλου· εἰς τὸ ἐπάγγελμά μας τίποτε δὲν εἶναι ἁπλούστερον ἢ κοινότερον.—Πώ! πώ! αὐθέντη, ξέρεις τί συλλογίζομαι ; ὑπέλαβεν ὁ Σάντσος· ἂν αὐτὸ εἶναι καθὼς τὸ λὲς καὶ γίνω μιὰ φορὰ βασιλέας, ἡ Γιαννοῦλα τάχατες (Γιαννοῦλα λὲν τὴν γυναῖκά μου) θὰ εἶναι καὶ αὐτὴ βασίλισσα, ἔχει νὰ εἰπῇ ;—Καὶ ἀμφιβάλλεις ;—Ἀμφιβάλλω, μὰ τὸ ναί ! ἀμφιβάλλω, ἐπειδὴ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γνωρίζω τὴν γυναῖκά μου· ἐπειδὴ ἠμπορῶ νὰ σὲ βεβαιώσω, πῶς ὁ οὐρανὸς καὶ ἂν ἔβρεχε κορώναις, καμμία εἰς τὴν κεφαλή της, κατὰ τὴν κεφαλὴ ποὺ τὴν ἔχει ἐκείνη, δὲν θὰ ἔστεκε. Ἤγουν ἀπὸ τώρα ἤξευρέ το· δὲν ἀξίζει μήτε διὰ δύο λεπτῶν βασίλισσα· κοντέσσα ἂν μοῦ εἰπῇς, δὲν ἐναντιόνομαι· καὶ πάλιν κάμποσος θὰ ἦταν ὁ κόπος μας.—Μή σε μέλῃ, φίλε, μή σε μέλῃ· ξεύρει ὁ Θεὸς τί πρέπει νὰ τῆς δώσῃ. Πρόσεξε μόνον, μὴν εἶσαι πάλιν τόσον μετριόφρων, ὥστε νὰ εὐχαριστηθῇς, ἐὰν δὲν ἐπιτύχῃς μίαν χώραν σημαντικήν.—Ποῖος ; ἐγώ ; ὤ, μεῖνε ἥσυχος, καὶ ὡς πρὸς αὐτὸ ὅλην τὴν κρίσιν τὴν ἀφίνω εἰς τὴν γενναιότητά σου. Ἕνας αὐθέντης τόσῳ μεγαλοδύναμος καὶ τόσῳ καλός, ξεύρει ἐκεῖνο ποῦ θὰ εἶναι δι' ἐμὲ τὸ σωστό, μόν' ἔγνοια σου».

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ Δὸν Κιχώτης διέκρινε μακρόθεν τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἀνεμομύλους· ὅθεν στραφεὶς ἀμέσως πρὸς τὸν ἱπποκόμον του· «Φίλε, τοῦ λέγει, ἀγαθέ, ἡ τύχη ἔρχεται πρὸ τῶν εὐχῶν μας. Παρατηρεῖς ἐκεῖ κάτω τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους γίγαντας ; Εἶναι ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα, πλὴν δὲν σημαίνει· ὑπάγω νὰ κτυπήσω αὐτοὺς τοὺς ἀλαζόνας Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἐχθρούς. Ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὰ λάφυρα αὐτῶν.—Ποίους γίγαντας ; ἀπεκρίθη ὁ Σάντσος.—Δὲν τοὺς βλέπεις μὲ τὰς χεῖράς των τὰς ἁπλωμένας ; ἡ κάθε μία θὰ εἶναι μακρὰ ἕως δύο μίλια.—Ἀλλ' αὐθέντη, πρόσεξε καλά, εἶναι ἀνεμόμυλοι αὐτοὶ ποῦ βλέπεις· καὶ αὐτὰ ποῦ σοῦ φαίνουνται χέρια εἶναι τὰ πανιά τους. — Ἄ ! ταλαίπωρε ἄνθρωπε, ἀπ' αὐτὸ καταλαμβάνει τις ὅτι ἀκόμη εἶσαι ἄπειρος εἰς τοιαῦτα συναπαντήματα. Εἶναι γίγαντες, ἄκουέ με ὅταν σοῦ ὁμιλῶ. Ἂν φοβῆσαι, ἀπομακρύνσου· ὕπαγε εἰς κανὲν μέρος νὰ προσεύχεσαι, ἐνῷ ἐγὼ θὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὸν ἀγῶνα, τὸν κινδυνώδη καὶ ἄνισον αὐτόν».

Καὶ ταῦτα εἰπών, κεντᾷ τὸν Ἀχαμνόοντα, χωρὶς νὰ δώσῃ καμμίαν προσοχὴν εἰς τὸν πτωχὸν Σάντσον, ὅστις διερρήγνυτο φωνάζων πρὸς αὐτὸν ὅτι δὲν ἦσαν γίγαντες ἐκεῖνοι ἐκεῖ, ἀλλ' ἀνεμόμυλοι· οὔτε διέκρινε τὴν ἀπάτην του καθόσον ἐπλησίαζεν, ἀλλὰ «Σταθῆτε, ἔλεγε, σταθῆτε, κακοῦργοι καὶ ἄνανδροι· εἷς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μόνον ἱππότης σᾶς προσβάλλει ὅλους ὁμοῦ !» Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἶχε πνεύσῃ ὀλίγος ἄνεμος, καὶ ἤρχισαν νὰ στρέφωνται αἱ πτέρυγες τῶν μύλων. «Ὦ, εἰς μάτην ὅ,τι καὶ ἂν κάμετε, ἐπρόσθεσεν ὁ Δὸν Κιχώτης καὶ πλειοτέρας τοῦ Βριάρεω χεῖρας ἂν ἐκινούσατε, οὐχ ἧττον ἠθέλατε τιμωρηθῆ». Σφίγγει λοιπὸν τὴν ἀσπίδα του, ὁρμᾷ μὲ τὴν λόγχην ἐμπρὸς κατὰ τῶν πτερύγων τοῦ πρώτου τῶν ἀνεμομύλων, ὅστις τὸν ἁρπάζει, καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἵππον του, καὶ τοὺς σφενδονίζει εἴκοσι βήματα τὸν ἕνα ἀπὸ τοῦ ἄλλου μακράν.

Ὁ Σάντσος ἔβαλεν εὐθὺς τὸν ὄνον του νὰ τρέχῃ, καλπάζων ὅσον δύναται νὰ καλπάσῃ ὄνος ταχύτερον, καὶ ἀφοῦ ἦλθεν, ἔσπευσε ν' ἀνεγείρῃ τὸν αὐθέντην ἀπὸ χαμαί. Δὲν τὸ κατώρθωσε δὲ χωρὶς κόπον, διότι ἡ πτῶσις ὑπῆρξε βαρεῖα. «Ἀλλ' εὐλογημένε ! τοῦ ἔλεγε, μίαν ὥρα τώρα σοῦ φωνάζω ὅτι εἶναι ἀνεμόμυλοι. Μὰ τὴ ζωή μου, ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ εἰς τὰ μυαλά του μέσα ἕνας ἄνθρωπος ἄλλους τόσους μύλους νὰ γυρίζουν, διὰ νὰ μὴν τοὺς στοχασθῆ εὐθύς.—Σιγά ! σιγά ! ἀπεκρίθη ὁ ἥρως· αὐτὰ τὰ ἔχει ὁ πόλεμος· ἐξαρτᾶται πολλάκις ἀπὸ τὴν τύχην τὸ πᾶν, καὶ ὅταν μάλιστα ἔχῃ κανεὶς ἐχθρόν του τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον μάγον, τὸν Φρεστῶνα, αὐτὸν ὅστις ἔκλεψε καὶ τὴν βιβλιοθήκην μου. Βλέπω βέβαια τώρα τὸ κατόρθωμα αὐτοῦ τοῦ Σατανᾶ· εἶναι φῶς φανερόν· μετέβαλε τοὺς γίγαντας εἰς ἀνεμομύλους, διὰ νὰ μὲ στερήσῃ τῆς δόξης τοῦ νὰ τούς νικήσω. Ἀλλ' ὑπομονή ! ἐπὶ τέλους θὰ θριαμβεύσῃ τὸ ξίφος μου κατὰ τῆς πονηρίας του.—Νὰ δώσῃ ὁ Θεός !» εἶπεν ὁ Σάντσος, στήσας αὐτὸν τέλος εἰς τοὺς πόδας του. Μετέβη δὲ τότε ν' ἀνορθώσῃ καὶ τὸν Ἀχαμνόοντα, τοῦ ὁποίου ἡ ὠμοπλάτη σχεδὸν εἶχεν ἐξαρθρωθῆ.

Μετάφρ. Ι. ΙΣΙΔ. ΣΚΥΛΙΤΣΗ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΑΛΔΕΡΩΝ ΔΕ ΛΑ ΒΑΡΚΑ

[Calderon 1600—1681].

Ο ΑΛΚΑΔΗΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΜΕΑΣ

(Εἰς τὸν διάλογον αὐτὸν τοῦ ἱππότου Μένδου μετὰ τοῦ ὑπηρέτου του σατυρίζονται αἱ περὶ καταγωγῆς ἐγκαυχήσεις).

(Πρᾶξις Α΄.—Σκηνὴ Β΄).

ΜΕΝΔΟΣ.—Πῶς εἶναι ὁ Ντορῆς μου ;

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Τὸ καϋμένο τὸ ζῷο ! δὲν μπορεῖ νὰ κρατηθῇ στὰ πόδια του.

ΜΕΝΔΟΣ.—Εἶπες εἰς τὸν ἱπποκόμον μου νὰ τὸ περιπατήσῃ ὀλίγον ;

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Σάματι θὰ χορτάσῃ μ' αὐτό, τὸ κακόμοιρο ;

ΜΕΝΔΟΣ.—Εἶναι τὸ μόνον, ὅπου ξεκουράζει τὰ ζῷα.

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Ἐγὼ θὰ προτιμοῦσα λίγο σανό.

ΜΕΝΔΟΣ.—Καὶ τὰ λαγωνικά μου ; γιὰ νὰ σοῦ πῶ, εἶπες νὰ μὴν τὰ δέσουν ;

ΝΟΥΝΙΟΣ. — Χαρὰ σ' αὐτὰ ποῦ θὰ ἀφεθοῦν ἐλεύθερα· δὲν θ' ἀπομείνῃ κρέας στὰ κρεοπωλεῖα.

ΜΕΝΔΟΣ.—Ἔλα, φθάνει ! Καὶ ἐπειδὴ ἐκτύπησαν τρεῖς, δῶσέ μου τὰ χειρόκτια μου καὶ τὰ ξυλάκια γιὰ τὰ δόντια.

ΝΟΥΝΙΟ.Σ — Θαρρεῖτε πῶς θὰ γελάσετε τὸν κόσμο μὲ τὰ ξυλάκια ;

ΜΕΝΔΟΣ.—Καὶ νὰ τολμήσῃ κανεὶς νὰ διαλογισθῇ μόνον ὅτι δὲν ἔφαγα εἰς τὸ γεῦμά μου ἕνα λαμπρὸν φασιανόν, εἶμαι ἕτοιμος νὰ τοῦ ὑποστηρίξω κ' ἐδῶ, κ' ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου ὅτι ψεύδεται ἀναιδέστατα.

ΝΟΥΝΙΟΣ.— Τὸ καλλίτερο, λέω γώ, δὲν εἶναι νὰ μὲ ὑποστηρί-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ξετε ὀλίγο ἐμένα ποῦ τρέμουν τὰ πόδια μου καὶ τέλος πάντων εἶμαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας;

ΜΕΝΔΟΣ.— Σιωπή, ἀνόητε! Ἀλήθεια, πέ μου, δὲν ἦλθαν ἀπόψε, νομίζω, στρατιῶται στὸ χωριὸ ἐδῶ.

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Μάλιστα, εὐγενέστατε.

ΜΕΝΔΟΣ.—Οἱ ταλαίπωροι οἱ χωρικοί! Εἴλωτες! Κάθε ἡμέρα καὶ νέα κόττα πῆττα νὰ ἑτοιμάζουν γιὰ νέα ἀποσπάσματα.

ΝΟΥΝΙΟΣ. — Εἶναι καὶ ἄλλοι πειὸ ἀξιολύπητοι, ποῦ δὲν ἔχουν ποτέ τους οὔτε κόττα οὔτε πῆττα.

ΜΕΝΔΟΣ.—Ποιοὺς ἐννοεῖς;

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Λέω κ' ἐγώ. Κάτι ἄρχοντες ἐδῶ τριγύρω! Δὲν σᾶς ἦλθε ἡ περιέργεια νὰ ἐρωτήσετε καμμιὰ φορὰ γιατί τάχα σ' αὐτοὺς δὲν στέλλουν ποτὲ κανένα στρατιώτη νὰ μείνῃ;

ΜΕΝΔΟΣ.—Αἴ, γιατί;

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Γιατὶ εἶναι φόβος μὴν πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα.

ΜΕΝΔΟΣ.— Ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύῃ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀοιδίμου καὶ ἀειμνήστου κυρίου μου καὶ πατρός μου, διότι τοὐλάχιστον μοῦ ἄφισε κληρονομίαν ἓν ὄνομα γραμμένον εἰς χάρτην γενεαλογικὸν ἀπὸ Ἀδὰμ καὶ Εὔας, χρυσοκέντητον καὶ ἀλαβαστροκεχαραγμένον, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξαιρεῖ κ' ἐμένα καὶ τοὺς ἀπογόνους μου ἀπὸ τοιαύτας βαρετὰς ὑποχρεώσεις.

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Καλλίτερα θὰ ἦταν νὰ σᾶς ἄφινε κληρονομίαν λίγα χρήματα τοῖς μετρητοῖς.

ΜΕΝΔΟΣ.—Ἀλλὰ νὰ τὸ συλλογισθοῦμε καὶ καλά, δὲν εὑρίσκω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ὀφείλω εὐγνωμοσύνην, διότι μὲ ἐγέννησεν εὐγενῆ· ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν θὰ ἠνειχόμην ποτὲ νὰ μὴ γεννηθῶ εὐγενὴς ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου.

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Σὰ δύσκολο θὰ ἦτο λίγο νὰ τὸ καταλάβετε.

ΜΕΝΔΟΣ.—Δύσκολο; Τὸ εὐκολώτερον ὅλων.

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Καὶ δὲν μοῦ λέτε πῶς; σᾶς παρακαλῶ, εὐγενέστατε.

ΜΕΝΔΟΣ.—Τί νὰ σοῦ πῶ; τοῦ κάκου! Καταλαβαίνεις ἐσὺ φι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λοσοφία ; Καταλαβαίνεις ἐσὺ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐξελίξεως ;

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἀφέντη μου, οὔτε ἀρχὰς καὶ οὔτε λέξεις, οὔτε τίποτε, ἀφ' ὅ,τι τρώγω σπίτι σας. Τὸ τραπέζι σας εἶναι θεϊκὸ τραπέζι, χωρὶς ἀρχὴ καὶ χωρὶς τέλος.

ΜΕΝΔΟΣ.—Ἀνόητε, δὲν μὲ ἐννοεῖς. Μάθε λοιπόν, ὅτι τὸ γεννώμενον ὄν εἶναι ἡ οὐσία τῆς τροφῆς, τὴν ὁποίαν ἔλαβαν οἱ γονεῖς του.

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Τὸ λοιπὸν ἔτρωγαν οἱ γονεῖς σας ; Καὶ πῶς δὲν ἐκληρονομήσατε ἀπ' αὐτοὺς καὶ τὴν καλὴν αὐτὴν συνήθειαν ;

ΜΕΝΔΟΣ.—Λέγω λοιπόν, ὅτι κατόπιν ἡ τροφὴ αὐτὴ μεταποιεῖται εἰς σάρκα αὐτοῦ καὶ εἰς ἴδιον αἷμα . . . Ἐὰν λοιπὸν οἱ γονεῖς μου ἔτρωγαν ὡς ἀγενὴς κρομμύδια, παραδείγματος χάριν, θὰ ᾐσθανόμην ἀμέσως τὴν ἀχρείαν ὀσμήν των καὶ θὰ ἔλεγα : Μίαν στιγμήν, παρακαλῶ . . . Ἐγὼ δὲν δέχομαι νὰ εἶμαι τὸ γέννημα τοιούτου φαγητοῦ».

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Αἴ, τώρα ὁμολογῶ καὶ ἐγώ, ὅτι ἔχετε δίκαιον.

ΜΕΝΔΟΣ.—Εἰς τί ;

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Εἰς τὸ ὅτι ἡ πεῖνα ἐξυπνᾷ τὸ πνεῦμα.

ΜΕΝΔΟΣ.—Ἀνόητε ! Σοῦ εἶπα ἐγὼ πῶς πεινῶ ;

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Μὴ θυμώνετε· διότι καὶ ἂν δὲν πεινᾶτε τώρα, μπορεῖτε νὰ πεινάσετε ἀργότερα. Τώρα, βλέπετε, ἡ ὥρα εἶναι τρεῖς περασμέναις . . .

ΜΕΝΔΟΣ.—Καὶ νομίζεις, ὅτι αὐτὸ ἀρκεῖ διὰ νὰ αἰσθανθῶ ἐγὼ πεῖναν ; Ἂς πᾶνε νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην τῆς πείνας οἱ βάναυσοι, οἱ ἀγενεῖς, οἱ χειρώνακτες, μάλιστα. Ἀλλὰ ἡμεῖς, ἡμεῖς, διαφέρει τὸ πρᾶγμα. Ἡμεῖς εἴμεθα εὐγενεῖς, κ' ἕνας εὐγενὴς εἰμπορεῖ περίφημα νὰ κάμῃ καὶ χωρὶς γεῦμα.

ΝΟΥΝΙΟΣ.—Ἄχ ! ἂν ἦταν ἔτσι, γιατὶ νὰ μὴν εἶμαι καὶ ἐγὼ εὐγενής !

Μετάφρασις Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ

[Shakespeare 1564—1616].

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΛΗΡ

(Εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὴν ὁ Λὴρ διανέμει τὸ Βασίλειόν του εἰς τὰς δύο θυγατέρας του καὶ ἀποκηρύττει τὴν τρίτην παρ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τοῦ πιστοῦ Κέντ).

(Πρᾶξις Α΄.— Σκηνὴ Α΄).

ΛΗΡ, ΔΟΥΚΕΣ ΤΗΣ ΚΟΥΡΝΟΥΑΛΗΣ καὶ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ
ΓΟΝΕΡΙΛΗ, ΡΕΓΑΝΗ, ΚΟΡΔΗΛΙΑ, ΚΕΤΝ

ΛΗΡ 'Στὸ μεταξὺ τοὺς μυστικοὺς σκοπούς μου θὰ δηλώσω.
Τὸν χάρτην δότε μου ἐδῶ.—'Εμοίρασα εἰς τρία
τὸ κράτος μου, καὶ σταθερὰ ἀπόφασίς μου εἶναι
νὰ βγάλω κάθε συλλογὴν ἀπ' τὰ γηράματά μου,
εἰς σώματα νεώτερα νὰ δώσω τὸ φορτίον,
κ' ἐλαφρωμένος στὸ ἑξῆς νὰ σέρνωμαι στὸν τάφον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

'Αγαπημένε μου γαμβρέ, τῆς Κορνουάλλης δούκα,
ἐξ ἴσου δὲ ἀγαπητὲ καὶ σύ, τῆς 'Αλβανίας,
ἀπόφασιν ἀκλόνητον ἐπῆρα ἀπὸ τώρα
εἰς κάθε θυγατέρα μου τὴν προῖκά της νὰ δώσω,
ὥστε νὰ λείψουν ἀφορμαὶ συγχύσεων κατόπιν.
Κ' οἱ δύο ξένοι πρίγκηπες, ὁ Βουργουνδὸς κι' ὁ Γάλλος,
ποῦ καὶ οἱ δύο μοῦ ζητοῦν τὴν τρίτην μου τὴν κόρην
καὶ δι' αὐτὸ χρονοτριβοῦν μὲ πόθον στὴν αὐλήν μας,
ἀπόκρισίν μου σήμερον θὰ λάβουν καὶ οἱ δύο.
'Αφοῦ τὸ ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ παραιτήσω
καὶ κράτος κ' εἰσοδήματα καὶ τῆς ἀρχῆς φροντίδα,
εἰπῆτε, θυγατέρες μου, νὰ ἰδῶ ἀπὸ τὰς τρεῖς σας
ποιὰ μ' ἀγαπᾷ πλειότερον· ὥστε κ' ἐγὼ νὰ δώσω
τὸ δῶρον πλουσιώτερον ἐκεῖ, ὅπου ἀξίζει
νὰ εἶμαι γενναιότερος. Λοιπόν, ὦ Γονερίλη,
ἡ πρωτογέννητη ἐσύ, ὁμίλησε καὶ πρώτη.

ΓΟΝΕΡ. Αὐθέντα, πόσον σ' ἀγαπῶ λόγια νὰ πῶ δὲν ἔχω.
Μοῦ εἶσαι ἀκριβότερος ἀπ' τὴν ἐλευθερίαν,
ἀπὸ τὸ φῶς, ἀπ' τ' ἄπειρον, ἀπ' ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι
πολύτιμον καὶ σπάνιον,—κι' ἀπ' τὴν ζωὴν αὐτήν μου,
κι' ἂς τὴν στολίζῃ εὐμορφιά, χάρις, τιμὴ κ' ὑγεία ;
Σὲ ἀγαπῶ ὅσον παιδὶ ἀγάπησε ποτέ του,
ἢ ὅσον ἀγαπήθηκε ποτὲ στὴν γῆν πατέρας!
Γλῶσσα δὲν εἶναι ἱκανὴ κι' ἀναπνοὴ δὲν φθάνει
τὴν ἄμετρην ἀγάπην μου μὲ λόγια νὰ ἐκφράσῃ.

ΚΟΡΔ. *(καθ' ἑαυτήν).* Κ' ἡ Κορδηλία τί νὰ 'πῇ ; Ἂς ἀγαπᾷ
ἐκείνη κι' ἂς σιωπᾷ.

ΛΗΡ 'Από ἐδῶ ἕως αὐτὴν τὴν ἄκρην,
ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτὴν μὲ τὰ πυκνά της δάση,
μὲ τοὺς μεγάλους ποταμούς, μὲ τοὺς πλουσίους κάμπους,
τ' ἀπέραντα λιβάδια της, τὴν δίδω εἰς ἐσένα
καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους σου διὰ παντός!—Τί λέγει
καὶ ἡ δευτέρα κόρη μου, ἡ ἀκριβὴ Ρεγάνη,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς Κορνουάλλης δούκισσα ;— Ὁμίλησε, Ρεγάνη.

ΡΕΓ. Εἶμεθ' ἀπ' ἕνα μέταλλον κ' ἐγὼ κ' ἡ ἀδελφή μου·
ὅσον ἐκείνην ἐκτιμᾷς, τόσον κ' ἐγὼ ἀξίζω.
Τὰ λόγια της τὸ αἴσθημα ἐκφράζουν τῆς καρδιᾶς μου,
ἀλλὰ δὲν εἶπε ἀρκετὰ πόσον ἐγὼ ἐντός μου
αἰσθάνομαι ὅτι μισῶ κάθ' εὐτυχίαν ἄλλην
καὶ μόνον τὴν ἀγάπην σου ἔχω ἀπόλαυσίν μου !

ΚΟΡΔ. *(καθ' ἑαυτήν).* Ὦ Κορδηλία, τί πτωχὴ ποῦ εἶσαι σύ !
['Αλλ' ὄχι !
Στὰ λόγια εἶν' ἡ πτώχια μου, δὲν εἶναι στὴν ἀγάπην !

ΛΗΡ Ἰδού· τοῦ βασιλείου μου τὸ τρίτον εἰς ἐσένα
κ' εἰς τὴν κληρονομίαν σου διὰ παντὸς θ' ἀνήκῃ !
Εἰς πλοῦτον, σ' ὡραιότητα κ' εἰς ἔκτασιν ἀξίζει
ὅσον καὶ τὸ μερίδιον τῆς Γονερίλης.—Τώρα
ἐσὺ χαρά μου, κόρη μου ὑστερογέννητή μου,
ἀλλ' ὄχι ὑστεροάκριβη, ἐσὺ ποῦ σὲ γυρεύουν
τῆς Βουργουνδίας οἱ ἀγροί, τ' ἀμπέλια τῆς Γαλλίας,
λέγε, τί ἔχεις νά μου πῆς, ὥστε τὸ μερτικόν σου
νὰ γίνῃ πλουσιώτερον παρὰ τῶν ἀδελφῶν σου ;

ΚΟΡΔ. Τίποτ', αὐθέντα.

ΛΗΡ Τίποτε !

ΚΟΡΔ. Τίποτε.

ΛΗΡ Δὲν ἐβγαίνει
τίποτε ἀπ' τὸ τίποτε. Ὁμίλησε καὶ πάλιν.

ΚΟΡΔ. Ν' ἀνασηκώσω δὲν μπορῶ στὰ χείλη τὴν καρδιάν μου,
ἡ δυστυχής !—Σὲ ἀγαπῶ, αὐθέντα, κατὰ χρέος,
ὡς κόρη σου· λιγώτερον ἢ περιπλέον, ὄχι !

ΛΗΡ Πῶς εἶπες ; πῶς ;—Διόρθωσε τὰ λόγια σου ὀλίγον·
νὰ μὴ χαλάσῃ ἡ τύχη σου.

ΚΟΡΔ Αὐθέντα σεβαστέ μου,
μ' ἐγέννησες, μ' ἀνέθρεψες, μ' ἀγάπησες ἐμένα·
κ' ἐγὼ τὸ ὅ,τι χρεωστῶ σοῦ τὸ ἀνταποδίδω :
σὲ ἀγαπῶ, σὲ σέβομαι,—σοῦ εἶμ' ὑποταγμένη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ διατί νὰ πανδρευθοῦν λοιπὸν αἱ ἀδελφαί μου,
ἄν, καθὼς λέγουν, ἀγαποῦν ἐσένα κι' ὄχι ἄλλον ;
'Εγώ, ἀνίσως πανδρευθῶ, ὁ ἄνδρας ποῦ μὲ πάρῃ
καὶ τὴν μισὴν ἀγάπην μου, καὶ τὸ μισό μου χρέος
καὶ τὴν μισὴν φροντίδα μου ἐκεῖνος θὰ τὰ ἔχῃ.
Ἂν εἶναι τὸν πατέρα μου καὶ μόνον νὰ λατρεύω.
ἐγὼ δὲν ὑπανδρεύομαι ποτέ.

ΛΗΡ Αὐτὰ τὰ λέγεις
μὲ τὴν καρδιάν σου ;

ΚΟΡΔ. Μάλιστα, αὐθέντα σεβαστέ μου.

ΛΗΡ Τί νέα καὶ ἀναίσθητη !

ΚΟΡΔ. Κ' εἰλικρινής, αὐθέντα.

ΛΗΡ Λοιπόν, νὰ ἔχῃς προῖκά σου τὴν εἰλικρίνειάν σου !
Διότι, μὰ τὰς ἱερὰς ἀκτῖνας τοῦ 'Ηλίου,
μὰ τῆς 'Εκάτης τ' ἅγια μυστήρια, μὰ ὅλην
τῶν ἄστρων τὴν ἐνέργειαν, ἀπ' ὅπου ἐξαρτᾶται
καὶ θάνατός μας καὶ ζωή, ἐδῶ σ' ἀποκηρύττω !
Σ' ἀρνοῦμαι κάθε πατρικὴν φροντίδα, σοῦ ἀρνοῦμαι
καὶ αἵματος συγγένειαν καὶ σχέσιν, κι' ἀπὸ τώρα
εἰς τὴν καρδιάν μου ἔγινες καὶ εἰς ἐμένα ξένη
διὰ παντός ! Καλλίτερα τὸν βάρβαρον τὸν Σκύθην,
καλλίτερα τὸν ἄνθρωπον, ποῦ τρώγει τὸ παιδί του
νὰ χορτασθῇ,—καλλίτερα αὐτοὺς νὰ ἐλεήσω,
καὶ νὰ τοὺς δώσω συνδρομήν, καὶ νὰ τοὺς ἀγκαλιάσω,
παρὰ ἐσέ, ποῦ κόρην μου ἕνα καιρὸν σὲ εἶχα !

ΚΕΝΤ. Καλὲ αὐθέντα !...

ΛΗΡ Σώπα, Κέντ ! 'Ανάμεσα τοῦ δράκου
καὶ τῆς ὀργῆς του μὴ χωθῇς ! Πλειότερον ἀπ' ὅλαις
τὴν ἀγαποῦσα, κ' ἤλπιζα παρηγοριὰ νὰ εὕρω
μιὰ μέρα στὴν ἀγάπην της.—Νὰ μὴ σὲ βλέπω· φύγε !
Στὸν τάφον μου ἀνάπαυσιν κ' εἰρήνην νὰ μὴν ἔχω,
ἂν τοῦ πατρός της τὴν καρδιὰν ποτὲ τὴν ξαναεύρῃ !—
Ποιὸς εἶν' ἐκεῖ;—Πηγαίνετε νὰ φέρετε τὸν Γάλλον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Βουργουνδός.— Ἀγαπητοὶ γαμβροί μου,
στῶν δύο θυγατέρων μου τὴν προῖκα καὶ τῆς τρίτης
ἂς χωνευθῇ τὸ μερτικόν· ἡ δὲ αὐθάδειά της,
ποῦ λέγει εἰλικρίνειαν, ἡ προῖκα της νὰ εἶναι!
Τὸ κράτος μου στοὺς δύο σας μεταβιβάζω τώρα
μὲ τὰς τιμάς, ποῦ τὴν πομπὴν τοῦ θρόνου συνοδεύουν.
Μόνον ἱππότας ἑκατὸν ἐγὼ κρατῶ κοντά μου,
διὰ νὰ μοῦ τοὺς τρέφετε καὶ νὰ τοὺς συντηρῆτε,
καὶ μὲ αὐτοὺς θὰ κατοικῶ σ' ἐσᾶς μὲ τὴν ἀράδα,
τὸν ἕνα μῆνα στοῦ ἑνός, τὸν δεύτερον στοῦ ἄλλου.
Τὸν τίτλον καὶ τὸ ὄνομα θὰ ἔχω βασιλέως,
ἀλλὰ ἐσεῖς θὰ ἔχετε, ἀγαπητοὶ γαμβροί μου,
κυβέρνησιν καὶ δύναμιν καὶ πλούτη κ' ἐξουσίαν.
Ἰδού· εἰς ἐπικύρωσιν μοιράσετε εἰς δύο
αὐτὸ τὸ στέμμα μου.

(Τοῖς ἐγχειρίζει τὸ διάδημα αὐτοῦ).

ΚΕΝΤ Ὦ Λήρ, πορφυρογεννημένε,
ἐσύ, ὁποῦ σ' ἐτίμησα ὡς βασιλέα πάντα,
κι' ὡς δοῦλος σ' ὑπηρέτησα, καὶ σ' εἶχα ὡς πατέρα,
ἐσύ, ὁποῦ προστάτην μου στὴν προσευχήν μου σ' εἶχα....

ΛΗΡ Τὸ τόξον μου ἐτέντωσα τραβήξου ἀπ' τὸ βέλος!

ΚΕΝΤ Ἂς πεταχθῇ καλλίτερα κι' ἂς ἔμβῃ 'ς τὴν καρδιάν μου!
Ἀφοῦ ὁ Λὴρ εἶναι τρελλός, ἂς εἶν' ὁ Κὲντ αὐθάδης!
Τί θέλεις, γέρο; Τί ζητεῖς; Θαρρεῖς ὅτι τὸ χρέος
θὰ φοβηθῇ νὰ ὁμιλῇ, ἐνῷ ἡ κολακεία
ἐξαπατᾷ τὴν δύναμιν; Νὰ ὁμιλῇ μὲ τόλμην
εἶναι τὸ χρέος τῆς τιμῆς, ἐὰν ἡ ἐξουσία
γυρνᾷ στὴν τρέλλαν.—Πρόσμεινε· μὴ τὴν καταδικάζῃς.
σκέψου καλά· χαλίνωσε τὴν βίαν τὴν φρικτήν σου.
Η κεφαλὴ νὰ μοῦ κοπῇ, ἂν ἡ μικρή σου κόρη
σὲ ἀγαπᾷ λιγώτερον ἐκείνη ἀπ' ταὶς ἄλλαις.
Ἄδεια δὲν εἶναι ἡ καρδιὰ ποῦ δὲν ἀντιβουΰζει
μὲ κούφια λόγια!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΛΗΡ Σώπα, Κέντ, ἂν θέλῃς τὴν ζωήν σου !
ΚΕΝΤ Δὲν τὴν ἐψήφισα ποτὲ ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἐχθρούς σου,
κι' οὔτε ποτὲ θὰ φοβηθῶ μὴ τύχῃ καὶ τὴν χάσω,
ἐνόσῳ τρέχεις κίνδυνον ἐσύ !
ΛΗΡ Νὰ μὴ σὲ βλέπω !
ΚΕΝΤ Ὦ ! ἄνοιξε καλλίτερα τὰ μάτια, κι' ἄφισέ με
νὰ μ' ἔχῃ πάντοτε, ὦ Λήρ, τὸ βλέμμα σου σημάδι.
ΛΗΡ Τώρα, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα . . .
ΚΕΝΤ Τί τοὺς ἐπικαλεῖσαι
εἰς μάτην τώρα τοὺς θεούς ;
ΛΗΡ *(σύρων τὸ ξίφος).* Ὦ ἄπιστε προδότη !
ΔΟΥΚΕΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ καὶ ΚΟΥΡΝΟΥΑΛΛΗΣ. Ἡσύχασε,
[αὐθέντα μου !
ΚΕΝΤ Φόνευσε τὸν ἰατρόν σου
νὰ ἰατρευθῇ τὸ πάθος σου ! Πάρε τὰ δῶρα πίσω,
ἢ ὅσον βγαίνει μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὸν λάρυγγά μου
θὰ κράζω : Ἔκαμες κακά !
ΛΗΡ Προδότη, ἄκουσέ με !
Ἐζήτησες τοὺς ὅρκους μου νὰ τοὺς καταπατήσω,
πρᾶγμα ποῦ δὲν τὸ ἔκαμα ποτὲ εἰς τὴν ζωήν μου,
κ' ἐτόλμησες μ' αὐθάδειαν μεγάλην ν' ἀψηφήσῃς,
ἐπίβουλε, τὸ κράτος μου καὶ τὴν ἀπόφασίν μου !
Κ' ἡ φύσις μου κ' ἡ θέσις μου αὐτὸ δὲν τὸ σηκώνει.
Τὴν ἔπαρσίν σου τιμωρῶ, κ' ἰδοὺ ἡ πληρωμή σου :
Πέντε καὶ μόνον ἡμερῶν σοῦ δίδω προθεσμίαν
νὰ πορισθῇς τὰ χρήσιμα εἰς τὰ δεινὰ τοῦ βίου,
εἰς δὲ τὴν ἕκτην γύρισε τὴν μισητήν σου ράχιν
καὶ φύγε ἀπὸ τὸ κράτος μου ! Ἐὰν εἰς τὴν δεκάτην
δῶ ἀκόμη εὑρεθῇ, εἰς τὸ βασίλειόν μου,
τὸ ἄνομον κ' ἐξόριστον κορμί σου, θάνατός σου
θὰ εἶν' ἐκείνη ἡ στιγμή ! Νὰ φύγῃς ! Μὰ τὸν Δία,
αὐτήν μου τὴν ἀπόφασιν δὲν θὰ τὴν πάρω πίσω !

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΕΝΤ Ὑγίαινε. Ἂν φέρεσαι, ὦ Λήρ, μ' αὐτὸν τὸν τρόπον,
ἐλευθερία εἶν' ἄλλοῦ, κ' ἐδῶ εἶν' ἐξορία!
Ὦ Κορδηλία, οἱ θεοὶ στὴν σκέπην των νὰ σ' ἔχουν,
ἐσέ, ποῦ σκέπτεσαι σωστὰ καὶ δίκαια τὰ λέγεις!

(Πρὸς τὴν Ρεγάνην καὶ τὴν Γονερίλην).

Σεῖς, εἴθε μὲ τὰ λόγια σας νὰ συμφωνοῦν τὰ ἔργα
κ' ἡ γλύκα ἀπὸ τὰ χείλη σας καλοὺς καρποὺς νὰ φέρῃ!

(Πρὸς τοὺς δοῦκας).

Μ' αὐτά, ὦ ἄρχοντες, ὁ Κὲντ ὑγείαν σᾶς ἀφίνει
καὶ νέους τόπους θὰ πατῇ, πλὴν τρόπους δὲν ἀλλάζει!

(Ἀναχωρεῖ).

Μετάφρ. Δ. ΒΙΚΕΛΑ

ΜΑΚΒΕΘ

(Εἰς τὰς δύο κατωτέρω σκηνὰς ὁ Μάκβεθ παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς Λαίδης Μάκβεθ, ἡ ὁποία διὰ ποτοῦ ἀπενάρκωσε τοὺς φύλακας, φονεύει τὸν βασιλέα τῆς Σκωτίας Δώγκαν διὰ ν' ἁρπάσῃ τὸν θρόνον).

(Πρᾶξις Β' — Σκηναὶ Α' καὶ Β').

ΜΑΚΒΕΘ

Τί εἶναι τοῦτο, μάχαιρα, ποῦ βλέπω ἀντικρύ μου,
μὲ τὴν λαβήν της πρὸς ἐμέ. Ὦ ἔλα νὰ σὲ πιάσω!...
Δὲν σ' ἔπιασα, ἀλλὰ ἐκεῖ, τὰ μάτια μου σὲ βλέπουν!...
Ὦ φάντασμα ἀπαίσιον, δὲν εἶσαι κ' εἰς τὸ χέρι
καθὼς στὰ μάτια αἰσθητόν; ἢ μὴ δὲν εἶσαι ἄλλο
παρὰ μαχαῖρι φανταστόν, ἀπάτης μόνον πλάσμα
ποῦ τὸ γεννᾷ ἡ κεφαλὴ στὴν ἔξαψιν τῆς θέρμης;
Ὅμως σὲ βλέπω πάντοτε, ψηλαφητὸν σὲ βλέπω
καθὼς αὐτό, ποῦ τὸ τραβῶ ἀπὸ τὴν θήκην τώρα!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸν δρόμον ὅπου ἔμελλα νὰ πορευθῶ μοῦ δείχνεις,
καὶ ὅμοιόν σου σύνεργον θὰ εἶχα εἰς τὸ χέρι !...
Μὴ παίζουν μὲ τὰ μάτια μου αἱ ἄλλαι μου αἰσθήσεις,
ἢ μὴ τὰ πάντα ξεπερνᾷ ἡ ὅρασίς μου μόνη ;
Σὲ βλέπω, νά ! κ' εἰς τὴν λαβὴν κ' ἐπάνω στὴν λεπίδα
αἵματος εἶναι σταλαγμοί, ὅπου δὲν ἦσαν πρῶτα !
Ὄχι ! ἀπάτη μου τὸ πᾶν ! Ὁ φονικὸς σκοπός μου
τὸ σχῆμ' αὐτὸ τ' ἀνύπαρκτον στὰ μάτια μου λαμβάνει !...
Αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς νυκτὸς στὸ ἥμισυ τῆς σφαίρας
ἡ φύσις φαίνετ' ὡς νεκρά, — κ' ἐξαπατοῦν τὸν ὕπνον
ὄνειρα τώρα τρομερὰ μέσ' στὰ σκεπάσματά του.
Τώρα γυρνοῦν Ἐξωτικά, κ' εἰς τὴν χλωμὴν Ἑκάτην
προσφέρουν τὴν λατρείαν των. Κι' ὁ ἄσαρκος ὁ Φόνος
ἀκούει τὰ οὐρλιάσματα τοῦ λύκου, τοῦ φρουροῦ του,
καὶ ξεκινᾷ, κι' ἀργοπατεῖ στὸ σκότος, μὲ τὸ βῆμα
ποῦ πήγαιν' ὁ Ταρκίνιος στὸ ἔργον του... σὰν φάσμα !—
Ἐσύ, ὦ Γῆ ἀκίνητη, γερὰ θεμελιωμένη,
τὰ βήματά μου μὴν τ' ἀκοῦς ἐκεῖ ὅπου πηγαίνουν,
μὴ τύχῃ καὶ οἱ λίθοι σου βαλθοῦν νὰ φλυαρήσουν
καὶ διώξουν ἔξαφνα ἀπ' ἐδῶ τὴν φρίκην, ποῦ ἁρμόζει
σ' αὐτῆς τῆς ὥρας τὸν σκοπόν ! —Ἐνῷ τὸν φοβερίζω
ἐκεῖνος ζῇ. Τέτοια φωτιὰ μὲ λόγια δὲν ἀνάπτει !

(Ἀκούεται σήμαντρον).

Πηγαίνω, καὶ τετέλεσται ! Τὸ σήμαντρον μὲ κράζει !
Σημαίνει, Δώγκαν διὰ σέ ! Νεκρώσιμα σημαίνει !
Μὴν τὸ ἀκοῦς ! Ἢ Οὐρανὸς ἢ Ἅδης σὲ προσμένει !

(Ἐξέρχεται).

Εἰσέρχεται ἡ ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Ἐκεῖνο ποῦ τοὺς μέθυσε, καρδιὰ σ' ἐμένα δίδει
ἐκεῖνο ποῦ τοὺς δρόσισεν, ἐμένα μὲ φλογίζει !...

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τί εἶναι τοῦτο ;—Σιωπή ! .. Ἡ κουκουβάγια ἦτον,
ὁ κράκτης ὁ ἀπαίσιος, ποῦ ἄγρια φωνάζει
τὴν μαύρην καλὴν-νύκτα του !—Ὁ Μάκβεθ εἶναι μέσα,
ἡ θύρα εἶναι ἀνοικτή, κ' οἱ δοῦλοι μεθυσμένοι
ἐμπαίζουν τὸ καθῆκόν των μὲ τὰ ῥοχαλητά των.
Ἐδόλωσα μὲ βότανα τὰ βραδυνὸν πιοτόν των,
ὥστ' ἡ Ζωὴ κι' ὁ Θάνατος μαλλώνουν, καὶ δὲν ξεύρουν
ἂν ζοῦν ἢ ἂν ἀπέθαναν !

ΜΑΚΒΕΘ ἔσωθεν.

Ποιὸς εἶναι ! Ὤ !

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Τί λέγει !
Φοβοῦμαι μὴν ἐξύπνησαν καὶ τίποτε δὲν γίνῃ !
Ὤ ! εἶναι ἡ ἐκτέλεσις ὁ φόβος, ὄχι ἡ πρᾶξις !
Ἄκουε !. .Ἕτοιμα ἐκεῖ τὰ εἶχα τὰ μαχαίρια,
Ἀδύνατον νὰ μὴ τὰ ἰδῇ ! — Μ' ἐφάνη σὰν νὰ βλέπω
ἐμπρός μου τὸν πατέρα μου ἐκεῖ ποῦ ἐκοιμᾶτο,
ἀλλέως ἐγὼ μόνη μου τὸ ἔκαμνα !... Ὁ Μάκβεθ !

(Εἰσέρχεται ὁ ΜΑΚΒΕΘ)

ΜΑΚΒΕΘ

Τετέλεσται ! — Δὲν ἤκουσες κανένα κρότον ;

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Μόνον
τῆς κουκουβάγιας τὴν φωνὴν καὶ τὴν βοὴν τῶν γρύλλων.
Δὲν ἦσο σὺ ποῦ φώναξες ;

ΜΑΚΒΕΘ

Αἴ ; Πότε ;

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Τώρα !

ΜΑΚΒΕΘ

Τώρα ;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Μάλιστα ! Τώρα !

ΜΑΚΒΕΘ

Ἄκουσε, στὸ πλάγι ποιὸς κοιμᾶται ;

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Ὁ Δοναλβάϊν.

ΜΑΚΒΕΘ βλέπων τὰς χεῖράς του.

Ὦ θέαμα φρικτόν !

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Ἀνοησίαι,
νὰ λέγῃς : θέαμα φρικτόν !

ΜΑΚΒΕΘ

Στὸν ὕπνον του ὁ ἕνας
ἐγέλασε, κι' ὁ δεύτερος ἐφώναξε «σκοτώνουν»,
κ' ἕνας τὸν ἄλλον ξύπνησεν. Ἐστάθηκα ν' ἀκούσω,
κι' ἀφοῦ ἐπροσευχήθηκαν τοὺς ξαναπῆρε ὁ ὕπνος.

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Κοιμοῦντ' οἱ δύο των μαζὶ ἐκεῖ.

ΜΑΚΒΕΘ

Ὁ ἕνας εἶπε :
«Βοήθειά μου ὁ Θεός !» κ' εἶπεν «Ἀμὴν» ὁ ἄλλος,
ὡσὰν νά μ' ἔβλεπαν μ' αὐτὰ τὰ φονικὰ τὰ χέρια !
Τοὺς ἤκουα ποῦ τρόμαζαν, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσα
νὰ πῶ «Ἀμήν», ποῦ ἔλεγαν «Θεέ, βοήθειά μας».

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Ἄφες τα ταῦτα !

ΜΑΚΒΕΘ

Διατί κ' ἐγὼ δὲν ἠμποροῦσα
νὰ τὸ προφέρω τὸ Ἀμήν ; Εἶχα πολλὴν ἀνάγκην
ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅμως ἐκολνοῦσε
στὸν λάρυγγά μου τὸ Ἀμήν !

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Μὴ συλλογᾶσαι τόσον
αὐτὰ τὰ πράγματα, εἰδὲ ἴσως μᾶς ἔλθῃ τρέλλα !

ΜΑΚΒΕΘ

Μ' ἐφάνη σὰν νὰ ἤκουα μίαν φωνὴν νὰ κράζῃ :
«Ὕπνον δὲν ἔχεις στὸ ἑξῆς! Ἐσκότωσε τὸν Ὕπνον
ὁ Μάκβεθ, τὸν ἐσκώτωσε τὸν Ὕπνον τὸν ἀθῷον,
αὐτὸν ποῦ τὸ κουβάριασμα ξεπλέκει τῶν φροντίδων,
τὸν θάνατον εἰς τὴν ζωὴν τῆς κάθε μας ἡμέρας
λουτρὸν τοῦ κόπου, βάλσαμον τοῦ νοῦ τοῦ πονεμένου,
τὸ ἄρτυμα τῆς φύσεως, τὸν μέγαν τροφοδότην
στοῦ βίου τὸ συμπόσιον».

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέγεις ;

ΜΑΚΒΕΘ

«Δὲν ἔχεις ὕπνον στὸ ἑξῆς», ἐβόϋζε. «Τὸν Ὕπνον
ὁ Γλάμης τὸν ἐσκότωσεν, ὥστε δὲν ἔχει πλέον
νὰ κοιμηθῇ ὁ Καουδώρ, νὰ κοιμηθῇ ὁ Μάκβεθ !»

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Ποῖος τὰ ἔκραξεν αὐτά ;—Ἀγαπητέ μου Θάνη,
λυγᾷ καὶ χαλαρώνεται ἡ ἀνδρικὴ καρδιά σου,
ἐὰν ἀφίνῃς εἰς αὐτὰ νὰ χάνεται ὁ νοῦς σου.
Πήγαιν' εὐθύς, εὗρε νερὸν καὶ ξέπλυνε ἀμέσως
ἀπὸ τὰ χέρια σου αὐτὸν τὸν μαῦρον καταδότην.—
Τί μοῦ τὰ ἔφερες ἐδῶ τὰ δύο τὰ μαχαίρια ;
Πρέπει ἐκεῖ στὸ πλάγι του νὰ μείνουν ! Πήγαινέ τα
καὶ ἄλειψε μὲ αἵματα τοὺς κοιμισμένους δούλους !

ΜΑΚΒΕΘ

Δὲν πάγω ! Τὸ τί ἔκαμα, νὰ τὸ σκεφθῶ καὶ μόνον
μὲ πιάνει τρόμος. Δὲν τολμῶ νὰ τὸ ἰδῶ καὶ πάλιν !

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ

Μικρόψυχε! Δός τα ἐδῶ ἐμένα τὰ μαχαίρια!
Οἱ κοιμισμένοι κ' οἱ νεκροὶ εἶναι ὡσὰν εἰκόνες
Τὸν διάβολον ζωγραφιστὸν μόνον παιδιὰ τὸν τρέμουν.
Ἂν τρέχῃ αἷμ' ἀπ' τὴν πληγήν, τὸ πρόσωπον τῶν δούλων
θὰ πασαλείψω, νὰ φανοῦν ὡς ἔνοχοι ἐκεῖνοι

(Ἐξέρχεται. Ἀκούεται ἔξωθεν κρότος θύρας κρουομένης).

ΜΑΚΒΕΘ

Ποιὸς νὰ κτυπᾷ; Τί ἔπαθα καὶ μὲ κατατρομάζει
κάθε βοὴ ποῦ ἀκουσθῇ; — Τί εἶν' αὐτὰ τὰ χέρια;
Ἂ! μὲ στραβώνουν! Ἠμπορεῖ τοῦ Ποσειδῶνος ὅλος
ὁ ἄπειρος Ὠκεανὸς αὐτὸ ποτὲ τὸ αἷμα
νὰ πλύνῃ ἀπ' τὸ χέρι μου; Ὄχι! Τὸ χέρι τοῦτο
τὸ πέλαγος τ' ἀπέραντον θὰ καταπορφυρώσῃ,
νὰ κάμῃ κατακόκκινα τὰ γαλανὰ νερά του!

ΛΑΙΔΗ ΜΑΚΒΕΘ ἐπιστρέφουσα.

Τὰ χέρια μου κοκκίνισαν σὰν τὰ δικά σου· ὅμως
θὰ ἐντρεπόμην τὴν καρδιὰν ἀχνὴν νὰ ἔχω τόσον!

(Κρούεται ἔξωθεν ἡ θύρα).

Κάποιος τὴν θύραν μας κτυπᾷ ἀκούεις; — Ἔλα μέσα·
λίγο νερὸ τὴν πρᾶξίν μας ἀρκεῖ νὰ τὴν ξεπλύνῃ·
τόσον ἀρκεῖ! Τί ἔγινε τὸ παλαιόν σου θάρρος;
Ἄκουε! Ἐξακολουθεῖ ὁ κρότος εἰς τὴν θύραν!
Τὸ νυκτικόν σου φόρεσε, μὴ πρέπει νὰ φανῶμεν
κ' ἰδοῦν πῶς δὲν πλαγιάσαμεν. — Μὴ χάνεσαι εἰς σκέψεις

ΜΑΚΒΕΘ

Νὰ ξεύρω τὸ τί ἔκαμα! Ἂς ἦτο νὰ μὴν ξεύρω
τὴν ὕπαρξίν μου!

Μετάφρ. Δ. ΒΙΚΕΛΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΟΕΛ—ΓΟΡΔΩΝ ΒΥΡΩΝ

[Byron 1788—1824].

ΕΚ ΤΟΥ ΓΚΙΑΟΥΡ

(Εἰς τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα περιγράφεται ἡ δούλη Ἑλλάς).

Ὅστις εἷς θανόντος κλίνην ἔτυχε ποτὲ νὰ ἔλθῃ
πρὶν ἀκόμη ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου του παρέλθῃ,
ἡ πανώλεθρος ἐκείνη, πρώτη τῆς ἀνυπαρξίας,
ἀλλ' ἐσχάτη τῶν κινδύνων, τῶν παθῶν, τῆς ἀγωνίας,
(πρὶν τὸ πρόσωπον ὁ ὄνυξ παραφθείρῃ τοῦ θανάτου
καὶ τὸ ἐπιμένον κάλλος σβέσῃ μὲ τὰ δάκτυλά του),
θὰ ἐθαύμασε βεβαίως τὴν ἀγγελικὴν γαλήνην,
τῆς ἐκστάσεως τὸ ἦθος, τὴν ἀτάραχον εἰρήνην,
τὴν ὠχρὰν ἐκείνην ὄψιν, στερεάν, ἀλλ' ἀνειμένην,
τὴν ὑπὸ τῆς ἀτονίας τρυφερῶς ὡραϊσμένην·
ἂν δὲν ἔβλεπε τὸ ὄμμα τὸ στερρὸν καὶ φρικαλέον,
ὅπου δὲν γελᾷ, δὲν λάμπει, οὔτε δάκρυ χύνει πλέον,
καὶ τὸ μέτωπον ἐκεῖνο τὸ ξηρὸν καὶ παγωμένον,
ὅπου ἡ τῶν τάφων νάρκη τῶν ἐκεῖ παρισταμένων
τὴν ψυχὴν καταταράττει, ὡς ἂν ἔμελλον ὁμοίαν
καὶ αὐτοὶ νὰ λάβουν τύχην μετ' ὀλίγον, τὴν ὁποίαν
τρέμουν βλέποντες καὶ φρίττουν, ἀτενίζουν μολοντοῦτο·
ἂν τὸ μέτωπον καὶ τ' ὄμμα ἔμπροσθεν δὲν εἶχε τοῦτο,
στιγμὰς —ὄχι,— ὥρας ὅλας αὐτὸς ἤθελε διστάζῃ,
ἂν ὁ θάνατος τῷ ὄντι τὸν νεκρὸν ἐξουσιάζῃ·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τόση χάρις καὶ γαλήνη, τόση καλλονὴ μεγάλη
κατὰ τὰς στιγμὰς τὰς πρώτας τοῦ θανάτου ἐπιθάλλει!
Καὶ αὐτῆς τῆς παραλίας ἡ εἰκὼν εἶναι ὁμοία.
Εἶναι ἡ Ἑλλάς, ἀλλ' ὅμως ἡ Ἑλλὰς νεκρὰ καὶ κρύα!
ναί, νεκρά, ἀλλὰ ὡραία· ναί, ψυχρά, ἀλλὰ γλυκεῖα·
ὅμως φρικιᾷς μὴ βλέπων οὐδαμοῦ ζωῆς σημεῖα.
Καλλονὴν τοιαύτην ἔχουν μόνον οἱ ἀποθαμμένοι,
ἥτις, καὶ ψυχῆς ἀπούσης, εἰς τὸ πρόσωπόν των μένει·
ἥτις, ἑωσοῦ ὁ τάφος σκεπασθῇ ἀπὸ τὸ χῶμα,
μᾶς πλανᾷ, ἐνῷ μᾶς δείχνει ψευδῆ χάριν, ψευδὲς χρῶμα.
Αἴγλη τῆς ψυχῆς εἶν' αὕτη εἰς τὸ τέρμα τοῦ σταδίου,
εἶν' ἀστὴρ περιαυγάζων τὰ ἐρείπια τοῦ βίου,
ἐκπνευσάντων αἰσθημάτων ζώπυρον τὸ τελευταῖον,
σπινθήρ,—ἴσως ἀπὸ φλόγα οὐρανίαν ἀπορρέων,—
ὅστις τὸν νεκρὸν φωτίζει, ἀλλὰ δὲν θερμαίνει πλέον.

Τῶν μεγάλων ἀνδρῶν μῆτερ, κλεινὴ χώρα τῶν ἀνδρείων!
ἀπὸ τῶν βουνῶν τὰ ἄντρα ἦσο μέχρι τῶν πεδίων
προμαχὼν ἐλευθερίας εἴτε δόξης μαυσωλεῖον!
Νεκροθήκη ἡμιθέων! Αὕτη ἡ κατάστασίς σου;
Ταῦτα λείψανα τὰ μόνα ἐκ τῆς ἄλλοτε ζωῆς σου;
Πρόσελθε, δειλὲ σὺ δοῦλε, τῶν ἁλύσεών σου φίλε,
καὶ εἰπέ, δὲν εἶν' ἐκεῖναι αἱ ἀρχαῖαι Θερμοπύλαι;
Καὶ τὸ κυανοῦν δὲ ὕδωρ τὸ τὴν γῆν σου περιξ πλῆττον,
γόνε χαῦνε προπατόρων αὐτονόμων, ἀνικήτων,
λέγε, τίς ἡ παραλία, τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος;
Εἶν' ἡ θάλασσα, ὁ βράχος, ὁ λιμὴν τῆς Σαλαμῖνος!
Ἐγερθῆτε! ἐγερθῆτε! ἀνακτήσατε γενναίως
τὴν γῆν ταύτην, τῆς ὁποίας εἶναι ἄφθαρτον τὸ κλέος·
εἰς τὴν τέφραν τῶν προγόνων εὕρετέ τινας σπινθῆρας
καὶ ἀνάψατ' εἰς τὰ στήθη ἐνθουσιασμοῦ κρατῆρας·
ὁ φιλόπατρις ἂν πέσῃ εἰς τὴν μάχην τῶν αἱμάτων,
ὄνομα θὰ ἀποκτήσῃ φοβερὸν ὡς τ' ὄνομά των,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

αἰωνίως τῶν τυράννων τὰς ψυχὰς κατασπαράττον.
Εἰς τὰ τέκνα του θ' ἀφήσῃ δόξαν καὶ ἐλπίδα τόσην,
ὥστε ἀντὶ τῆς δουλείας θάνατον νὰ προτιμῶσιν.
Ἀφοῦ ἡ ἐλευθερία ἅπαξ πόλεμον κινήσῃ,
μάχονται τὰ τέκνα, ὅταν ὁ πατήρ των τελευτήσῃ,
ὥστ' ἀργὰ εἴτε ταχέως αὐτὴ πρέπει νὰ νικήσῃ.
Σύ, Ἑλλάς, τοῦ λόγου μάρτυς· τῆς λαμπρᾶς σου ἱστορίας
αἱ σελίδες ἀναγγέλλουν τὰς τοιαύτας ἀληθείας!
Βασιλεῖς ἐνῷ ἀγνώστους πυραμίδας ἔχουν μόνον,
βυθισμένοι εἰς τὸ σκότος κ' εἰς τὴν σκόνιν τῶν αἰώνων,
οἱ μεγάλοι ἥρωές σου, — ἂν καὶ τὸ ἐκ λίθου μνῆμα,
ἡ ἀνιδρυθεῖσα στήλη, ἔγινε τοῦ χρόνου τρίμμα, —
διαρκέστερον μνημεῖον ἔχουσιν οἱ δαφνηφόροι,
τύμβον ἔνδοξον, μεγάλον, — τῆς πατρίδος των τὰ ὄρη!
Εἰς τὸν ξένον λέγ' ἡ Μοῦσα, αἱ ἀκρώρειαι ἐκεῖναι
ὅτι ἄφθαρτον μνημεῖον ἀθανάτων ἀνδρῶν εἶναι!
Μακρὸν εἶναι νὰ ἐκθέσῃ, λυπηρόν τις νὰ δηλώσῃ,
πῶς μετὰ τοσαύτην δόξαν ἦλθεν ἀθλιότης τόση·
ἀρκεῖ ὅτι κανεὶς ξένος δὲν σοῦ ἔκαμψε τὸ γόνυ
εἰ μὴ ὅτε διεφθάρης. Ναί! Ἐταπεινώθης μόνη.
Ναί! Ἀφ' οὗ ἐξηχρειώθης, ἔφερες εἰς φῶς προδότας
κ' ἤνοιξας ὁδὸν καὶ πύλας εἰς τοὺς ἔξωθεν δεσπότας.

Μετάφρ. ΑΙΚ. Κ. ΔΟΣΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ

Ἆσμα Γ'.

Χώρα θεία, κυκλουμένη ὑπὸ νήσων μυροβόλων,
Ὅπου ἡ Σαπφὼ ἠγάπα κ' ἐμελῴδει φλογερά,
Ἀνεπήδησεν ἡ Δῆλος, ἐγεννήθη ὁ Ἀπόλλων...

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Δοξασθεῖσα εἰς τὰς τέχνας καὶ τὰς μάχας φοβερά !
Ἀκατάπαυστα τὸ ἔαρ σὲ στολίζει, σὲ θερμαίνει,
Ναί ! ἀπώλεσας τὰ πάντα, ἀλλ' ὁ ἥλιός σου μένει.

Καὶ ἡ μοῦσα ἡ τῆς Χίου καὶ ἡ μοῦσα ἡ τῆς Τέω,
Τῶν ἡρώων ἡ κιθάρα, τῶν ἐρώτων ὁ αὐλός,
Ἔφυγον εἰς ξένους τόπους κ' ἐγκατέλιπον τὴν Ἕω,
Ἐπειδὴ δὲν τὰς ἐτίμα ὁ ἐδῶ αἰγιαλός.
Εἰς αὐτὰς σιγοῦν τὰς νήσους, νήσους πάλαι τῶν Μακάρων
Κ' ἐξ αὐτῶν ἠχεῖ ἡ δύσις, χώρα τότε τῶν βαρβάρων.

Τὰ βουνὰ τὴν πεδιάδα βλέπουσι τοῦ Μαραθῶνος,
Καὶ ὁ Μαραθὼν τὸν πόντον τῆς θαλάσσης θεωρεῖ·
Ὧν ἐκεῖ μίαν ἡμέραν ἐσυλλογιζόμην μόνος
Ὅτι ἡ Ἑλλὰς νὰ γίνῃ ἐλευθέρα ἠμπορεῖ !
Ἐπειδή, ἐφρόνουν, ὅστις τῶν Περσῶν πατεῖ τοὺς τάφους,
Δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἐπὶ δουλικοῦ ἐδάφους.

Ὑπερθεν τῆς Σαλαμῖνος εἰς πετρηρεφεῖς ῥαχάδας
Βασιλεύς τις ἐθρονίσθη πρὸς αὐτὴν παρατηρῶν.
Ἔβλεπε δὲ εἰς τὰ κάτω πολλὰς πλοίων μυριάδας,
Ἀναρίθμητα τὰ πλήθη τῶν στρατῶν τῶν κρατερῶν·
Τὰς δυνάμεις οὗτος εἶχεν ἀριθμήσῃ ἀφ' ἡμέρας·
Δὲν μοὶ λέγετε ποῦ ἦσαν αὐταὶ ὅλαι τὸ ἑσπέρας ;

Καὶ ποῦ εἶναι ;... Καὶ ποῦ εἶσαι σὺ αὐτή, πατρὶς γλυκεῖα ;
Εἰς τὴν ἔρημον ἀκτήν σου τώρα πλέον δὲν ἠχεῖ
Τῶν ἡρώων σου τὸ ἔπος, ἐπειδὴ τώρα καμμία
Τῶν ἡρώων δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ τέκνα σου ψυχή.
Ἔπρεπεν αὐτὴ ἡ λύρα, ἀπ' αἰώνων θεία λύρα,
Εἰς ἐμοῦ νὰ καταντήσῃ τοῦ βεβήλου φεῦ ! τὴν χεῖρα ;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καλόν, ὅτι ἐπὶ τούτου τοῦ ἐνδόξου τώρα τόπου
Ὅπου τὸν λαὸν πιέζει τῶν τυράννων ὁ ζυγός,
Τὴν αἰδὼ τοῦ πατριώτου ὅλην ἐπὶ τοῦ προσώπου
Κἂν αἰσθάνεται ὁ φίλος τῆς πατρίδος ἀοιδός
Ἂν φανῇ τοιοῦτος τώρα εἰς τὴν χώραν τῶν Ἑλλήνων,
Διὰ τούτους κοκκινίζει, δι' ἐκείνην χύνει θρῆνον.

Ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ κοκκινίζῃ, νὰ θρηνῇ τὸ μεγαλεῖον,
Ἐνῷ ἔπιπτον εἰς μάχας οἱ προπάτορες ἡμῶν;
Ἄνοιξον, ὦ γῆ, τὰ σπλάγχνα κ' ἐκ τοῦ βάθους τῶν μνημείων
Ὀλιγίστους τῶν ἀρχαίων στεῖλ' ἐδῶ Σπαρτιατῶν·
Τρεῖς ἐκ τῶν τριακοσίων στρατιώτας μόνον στεῖλε
Καὶ μὲ νέαν δόξαν θέλουν λαμπρυνθῆ αἱ Θερμοπύλαι.

Πῶς! ἀπόκρισις καμμία; σιγὴ ἄκρα τῶν θανόντων;
Ὄχι, ὄχι, νά, ἀκούω φθόγγους κάτωθεν φωνῶν,
Ὡς μακρὰς βροντὰς χειμάρρων ἐρχομένων καὶ βοώντων·
—Κεφαλὴν ἂς ἀνυψώσῃ μόνον εἷς τῶν ζωντανῶν,
Καὶ ἐρχόμεθα δρομαῖοι, καὶ ἐρχόμεθ' ὡπλισμένοι.
Φεῦ! οἱ ζῶντες σιωπῶσιν. Αὐτοὶ εἶν' ἀποθαμμένοι.

Ὅλα μάταια! Ἂς ψαύσω χορδὸς πλέον εὐφροσύνους.
Φέρετε τῆς Σάμου οἶνον, χύνετε αὐτὸν πολύν,
Οἱ Ἀγαρηνοὶ ἂς θέλουν τοὺς πολέμους, τοὺς κινδύνους,
Ἡμεῖς θέλομεν τὸ αἷμα ἀπὸ Χίαν σταφυλήν.
Ἴδε, ἴδε, πῶς ὀρθοῦται ἡ ἀγέλη τῶν ἀχρείων,
Καὶ πῶς τρέχει ἀπαντῶσα εἰς τὸ βακχικὸν σημεῖον.

Ὑμεῖς ἔχετε τοῦ Πύρρου καὶ νῦν ἔτι τὰς ὀρχήσεις
Καὶ δὲν ἔχετε τοῦ Πύρρου φάλαγγα πολεμικήν·
Διατί ἀπὸ τὰς δύο ὑμεῖς ταύτας τὰς ἀσκήσεις
Δὲν ἐσώζατε τὴν πλέον εὐγενῆ καὶ ἀνδρικήν;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἔχετε τοῦ Κάδμου ἔτι τὴν γραφὴν σεῖς τὴν ἰδίαν ;
Σᾶς τὴν ἔδωκε, φρονεῖτε, ὡς καλὴν διὰ δουλείαν ;

Πλῆρες θέλω οἴνου Σάμου τὸ ποτήριον καὶ πάλιν
Καὶ δὲν θέλω ἀναμνήσεις, λύπην φέρουσι πολλήν
Δι' αὐτοῦ ὁ Ἀνακρέων δόξαν ἔλαβε μεγάλην·
Ναὶ μὲν τοῦ τυράννου οὗτος ἐθεράπευεν αὐλήν,
Ἀλλ' ὁ Πολυκράτης Ἕλλην. Τότε κἂν ἡμεῖς τυράννους
Εἴχομεν συμπατριώτας, ὄχι ξένους—Μουσουλμάνους.

Ἦτο καὶ ὁ Μιλτιάδης τύραννος τῆς Χερσονήσου,
Τῆς ἐλευθερίας ὅμως μέγας ὑπερασπιστής·
Ἂς ἐφαίνετο τοιοῦτος ἄλλος τύραννος ἐξίσου,
Ἴσως ἤθελε τοῦ γένους γίνῃ ἐλευθερωτής.
Ἅλυσις ἑνὸς τοιούτου ἴσως ἤθελ' ἠμπορέσῃ.
Ὡς ἓν σῶμ' ἀδιαρρήκτως ἡμᾶς ὅλους νὰ συνδέσῃ

Πλῆρες, πλῆρες οἴνου Σάμου τὸ ποτήριον ἐκ νέου.
Εἰς τοὺς βράχους τοῦ Σουλίου, εἰς τῆς Πάργας τὴν ἀκτὴν
Λείψανά τινα τοῦ γένους ζῶσιν ἔτι τοῦ γενναίου,
Ὅπερ δωρικαὶ μητέρες ἔφεραν εἰς τὴν ζωήν !
Ἐξ αὐτῆς τῆς φυλῆς ἴσως τῶν Ἡρακλειδῶν ἀξίας
Θὰ φανοῦν μίαν ἡμέραν πρόμαχοι ἐλευθερίας.

Εἰς τῶν Φράγκων ὑποσχέσεις μὴ στηρίζετε ἐλπίδας·
Ἔμπορος ὁ βασιλεὺς των ἀγοράζει καὶ πωλεῖ·
Εἰς τῶν τέκνων σας τὰς λόγχας καὶ ἀσπίδας καὶ κοπίδας,
Εἰς αὐτά, αὐτὰ καὶ μόνον ἡ ἐλπὶς ἂς στηριχθῇ.
Ἀπὸ τοὺς ἀγρίους Τούρκους καὶ τοὺς πονηροὺς Λατίνους
Ὅσον δυνατοὶ κι' ἂν ἦσθε δεινοὺς τρέχετε κινδύνους.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πλήρη πάλιν οἴνου Σάμου, πλήρη θέλω τὴν φιάλην.
Βλέπω νέας εἰς τὰ δένδρα χορευούσας ἐν σκιᾷ,
Καὶ τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς των λάμψιν χύνοντας μεγάλην·
Ἀλλ' οἱ ἰδικοί μου κλαίουν, χύνουν δάκρυα πικρά,
Ἐπειδή, ἐνῷ τὰς βλέπω, συλλογίζομαι φρυάττων,
Ὅτι δούλους θὰ θηλάσουν μὲ τὰ στήθη τὰ λευκά των.

Φέρετέ με εἰς τοὺς στύλους τοῦ Σουνίου τοὺς λυγδίνους,
Ὅπου ἔρημον τὸ κῦμα εἰς τὴν ὄχθην θρηνωδεῖ.
Ἐκεῖ θέλω νὰ ὑψώσω μετ' αὐτοῦ κ' ἐγὼ τοὺς θρήνους
Καὶ ὡς κύκνος ν' ἀποθάνω, ὅστις θνήσκων κελαδεῖ.
Ὡς πατρίδα μου δὲν θέλω δούλην γῆν, μὴ ἐλευθέραν
Χύσε εἰς τὴν γῆν τὸν οἶνον, τὴν φιάλην ῥῖψε πέραν.

Μετάφρ. Κ. ΔΟΣΙΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΕΛΛΕΥ

[Shelley 1792 — 1822].

Ο ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ

Γειά σου χαρούμενη ψυχή,-πουλὶ δὲν εἶσαι,-γειά σου !
Σὲ ποιὸν οὐράνιο τόπο
Γεννήθηκες καὶ μᾶς σκορπᾷς ἀπ' τὴ χρυσῆ καρδιά σου
Ἕνα τραγοῦδι ἀτέλειωτο, μὲ τέχνη χωρὶς κόπο !

—

Κάθε στιγμὴ καὶ πειὸ ψηλὰ σὰν φλόγα ἀπὸ 'δῶ πέρα
Ἐλεύθερη ἀνεβαίνεις.
Ἁπλώνεις τὰ φτερούγια σου στὰ βάθη τοῦ αἰθέρα,
Κι' ὅσο πηγαίνεις μᾶς λαλεῖς, ὅσο λαλεῖς πηγαίνεις.

—

Ἐκεῖ ποῦ ἡ Δύσι οὐρανὸ καὶ σύννεφα χρυσώνει
Μὲ τὴν ἀναλαμπή της,
Ἐκεῖ πετᾷς, σὰν μιὰ ψυχὴ ποῦ ἀγγέλους ἀνταμώνει,
Σὰν μιὰν ἀσώματη χαρὰ ποῦ ἀρχινᾷ ἡ ζωή της.

—

Ἡ χλωμοκόκκινη θωριὰ ποῦ καίει τὸν αἰθέρα
Ξεχνιέται ὁλόγυρά σου.
Κι' ἂν ἦσαι καὶ ἀθώρητο, σὰν ἄστρο τὴν ἡμέρα,
Τὸ λυγερὸ τραγούδι σου διηγᾶται τὴ χαρά σου.

—

Χαρὰ ψηλὴ καὶ φωτεινὴ σὰν τἄστρο 'ναι κ' ἐκείνη,
Ποῦ σὰν γλυκοχαράζῃ,
Μαζώνει ταὶς ἀχτίδες του· ποῦ ἀκόμα κι' ὅταν σβύνῃ,
Θαροῦμε πῶς κυττάζουμε τὴ γλύκα του νὰ στάζῃ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ μαγεμένη σου φωνὴ γῆ κι' οὐρανὸ χορταίνει,
Σὰν τὸ λαμπρὸ φεγγάρι,
Ποῦ ἔξαφν' ἀπὸ σύννεφο μοναχικὸ σὰν βγαίνῃ
Λούζει τὴ γῆ, καὶ πλημμυρᾷ τὸν οὐρανὸ μὲ χάρι.

—

Τί εἶσαι, δὲν τὸ ξέρουμε. Ταῖρι στὴν γῆ δὲν ἔχεις.
Τὰ σύννεφα δὲν ῥαίνουν
Σταλαγματιαίς, σὰν τὸ λαμπρὸ κελάϊδημα ποῦ βρέχεις,
Σὰν ψιχαλίζουν ἀντικρὺ στὸν ἥλιο καὶ διαβαίνουν.

—

Σὰν ποιητής, ποῦ κρύβεται στὸ φῶς τῶν λογισμῶν του,
Καὶ μοναχός του ψάλλει,
Ὡς ποῦ νὰ μάθῃ νὰ πονῇ ὁ κόσμος τῶνειρόν του,
Καὶ νὰ γροικάῃ ἀγνώριστα αἰσθήματα καὶ κάλλη,

—

Σὰν κόρη ὁλομόναχη σὲ πύργο σφαλισμένη,
Ποῦ θέλει νὰ ξεσκάσῃ,
Κ' ἕνα τραγούδι φλογερὸ ἀπ' τὴν καρδιά της βγαίνει,
Κι' ἀντιλαλεῖ ὁ πύργος της, κι' ἀντιλαλοῦν τὰ δάσῃ.

—

Ὡσὰν δροσάτου λιβαδιοῦ χρυσῆ πυγολαμπίδα,
Ποῦ ἐδῶ κ' ἐκεῖ σκορπάει
Τὴ νύχτα μιὰ γλυκόφωτη καὶ μαλακὴν ἀχτίδα.
Ἀνάμεσα στὰ λούλουδα καθὼς κρυφοπετάει,

—

Σὰν ῥόδο μέσ' στὰ φύλλα του τὰ πράσινα κρυμμένο,
Ποῦ μὲ τὸ φύσημά του
Ζεστὸ ἀγεράκι τ' ἄνοιξε, τὸ ῥίχνει μαδημένο,
Ὡς ποῦ κι' αὐτὴ τὴ μέλισσα μεθάει ἡ μυρωδιά του,

—

Σὰν μπόρα καλοκαιρινὴ στὰ χόρτα, σὰν λουλούδι,
Ἀπ' τὴ βροχὴ λουσμένο,
—Καὶ πάλι, πάλι ξεπερνᾷ τὸ θεῖό σου τραγούδι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὅ,τι γνωρίζω δροσερό, λαμπρό, χαριτωμένο.

—

Ἢ τ' οὐρανοῦ εἶσαι οὐρί, ἢ γῆς πουλί, ὁ νοῦς σου
Τί συλλογέται, πές μου·
Μηδὲ σ' ἀγάπης βάσανα τὴ χάρι τοῦ σκοποῦ σου,
Μηδὲ σὲ ξεφαντώματα δὲν ἄκουσα ποτές μου.

—

Κανένας ὕμνος λευθεριᾶς, πανηγυριοῦ ἢ γάμου,
Μπρὸς στὸ κελάϊδημά σου
Δὲν παραβγαίνει. Γλύκαναν κ' ἐκεῖνοι τὴν καρδιά μου,
Μὰ δὲ τὴν πλημμυρίσανε καθὼς τὸ λάλημά σου.

—

Πές μου, ποῦ βρῆκες κ' ἔμαθες τὴ χάρι σου τὴν τόση;
Ποιὸ δάσος ἢ λαγκάδι,
Ἢ οὐρανὸς ἢ θάλασσα τὴν τέχνη σοῦχει δώση;
Ποιὰ ἀγάπη χωρὶς στεναγμό, ποιὸ φῶς χωρὶς σκοτάδι;

—

Μέσ' στὴν καθάρια σου χαρὰ δὲν βρίσκει τόπο ἡ πλῆξι.
Κοντά σου ἴσκιος πόνου
Δὲν ἦλθε. Τὴν ἀγάπη σου δὲν μπόρεσε νὰ πνίξῃ
Μέσ' στὴ μικρὴ καρδοῦλά σου ἡ δύναμι τοῦ χρόνου.

—

Στὸν ὕπνο καὶ στὸ ξύπνο σου γνωρίζεις τ' εἶν ὁ Χάρος,
Καὶ δὲν τὸν ἔχεις ἔννοια·
Ὁ κρύος φόβος ἀπὸ μᾶς ἂν ἔκλεψε τὸ θάρρος,
Ἐσὺ μὲ κελαϊδήματα τὸ δίνεις κρυσταλλένια.

—

Πίσω κ' ἐμπρὸς θωροῦμ' ἐμεῖς καὶ λαχταροῦμε μόνο
Ὀνείρατα χαμένα.
Τὸ γέλοιο μας τὸ πειὸ γλυκὸ ἔχει ἕνα κρύφιο πόνο,
Τὰ πειὸ γλυκὰ τραγούδια μας εἶναι τὰ πειὸ θλιμμένα.

—

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μὰ κι' ἂν δὲν μᾶς ἐτρώγανε τὰ πάθη καὶ τὰ μίση,
Δὲν θᾶμαστε κοντά σου·
Καὶ δάκρυ ἂν δὲν ἤξερε τὸ μάτι μας νὰ χύσῃ,
Δὲν θὰ γνωρίζαμε ποτὲ τὴν ἄδολη χαρά σου.

—

Κι' ἀπὸ τὴν τέχνη τὴν κρυφὴ ποῦ χάρι κι' ἁρμονία
Σὲ λόγια καὶ ἤχους δίνει,
Κι' ἀπ' ὅλα τὰ μυστήρια ποῦ κλείνουν τὰ βιβλία,
Τὸ χάρισμά σου ὁ ποιητὴς ἀνώτερο τὸ κρίνει.

—

Δός μου, πουλάκι, τὴ μισὴ χαρὰ ποῦ σὲ τρελλαίνει,
Καὶ τὰ μισά σου δῶρα,
Καὶ τέτοια τρέλλ' ἁρμονικὴ τὸ στόμα μου θὰ ῥαίνῃ,
Ποῦ ὁ κόσμος θὰ μ' ἀκούῃ καθὼς ἐγὼ σ' ἀκούω τώρα.

Μετάφρ. Α. ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΛΦΓΚΑΓΚ ΓΚΑΙΤΕ

[Goethe 1749 — 1832].

ΦΑΟΥΣΤ

(Εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην παρίσταται ὁ Φάουστ μόνος εἰς τὸ σπουδαστήριόν του τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως).

(Πρᾶξις Α'.—Σκηνὴ Γ'.).

ΦΑΟΥΣΤ (μόνος)

Ἐγώ, εἰκὼν τοῦ πλάστου καὶ ὁμοίωμα,
ὅστις ἐφρόνουν ἐμαυτὸν ἐγγύτατα
πρὸς τὸ τῆς θείας ἀληθείας κάτοπτρον,
κ' εἰς οὐρανίαν λάμψιν καὶ διαύγειαν
τὸ ἴδιόν μου εἶναι ἀπελάμβανον,
κι' ἀπεξεδύθην τὴν γηΐνην φύσιν μου·
ἐγώ, ὁ τῶν ἀγγέλων καθυπέρτερος,
ἐγώ, οὗτινος πλήρης προαισθήσεως
ἡ ἐλευθέρα δύναμις ἐτόλμησε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νὰ ῥεύσῃ διὰ τῶν φλεβῶν τῆς φύσεως,
ὤ, πῶς ἐτιμωρήθην ! μία μόνη φεῦ,
κεραυνοβόλος λέξις μὲ συνέτριψε. —

Ὦ πνεῦμα, δὲν τολμῶ νὰ μετρηθῶ πρὸς σέ.
Ἐνταῦθα νὰ σ' ἑλκύσω, εἶχα τὴν ἰσχύν,
ἀλλὰ νὰ σὲ κρατήσω, ἤμην ἀσθενής.
Ἐν τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ τῇ εὐδαίμονι
τόσῳ μικρός, τοσούτῳ ἤμην ἔξοχος !
πλὴν σὺ σκληρῶς ὀπίσω μὲ ἀπώθησες
εἰς τῶν θνητῶν τὴν μοῖραν τὴν ἀμφίβολον.
Τίς με διδάσκει ; Πρέπει ν' ἀποφεύγω τί ;
εἰς τὴν ὁρμὴν ἐκείνην πρέπει ν' ἀφεθῶ ;
αὐτὰ τὰ ἔργα, φεῦ ! αὐτοὶ οἱ πόνοι μάς
κωλύουν τὴν πορείαν τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Εἰς τοῦ νοός μας τὴν ὑψίστην σύλληψιν
ἀλλότρια στοιχεῖα συσσωρεύονται.
Ἀπέκτησες τοῦ κόσμου τούτου τὸ καλόν ;
τότε καλεῖται πλάνη τὸ καλλίτερον.
Τὰ ζωογόνα ἔξοχα αἰσθήματα
εἰς τὴν γηΐνην τύρβην ἀποψύχονται.

Ἡ φαντασία, ἥτις ἄλλοτ' ἤρετο
μὲ τολμηρὰν τὴν πτῆσιν καὶ πανεύελπις
ηὔρυνεν ἑαυτὴν πρὸς τὸ αἰώνιον,
εἰς χῶρον ἐξαρκεῖται ὕστερον στενόν,
ὅταν ἡ εὐτυχία ἀλλεπάλληλος
εἰς τῶν ἐνιαυτῶν τὴν δίνην ναυαγῇ.
Φωλεύει παρευθὺς εἰς τὴν καρδίαν μας
ἡ μέριμνα καὶ ἄλγη κρύφια γεννᾷ·
ἀνήσυχος ἐντός μας ταλαντεύεται,
ταράσσει τὴν χαρὰν καὶ τὴν γαλήνην μας·
ἀλλάζει προσωπεῖον, κι' ὅπως ἂν φανῇ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὡς κτῆμα καὶ οἰκία, ὡς γυνὴ καὶ παῖς,
ὡς ὕδωρ, πῦρ, ὡς ξίφος, δηλητήριον,
σὺ τρέμεις πρὸ κακοῦ μὴ ἐπισκήπτοντος,
καὶ πάντοτε θρηνεῖς τὸ μὴ ἀπολεσθέν. —

Θεοὺς δὲν ὁμοιάζω, τὸ αἰσθάνομαι·
εἶμαι ὁ σκώληξ, ὅστις σκάπτει τὸν πηλόν,
ὅν, ζῶντα εἰς τὸ χῶμα καὶ τρεφόμενον,
ἐκμηδενίζει, θάπτει ὁδοιπόρου πούς. —
Δὲν εἶναι κόνις, ὅσα μοῦ ἀποστενοῦν
τὰ τείχη ταῦτα, τὰ μὲ θήκας ἑκατόν ;
καὶ ὁ τῶν ἀθυρμάτων οὗτος συρφετός,
ὁ πνίγων με εἰς κόσμον σκωληκόβρωτον ;
Ἐδῶ ζητῶ νὰ εὕρω τὸ ποθούμενον ;
ν' ἀναγινώσκω εἰς βιβλία χίλια,
ὅτι ἐβασανίσθη ὁ θνητὸς παντοῦ,
ὅτι σπανίως τις ὑπῆρξεν εὐτυχής ; —
Κενὸν κρανίον, τί μὲ βλέπεις σεσηρός ;
ἢ διηγεῖσαι ὅτι, ὅπως ὁ ἐμός,
ὁμοίως καὶ ὁ σὸς ἐγκέφαλός ποτε,
ποθῶν ν' ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν,
τὸ φῶς εἶχε ζητήσῃ τὸ εὐφρόσυνον,
κ' οἰκτρῶς ἀπεπλανήθη εἰς σκιαύγειαν ;
Σεῖς ἐργαλεῖα ὄντως μὲ σαρκάζετε
μὲ τοὺς τροχούς, ὀδόντας, καὶ κυλίνδρους σας
Ἐπὶ τὴν πύλην ἔστην, σεῖς αἱ κλεῖδές μου
ἔχετε μὲν ὀδόντα ἑλικοειδῆ,
ἀλλ' ὅμως τοὺς μοχλοὺς δὲν ἀνυψώνετε.
Ἔμπλεως μυστηρίου εἰς φῶς ἄπλετον,
δὲν ἐπιτρέπ' ἡ φύσις εἰς τὸν ἄνθρωπον
τὸν πέπλον της νὰ ἄρῃ· ὅ,τι δὲ αὐτὴ
νὰ σοῦ ἀποκαλύψῃ δὲν ἐπιθυμεῖ,
νὰ τῆς τὸ ἀποσπάσῃς εἶν' ἀδύνατον

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μὲ ὅλους τοὺς μοχλοὺς καὶ τοὺς κοχλίας σου.
Σκεύη ἀρχαῖα, εἰς ἐμὲ ἀνωφελῆ,
εὑρίσκεσθε ἐδῶ, διότι ἄλλοτε
εἴχετε χρησιμεύσ' εἰς τὸν πατέρα μου.
Ἀρχαία τροχαλία, θὰ μαυρίζεσαι,
ἐνόσῳ ἡ λυχνία μου ἡ ἀμαυρὰ
θέλει καπνίζῃ ἄνω τοῦ γραφείου μου.
Κάλλιον τὸ ὀλίγον νὰ ἠσώτευα,
ἢ νὰ ἱδρώνω τὸ ὀλίγον συντηρῶν.
Ὅπως καθέξῃς κτῆμα κληρονομικόν,
ἀπόκτησον αὐτὸ διὰ τῆς χρήσεως.
Εἶναι βαρὺ φορτίον πᾶν τὸ ἄχρηστον
μόνον ὅ,τι μᾶς δίδει ἡ στιγμή, αὐτὸ
δύναται νὰ μᾶς φέρῃ καὶ ὠφέλειαν. —

Πλὴν διατί καρφοῦται τ' ὄμμα μου ἐκεῖ ;
μαγνήτης εἶν' αὐτὸ τὸ φιαλίδιον ;
καὶ διατί ἐξαίφνης αἴγλη μελιχρὰ
τὸν νοῦν μου καταλάμπει, ὡς σελήνης φῶς,
μᾶς λούει νύκτωρ ἐν τῷ μέσῳ τῶν δασῶν ; —
Σὲ χαιρετῶ, φιάλη μου πολύτιμος,
πρὸς ἣν τὴν χεῖρα τώρα τείνω εὐλαβῶς !
Ἐν σοὶ θαυμάζω τέχνην, πνεῦμ' ἀνθρώπινον.
Ὦ σύ, χυμῶν παντοίων τὸ κεφάλαιον,
ἡδέως κοιμιζόντων· ὦ ἀπάνθισμα
πασῶν τῶν φονικῶς λεπτῶν δυνάμεων !
Τὴν εὔνοιάν σου δεῖξ' εἰς τὸν τεχνίτην σου !
Σὲ βλέπω, ἡ ὀδύνη μου πραΰνεται·
λαμβάνω σε, ὁ πόθος κατευνάζεται
καὶ καταπίπτ' ἡ πλήμμυρα τοῦ πνεύματος.
Ἀνοίγετ' ἔμπροσθέν μου θάλασσ' ἄπειρος,
τὸ κάτοπτρόν της λάμπ' ὑπὸ τοὺς πόδας μου,
εἰς νέας ὄχθας νέα μὲ καλεῖ αὐγή. —

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐπὶ πτερύγων κούφων ἅρμα πύρινον
καθίπταται ! εἰς νέα βαίνων κέλευθα
νὰ πλεύσω τὸν αἰθέρα εἶμαι ἕτοιμος,
πρὸς νέας σφαίρας ἐνεργείας καθαρᾶς.
Τί μεγαλεῖον βίου, θεία ἡδονή !
Σύ, ἔτι σκώληξ, εἶσαι ἄξιος αὐτῆς ;
Ναί, ἂν τὰ νῶτα στρέψῃς μὲ ἀπόφασιν
πρὸς τὸν γλυκὺν τοῦ κόσμου τούτου ἥλιον !
Τὰς θύρας ν' ἀνασπάσῃς ἀποτόλμησον,
πρὸ τῶν ὁποίων τρέμει ἕκαστος θνητός !
Ἰδοὺ καιρὸς ἐμπράκτως ν' ἀποδείξῃς σύ,
ὅτι ἡ ἀνδρικὴ ἀξιοπρέπεια
δὲν ὑστερεῖ τοῦ ὕψους τῆς θεότητος.
Μὴ φοβηθῇς τὴν ἐρεβώδη ἄβυσσον,
ὅπου ἡ φαντασία τοῦ αὐτόχειρος
πλάττει τὴν αἰωνίαν καταδίκην της.
Πρὸς τὴν στενὴν ἐκείνην χώρει δίοδον,
ἣν περιβάλλουν φλόγες τῆς κολάσεως·
φαιδρῶς τὸ βῆμα τοῦτο ἀποφάσισον,
κ' εἰς τὸ Μηδὲν ἂν μέλλῃς νὰ διαλυθῇς. —

Διαφανοῦς κρυστάλλου κύπελλον, ἐλθέ,
τῆς παλαιᾶς σου θήκης τώρα ἔξελθε,
σύ, τὸ ὁποῖον πάλαι ἐλησμόνησα !
Εἰς πανηγύρεις σὺ πατέρων ἔλαμπες,
τοὺς σοβαροὺς συμπότας σὺ ἐφαίδρυνες,
ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα προσφερόμενον.
Ἡ τέχνη τῶν εἰκόνων ἡ πολυτελής,
τοῦ πότου τὸ καθῆκον νὰ τὰς ἐξηγῇ
ὁμοιοκαταλήκτως, καὶ τὸ κοῖλόν σου
νὰ ἐκεννώνῃ πίνων ἀμυστί, πολλὰς
μοῦ ἐνθυμίζει νύκτας τῆς νεότητος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Δὲν σὲ ὀρέγω τώρα εἰς τὸν γείτονα,
οὐδὲ θὰ δείξω πνεῦμα εἰς τὴν τέχνην σου·
ἰδοὺ χυμός, ὅστις μεθύσκει τάχιστα.
Μὲ ἀμαυρὸν ῥευστὸν πληροῖ τὸ κοῖλόν σου.
Ἐγὼ ἡτοίμασά σε, σὲ ἐκλέγω νῦν·
προσφέρω τὴν ἐσχάτην πόσιν ἐκ ψυχῆς
εἰς τὴν αὐγήν, ὡς χαῖρε ἑορτάσιμον!

(Φέρει τὸ κύπελλον εἰς τὰ χείλη).

ΗΧΟΣ ΚΩΔΩΝΩΝ ΚΑΙ ΑΣΜΑ ΧΟΡΟΥ

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

Χριστὸς ἀνέστη!
ὦ ἀγάλλεσθε θνητοί,
οὗς ἡ καταστρεπτική,
ἕρπουσα, προγονικὴ
ἁμαρτία περιέστη.

ΦΑΟΥΣΤ

Ὁποῖος βόμβος ἀμαυρός,
ὁποῖος τόνος καθαρὸς
αἴφνης τὴν κύλικα ἐν βίᾳ
μοῦ ἀποσπᾷ ἐκ τῶν χειλέων;
Κωδώνων μουσικὴ βαρεῖα,
ἀγγέλλεις ὅτι ἦλθε πλέον
ἡ πρώτη πανηγυρικὴ
τῆς Ἀναστάσεως στιγμή;
Ψάλλετε, ὦ χοροί, τὸ ᾆσμα,
ὅπερ φωνὴ ἀγγελικὴ
ἀνέμελψέ ποτε γλυκὺ
στὸ σκοτεινὸν τοῦ τάφου χάσμα,
ἐγγύησιν τῆς ἀσφαλείας
νεοσυστάτου συμμαχίας;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἐρράναμεν μὲ μύρα
τὸ ἅγιόν του σῶμα
κ' ἐθέσαμεν μὲ χεῖρα
πιστὴν ὑπὸ τὸ χῶμα.
Ἐντὸς λευκῆς σινδόνος
καὶ καθαρᾶς ἐτέθη,
ἀλλ' ἄχ ! ἰδοὺ εὑρέθη
ὁ τάφος αὐτοῦ μόνος.

ΧΟΡΟΣ ΤΟΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

Χριστὸς ἀνέστη !
Εὐτυχὴς ὁ ἀγαπῶν,
ὅστις τὴν δοκιμασίαν,
τὴν ἀνάμεστον λυπῶν,
φέρουσαν πρὸς σωτηρίαν,
ἄνευ γογγυσμοῦ ὑπέστη.

ΦΑΟΥΣΤ

Τί μὲ ζητεῖτε ἐν τῇ κόνει,
ὦ ἐπουράνιοι σεῖς τόνοι,
τόσον σφοδροὶ καὶ ἁπαλοί ;
ἐκεῖ, ἐκεῖ περιηχεῖτε,
ὅπου οἱ ἄνθρωπ' οἱ δειλοί.
Ἀκούω τἄγγελμα τὸ θεῖον,
πίστιν δὲν ἔχω στὸν Θεόν·
τὸ θαῦμα εἶναι τὸ παιδίον
τῆς πίστεως τἀγαπητόν.
Δὲν ἔχει τόλμην ἡ ψυχὴ
ν' ἀρθῇ στὰς σφαίρας τὰς ἁγίας,
ὅθεν τὸ ᾆσμα ἀντηχεῖ
τῆς χαρμοσύνου ἀγγελίας.
Κ' ἐν τούτοις ἡ κλαγγὴ αὐτὴ
κ παίδων μου ἀγαπητὴ
ἤδ' εἰς τὸν βίον μὲ κρατεῖ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἄλλοτ' ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς
τοῦ Πάσχα τῆς σεμνῆς κι' ἁγίας,
τὸ φίλημα τῆς οὐρανίας
κατέβαιν' ἐπ' ἐμὲ στοργῆς.
Πῶς τότε, πῶς μ' ἐνεθουσία
ἡ τῶν κωδώνων ἁρμονία
ἠχοῦσα πανηγυρικῶς !
κ' ἦν ἡ στιγμὴ τῆς προσευχῆς
ἀπόλαυσις διακαής.
Πόθος ἀρρήτως θελκτικὸς
μ' ἐλάμβανε καὶ ἐπλανώμην
διὰ λειμώνων καὶ ἀγρῶν,
καὶ χύνων δάκρυ φλογερόν,
ἐντός μου κόσμον ᾐσθανόμην
ὁλόκληρον νὰ ἀνατέλλῃ.
Μ' ἀνήγγελλον αὐτὰ τὰ μέλη
ἡμέρας παιδιῶν τερπνῶν,
καὶ ἑορτῶν ἐαρινῶν
τὴν ἐλευθέραν εὐφροσύνην·
μ' ἀναχαιτίζουν ἀναμνήσεις
καὶ παιδικαὶ νῦν συγκινήσεις
ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ
τοῦ τελευταίου, τοῦ φρικτοῦ.
Ὤ ! ἀντηχεῖτε, ἀντηχεῖτε
ᾄσματ' ἀγγέλων ποθητά !
Τὸ δάκρυόν μου ἀναβλύζει,
πάλιν ἡ γῆ μὲ ἀνακτᾷ !

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ἂν ὁ ἐνταφιασμένος,
ὁ καὶ ζῶν δεδοξασμένος,
φεύγει μετὰ δόξης θείας
στὰς σκηνὰς τὰς οὐρανίας,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χαίρων ὡς νεογενής,
καὶ ἐγγὺς τῆς μακαρίας
πλαστουργούσης ἡδονῆς —
ἄχ ! στὸν κόσμον τοῦ κλαυθμῶνος
ἔσται κλῆρός μας ὁ πόνος.
Μένουν εἰς ἀπελπισίαν
οἱ πιστοί σου μαθηταί·
ἄχ, τὴν σὴν εὐδαιμονίαν
ἡμεῖς κλαίομεν, Χριστέ.

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ

Χριστὸς ἀνέστη
ἐκ τῶν κόλπων τῆς φθορᾶς !
Τὰ δεσμὰ τῆς ἁμαρτίας
ῥήξατε μετὰ χαρᾶς !
Ἂν δι' ἔργων τὸν ὑμνῆτε
καὶ ἀγάπην μαρτυρῆτε
καὶ ἀδελφικῶς δειπνῆτε
καὶ τὰ ἔθνη κατηχῆτε
καὶ ὑπόσχεσθε λαμπρὸν
ἐν τῷ παραδείσῳ βίον,
ἔσται ὁ Χριστὸς πλησίον,
ἔσται πάντοτε παρών !

Μετάφρ. Α. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΟ ΞΩΤΙΚΟ

Ποιὸς τὰ μεσάνυχτα καβαλικεύει ;
Εἶν' ὁ πατέρας μὲ τὸ παιδί·
Τῶχει στὰ στήθια του καὶ τὸ χαϊδεύει
Καὶ κάπου σκύβει καὶ τὸ φιλεῖ.

—Παιδί μου τί ἔκρυψες τὸ πρόσωπό σου ;
—Δὲν βλέπεις τ' ἄγριο τὸ ξωτικό,
Πατέρα ; πέρασεν ἀπ' τὸ πλευρό σου·
—Τὰ νέφη ἁπλώνονται μέσ' στὸ νερό.

—Παιδί μου, ἔλα στὴ συντροφιά μου,
Μ' ἀρέσ' ἡ ὄψι σου ἡ δροσερή,
Περίσσια λούλουδα ἔχ' ἡ ὀχθιά μου,
Κ' ἔχ' ἡ μητέρα μου στολὴ χρυσῆ.

— 'Ακοῦς, πατέρα μου, ἀκοῦς τί λέει ;
Μὲ θέλει σύντροφο τὸ ξωτικό.
— Παιδί μου, ἡσύχασε, τ' ἀέρι κλαίει
Σ' ἄγριο χαμόδενδρο, θάμνο ξερό.

— Παιδί μου, ἔλα, τί σὲ τρομάζει ;
Θἄχῃς τοὶς κόραις μου γιὰ συντροφιά,
Ποῦ ὅταν τὴ λίμνη μας νύχτα σκεπάζῃ,
Χορεύουν εὔθυμαις στὴν ἀμμουδιά.

— Πατέρα, κύτταξε δὲ βλέπεις πέρα,
Σὰν νὰ χορεύουνε οἱ κορασιαίς ;
— Παιδί μου, βλέπω, ἀπ' τὸν ἀέρα
Κουνιοῦνται πένθιμα γρηαὶς ἰτιαίς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Μ' ἀρέσει ἡ ὄψι σου, χρυσό μου ἀστέρι,
Μὰ σὺ δὲν ἔρχεσαι· σὲ παίρνω ἐγώ...
— Πατέρα, ἄπλωσε τὸ ἄγριο χέρι,
Πατέρα, μ' ἔπνιξε τὸ ξωτικό !

Τρέμει ὁ πατέρας του καὶ τ' ἄλογό του
Κεντᾷ καὶ χάνεται σὰν ἀστραπή·
Φθάνει στὴ θύρα του... ὠϊμὲ τὸ γυιό του
Κρύο στὸν κόρφο του, νεκρὸ κρατεῖ.

Μετάφρ. Ι. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
(ΜΟΡΕΑΣ)

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΣΧΙΛΛΕΡ

[Schiller 1759—1805].

ΜΑΡΙΑ ΣΤΟΥΑΡΤ

(Εἰς τὴν Μαρίαν Στούαρτ, καταδικασθεῖσαν εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς ἀντιζήλου της βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ, ἀπηγορεύθη ἡ τελευταία ἐξομολόγησις καὶ ἡ Ἁγία Κοινωνία. Ἀλλ' ὁ πιστὸς θεράπων αὐτῆς Μῆλβιλ ἀναπληροῖ τὸν ἱερέα καὶ ἐξομολογεῖ τὴν Μαρίαν ἐν τῇ κάτωθι σκηνῇ).

(Πρᾶξις Ε' — Σκηνὴ Ζ').

ΜΑΡΙΑ. ΜΗΛΒΙΛ

ΜΑΡΙΑ

Ἐπλήρωσα τὰ χρέη τὰ ἐγκόσμια,
κ' ἐλπίζω ὅτι ἐκδημοῦσα κανενὸς
ἀνθρώπου ὀφειλέτις δὲν ἀπέμεινα.
Ἓν μόνον ἐμποδίζει τὴν βαρύθυμον
ψυχήν μου ἐλευθέρα ν' ἀναπτερωθῇ,
φαιδρά, περιχαρὴς πρὸς τὰ οὐράνια.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΗΛΒΙΛ

Εἰπέ το· ἀνακούφισε τὰ στήθη σου·
ἐκμυστηρεύσου εἰς τὸν φίλον τὸν πιστόν.

ΜΑΡΙΑ

Περὶ τὸ χεῖλος τῆς αἰωνιότητος
ἵσταμαι· ὅσον οὔπω θὰ ἐμφανισθῶ
εἰς τὸν ὑπέρτατον κριτήν· πλὴν πρὸς αὐτὸν
ἀπέμεινα εἰσέτι ἀδιάλλακτος.
Ἀρνοῦνται νὰ μοῦ δώσουν ἐξαγορευτὴν
τοῦ δόγματός μου λειτουργόν. Δὲν δέχομαι
ἀπὸ ψευδιερέα τὴν μετάδοσιν
τῆς μυστικῆς, τῆς θείας βρώσεως. Ποθῶ
νὰ τελευτήσω ἐν τῇ πίστει μου· αὐτὴ
ἐξαγιάζει τὰς ψυχάς.

ΜΗΛΒΙΛ

Ἡσύχασε !
Ὁ Ὕψιστος τὸν πόθον τὸν διάπυρον
ὡς τελεσθέντα δέχεται. Οἱ τύραννοι
μόνον τὰς χεῖρας νὰ δεσμεύσουν ἐμποροῦν·
ἀλλὰ τῶν καρδιῶν μας ἡ κατάνυξις
ἐλεύθερ' ἀναβαίνει πρὸς τὸν Κύριον.
Τὸ γράμμα κτείν', ἡ πίστις δὲ ζωοποιεῖ.

ΜΑΡΙΑ

Ἄχ, Μῆλβιλ ! Ἡ καρδία μόνη δὲν ἀρκεῖ.
Ἡ πίστις δίχως ἀρραβῶνα αἰσθητὸν
δέν μας ἐξαγοράζει τὰ οὐράνια.
Καὶ διὰ τοῦτο ἐνηνθρώπισ' ὁ Θεός,
εἰς ὁρατὸν ἐγκλείσας σῶμα μυστικῶς
τὰς ἀοράτους, τὰς ὑψίστας δωρεάς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τῶν οὐρανῶν ἡ κλῖμαξ ἡ μετάρσιος
δημιουργεῖται εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας
τὴν κορυφαίαν, τὴν ἁγίαν, ἀληθῶς
καθολικήν, διότ' ἡ πίστις καθενὸς
ἀπὸ τὴν πίστιν ὅλων ἐνισχύεται.
Ὅπου πολλοὶ λατρεύουν καὶ δοξολογοῦν,
ἐκεῖ τὸ πῦρ εἰς φλόγ' ἀναρριπίζεται,
ὁ νοῦς ἀναπτεροῦται πρὸς τὸν Κύριον.
Εὐτυχισμένοι ὅσοι ἔχουν τὴν χαρὰν
νὰ συμπροσεύχωντ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ!
Λαμπάδες ἀναμμέναι, θυμιάματα·
λαμπρῶς ἐνδεδυμένος ὁ ἀρχιερεὺς
ὑψώνει τὸ ποτήριον, τὸ εὐλογεῖ,
ἀναφωνεῖ τὴν θείαν μετουσίωσιν,
κ' εἰς τὸν Θεὸν τὸν παρεστῶτα ὁ πιστὸς
λαὸς ἐδαφιαίως ὑποκλίνεται...
Ἄ! ἐγὼ μόνον εἶμαι ἡ ἀπόκληρος!
Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ δὲν εἰσχωρεῖ
εἰς τὴν εἴρκτήν μου!

ΜΗΛΒΙΑ

Εἰσχωρεῖ! πλησίον σου
εὑρίσκετ'! Ἐμπιστεύσου εἰς τὴν χάριν του
τὴν παντοδύναμον... Ἡ ῥάβδος ἡ ξηρὰ
ἀναβλαστάνει ἐν χερσὶ τῆς πίστεως.
Τὴν πέτραν ὁ πατάξας καὶ ἀνέβλυσε
δύναται ν' ἀνεγείρῃ θείαν τράπεζαν
ἐν φυλακῇ, καὶ τοῦτο τὸ ποτήριον
νὰ μεταβάλ' εἰς θεῖον δισκοπότηρον.

(Δράττει τὸ ποτήριον τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΑΡΙΑ

Σ' ἐνόησα Μῆλβιλ ; Ὦ ! ναί σ' ἐνόησα.
Ἐδῶ οὔτ' ἐκκλησία, οὔτε ἱερεύς,
οὐδὲ μυστήρια. Πλήν, εἶπεν ὁ Σωτήρ :
« Ὅπου συνῆλθον ἐν ὀνόματι ἐμοῦ
δύο ἢ τρεῖς, ἐν μέσῳ παρευρίσκομαι ».
Τίς ἁγιάζει εἰς Κυρίου λειτουργὸν
τὸν ἱερέ' ; ἀγνότης, ἄσπιλος ζωή...
Λοιπὸν σὺ τώρα ὁ ἀχειροτόνητος
γενοῦ ὁ ἱερεύς μου, ὁ ἀπόστολος
Κυρίου, τῆς εἰρήνης ὁ δοτήρ . . . Πρὸς σὲ
ἡ τελευταία μου ἐξομολόγησις !
Σὺ δός μου τῆς ψυχῆς μου τὸ σωτήριον!

ΜΗΛΒΙΑ

Ἀφοῦ τοσοῦτο ἡ ψυχή σου τὸ ποθεῖ
μάθε καὶ θαῦμα ὅτι δύνατ' ὁ Θεὸς
νὰ συντελέσῃ πρὸς παραμυθίαν σου.
Ἐδῶ δὲν εἶναι, εἶπες, οὔτε ἱερεύς,
οὔτ' ἐκκλησία, οὔτε σῶμα τοῦ Θεοῦ ;
Σφάλλεις ! Ἰδοὺ ὁ ἱερεύς, καὶ ὁ Θεὸς
ἐμπρός σου !

(Ἀποκαλύπτει τὴν κεφαλὴν καὶ δεικνύει ὅστιαν ἐν χρυσῇ θήκῃ).

Εἶμαι ἱερεύς ! Ἵνα δεχθῶ
τὰς τελευταίας ἐξομολογήσεις σου
καὶ σ' ἀπαγγείλω ἄφεσιν ἁμαρτιῶν,
χειροτονίαν ἔλαβα, καὶ σ' ἔφερα
τὸν ἄρτον, τὸν ὁποῖον ἐλειτούργησεν
ἰδιοχείρως ὁ Πανάγιος Πατήρ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΑΡΙΑ

Ὤ! κ' εἰς τοῦ τάφου μ' ἐπερίμενε λοιπὸν
τὸ χεῖλος εὐτυχία ἐπουράνιος!
Ὡς καταβαίνει ἄγγελος ἐπὶ χρυσῆς
νεφέλης, ὅπως ἄλλοτε ἀνήρπασεν
ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τὸν Ἀπόστολον...
ὡς οὔτε κλεῖθρα οὔτε μάχαιραι φρουρῶν
τὸν ἐμποδίζουν· κεκλεισμένων τῶν θυρῶν
περιπατεῖ μὲ βῆμα ὑπερήφανον
καὶ ἀπαστράπτει ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἱρκτῆς...
ὁμοίως μ' ἐξαφνίζει ἄγγελος Θεοῦ,
ἀφοῦ ἐψεύσθη πᾶς ἐπίγειος σωτήρ...
Σὺ δέ, ὁ πρῴην ὑπηρέτης μου, γενοῦ
ὁ ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ, τὸ στόμα του
τὸ ἅγιον. Καθὼς ἐμπρός μου ἔκλινες
τὸ γόνυ, πρὸ τῶν ποδῶν πίπτω κατὰ γῆς.
(Γονυπετεῖ ἔμπροσθέν του).

Μετάφρ. Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗ

Η ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΓΗΣ

«Τὸν κόσμον λάβετ'» ἔκραξεν ὁ Ζεύς, περὶ τὸν θρόνον
καλῶν τὰ πλήθη τῶν θνητῶν.
«Κλῆρός σας ἔστω διαρκὴς δι' ὅλων τῶν αἰώνων,
σεῖς διανείματε αὐτόν».

Καὶ σπεύδουν ὅλοι ἄπληστοι,.. τὰς χεῖράς του ὀργῶν
νέος καὶ γέρων πᾶς προτάσσει·
καὶ δίδονται οἱ θερισμοὶ τῆς γῆς εἰς γεωργόν,
εἰς νέον κυνηγὸν τὰ δάση.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κέρδη ὁ ἔμπορος πολλὰ εἰς ἀποθήκας κλείει,
καὶ οἶνον ὁ ἀββᾶς γλυκύν,
καὶ πᾶσα γέφυρα, ὁδός, εἰς ἄρχοντ' ἀποτίει
δεκάτην ἡγεμονικήν.

Τέλος μακρόθεν ἔφθασεν ἀργὰ ὁ ποιητής,
πλὴν ἦσαν ὅλα μοιρασμένα,
οὐδὲν πλέον ἐλείπετο ἔτι νὰ λάβῃ τίς,
καὶ εἶχε πᾶν δεσπότην ἕνα.

«Ἀλλοίμονον ! πάντων ἐγὼ ἐλησμονήθην μόνον,
ὁ μᾶλλον σοῦ πιστὸς υἱός !
Ἀνέκραξεν ὁ ποιητής, βαθὺν ἐκχύσας στόνον,
κ' ἐρρίφθ' εἰς πόδας τοῦ Διός.

«Ἂν εἰς ὀνείρων ἔτρεχες τὰς μαγικὰς ὁδούς,
τί σ' ὠφελεῖ τώρα ὁ θρῆνος ;
Ποῦ ἦσο, τάλαν, πρὶν τὸ πᾶν διαμοιράσω δούς ;»
«Ἐγγύς σου ἤμην», εἶπ' ἐκεῖνος.

«Τυφλὸς πρὸς τἆλλα, μόνον σὲ ἔβλεπ' ὁ ὀφθαλμός μου,
σὲ ἤκουον πρὸς πᾶν κωφός·
συγχώρει, ἂν μ' ἀφήρπασε τοῦ ὑπολοίπου κόσμου
τὸ θεῖον τ' οὐρανοῦ σου φῶς».

«Πλὴν τώρα πλέον, εἶπ' ὁ Ζεύς, κτῆμα δὲν εἶν' ἐμοῦ
καὶ γῆ καὶ θάλασσα καὶ θήρα·
ἂν θέλῃς εἰς τὸν οὐρανὸν νὰ ζήσωμεν ὁμοῦ,
ἐλθέ, σ' εἶν' ἀνοικτὴ ἡ θύρα.

Μετάφρ. ΑΓ. ΒΛΑΧΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΦΡΑΪΜ ΛΕΣΣΙΓΚ

[Lessing 1729 — 1781].

ΝΑΘΑΝ Ο ΣΟΦΟΣ

(Εἰς τὸ τεθὲν ἐρώτημα ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σαλαδίνου: ποία ἐκ τῶν τριῶν θρησκειῶν, τῆς Χριστιανικῆς, τῆς Ἰουδαϊκῆς καὶ τῆς Μωαμεθανικῆς, εἶναι ἡ ἀληθής, ὁ σοφὸς Νάθαν ἀποκρίνεται διὰ τοῦ περιφήμου μύθου τοῦ δακτυλίου).

(Πρᾶξις Γ' — Σκηνὴ Ζ').

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ, ΝΑΘΑΝ

ΝΑΘΑΝ

Τοὺς πάλαι χρόνους ἑξ' εἰς τὴν Ἀνατολὴν
ἀνήρ τις, ὅστις εἶχε δακτυλίδιον
ἀτίμητον, τοῦ ἦτο δῶρον προσφιλοῦς
χειρός. Ὁ λίθος του ἦτον ὀπάλλιος·
μυρία ἀντανέκλα χρώματα λαμπρά,
καὶ τὴν μυστηριώδη εἶχε δύναμιν,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐμπρὸς ἀνθρώπων καὶ θεοῦ εὐάρεστον
νὰ καθιστᾷ ἐκεῖνον, ὅστις ἔφερεν
αὐτόν, τοιαύτην ἔχων τὴν πεποίθησιν.
Τί θαῦμα, ὅτι ὁ ἀνατολίτης μας
ἐκ τοῦ δακτύλου δὲν ἀφῄρεσε ποτὲ
τὸ δακτυλίδιόν του, καὶ τὰ μέτρα του
ἔλαβεν, ὅπως τῆς οἰκογενείας του
μείνῃ ἐκεῖνο κτῆμα διαρκές ;—Ἰδοὺ
τί ἔπραξεν. Ἀφῆκε τὸν δακτύλιον
ἐκ τῶν υἱῶν του εἰς τὸν προσφιλέστατον,
ὥρισε δέ, καὶ οὗτος εἰς τὸν φίλτατον
νὰ τὸν κληροδοτήσῃ τῶν υἱῶν αὐτοῦ,
ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὸ μέλλον πάντοτε,
χωρὶς πρωτοτοκίων δικαιώματα,
διὰ τοῦ δακτυλίου μόνου κεφαλὴ
καὶ ἡγεμὼν τοῦ οἴκου του νὰ γίνεται
ὁ προσφιλέστατος ἐξ ὅλων τῶν υἱῶν.
—Ἐννόει με, Σουλτᾶνε ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σ' ἐννοῶ. Εμπρὸς.

ΝΑΘΑΝ

Τοιουτοτρόπως ὁ δακτύλιος αὐτὸς
κατήντησ' ἐπὶ τέλους, ἀπὸ γενεὰν
εἰς γενεάν, νὰ φθάσῃ εἰς τριῶν υἱῶν
πατέρα. Ἦσαν καὶ οἱ τρεῖς των εὐπειθεῖς
ἐξ ἴσου· καὶ τοὺς τρεῖς των ἴσα φυσικῶς
ἠγάπα ὁ πατήρ των. Μόνον κάποτε
τοῦτον, ἐκεῖνον ἢ τῶν τρίτον ἐξ αὐτῶν
τοῦ δακτυλίου ἄξιον ἐνόμιζεν,
ὁσάκις μόνος ἕκαστος πλησίον του
ἦτο, κ' οἱ ἄλλοι δὲν συνεμερίζοντο
τὰς πατρικὰς ἐκχύσεις τῆς καρδίας του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εἶχε δὲ οὕτω ὁ πατὴρ τὴν εὐλαβῆ
ἀδυναμίαν, κ' εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοῦ υἱοὺς
τὸ δακτυλίδιόν του νὰ ὑποσχεθῇ.
Ἐξηκολούθει, ὅσον ἦτο δυνατόν,
τὸ πρᾶγμα οὕτω. Ἀλλ' ἐπῆλθ' ὁ θάνατος,
καὶ εἰς ἀμηχανίαν ἦλθεν ὁ πατήρ.
Λυπεῖται νὰ λυπήσῃ δύο τῶν υἱῶν,
οἵτινες εἰς τὸν λόγον του ἐπίστευσαν.
Τί τὸ πρακτέον ; — Παραγγέλλει μυστικὰ
ἕνα τεχνίτην, δύο δακτυλίδια
ὅμοια νὰ τοῦ κάμῃ μὲ τὸ πρότυπον,
καὶ μήτε κόπους νὰ φεισθῇ, μήτ' ἔξοδα,
διὰ νὰ γίνουν ὅμοι' ἀπαράλλακτα.
Τὸ κατορθώνει ὁ τεχνίτης. Ὅτε δὲ
τοῦ φέρει καὶ τὰ τρία δακτυλίδια,
τὸ πρότυπόν του ὁ πατὴρ δὲν δύναται
νὰ διακρίνῃ. Χαίρων τότε καὶ φαιδρὸς
καλεῖ ἰδίᾳ τῶν υἱῶν του ἕκαστον,
ἰδιαιτέρως δίδ' εἰς ἕκαστον αὐτῶν
τὴν εὐλογίαν καὶ τὸ δακτυλίδιον,
καὶ... ἀποθνήσκει. — Μὲ ἀκούεις βέβαια
Σουλτᾶνε ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ὅστις ἀπεμακρύνθη τεταραγμένος).

Σὲ ἀκούω ! Σὲ ἀκούω ! Πλὴν
κάμε νὰ τελειώσῃς γρήγορα. — Λοιπόν ;

ΝΑΘΑΝ

Τελείωσα ! — Διότι ἡ συνέχεια,
νομίζω, ἐννοεῖται. Μόλις ὁ πατὴρ
ἀπέθανε, καὶ ἐμφανίζεται καθεὶς
μὲ τὸν δακτύλιόν του, καὶ ζητεῖ καθεὶς
νὰ γίνῃ μόνος τῆς οἰκίας ἡγεμών.
Εἰς μάτην ἐξετάσεις, δίκαι, ἔριδες.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀδύνατον ἀπέβη νὰ ἀνευρεθῇ
τίς ἦτ' ὁ μόνος ἀληθὴς δακτύλιος·
(μετά τινα παῦσιν, καθ' ἣν ἀναμένει τὴν ἀπάντησιν τοῦ Σουλτάνου)
καθὼς σχεδὸν καὶ τώρα εἶν' ἀδύνατον
τὴν ἀληθῆ θρησκείαν νὰ ἀνεύρωμεν
ἡμεῖς.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς ; Τοῦτο εἶναι ἡ ἀπάντησις
εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ;

ΝΑΘΑΝ

Ὄχι εἶν' ἁπλῶς
ἀπολογία, ὅτι τὸν δακτύλιον
νὰ διακρίνω δὲν τολμῶ τὸν ἀληθῆ,
ἀφοῦ τοιοῦτοι εἶπεν ὁ πατὴρ κ' οἱ τρεῖς
νὰ γίνουν, ὥστε νὰ μὴ διακρίνωνται.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Δακτύλιοι ! . . . Μαζί μου δὲν ἐπιθυμῶ
νὰ παίζῃς ! Αἱ θρησκεῖαι, ἃς σ' ὠνόμασα,
ἐξαίρετα, νομίζω, διακρίνονται.
Τὸ ἔνδυμα, ἡ πόσις, ἡ τροφὴ αὐτὴ
τὰς διακρίνει.

ΝΑΘΑΝ

Ἀλλὰ ὄχι ἡ βάσις των.
Τὴν ἱστορίαν βάσιν ἔχουν ὅλαι των,
ἤτοι γραπτὴν ἢ παραδεδομένην. Καὶ
τὴν ἱστορίαν βέβαια δεχόμεθα
ὡς ἀληθῆ, διότι τὴν πιστεύομεν.
Τίνος τὴν πίστιν ὅμως καὶ πεποίθησιν
νομίζομεν δικαίως ὀλιγώτερον
ἀμφίβολον ; Βεβαίως τῶν οἰκείων μας.
Ἐκείνων, οἵτινες ἐκ νηπιότητος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δείγματα τῆς ἀγάπης των μᾶς ἔδωκαν,
καὶ πώποτε δὲν μᾶς ἠπάτησαν, εἰμὴ
ὁσάκις ἡ ἀπάτη των μᾶς ἔσωζε.
Πῶς τοὺς γονεῖς μου ὀλιγώτερον ἐγὼ
δύναμαι νὰ πιστεύσω, παρὰ ὅσον σὺ
πιστεύεις τοὺς γονεῖς σου ; Καὶ τἀνάπαλιν.
Πῶς ν' ἀπαιτήσω τοὺς προπάτοράς σου σύ
νὰ διαψεύσῃς, ἵνα σύμφωνος φανῇς
μὲ τοὺς προπάτοράς μου ; Καὶ τἀνάπαλιν.
Τὸ ἴδιον καὶ περὶ τῶν χριστιανῶν.
Δὲν εἶναι οὕτω ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

(Ἀληθῶς βωβαίνομαι !
Μὰ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ἔχεις δίκαιον).

ΝΑΘΑΝ

Ἂς ἐπανέλθω εἰς τοὺς δακτυλίους μας.
Ὡς εἶπον, δίκας οἱ υἱοὶ ἐκίνησαν,
καὶ ὤμοσε καθεὶς των εἰς τὸν δικαστήν,
ὅτι ἀμέσως παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
τὸ δακτυλίδιόν του ἔλαβε,—καθὼς
ἦτο τῷ ὄντι ἡ ἀλήθεια—ἀφοῦ
πρὸ χρόνων εἶχε λάβῃ τὴν ὑπόσχεσιν,
ὅτι ἐκεῖνος ν' ἀπολαύσῃ ἔμελλε
τοῦ δακτυλίου τὸ προνόμιον—καθὼς
ἐπίσης πάλιν ἦτο ἡ ἀλήθεια.—
Ἐπέμενε καθεὶς των, ὅτι ὁ πατὴρ
ἀδύνατον νὰ εἶπε ψεῦδος πρὸς αὐτόν,
κ' ἠναγκασμένος ἦτο, ἔλεγ' ἕκαστος,
παρὰ νὰ ὑποπτεύσῃ ψεῦδος παρ' αὐτοῦ,
αὐτοῦ . . τοῦ τόσον προσφιλοῦς πατρός, ψευδεῖς
ἀπατεῶνας μᾶλλον νὰ αἰτιαθῇ
τοὺς ἀδελφούς του, καίτοι εὐδιάθετος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νὰ ὑποθέσῃ ἄλλως ὅ,τι κάλλιστον
περὶ αὐτῶν. Θὰ εὕρισκε δέ, ἔλεγε,
ταχέως τοὺς προδότας βεβαιότατα,
καὶ θὰ ἐξεδικεῖτο,

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ ὁ δικαστής ;
Ν' ἀκούσω θέλω, τί θὰ κάμῃς νὰ εἰπῇ
ὁ δικαστής σου. Λέγε μου !

ΝΑΘΑΝ

Ὁ δικαστὴς
εἶπεν : Ἐὰν ἀμέσως τὸν πατέρα σας
ἐδῶ ἐνώπιόν μου δὲν μοῦ φέρετε
σᾶς στέλλω, ὅθεν ἤλθετε. Νομίζετε,
διὰ νὰ λύω γρίφους εἶμαι δικαστής ;
ἢ μήπως νὰ λαλήσῃ περιμένετε
ὁ ἀληθὴς δακτύλιός σας μόνος του ;
— Σταθῆτε ὅμως ! Ὁ καλὸς δακτύλιος
ἔχει κρυφίαν, ὡς ἀκούω, ἀρετὴν
νὰ καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἀγαπητόν,
καὶ εἰς ἀνθρώπους κ' εἰς Θεὸν εὐάρεστον.
Αὐτὸ θ' ἀποφασίσῃ ! Οἱ ψευδεῖς αὐτὴν
τὴν ἀρετὴν δὲν ἔχουν βέβαια. — Λοιπόν,
τίνα ἐξ ὅλων ἀγαποῦν πλειότερον
οἱ δύο ἄλλοι ; Ἀποκρίθητε ! Ἐμπρός.
Τί ; Σιωπᾶτε ; Ὥστε ὁ δακτύλιος
ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ὑμῶν δὲν ἐνεργεῖ
ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μόνον ἐπ' αὐτοῦ ;
καὶ ἀγαπᾷ καθείς σας μόνον ἑαυτόν ;
Ὤ ! εἶσθε τότε καὶ οἱ τρεῖς σας βέβαια
ἀπατεῶνες ἀπατώμενοι. Ψευδεῖς
καὶ τῶν τριῶν σας εἶναι οἱ δάκτύλιοι
Ὁ ἀληθὴς ἐχάθη πιθανώτατα
καὶ ἵνα κρύψῃ τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ
τρεῖς ὁ πατήρ σας ἀνθ' ἑνὸς παρήγγειλε.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Λαμπρά ! ὡραῖα !

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΝΑΘΑΝ

Ἂν, ἐξηκολούθησεν
ὁ δικαστής, ἀντὶ τῆς ἀποφάσεως
ἡ συμβουλή μου δὲν σᾶς φθάνῃ, φύγετε.
Ἰδοὺ ἡ συμβουλή μου ὅμως: Ἄφετε
τὰ πράγματα ὡς εἶναι. Ἀφοῦ ἕκαστος
ὑμῶν τὸ δακτυλίδιόν του ἔλαβεν
ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ πατρός του, ἕκαστος
τὸ ἀληθὲς πῶς ἔχει ἂς φαντάζεται.
Ἴσως νὰ παρατείνῃ δὲν ἠθέλησε
τὴν τυραννίαν ὁ πατήρ σας τοῦ ἑνὸς
δακτυλιδίου εἰς τοὺς ἀπογόνους του.
Βεβαίως ὅμως σᾶς ἠγάπα καὶ τοὺς τρεῖς,
κ' ἐπίσης σᾶς ἠγάπα ὅλους, ἐπειδὴ
νὰ ἀδικήσῃ δύο δὲν ἠθέλησε,
εἷς ἕνα μόνον χαριζόμενος. Λοιπὸν
ἂς προσπαθήσῃ ἕκαστος νὰ μιμηθῇ
τὴν ἀμερόληπτόν του καὶ ἀμέτοχον
προλήψεων ἀγάπην. Ἂς ἀγωνισθῇ
νὰ ἐκδηλώσῃ ἐναμίλλως ἕκαστος,
τίνα ὁ λίθος τοῦ δακτυλιδίου του
ἔχει κρυφίαν δύναμιν. Ἂς βοηθῇ
τὴν δύναμιν τοῦ λίθου μὲ πραότητα,
εὐεργεσίαν, προσηνῆ ἀναστροφήν,
κ' ὑποταγὴν εἰς τὸν Θεὸν ἐνδόμυχον.
Ἂν δέ ποτε τῶν λίθων σας ἡ δύναμις
εἰς τῶν ἐκγόνων τοὺς ἐκγόνους σας φανῇ,
ἂς ἔλθουν πάλιν οὗτοι μετὰ χίλια
χιλίων ἔτη πρὸ αὐτῆς τῆς ἕδρας μου.
Τότε ἐνταῦθα ἄλλος τις θὰ κάθηται
σοφώτερός μου, καὶ θὰ κρίνῃ· ἄγετε!

Μετάφρ. ΑΓ. ΒΛΑΧΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΡΡΙΚΟΣ ΧΑΪΝΕ

[Heine 1799 – 1856].

Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ

Στέκετ' ἡ μάννα στὸ παράθυρο
κοίτεται στὸ κρεββάτι ὁ γυιός, στὸ πλάϊ.
— Σήκω, Γιαννάκη μου, λίγο καὶ σύ,
νὰ ἰδῇς τὴ λιτανεία ποῦ περνάει!

— Ἄχ, μάνα, δὲ μπορῶ· τὰ μάτια μου
δὲ βλέπουν, δὲν ἀκοῦν τ' αὐτιά μου.
Θυμᾶμαι τὴ Μαριώ, ποῦ πέθανε·
σὰν τὴ θυμᾶμαι, μοῦ πονεῖ ἡ καρδιά μου.

— Σήκω νὰ πᾶμε εἰς τὴν ἐκκλησιά.
Πάρε κερὶ μαζί σου καὶ λιβάνι,
νὰ ἰδῇς, τὴν πονεμένη σου καρδιὰ
ἡ Παναγία πῶς θὰ σοῦ τὴ γιάνῃ.

Λάμπουν στὸν ἥλιο τὰ ξαπτέρυγα,
ψαίλνουν παπάδες, δεσποτάδες...
σκύφτουν μ' εὐλάβεια οἱ χριστιανοί,
καίει θυμίαμα, καῖνε λαμπάδες

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πάει κοντὰ καὶ ἡ μάννα, καὶ τραβᾷ
τὸ γυιό της ἀπ' τὸ χέρι ἡ καϋμένη·
καὶ ψαίλνουν, ψαίλνουν καὶ οἱ δυὸ μαζί :
Χαῖρε, Μαρία κεχαριτωμένη !

Ἡ Βαγγελίστρα σήμερα φορεῖ
τὰ γιορτινά της,—ἔχει τὴ γιορτή της·
καὶ πόση ἔχει σήμερα δουλειά,
πόσοι προσμένουν ἀπ' τὴ δύναμί της !

Πολλὰ οἱ ἄρρωστοι ταξίματα
ποῦρθαν νὰ τοὺς ἰδῇ, τῆς ἔχουν φέρῃ :
τὰ πονεμένα μέλη τους ἀπὸ κερί·
κέρινο πόδι αὐτός, ἐκεῖνος χέρι.

Κι' ὅποιος τῆς φέρει χέρι κέρινο,
τὸ χέρι του γιατρεύει ἡ Παναγία·
κι' ὅποιος τῆς φέρει πόδι ἀπὸ κερί,
βρίσκει εὐθὺς στὸ πόδι του ὑγεία.

Ὅποιος στὴν Παναγιὰ ἦλθε κουτσός,
χορεύει σήμερα σὰν παλληκάρι·
κι' ὅποιος στὴν Παναγιὰ πῆγε κουλός,
τώρα βαρεῖ βιολὶ μὲ τὸ δοξάρι

Παίρνει κ' ἡ δόλια μάνα ἕνα κερί,
καὶ μιὰ καρδιὰ ἀγάλι ἀγάλια φτιάνει.
— Νά ! πήγαινέ την εἰς τὴν Παναγιά,
τὸν πόνο σου, Γιαννάκη μου, νὰ γιάνῃ.

Τὴν κέρινη καρδιά του παίρνει ὁ γυιός,
καὶ στὴν εἰκόνα ἐμπρὸς ἀναστενάζει.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Στάζει τὸ δάκρυ ἀπὸ τὰ μάτια του,
κ' ἡ προσευχὴ ἀπ' τὴν καρδιά του στάζει.

— Ἄχ, μάννα, λέει, τοῦ Χριστοῦ γλυκειά,
ποῦχεις ψηλὰ στὸν οὐρανὸ τὸ θρόνο,
σύ, ποῦ πονεῖς ἐκείνους ποῦ πονοῦν, . . .
σὲ σένα λέω τὸν κρυφό μου πόνο

Καθόμουν μὲ τὴ μάννα μου μαζὶ
πέρα, μακρυά, . . . στὴ χώρα τὴ μεγάλη,
ποῦ ἔχει ἐκκλησίαις ὑψηλαίς,
καὶ παρεκκλήσια ὅσα δὲν ἔχει ἄλλη

Κοντά μας ἐκαθόταν ἡ Μαριώ, . . .
Ἄχ! ἡ Μαριώ μου, . . . τώρα πεθαμένη
Νά! σοῦφερα μιὰ κέρινη καρδιά·
γιάνε μου τὴν καρδιὰ τὴν πονεμένη!

Ἄχ, ναί, καλή, γλυκειά μου Παναγιά,
γιάνε μου τὴν καρδιὰ τὴν πονεμένη,
καὶ νὰ σοῦ ψαίλνω βράδυ καὶ πρωΐ:
Χαῖρε, Μαρία κεχαριτωμένη!

Ἡ μάννα καὶ τὸ ἄρρωστο παιδὶ
κοιμοῦνται στὸ κελλὶ ἀγκάλη ἀγκάλη
Ἐκεῖ . . . τὴ θύρα ἀνοίγει ἡ Παναγιά,
καὶ μπαίνει στὸ κελλὶ ἀγάλι ἀγάλι.

Ἔσκυψε ἀπάνω στὸ παιδὶ σιγά,
τὸ κύτταξε, τὸ κύτταξε, . . . ἐστάθη,
τοῦ ἔβαλε τὸ χέρι στὴν καρδιά,
ἐχαμογέλασε γλυκά, . . . κ' ἐχάθη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ εἶδε ἡ μάννα ὅλα ὄνειρο·
κ' εἶδε καὶ κἄτι ἄλλο. Ἄχ ! τρομάζει , . . .
ξυπνάει, πετιέται ἀπὸ τὸν ὕπνο της,
κι' ἀκούει ἕνα σκύλλο νὰ οὐρλιάζῃ.

Κοντά της ξαπλωμένο βλέπει ἐκεῖ
τὸ Γιάννη, τὸ παιδί της . . . πεθαμένο.
Κ' ἐχάϊδευε ὁ ἥλιος τῆς αὐγῆς
τὸ μάγουλό του τὸ κιτρινισμένο.

Τὰ χέρια της ἡ δόλια σταύρωσε . . .
τί ἔχει , . . . ἡ μάννα δὲν καταλαβαίνει·
καὶ μόνο ψαίλνει μέσα της βουβά :
Χαῖρε, Μαρία κεχαριτωμένη.

Μετάφρ. ΑΓ. ΒΛΑΧΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΓΕΡΑΡΔΟΣ ΧΑΟΥΠΤΜΑΝ

[Hauptmann 1862].

ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΟΙΞΕΩΣ

Η ΟΛΥΜΠΙΑ

Εἴμεθα εἰς τὴν Ὀλυμπίαν.

Εἰς τὸν μονήρη τοῦτον τόπον τῶν πανηγύρεων καὶ ἀγώνων σχεδὸν τίποτε ἄλλο δὲν ἀκούεται σήμερον παρὰ τὸ ἥσυχον καὶ μαλακὸν ψιθύρισμα τῶν πεύκων, τὰ ὁποῖα σκεπάζουν τὸ χαμηλὸν Κρόνιον καὶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐντὸς τῶν ἐρειπίων τῆς Ἄλτιος ἐξαπλώνουν τὰς χαμηλάς των κορυφάς.

Ἡ πρόσχαρος αὐτὴ κοιλὰς τοῦ Ἀλφειοῦ ἔχει τόσον ὀλίγην ἐπιβλητικότητα, ὥστε, μὲ τὴν καταπληκτικὴν ἀπήχησιν τῆς δόξης της εἰς τὴν καρδίαν, ὅταν τὴν ἰδῇ τις μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του, καταλαμβάνεται ἀπὸ παράδοξον αἴσθημα. Εἶναι ὅμως καὶ γοητευτικὴ ἡ χάρις της. Εἶναι μία κρυφὴ γωνία ἀποχωριζομένη ἀπὸ τὸν κόσμον πέραν τοῦ ποταμοῦ διὰ χαμηλῆς σειρᾶς ὑψωμάτων, ἐντεῦθεν δὲ αὐτοῦ διὰ χαμηλῶν βουνῶν. Καὶ ἂν τις ἤθελε ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον χωρὶς μῖσος εἰς τὴν ψυχήν, δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ ἀλλοῦ καλλίτερα κρυμμένος.

Μικρά, εἰδυλλιακὴ κοιλὰς διὰ ποιμένας, ἁπλῆ δηλαδὴ καὶ περιωρισμένη πραγματικότης, μὲ μίαν ἀμμόχωστον κοίτην ποταμοῦ, μὲ πεῦκα καὶ ὀλίγον βοσκήσιμον τόπον καὶ ὅμως ἀληθινὰ ἐδῶ ἠμπορεῖ νὰ συνέβη — ὁ ταξιδιώτης τοὐλάχιστον δὲν εὑρίσκει κανὲν ἐμπόδιον νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὄντως ἐδῶ συνέβη — νὰ πο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λεμήσῃ ὁ Κρονίδης, ὁ αἰγίοχος Ζεὺς περὶ τῆς κυριαρχίας τοῦ κόσμου. Τοῦτο εἶναι τὸ θαυμαστὸν καὶ παράδοξον.

*
* *

Τὰ πέραν τοῦ Ἀλφειοῦ πλάγια τῶν βουνῶν λαμβάνουν σκοτεινὸν χρῶμα. Ὁ ἥλιος ζεστῆς καὶ καθαρᾶς ἡμέρας ἀνοίξεως δὲν εἰσχωρεῖ πλέον μὲ τὰς ἀκτῖνάς του πρὸς ἐμέ, μέχρι τῶν ἐρειπίων. Δύο κορῶναι πετοῦν ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον, ἀπὸ ἕνα σπόνδυλον εἰς τὸν ἄλλον. Φέρονται ὅπως εἰς τὸν τόπον τῆς ἀδιαφιλονικήτου κυριότητός των. Ὁ κοῦκκος λαλεῖ ἀδιακόπως ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ Κρονίου.—Τὸν ὀλύμπιον τοῦτον κοῦκκον τῆς δωδεκάτης Ἀπριλίου τοῦ χίλια ἐννεακόσια ἑπτὰ δὲν θὰ τὸν λησμονήσω.

Ἔρχεται τὸ σκότος καὶ ἡ νυκτερινὴ δρόσος. Ἀκόμη ἐξακολουθεῖ ὁ ψίθυρος τοῦ ἡσύχου ἀνέμου εἰς τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων νὰ εἶναι ἐλαφρὰ καὶ βαθεῖα μουσικὴ τῆς ἠρεμίας. Εἶναι αἰωνία, ψιθυρίζουσα ἀναπνοή, ὀνειρῶδες πλατάγισμα, τρόπον τινὰ ἐξύπνημα ἑνὸς ὄντος, τὸ ὁποῖον συγχρόνως δεσμεύει βαρύς, ἀξύπνητος ὕπνος. Ἡ ἄλλοτε ζωὴ φαίνεται βυθισμένη εἰς τὰ ἐνδόμυχα τοῦ ὕπνου τούτου. Ὅστις δὲν ἐπάτησε ποτὲ τὸ ἔδαφος τοῦτο, αὐτὸς δύσκολον εἶναι νὰ καταλάβῃ πόσον δύναται νὰ διαφέρῃ ψίθυρος ἀπὸ ψίθυρον.

Εἶναι πλέον ἐντελῶς σκότος. Ὅσον πηγαίνω, περιπίπτω περισσότερον εἰς ἐσωτερικὰς ἐντυπώσεις φαντασμάτων ἀγώνων. Μοῦ φαίνεται ὡς νὰ πίπτουν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ κραυγαὶ δρομέων καὶ παλαιστῶν ἀπὸ τὸν νυκτερινὸν ἀέρα. Αἰσθάνομαι θορύβους καὶ ἀγρίας κινήσεις· καὶ τὰ μετὰ σπουδῆς φεύγοντα ταῦτα πράγματα μὲ συνοδεύουν ὡς ῥυθμός τις, ὡς μελῳδία, ὁποία πολλάκις ἐγκαθιδρύεται εἰς τὴν αἴσθησίν μας καὶ παραμένει ἀνεξάλειπτος.

Αἴφνης ἀκούεται ὁ ἄτεχνος ἦχος φλογέρας τοῦ βοσκοῦ· μὲ συνοδεύει κατὰ τὴν ἐπιστροφήν.

*
* *

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ πρωΐα φέρει τὰ ἀρώματα τῶν δροσερῶν σπαρτῶν καὶ παντοειδῶν ἀνθέων τῶν ἀγρῶν. Στρουθία θορυβοῦν πέριξ τοῦ ξενῶνός μας. Στέκομαι εἰς τὸ προαύλιον τῆς ὡραίας, εὐκέρου οἰκίας καὶ κατοπτεύω ἐντεῦθεν τὴν στενήν, χαριτωμένην κοιλάδα, ἡ ὁποία κρύπτει τὰ ὀλυμπιακὰ λείψανα. Πετεινοὶ φωνάζουν εἰς τὰς αὐλὰς διαφόρων μικρῶν ὑποστατικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως ἓν μόνον εἶναι ὁρατὸν εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ Κρονίου.

Τοιαύτην μικρὰν κοιλάδα, ὁμοίας χάριτος καὶ ὁμοίας φιλόφρονος ἁπλοϊκότητος δύναταί τις ἴσως ν' ἀναζητήσῃ μόνον εἰς τὴν Θυριγγίαν. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὴν εὕρῃ τις τόσον στενήν, τόσον κομψὴν καὶ πλήρη εἰδυλλιακῆς χάριτος, δὲν θὰ ἀνέπνεεν ὅμως ἐκεῖ, ὅπως ἐδῶ, τόσον βαθεῖς καὶ θείους ἀνασασμούς.

Τὸ σῶμά μου διαπερᾷ θαυμαστὴ φαιδρότης. Ἡ ῥητινώδης ὀσμὴ τῶν πεύκων, ἡ πρωϊνὴ ἐπιχωρία μουσικὴ τῆς ἐξοχῆς μὲ ζωογονοῦν. Πόσον ἐκ τοῦ πλησίον καὶ πόσον φυσικῶς μᾶς ἐγγίζει διὰ μιᾶς ὁ ἑλληνισμός, καὶ αὐτὸς ὄχι ὁ ὁμηρικὸς ἢ ὁ τῶν τραγικῶν! Τὴν στιγμὴν ταύτην πολὺ πλησιεστέρα μοῦ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ ὁποίου τοὺς «Βατράχους» ἀκούω νὰ κοάζωσιν ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀλφειοῦ. Τόσον δυνατὰ καὶ ἐνεργητικῶς κοάζει ὁ ἑλληνικὸς βάτραχος (κατὰ τὸ χθεσινόν μου ταξίδιον ἐπανειλημμένως ἠμπόρεσα νὰ παρατηρήσω τοῦτο), ὥστε ἀληθινὰ δὲν δύναταί τις νὰ κλείσῃ πρὸς αὐτὸν οὔτε τοὺς ὀφθαλμούς του οὔτε τὰ ὦτά του.

Παντοῦ στρεφογυρίζουν στενὰ μονοπάτια ἀνὰ μέσον τῶν λόφων καὶ ὑπεράνω αὐτῶν. Ὁμοιάζουν μὲ ταινίας εἰς κοίτην ποταμοῦ, ὅστις συμβάλλει εἰς τὸν Ἀλφειόν. Μικραὶ συνοδείαι ὄνων καὶ ἡμιόνων ἐμφανίζονται καὶ πάλιν ἐξαφανίζονται. Τοὺς κώδωνάς των ἀκούει τις, πρὶν ἴδῃ τὰ ζῷα καὶ ἀφοῦ ἐξαφανισθοῦν ταῦτα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν. Εἰς τὸν οὐρανὸν σχηματίζονται νεφύδρια τοῦ ἀνέμου. Εἰς τὰ παρὰ τὸν Ἀλφειὸν ἐδάφη βόσκουν ποίμνια προβάτων.

Πρέπει ν' ἀναλογισθῇ τις ὅτι μεγαλοπρεπὲς εἰδύλλιον ἔζησε πραγματικὴν ζωὴν εἰς τὴν μικρὰν ταύτην κοιλάδα. Ἐδῶ ἔζησε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μία ἱερατικὴ κοινωνία ἐγγὺς τῶν θεῶν· ἀλλ' οἱ θεοὶ οὗτοι καὶ οἱ ἡμίθεοι ἦσαν οἱ καθαυτὸ κάτοικοι τοῦ τόπου. Ἀληθινά, πόσον εὐνόησαν τὸ μικρὸν τοῦτο καὶ χωρὶς ἐπίδειξιν μέρος τῆς φύσεως, ὥστε ὅμοιον πρὸς μακρινὸν ἀπλανῆ ἀστέρα—ὅμοιον πρὸς ἥλιον σβεσθέντα πρὸ χιλίων ἐτῶν—ἀκόμη καὶ τώρα φέγγει μὲ τὸ πλῆρες δόξαν ἀκτινοβολοῦν φῶς του;

Τὰ ἁπλοϊκὰ ταῦτα λιβάδια καὶ τὰ πλάγια τῶν βουνῶν προσείλκυσαν πλῆθος θεῶν καὶ σμήνη ἀνθρώπων ὀρεγομένων τῆς λάμψεως τῆς δόξης, οἱ ὁποῖοι ἀπ' ἐδῶ ἐπεζήτησαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἄστρων. Ὅλοι δὲν εὑρῆκαν αὐτήν, ἀλλ' ὁ ὀλυμπιακὸς κλάδος, ὅστις ἀπεκόπτετο ἀπὸ ἕνα ἁπλοῦν κότινον τοῦ τόπου τούτου, εἶχε τὴν δύναμιν νὰ παρέχῃ ἀθανασίαν εἰς τοὺς ἐκλεκτούς.

*
* *

Ἀναβαίνω τὸν λόφον Κρόνιον. Ὀσμὴ ῥητίνης τῶν πεύκων εἶναι διακεχυμένη. Πτηνὰ κελαδοῦν εἰς τοὺς κλάδους ὡραῖα καὶ συνεχῶς. Οἱ ἑλικοειδεῖς κορμοὶ τῶν πεύκων μὲ τὸν διάσχιστον φλοιόν των ἔχουν τι ἀγρίως δυνατόν. Δρέπω ἓν ἄνθος αἱματόχρουν, ὡς εἶδος ἀνεμώνης, ὑπερπηδῶ τὰ δεκαπέντε ἕως εἴκοσι πόδας μακρὰ νήματα ἀράχνης. Βλέπω τοὺς ἑλιγμοὺς τοῦ Ἀλφειοῦ, τοῦ θεοῦ, ὅστις τρέχει πρὸς τὴν Ὀρτυγίαν του, πέραν τῆς θαλάσσης, ὅπου ἡ Νύμφη Ἀρέθουσα, ἡ ἀγαπημένη του, κατοικεῖ.

Τὰ θεμέλια καὶ τὰ ἐρείπια τῆς περιοχῆς τοῦ ναοῦ κεῖνται ὑπ' ἐμέ. Ἐκεῖ, ὅπου ἵστατο ὁ χρυσελεφάντινος Ζεύς, ἐπάνω εἰς τὸ πλακόστρωτον τοῦ σηκοῦ τοῦ ναοῦ τοῦ Διός, παίζει ἓν παιδίον. Εἶναι ὁ υἱός μου. Ἐντελῶς χωρὶς νὰ βάλῃ εἰς τὸν νοῦν του ποῦ εὑρίσκεται, μὲ ἐλαφρούς, εὐτυχισμένους πόδας πηδῶν εἰς τὴν θέσιν, ἥτις ἔφερε τὴν εἰκόνα τοῦ θεοῦ, ἐκεῖνο τὸ παγκόσμιον θαῦμα τῆς τέχνης, περὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐντελῶς δυστυχής, ὅστις τὸ εἶχεν ἰδῇ ἅπαξ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ πεῦκα ψιθυρίζουν ἐλαφρῶς καὶ ὀνειρωδῶς ὑπεράνω μου. Κωδωνισμοὶ ποιμνίων, ὅπως εἰς τὰς Ἄλπεις ἢ εἰς τὰ ὑψίπεδα τοῦ ὄρους τῶν Γιγάντων, ἀντηχοῦν παντοχόθεν. Εἰς τὸν ἦχον τοῦτον προστίθεται ὁ θόρυβος τοῦ κιτρίνου ποταμοῦ, ὅστις ἐντὸς τῆς πλατείας ἀμμώδους κοίτης σχηματίζει τὸ ῥεῖθρόν του, καθὼς καὶ τὰ κοάσματα τῶν βατράχων ἀπὸ τὰ παρόχθια τενάγη.

Ἀκόμη ἐξακολουθεῖ τὸ παιδίον νὰ σκιρτᾷ περὶ τὴν θέσιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ θεοῦ, ὅπερ ἐξελθὸν τῶν χειρῶν τοῦ Φειδίου παρίστανε τὸν νεφεληγερέτην, τὸν πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε, ἐνῷ ἐγὼ σκέπτομαι πῶς κατὰ τὸν θρῦλον ὁ θεὸς τὸν κεραυνόν του εἰς τὸν σηκὸν ἐτίναξε, ἐκφράζων οὕτω τὴν εὐαρέσκειάν του πρὸς τὸν τεχνίτην. Τί τεχνίτης καὶ τί ἄνθρωποι ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι τὸν κεραυνὸν ἐθεώρουν ὡς συναίνεσιν τοῦ θεοῦ! Καὶ τί τέχνη ἦτο ἐκείνη, ἡ ὁποία τεχνοκρίτας εἶχε τοὺς θεούς!

Οἱ πέραν τοῦ Ἀλφειοῦ λόφοι σχηματίζουν εἶδος ἡμικυκλίου καὶ ἐγώ, ἀκουσίως ἐξετάζων μὲ τὸ πρὸς τὰ πέραν βυθιζόμενον βλέμμα, αἰσθάνομαι αὐτοὺς ὡς ἀμφιθεατρικὸν περιφερὲς οἰκοδόμημα διὰ τοὺς θεοὺς θεατάς. Μήπως θεοὶ καὶ ἄνθρωποι δὲν διηγωνίζοντο ὑπ' ἐμὲ εἰς τὴν ἀφελῆ παλαίστραν διὰ τὸ ἆθλον τῆς νίκης.

*
* *

Τὸν νοῦν μου ἐστραμμένον ἔχων πρὸς τοὺς Οὐρανίωνας, καταβαίνω βραδέως πάλιν εἰς τὴν λήθην καὶ ἐγκατάλειψιν ἀναπνέουσαν κοιλάδα, εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Διός, τοῦ Διονύσου καὶ τῶν Χαρίτων, τοῦ Ἰδαίου Ἡρακλέους, τῶν δεκαὲξ γυναικῶν τῆς Ἥρας, ὅπου νυχθημερὸν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Πανὸς ἱερεῖα ἐκαίοντο, εἰς τὴν κοιλάδα τῶν νικητῶν, τὴν κοιλάδα τῆς φιλοτιμίας, της δόξης, τῆς λατρείας καὶ τῆς ἐξυμνήσεως, τὴν κοιλάδα τῶν ἀγώνων, ὅπου ὁ Ἡρακλῆς δὲν διέφυγε τὸν πρὸς τὰς μυίας ἀγῶνα, νικήσας αὐτὰς μόνον μὲ τοῦ Διὸς τὴν βοήθειαν καὶ ἐκδιώξας ἐκεῖ πέραν, πέραν τῆς ἀντικρινῆς ὄχθης τοῦ Ἀλφειοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ πάλιν βαδίζω μεταξὺ τῶν τεφρόχρων ἐρειπίων, τὰ ὁποῖα σκεπάζουν ἕνα ὡραῖον λειμῶνα. Πανταχοῦ χυμοῦ πλῆρες πράσινον χρῶμα καὶ κίτρινα ἄνθη Μαΐου. Τὸ χθεσινὸν ζεῦγος τῶν κορωνῶν πετᾷ ἐμπρός μου. Οἱ κίονες τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς κεῖνται, ὅπως ἔπεσαν μὲ τοὺς πωρίνους σπονδύλους πρὸς τὰ πλάγια ἀπ' ἀλλήλων ἀπεσπασμένους. Παντοῦ ἡ εὐωδία ἀνθέων καὶ θύμου περὶ τοὺς σωροὺς τῶν λιθίνων ὄγκων, θερμαινομένων ἀπὸ τὸν εὐεργετικὸν πρωϊνὸν ἥλιον. Ἀπὸ ἕνα νεαρὸν κότινον παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Διὸς ἀποκόπτω μὲ ἀκατανίκητον λαιμαργίαν, ἀλλὰ παραδόξως καὶ μὲ τὸν φόβον σχεδὸν κλέπτου τοῦ ἱεροῦ κλάδου.

Μετάφρ. Γ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΡΩΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΙΒΑΝ ΚΡΙΛΩΦ

[Krilov 1768—1844].

ΤΟ ΣΑΚΚΙ

Ἄδειο σακκὶ
κυλιέτ' ἐκεῖ
σ' ἑνὸς σπιτιοῦ τὸ ἔμβασμ' ἁπλωμένο.
Ὡς καὶ οἱ δοῦλοι εἰς αὐτὸ τὰ πόδια των σκουπίζουν,
ὅτ' ἔξαφνα τὸ τίμησαν τὸ περιφρονημένο.
Τὸ παίρνουν ἀπὸ κεῖ τὸ καθαρίζουν
κι' ἀφοῦ τὸ παραγέμισαν φλουριά,
τὸ ἔκρυψαν εἰς ἀσφαλῆ μεριά.
Εἶχεν ὁ κύρις του σ' αὐτὸ πολλὴν ἀδυναμία.
τοῦ κάνει χάδια, τὸ κρατεῖ στὸν πειὸ καλό του τόπο
σὲ τέτοιο τρόπο,
ποῦ μήτ' ἀέρας τὸ φυσᾷ, οὔτε τὸ βλέπει μυῖα,
ἐκτὸς δ' αὐτοῦ μὲ τὸ σακκὶ
γνωρίσθηκαν καλοὶ κακοί·
ὅλοι γι' αὐτὸ μιλοῦνε
ὅλοι τὸ ἐπαινοῦνε.
Κι' ἂν τύχῃ ἀνοικτὸ καμμιὰ φορά,
καθένας τὸ κυττάζει τρυφερά·
ἐὰν δὲ τύχῃ ἔξαφνα κοντά του νὰ καθίσῃ,
θὰ τὸ χαϊδεύσῃ τρυφερὰ καὶ θὰ τὸ ψηλαφήσῃ·
Τέτοια τιμὴ ἀπὸ παντοῦ σὰν εἶδε τὸ σακκί,
περηφανεύθηκε τόσο πολύ,
π' ἀνόητ' ἀρχίνησε νὰ ὁμιλῇ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νὰ λέγῃ μαῦρο τὸ λευκὸ καὶ τὸ πικρὸ γλυκύ.
Δὲν παραλείπει τίποτε νὰ μὴν τὸ ἐπικρίνῃ·
«κουτὸς αὐτός, στραβὸ αὐτό, καὶ τέτοιο θ' ἀπομείνῃ».
Μὲ ἀνοιχτὰ τὰ στόματα τὸ ἀκροάζοντ' ὅλοι,
ἂν καὶ μαζί του χάνουνε καθημερινὴ καὶ σκόλη.
'Αλλοίμονο! τὸ ἔχουνε οἱ ἄνθρωποι, τί κρῖμα!
νὰ προσκυνοῦν τὸ χρῆμα,
καὶ ὅ,τι κουταμάρα πῇ σακκοῦλι μὲ παράδες,
νὰ βρίσκουνε πῶς λέει νοστιμάδες.
Πλὴν τὸ σακκὶ πόσον καιρὸ θαρρεῖτε τὸ δοξάσανε,
καὶ ἕως πότε τ' ἄμοιρο χαϊδεύθη κ' ἐτιμήθη;
Ἕως ὁποῦ ὁλότελα οἱ κόλακες τ' ἀδειάσανε
ἔπειτα ἔξω τῶριξαν . . . κ' ἐλησμονήθη.
. . . . . .

ΧΗΝΑΙΣ

Μὲ μία βέργα μακρυὰ ποῦ ἔφθαν' ἕως πέρα,
χωριάτης χήναις ἔδιωχνε στὴν ἀγορὰ μιὰ μέρα,
καὶ ἐπειδὴ ἐβιάζετο νὰ πάρῃ τὸν παρᾶ του,
δὲν ἦταν καὶ πολὺ λεπτὸς στὴ συμπεριφορά του.
(Ὅταν ὁ πόθος τοῦ παρᾶ τὸν ἄνθρωπο τὸν σπρώχνει·
ὄχι ταῖς χήναις μοναχὰ μ' ἄσχημο τρόπο διώχνει,
ἀλλὰ καὶ τοὺς ὁμοίους του στέλλει κατὰ διαβόλου·
ὥστε δὲν φταίει κατ' ἐμὲ ὁ χωρικὸς καθόλου).
Οἱ χήναις ὅμως ἄλλως πῶς φρονοῦσαν οἱ καϋμέναις,
κ' εὐθὺς ποῦ ἀπαντήθηκαν μὲ ἕνα διαβάτη,
τέτοια παράπον' ἄρχισαν νὰ λὲν γιὰ τὸ χωριάτη·
—Ποῦ ἄλλαις χήναις νὰ βρεθοῦν πλέον δυστυχισμέναις;
Κύτταξ' αὐτὸς πῶς μᾶς κεντᾷ καὶ βάναυσα μᾶς σπρώχνει,
καὶ ὡσὰν χήναις πρόστυχαις νὰ εἴμεθα, μᾶς διώχνει.
'Αλλὰ ὁ ἀμαθὴς δὲ ξέρει
πῶς πρέπει σέβας νὰ μᾶς φέρῃ,
διότι καταγόμεθα, ὁλόϊσα ἀπὸ 'κείναις
ταῖς ξακουσμέναις χήναις,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὁποῦ τὴ Ρώμη ἔσωσαν καὶ ταὶς τιμοῦν ὡς τώρα.
— Πλὴν σεῖς, γιατί γυρεύετε νὰ σᾶς τιμοῦν στὴ χώρα ;
Ὁ διαβάτης ἐρωτᾷ.—Οἱ πρόγονοί μας...—Ναί, καλά,
τὰ ξέρω, τὰ ἐδιάβασα, ἀλλὰ
εἰπῆτε, σεῖς τί κάματε κατόρθωμα μεγάλο ;
— Οἱ πρόγονοί μας ἔσωσαν τὴ Ρώμη· θέλει ἄλλο ;
— Σωστό, πλὴν σεῖς ποιὰ κάματε πρᾶξι ἐπαινετή ;
— Ἡμεῖς ; καμμία !—Καὶ λοιπόν, ποιὰν ἔχετε ἀρετή ;
Ἀφῆτε τοὺς προγόνους σας ἡσύχους· τί σᾶς κάνουν ;
Ἐκεῖνοι ὅ,τι ἔκαμαν αὐτὸ ἀπολαμβάνουν·
σεῖς ὅμως, φιληνάδες μου, πεισθῆτε εἰς αὐτό,
εἶσθε καλαὶς καὶ ἄξιαις μονάχα γιὰ ψητό.

Τὸν μῦθον καθαρώτερα μποροῦσα νὰ ξηγήσω,
πλὴν σιωπῶ, ταὶς χήναις μας μὴν τύχῃ κ' ἐρεθίσω.

ΤΟ ΕΠΑΝΩΦΟΡΙ ΤΟΥ ΖΑΝΝΗ

Εἰς κάθε του ἀγκῶνα
εἶχε τρυπήση τοῦ πτωχοῦ Ζαννῆ τὸ πανωφόρι·
ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τὸν Ζαννῆ δὲν τὸν ἐστενεχώρει·
ἐπῆρε τὴν βελόνα,
ἀπ' τὰ μανίκια ἔκοψε μὲ προσοχὴ μεγάλη
τὸ τέταρτο καὶ ἔσιαξε τὸ πανωφόρι πάλι.
Κάμποσο ἐγυμνώθηκαν τὰ χέρια του μονάχα·
πλὴν εἶναι τὸ κακὸ αὐτὸ τόσο μεγάλο τάχα ;
Ὡς τόσο, νά, ποῦ τὸν Ζαννῆ ὅλοι τόνε γελοῦνε·
κ' ἐκεῖνος λέγει·—"Αδικα γι' ἀνόητο μὲ περνοῦνε,
ἐγὼ κι' αὐτὸ τὸ ἄτοπο μπορῶ νὰ διορθώσω,
εἶμαι νὰ ἰδῆτε ἀρκετὸς
εὔκολα τὰ μανίκια μου νὰ ξαναμεγαλώσω.
Δὲν εἶναι ὁ Ζαννῆς κουτός·
τὸ πανωφόρι πιάνει,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ περικόπτει ταὶς ποδιαίς, μία χαρὰ ταὶς βάνει
εἰς τὰ μανίκια τὰ κοντά, μ' αὐταὶς τὰ μεγαλώνει,
καὶ περπατεῖ καὶ καμαρώνει·
ἂν καὶ τὸ πανωφόρι του, ἀληθινὰ αὐτὸ
κι' ἀπὸ γελέκι ἔφθασε νὰ γίνῃ πειὸ κοντό.

Κ' εἰς ἄλλους τόπους, καὶ ἐδῶ
πολλοὺς μοῦ ἔτυχε νὰ ἰδῶ
ποῦ καταπιάνονται δουλειαὶς καὶ ῥάφτουν καὶ ξυλώνουν.
καὶ ἔπειτα ; μὲ τοῦ Ζαννῆ τὸ ῥοῦχο καμαρώνουν.

ΤΑ ΔΥΟ ΒΑΡΕΛΙΑ

Βαρέλια δυὸ κυλοῦν· κρασὶ γεμᾶτο 'ναι τὸ ἕνα,
τὸ πειὸ μεγάλο,
ἄδειο τὸ ἄλλο
Τὸ πρῶτο δίχως ταραχὴ καὶ θόρυβο κανένα,
μὲ βήματα μικρὰ κινιέται,
τ' ἄλλο τινάζεται, πετιέται,
καὶ βροντωδέστατα κροτεῖ στὸ δρόμο καὶ σηκώνει
σύννεφο σκόνη.
Καὶ ὁ διαβάτης βιαστικὰ μὲ φόβ' ἀποτραβιέται
στὸ φοβερὸ ἐκεῖνον κρότο.
'Αλλὰ τὸ ἄδειο ἂς κροτῇ τ' ἀνόητο κι' ἂς χτυπιέται·
τιμὴ δὲν ἔχει σὰν τὸ πρῶτο.

Διὰ τὰς ὑποθέσεις του ὅποιος συχνοφωνάζει
ἀνόητον ὁμοιάζει.
Ὅστις τὰ ἔργα ἀγαπᾷ, λόγια πολλὰ δὲν ἔχει.
Εἶναι μεγάλου ἴδιον εἰς ἔργα νὰ προσέχῃ,
μεγάλα ἔχει κατὰ νοῦν, διανοεῖται ὑψηλά,
δίχως φωναὶς, σιωπηλα !

Μετάφρ. Π. ΑΞΙΩΤΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΙΧΑΗΛ ΛΕΡΜΟΝΤΩΦ

[Lermontov 1814—1841].

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΟΙΝΙΚΕΣ

Εἰς τὰς ἐρήμους στέππας τῆς Ἀραβικῆς χώρας τρεῖς ὑπερή-
φανοι φοίνικες εἰς ὕψος ἐφύοντο· ἐκ τοῦ στείρου ἐδάφους ἀνέ-
βλυζεν ἐν εἴδει ψυχροῦ κύματος μορμυρίζουσα πηγὴ σκεπομένη
ὑπὸ πρασίνων φύλλων ἀπὸ τῶν καυστικῶν ἀκτίνων καὶ τῆς κι-
νουμένης ἄμμου.

Παρῆλθον ἐν σιγῇ ἔτη πολλά· ὁ ἐκ ξένης χώρας κεκμηκώς
ὁδοιπόρος δὲν ἔκλινεν ὑπὸ τὴν πρασίνην σκηνὴν μετὰ πυρέσσον-
τος στήθους πρὸς τὸ ψυχρὸν ὑγρὸν καὶ ἤρξαντο μαραινόμενα
ὑπὸ τῶν καυστικῶν ἀκτίνων τὰ χυμώδη φύλλα καὶ τὸ ἠχηρὸν
ῥυάκιον.

Καὶ ἤρξαντο οἱ τρεῖς φοίνικες μεμψιμοιροῦντες κατὰ τοῦ
Θεοῦ· «Ἐγεννήθημεν, ἵνα μαραινώμεθα ἐνταῦθα; Ἀνωφελῶς ἐν
τῇ ἐρήμῳ ἐφυόμεθα καὶ ἠνθοῦμεν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ταλαντευόμε-
νοι καὶ ὑπὸ τῆς θέρμης καιόμενοι, οὐδενὸς τὴν εὐμενῆ ὅρασιν
τέρποντες; . . . Ἄδικος, ὦ οὐρανοί, ἡ ἱερὰ ὑμῶν ἀπόφασις! . .»

Μόλις ἐσίγησαν, ἐν τῷ κυανῷ τοῦ ὁρίζοντος ὡς στήλη ἐστρα-
βιλίζετο ἡ χρυσῆ ἄμμος, ἠκούοντο ἀσυνάρτητοι κωδωνοκρουσίαι,
ἐποικίλλοντο τὰ ὑπὸ ταπήτων κεκαλυμμένα φορτία καὶ ἐβάδιζον
ταλαντευόμεναι, ὡς ἐν θαλάσσῃ σχεδία, κάμηλοι κατὰ σειρὰν
ἀνεγείρουσαι τὴν ἄμμον.

Ἀναπαλλόμενα ἐκρέμαντο μεταξὺ τῶν σκληρῶν ὕβων τὰ ποι-
κιλόχροα κράσπεδα τῶν σκηνῶν τῆς ἐκστρατείας· ἀπὸ καιροῦ εἰς
καιρὸν μελαγχρινοὶ χεῖρες ἀνήγειρον ταῦτα καὶ μέλανες ὀφθαλ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μοὶ ἀπήστραπτον ἐκεῖθεν . . . Καὶ προσκλίνας τὸ ῥαδινὸν σῶμα ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου ὁ Ἄραψ ἐκέντριζε τὸν μέλανα ἵππον.

Ὁ δ' ἵππος ἀνηγείρετο ἐπὶ τῶν ὀπισθίων καὶ ἐπήδα ὡς πάνθηρ πληγεῖσα ὑπὸ βέλους· καὶ αἱ ὡραῖαι πτυχαὶ τοῦ λευκοῦ ἐνδύματος ἐβοστρύχιζον ἀτάκτως ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ἄραβος· καὶ μετὰ φωνῶν καὶ συριγμῶν φερόμενος ἐπὶ τῆς ἄμμου ἔρριπτε καὶ ἐδέχετο τὸ δόρυ πηδῶν.

Ἰδού, πρὸς τοὺς φοίνικας πλησιάζει θορυβοῦν καραβάνιον· ἐν τῇ σκιᾷ αὐτῶν ἐξηπλώθη εὔθυμον στρατόπεδον. Αἱ ὑδρίαι ἠχοῦσαι ἐπληρώθησαν ὕδατος καὶ ὑπερηφάνως σείοντες τὰς βαθυχρόους κορυφὰς χαιρετίζουσιν οἱ φοίνικες τοὺς ἀπροσδοκήτους ξένους καὶ δαψιλῶς ποτίζει αὐτοὺς τὸ ψυχρὸν ῥυάκιον.

Ἀλλὰ μόλις ὁ ζόφος ἐπεκάθησεν εἰς τὴν γῆν, ὁ πέλεκυς ἐκρότησεν ἐπὶ τῶν ἀνθεκτικῶν κορμῶν—καὶ ἔπεσον ἄπνοα τὰ θρέμματα τῶν αἰώνων! Τὰ ἐνδύματα αὐτῶν κατεξεσχίσθησαν ὑπὸ τῶν μικρῶν παιδίων, διεμέλισαν εἶτα τὰ σώματα καὶ βραδέως ἔκαιον ταῦτα μέχρι τῆς πρωΐας ἐπὶ πυρᾶς.

Ὅτε δὲ ἡ ὁμίχλη ἀπεσύρθη πρὸς δυσμάς, τὸ καραβάνιον ἐξηκολούθει τὴν ὡρισμένην αὐτοῦ πορείαν· καὶ ἐπὶ τῆς ἀγόνου γῆς, ὡς ἴχνος μελαγχολικόν, ἐφαίνετο τέφρα μόνον πολιὰ καὶ καὶ ψυχρά· ὁ δ' ἥλιος κατέκαυσε τὰ ξηρὰ ὑπολείμματα καὶ ὁ ἀὴρ διεσκέδασε ταῦτα ἐν τῇ στέππῃ.

Καὶ νῦν τὰ πάντα ἄγρια καὶ ἔρημα κύκλῳ—τὰ φύλλα δὲν ἀνταλλάσσουσι ψιθυρισμὸν μετὰ τοῦ κελαρύζοντος ῥυακίου· μάτην αἰτεῖται παρὰ τοῦ προφήτου σκιάν,—ἄμμος μόνον διάπυρος καλύπτει αὐτὸ καὶ κίρκος λοφοφόρος, ὁ ἐρημίτης τῆς στέππης, σπαράττει τὴν λείαν παρ' αὐτὸ καὶ ἀποσπᾷ διὰ τοῦ ῥάμφους.

Μετάφρ. Π. ΛΕΦΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ο ΦΥΓΑΣ

. . . . . .

Μὰ νὰ μπροστά του ὅμορφο τὸ πατρικό του σπίτι,
Μὲ σφαλιστὴ τὴν πόρτα του, κλεισμένο τὸν φεγγίτη,
Στὰ τρομασμένα μάτιά του κατάλευκο προβάλλει.
Τὸ βλέπει κ' οἱ ἐλπίδες του ξαναγεννιῶνται πάλι·
Ἐκεῖ ἡ γρηὰ μάννα του μονάχη περιμένει
Κ' ἡ προσευχή της στὸν Θεὸ ψηλὰ θὰ ἀνεβαίνῃ
Γιὰ τὸν φτωχὸ τὸν ἄνδρα της, γιὰ τὰ γλυκὰ παιδιά της
Ποῦ μάχονται ἀνώφελα στὸν κάμπο μακρυά της.
— Ἄνοιξε μάννα· γλύτωσεν ἀπ' τοῦ ἐχθροῦ τὴν σφαῖρα,
Καὶ ἔτρεξεν ὁλονυχτὶς γιὰ νἄλθῃ ἐδῶ πέρα,
Τὸ δύστυχό σου τὸ παιδὶ νὰ γύρῃ τὸ κεφάλι
Σὲ μητρική, σὲ ἄδολη, σ' ἀγαπημένη ἀγκάλη.
— Μονάχος σου ἐγύρισες ;
— Μόνος,
— Κ' οἱ ἀδελφοί σου
Κι' ὁ γέροντας πατέρας σου δὲν ἤλθανε μαζί σου ;
— Αὐτοὶ στὴν μάχη μάννα μου ἀφῆκαν τὰ κορμιά τους,
Μὰ τοὶς ψυχαίς των ἄγγελοι ἐπῆραν στὰ φτερά τους.
— Κ' ἐσὺ πῶς ζῇς ;
— Ἐγὼ πῶς ζῶ ; Ἔχω βουνὸ καὶ δάση
Ὁλονυχτὶς μαννοῦλα μου μονάχος μου περάσῃ
Κ' ἐπέταξα σὰν τὸ πουλί, ἐδῶ στὴν ἀγκαλιά σου
Γιὰ νὰ σφουγγίξω τὰ πικρά, τὰ μαῦρα δάκρυά σου.
Ἡ μάννα τρέμει· ἡ ὄψι της ἐξαφνικὰ χλωμιάζει
Καὶ μ' ὅσην εἶχε δύναμι στὰ στήθη της φωνάζει·
—Νὰ μὴ φανῇς στὰ μάτια μου, νὰ μὴ σὲ ἰδῶ ἐμπρός μου,
Ἐσὺ δὲν εἶσαι αἷμα μου, ἐσὺ δὲν εἶσαι γυιός μου·
Καταραμένος κι' ἀπ' ἐμὲ κι' ἀπὸ τὸν κόσμον νᾶσαι·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μέρα νὰ μὴ μπορῇς νὰ ἰδῇς, νύχτα νὰ μὴ κοιμᾶσαι,
Ἀστροπελέκι τ' οὐρανοῦ τὸ σῶμά σου νὰ κάψῃ
Καὶ μάτι νὰ μὴν εὑρεθῇ τὰ νιᾶτα σου νὰ κλάψῃ.

Εἰς τὴν κατάρα ἔκλινεν αὐτὸς τὴν κεφαλή του
Καὶ καφτεροὶ ἐβγαίνανε ἀργὰ οἱ στεναγμοί του.
Μὰ ἔξαφνα ἐσήκωσε σὰν ἀστραπὴ τὸ χέρι
Κ' ἐβύθισε στὰ στήθη του τὸ κοφτερὸ μαχαῖρι.
Ἡ μάννα εἶδε ποὺ πεσε νεκρὸς ὁ γυιὸς μπροστά της
Κ' ἐσφάλισεν ἀδιάφορη τὰ δύο παράθυρά της.

Μετάφρ. Θ. ΒΕΛΔΙΑΝΙΤΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΒΑΝ ΣΕΡΓΙΟΣ ΤΟΥΡΓΕΝΙΕΦ

[Tourguenev 1818 – 1883].

Ο ΕΠΑΙΤΗΣ

Διηρχόμην διὰ τῆς ὁδοῦ . . . Μὲ ἐσταμάτησεν ἐπαίτης, ἑτοιμόρροπος γέρων.

Πεφλογισμένοι δακρυρροοῦντες ὀφθαλμοί, κυανᾶ χείλη, τραχέα ῥάκη, ἀκάθαρτα ἕλκη . . . Ὤ, πόσον δύσμορφον κατέστησεν ἡ πενία τὴν δυστυχῆ ταύτην ὕπαρξιν.

Μοὶ ἔτεινε τὴν ἐρυθρὰν ἐξωδηκυῖαν ἀκάθαρτον χεῖρα . . . Ἐστέναζεν, ἐμυκᾶτο ζητῶν βοήθειαν.

Ἤρχισα ἀναζητῶν ἐν πᾶσι τοῖς θυλακίοις μου . . . Οὔτε χρηματατοφυλάκιον, οὔτε ὡρολόγιον, οὔτε κἂν ῥινόμακτρον . . . Οὐδὲν εἶχον λάβῃ μετ' ἐμαυτοῦ.

Ὁ ἐπαίτης ἀνέμενε . . . Καὶ ἡ τεταμένη χεὶρ αὐτοῦ ἀσθενῶς ἐκινεῖτο καὶ συνεσπᾶτο.

— Ἀλλόφρων, συγκεχυμένος, ἰσχυρῶς ἔθλιψα τὴν ῥυπαρὰν τρέμουσαν χεῖρα . . . «Μὴ βαρυγνωμήσῃς, ἀδελφέ· τίποτε δὲν ἔχω, ἀδελφέ»

Ὁ ἐπαίτης ἐνέτεινεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς πεφλογισμένους ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ· τὰ κυανᾶ αὐτοῦ χείλη ἐμειδίασαν—καὶ συνέθλιψε τοὺς κατεψυγμένους δακτύλους μου.

«Τί μ' αὐτό ;» ἐψέλλισεν ἐκεῖνος· «καὶ γι' αὐτὸ σ' εὐχαριστῶ.—Κι 'αὐτὸ εἶναι ἐλεημοσύνη, ἀδελφέ».

Καὶ ἐνόησα ὅτι καὶ ἐγὼ ἐδέχθην ἐλεημοσύνην παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΤΟ ΣΤΡΟΥΘΙΟΝ

Ἐπέστρεφον ἐκ τοῦ κυνηγίου καὶ ἔδαινον διὰ τῆς δενδροστοιχίας τοῦ κήπου. Ὁ κύων ἔτρεχε πρὸ ἐμοῦ.

Αἴφνης ἐπεβράδυνε τὰ βήματά του καὶ ἤρξατο ἰχνηλατῶν ὡσεὶ προαισθανθεὶς θήραμα.

Ἔρριψα βλέμμα κατὰ μῆκος τῆς δενδροστοιχίας καὶ εἶδον νεοσσὸν στρουθίου μετὰ κιτρίνης κηλῖδος παρὰ τὸ ῥάμφος καὶ πτίλων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἔπεσεν ἐκ τῆς φωλεᾶς (ὁ ἄνεμος ἰσχυρῶς ἐκίνει τὰς σημύδας τῆς δενδροστοιχίας) καὶ ἐκάθητο ἀκίνητος ἄνευ ἀποτελέσματος διανοίξας τὰς μόλις χνοαζούσας πτέρυγας.

Ὁ κύων μου βραδέως ἐπλησίαζεν αὐτόν, ὅτε αἴφνης ἀφορμηθὲν ἀπὸ τοῦ μεγάλου δένδρου γηραλέον μελανόστερνον στρουθίον ὡς λίθος ἔπεσε πρὸ αὐτοῦ τοῦ προσώπου τοῦ κυνός, καὶ δι' ὅλως ἀνωρθωμένων πτερῶν, παραμεμορφωμένων, μετ' ἀπεγνωσμένου καὶ λυπηροῦ πιπίσματος ἐπήδησε δὶς εὐθέως πρὸς τὸ ὀδοντωτὸν ἀνοικτὸν στόμα

Ἐρρίφθη ἵνα σώσῃ, προήσπισε διὰ τοῦ σώματος τὸ τέκνον αὐτοῦ, ἀλλ' ἅπαν αὐτοῦ τὸ μικρὸν σῶμα ἔτρεμεν ἐκ φρίκης, ἡ φωνὴ ἐξηγριώθη καὶ ἐβραγχίασεν, ἀπέθνησκεν, ἐθυσίαζεν ἑαυτό.

Πόσον πελώριον τέρας θὰ ἐφαίνετο αὐτῷ ὁ κύων! Καὶ ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατηθῇ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ, ἀκινδύνου κλωνίου... Δύναμις ὑπερτέρα τῆς θελήσεώς του ἔρριψεν αὐτὸ ἐκεῖθεν.

Ὁ Τρεζόρ μου ἔστη, ὠπισθοχώρησε. Φαίνεται καὶ ἐκεῖνος ἀνεγνώρισε τὴν δύναμιν ταύτην.

Ἔσπευσα νὰ ἀνακαλέσω τὸν πτοηθέντα κύνα καὶ ἀπεμακρύνθην κατανενυγμένος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ναί· μὴ γελᾶτε. Ἤμην κατανενυγμένος ἐκ τοῦ μικροῦ ἡρωϊκοῦ πτηνοῦ, ἐκ τῆς στοργικῆς αὐτοῦ ὁρμῆς.

Ἡ στοργή, διελογιζόμην, εἶναι ἰσχυροτέρα τοῦ θανάτου καὶ τοῦ φόβου τοῦ θανάτου. Μόνον δι' αὐτῆς, μόνον διὰ τῆς στοργῆς συγκρατεῖται καὶ κινεῖται ἡ ζωή.

ΑΙ ΔΥΟ ΑΓΝΩΣΤΟΙ

Τὸ ἀνώτατον Ὃν ἐσκέφθη ποτὲ νὰ παράσχῃ συμπόσιον ἐν τῷ κυανόχρῳ αὐτοῦ μεγάρῳ.

Ἅπασαι αἱ ἀρεταὶ προσεκλήθησαν ὑπ' αὐτοῦ ὡς δαιτημόνες. Μόνον αἱ ἀρεταί... Ἄνδρας δὲν προσεκάλεσε... μόνον γυναῖκας.

Συνήχθησαν πάμπολλαι, μικραὶ καὶ μεγάλαι. Αἱ μικραὶ ἀρεταὶ ἦσαν εὐαρεστότεραι καὶ χαριέστεραι τῶν μεγάλων· ἀλλ' ἅπασαι ἐφαίνοντο εὐχαριστημέναι—καὶ ἁβρῶς συνωμίλουν, ὡς ἐμπρέπει εἰς στενοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους.

Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ ἀνώτατον Ὃν παρετήρησε δύο ὡραίας κυρίας, αἵτινες, ἐφαίνετο, οὐδόλως ἦσαν ἀλλήλαις γνωσταί.

Ὁ οἰκοδεσπότης ἔλαβε τὴν μίαν τῶν κυριῶν τούτων ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ὡδήγησε πρὸς τὴν ἑτέραν.

— «Ἡ Εὐεργεσία!»—εἶπε δεικνύων τὴν πρώτην.

«Ἡ Εὐγνωμοσύνη!»—προσέθηκε δεικνύων τὴν δευτέραν.

Ἀμφότεραι αἱ ἀρεταὶ ἠπόρησαν μεγάλως: Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὑπάρχει ὁ κόσμος—ὑπάρχει δὲ ἀπὸ πολλοῦ—συνηντῶντο τότε κατὰ πρῶτον.

ΑΙ ΝΥΜΦΑΙ

Ἱστάμην πρὸ ἁλύσεως θελκτικῶν ὀρέων διατεταγμένων ἀμφιθεατρικῶς· νεαρὸν πράσινον δάσος ἐκάλυπτεν αὐτὰ ἄνωθεν ἕως κάτω.

Διαφανῶς ἐκυάνιζεν ὑπὲρ ὑμᾶς ὁ μεσημβρινὸς οὐρανός. Ὁ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἥλιος ἀπὸ τοῦ ὕψους ἔπαιζε διὰ τῶν ἀκτίνων, κάτωθεν ἡμικεκαλυμμένοι ὑπὸ χόρτου ἐμορμύριζον ταχεῖς ῥύακες.

Καὶ ἐνεθυμήθην τὴν παλαιὰν παράδοσιν περὶ τοῦ πῶς ἐν τῷ πρώτῳ μετὰ Χριστὸν αἰῶνι Ἑλληνικὸν πλοῖον ἔπλεε τὸ Αἰγαῖον.

Ἦτο μεσημβρία . . . ὡραῖος καιρός. Καὶ ἐξαίφνης ἐν τῷ ὕψει, ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ πρωρέως εἶπέ τις εὐκρινῶς : — Ὅταν πλεύσῃς πρὸ τῆς νήσου, φώνησον γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ «τέθνηκεν ὁ μέγας Πάν !»

Καὶ παρευθὺς εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐκφωνήσεώς του καθ' ἅπασαν τὴν ἀκτὴν (ἡ δὲ νῆσος ἦν ἀκατοίκητος), διεδόθησαν ἰσχυραὶ οἰμωγαί, σεναγμοὶ παρατεταμένοι, κλαυθμηραὶ ἐκφωνήσεις : — Τέθνηκε ! τέθνηκεν ὁ μέγας Πάν».

Ἐνεθυμήθην τὴν παράδοσιν ταύτην . . . Καὶ παράδοξος ἰδέα μοὶ ἐπῆλθε· — «Τί, ἂν ἐκφωνήσω τὸ αὐτό ;»

Ἀλλ' ἐν τῇ περιβαλλούσῃ με ἀγαλλιάσει δὲν ἠδυνήθην νὰ διαλογισθῶ περὶ θανάτου — καί, ὅση μοι δύναμις, ἐφώνησα. «Ἀνέστη ! ἀνέστη ὁ μέγας Πάν !»

Καὶ παρευθύς, ὦ τοῦ θαύματος ! εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐκφωνήσεώς μου καθ' ὅλον τὸ εὐρὺ ἡμικύκλιον τῶν πρασίνων ὀρέων κατεκυλίσθη ὁμόθυμος γέλως, ἠγέρθη εὔθυμος ὁμιλία καὶ φλοῖσβος. «Ἀνέστη ! ὁ Πάν ἀνέστη», ἐθορύβουν νεαραὶ φωναί, — τὸ πᾶν ἐκεῖ ἐνώπιόν μου αἰφνιδίως ἀνελύθη εἰς γέλωτα ἐκφραστικώτερον τοῦ ἐν τῷ ὕψει ἡλίου, ζωηρότερον τῶν ῥυακίων μορμυριζόντων ὑπὸ τὸ χόρτον. Ἠκούσθη ἐσπευσμένος δοῦπος ἐλαφρῶν βημάτων, διὰ τοῦ πρασίνου πυκνώματος ὑπεφάνη μαρμαρίνη λευκότης τῶν κυματωδῶν χιτώνων, ζωηρὰ ἐρυθρότης γυμνῶν σωμάτων . . . Εἶναι αἱ νύμφαι· δρυάδες, βακχίδες τρέχουσαι ἀπὸ τοῦ ὕψους εἰς τὴν πεδιάδα.

Ταυτοχρόνως ἀνεφάνησαν εἰς πάντα τὰ ἄκρα τοῦ δάσους. Οἱ βόστρυχοι κρέμανται ἐπὶ τῶν θείων κεφαλῶν, αἱ εὐθυτενεῖς χεῖρες ἀνεγείρουσι στεφάνους καὶ τύμπανα — καὶ γέλως ἀπαστράπτων, ὀλύμπιος γέλως τρέχει καὶ κυλίεται μετ' αὐτῶν . . .

Ἔμπροσθεν προβαίνει ἡ θεά. Εἶναι ἡ ὑψηλοτάτη καὶ ὡραιο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τάτη πασῶν,—ἡ φαρέτρα ὄπισθεν τῶν ὤμων, ἐν ταῖς χερσὶ τὸ τόξον, ἐπὶ τῶν ἀνεγηγερμένων βοστρύχων ἀργυρᾶ μηνοειδὴς σελήνη . . . Ἄρτεμις, εἶσαι σύ ;

Ἀλλ' ἐξαίφνης ἡ θεὰ ἔστη . . . Καὶ παρευθὺς μετ' αὐτὴν ἔστησαν πᾶσαι αἱ νύμφαι. Ὁ ἠχηρὸς γέλως ἐσίγησεν. Εἶδον πῶς τὸ πρόσωπον τῆς αἰφνιδίως ἀλάλου γενομένης θεᾶς ἐκαλύφθη ὑπὸ νεκρικῆς ὠχρότητος. Εἶδον πῶς ἀπελιθώθησαν οἱ πόδες αὐτῆς· πῶς ἀνέκφραστος φρίκη ἤνοιξε τὰ χείλη αὐτῆς, ἐμεγέθυνε τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους μακράν . . . Τί εἶδε ; Ποῦ ἐθεώρει ;

Ἐστράφην πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἐθεώρει ἐκείνη.

Εἰς τὸ ἔσχατον ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τὴν χαμηλὴν γραμμὴν τῶν ὀρέων ἔλαμπεν ὡς πύρινον σημεῖον χρυσοῦς σταυρὸς ἐπὶ τοῦ λευκοῦ κωδωνοστασίου χριστιανικοῦ ναοῦ . . . Τὸν σταυρὸν τοῦτον εἶδεν ἡ θεά.

Ἤκουσα ὄπισθέν μου διακεκομμένον μακρὸν στεναγμὸν ὁμοιάζοντα πρὸς δόνησιν θραυσθείσης χορδῆς, καὶ ἐστράφην πάλιν. Οὐδ' ἴχνος τῶν νεφῶν ὑπῆρχε. Τὸ εὐρὺ δάσος ἦτο καταπράσινον ὡς πρότερον καὶ μόνον ἐνιαχοῦ διὰ τοῦ πυκνοῦ δικτύου τῶν κλώνων ἐφαίνοντο, ἐτήκοντο τεμάχια λευκῆς τινος οὐσίας. Ἦσαν οἱ χιτῶνες τῶν νυμφῶν ; Ἀνέβαινεν ἀτμὸς ἀπὸ τοῦ πυθμένος τῶν πεδίων ;—ἀγνοῶ.

Ἀλλὰ πόσον ἐλυπούμην τὰς ἐξαφανισθείσας θεάς !

Μετάφρ. Π. ΛΕΦΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΜΟΛΙΕΡΟΣ

[Molière 1622 — 1673].

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ

(Πρᾶξις Α΄ — Σκηνὴ Α΄).

ΣΩΣΙΑΣ

Τίς εἶ; Εἶμ' ἐξοχώτατοι, ὅλου τοῦ κόσμου φίλος!
Ἄ! τρέμω ὅλος σὰν λαγός, μόλις πηδήσῃ ψύλλος.
Ἀμ' εὔμορφη εἶναι αὐτὴ ἡ φρονιμάδα τώρα,
νὰ περιφέρεται κανεὶς στοὺς δρόμους τέτοιαν ὥρα;
Ὡς τόσο ὁ ἀφέντης μου παίρνει τιμαὶς καὶ δίδει,
καὶ ὅμως παίζει εἰς ἐμὲ πολὺ κακὸ παιγνίδι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἂν ἦτο πλέον εὔσπλαγχνος ὀλίγον, ἴσα ἴσα
ποτέ του δὲν θὰ μ' ἔστελλε μέσα σὲ τέτοια πίσσα.
Πολὺ καλά! Ἠθέλησε νὰ ἔλθω κ' ἱστορήσω
ταὶς νίκαις του, καὶ νὰ εἰπῶ πῶς ἔρχεται ὀπίσω·
γιατί δὲν ἐπερίμενε νὰ ξημερώσ' ἡ μέρα;
Ἀλλοίμονο, Σωσία μου! ἔτσι τὰ φέρν' ἡ σφαῖρα·
Πάντ' ἀπὸ κάτω ἀπ' τὸν ζυγὸ κι' ὅσο κανεὶς δουλεύει
μεγάλους, μεγαλείτερα κ' ἡ μοῖρα τὸν παιδεύει.
Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄρχοντες, ποῦ λές, καὶ οἱ μεγάλοι
θέλουν τὰ πάντα δι' αὐτοὺς νὰ κλίνουν τὸ κεφάλι.
Μὰ εἶν' αὐγή, μεσάνυκτα, φυσάει, ψιχαλίζει,
μὰ εἶναι ζέστη ἢ βροχή, βροντάει καὶ χιονίζει·
δὲν τοὺς ἐγγίζει τέσσαρα! κι' ἂν σκάσῃς κι' ἂν πλαντάξῃς.
Διέταξαν; Ὡσὰν πουλὶ ἀνάγκη νὰ πετάξῃς.
Εἴκοσι χρόνων τακτική, πιστὴ ὑπηρεσία,
ὡς νὰ μὴν ἔγινεν, ἐνῷ μιὰ ἰδιοτροπία
εἰς τὰ καλὰ καθούμενα μικρὴ τῆς κεφαλῆς των,
σοῦ ρίχνει ὅλο τὸ βαρὺ χαλάζι τῆς ὀργῆς των.
Ἀλλὰ καλὰ νὰ πάθωμε! διότι μᾶς μαγεύει
ἡ κούφια δόξα, νὰ ρωτοῦν: — Ποιὸν κύριον δουλεύει
ὁ τάδε; — Ἕναν ἄρχοντα! ἕνα ψηλὸ κεφάλι! —
καὶ φθάνει μόνον εὐτυχεῖς νὰ μᾶς θαρροῦν οἱ ἄλλοι.
Καμμιὰ φορὰ ἐρχόμεθα εἰς τὰ συλλογικά μας
καὶ κόπτομεν τὰς σχέσεις μας ἀπὸ ταφεντικά μας·
μὰ ἔλα πάλι ποῦ θαρρεῖς, ὅτι μᾶς μαγνητίζει
ἡ ὄψι των . . . τοὺς βλέπομε, καὶ ἡ καρδιὰ γυρίζει.
Φθάνει νὰ ποῦν: «Σωσία μου», καὶ γίνεσαι ὀρνίθι,
καὶ νά μας πάλι ἀπ' τὴν ἀρχή, τὸ ἴδιο παραμύθι!
Ἄ! τέλος πάντων ἔφθασα. Θαρρῶ πῶς διακρίνει
τὸ μάτι μου τὸ σπίτι μας, κι' ὁ φόβος μου μ' ἀφίνει.
Χρειάζεται ὅμως νὰ σταθῶ καὶ νὰ προμελετήσω
πῶς θὰ τὰ πῶ ὅλα αὐτὰ ποῦ θὰ ἐξιστορήσω.
Εἰς τὴν κυρὰ σὰν ἥρωας πρέπει νὰ κάμω φρίκη·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θὰ παραστήσω ζωηρὰ τὴ μάχη καὶ τὴ νίκη.
Μὰ στάσου δά, πῶς διάβολο θὲ νὰ τὰ καταφέρω,
ἀφοῦ δὲν ἤμουν ἐμπροστὰ καὶ δὲν τὰ καλοξέρω ;
Αἴ ! δὲν πειράζει· λὲς σπαθιά, ἀσπίδαις, ῥάπτεις, κόπτεις,
καὶ φαίνεσαι σὰν μάρτυρας, κατὰ ποῦ λέν, αὐτόπτης.
Ἔπειτα, πόσοι ἔγραψαν καὶ εἶπαν ἱστορίαις
ἀπὸ μακρυά, γιὰ πόλεμο καὶ μάχαις κ' ἐκστρατείαις !
Ἀλλὰ ὡς τόσο μιὰ φορὰ ἂς τὸ ξαναπεράσω
τὸ μάθημα, μήπως τυχὸν συμβῇ καὶ τὸ ξεχάσω.
Ἂς ποῦμε πῶς ὁ θάλαμος εἶναι αὐτός· ἐμβαίνω,
σὰν παλληκάρι χαιρετῶ καλοαναθρεμμένο.
Ἂς ποῦμε τὸ φανάρι μου πῶς εἶναι ἡ Ἀλκμήνη,
καὶ πῶς ἀρχίζω νὰ μιλῶ, ἂς ποῦμε πρὸς ἐκείνη.
(Ἀποθέτει τὸν λύχνον χαμαί).
—«Κυρία, ὁ ὑμέτερος ἀγαπητὸς συμβίων
καὶ ὁ ἡμέτερος λαμπρὸς ἀφέντης Ἀμφιτρύων . . .
(Λαμπρὰ ἀρχή ! ἀμ' τί θαρρεῖς ;) φιλεῖ καὶ χαιρετᾷ σας.
Μὲ πλήρη τὴν ἐνθύμησι ἀπὸ τὰ θέλγητρά σας,
τουτέστι τὰ ὑμέτερα, μὲ ἔκλεξε πρὸ πάντων,
νὰ ἔλθω καὶ νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν νίκην τῶν συμβάντων·
ὅτι δὲν βλέπει τὴ στιγμὴ νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ φθάσῃ
εἰς τὸ ὑμέτερον πλευρόν, ὀλίγον νὰ ξεσκάσῃ.
—«Καλό στον τὸ Σωσία μου ! καλὲ τί εὐτυχία !
«πῶς χαίρομαι ποῦ γύρισες ὀπίσω μὲ ὑγεία !»
—«Κυρία, εἶναι δι' ἐμὲ τιμὴ πολὺ μεγάλη,
ζηλεύσουν τε καὶ θὰ φθονοῦν τὴν τύχην μου οἱ ἄλλοι».
(Ψυχή μου ! τί ἀπάντησι !)—«Πῶς ἔχει στὴν ὑγείαν
ὁ φίλτατος ;»—Καθάπερ, (οἴ !) ὡσὰν ἀνὴρ μ' ἀνδρείαν,
ὅνπερ ἡ δόξα τοιγαροῦν φρουρεῖ σ' ὅλα τὰ μέρη.»
(Ἂ ! μέλι, μέλι, τί θὰ πῇ ὅταν κανένας ξέρῃ !)
—«Καὶ πότε δά, Σωσία μου, ὀπίσω θὰ κοπιάσῃ
μὲ τὸ καλό, νὰ τὸν ἰδῶ καὶ νὰ μ' ἀναγαλλιάσῃ ;»
—«Κυρία, τὸ ταχύτερον νὰ ἐπιστρέψῃ μέλλει,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀλλ' ὄχι οὕτω γρήγορα οἷον ποθεῖ καὶ θέλει !»
(Ἄ !)—«Πῶς τὰ καλοπέρασε στὴν τύχη τοῦ πολέμου ;
τί λέγει τώρα ; πῶς περνᾷ ; ἔλα, παράστησέ μου».
—«Ὀλίγα λέγει, πλὴν ἀλλά, κυρία, πράττει πλεῖον,
καὶ σπαρταροῦσιν οἱ ἐχθροὶ σὰν δίκην ὀψαρίων.
(Τί διαβολοευγένειαις ποῦ σοῦ ταὶς ξετρυπώνω !)
—«Καὶ οἱ ἀντάρται ; λέγε μου».—«Κανείς, σᾶς βεβαιώνω,
τὴν ἡμετέραν μας ὁρμὴν ἐμπόρεσε νὰ στήσῃ.
Νῦν κατεκόψαμεν αὐτοὺς καὶ ἔχουν καταντήσῃ
τεμάχια, οἷον φακαὶς ἀπὸ τὰς λεπτοτέρας,
τουτέστι χάμω κοίτονται, τοὺς παίρνει ὁ ἀέρας.
Ὁ ἀρχηγός των ἔπεσε Πτερέλαος, τὸν εἶδα
νεκρόν, ἐκυριεύθηκε καὶ ἡ Τηλεβοΐδα.
Ἐκόψαμεν, ἐκάψαμεν, καὶ τὸ ὁποῖον τώρα,
ἀπὸ τὰς νίκας μας παντοῦ ἀντιλαλεῖ ἡ χώρα».
—«Καλὲ καὶ ποιὸς θὰ τῶλεγε ; Ἄ ! τί ἐπιτυχία !
Ἔλα παράστησέ μου τα λεπτομερῶς, Σωσία».
—«Κυρία, προθυμότατος· καὶ δίχως νὰ φουσκώσω
ἐκ τῆς τιμῆς, μίαν εἰκὼν ἐξαίρετον θὰ δώσω
τῆς ἡμετέρας νίκης μας ἀμέσως. Φαντασθῆτε
λοιπόν, κυρία μου, λοιπόν, ὅτι ἐνθάδε κεῖται
ἡ πόλις τῆς Τηλεβοΐς,
(Ὁ Σωσίας σημειοῖ τὰ μέρη ἐπὶ τῆς χειρός του ἢ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.)
διότι εἶναι πόλις,
ὥσπερ ἡ Θήβα, καὶ σχεδὸν δὲν διαφέρει μόλις.
Ὁ ποταμὸς εἶναι λοιπὸν ἐκεῖ, ὑποθετέον·
ἡμεῖς ἐστήσαμεν λοιπὸν ἐδῶ ἕνα ὡραῖον
στρατόπεδον, οἱ δὲ ἐχθροὶ λοιπὸν εἰς μυριάδας
ἔπιασαν ὅλον τὸ λοιπὸν κενὸν τῆς πεδιάδας.
Εἰς ἕνα ὕψωμα λοιπὸν ἦτο τὸ πεζικόν τους,
ὑποθετέον ἐδωνά, κ' ἐκεῖ τὸ ἱππικόν τους,
κυρία μου, ν' ἀκούσετε χωρὶς νὰ φοβηθῆτε·
Οἱ πάντες τότε τοὺς θεούς, κυρία, δεηθέντων,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ προσφερθέντων θυσιῶν, διαταγῶν δοθέντων,
ὅπλων λαμπόντων καὶ πολλῶν τὰ δόντια των τριζόντων,
καὶ τῶν ἀλόγων εἰς τὴν γῆν τὰ πόδια των κτυπώντων,
χρεμετιζόντων καὶ λοιπά, ἐδόθη τὸ σημεῖον.
Ἦτο λοιπὸν ὁ καθαυτὸ σκοπὸς τῶν ἐναντίων
νὰ μᾶς διώξουν ὄπισθεν, καθὼς ὑποθετέον,
καὶ ἔστειλαν ἐπάνω μας τρεῖς οὐλαμοὺς ἱππέων·
ἀλλὰ τοὺς ἀπεδείξαμεν πῶς δὲν θὰ τὸ πασχάσουν,
κ' ἰδοὺ πῶς τοὺς ἐκάμαμεν τῳόντις νὰ τὰ χάσουν.
Νά την ἐδῶ ἡ ἔνδοξη ἐμπροσθοφυλακή μας,
νὰ οἱ καλοὶ τοῦ Κρέοντος τοξόται κ' ἰδικοί μας,
καὶ νὰ τὸ κέντρον τοῦ στρατοῦ μὲ γυμνωμένη σπάθη . . .»
(Ἀκούεται μικρός τις θόρυβος).
Σταθῆτε, καὶ τὸ κέντρον μου θαρρῶ πῶς θὰ τὴν πάθῃ.
Μοῦ φαίνεται πῶς ἤκουσα σὰν ταραχή, σὰν βῆμα.
. . . . . .
Καλλίτερα στὸ σπίτι μας νὰ πάγω νὰ τρυπώσω,
κ' ἐκεῖ τὴν ἱστορίαν μου νὰ ἀποτελειώσω.

Μετάφρ. Ι. ΦΡΑΓΚΙΑ

ΤΑΡΤΟΥΦΟΣ

(Πρᾶξις Α' — Σκηνὴ Α').

ΛΕΣΒΙΚΗΣ, ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ

ΛΕΣΒΙΚΗΣ

Αὐτὸς εἶν' ἕνας ἄνθρωπος[1] . . . τί ἄνθρωπος ! φαντάσου·—
ἂν βάλῃς εἰς τὰ ἴχνη του τὰ διαβήματά σου,
θὰ αἰσθανθῇς ἀπόλαυσιν, γαλήνην βαθυτάτην,
καὶ τὰ τοῦ κόσμου σκύβαλα θὰ σὲ φανοῦν, κ' εἰς μάτην.

1) Ὁ Ταρτοῦφος, ὁ τύπος τοῦ ὑποκριτοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸν ἤκουσα, ἐγ' ὅλος μετετράπην·
Δὲν ἔχω, δὲν αἰσθάνομαι πρὸς τίποτε ἀγάπην·
ναί, τόσον τὴν ἀπέσπασεν ἀπ' ὅλα τὴν ψυχήν μου,
ὥστε γυναῖκα, τέκνα μου, μητέρα, ἀδελφήν μου,
νεκρὰ καὶ ἂν τὰ ἔβλεπα, ἐμπρός μου ἁπλωμένα,
τὴν σήμερον δὲν ἤθελα θλιβῆ διὰ κανένα.

ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ

Φιλάνθρωπα αἰσθήματα σ' ἐνέπνευσε, καὶ ὄντως!
Βεβαίως τῶν δυνάμεων δὲν εἶναι τοῦ τυχόντος.

ΛΕΒΙΣΚΗΣ

Τί;—πλὴν νὰ ἤσουν ἤθελα, ὅταν τὸν εἶδα πρῶτον·
καὶ σὺ θὰ τὸν διέκρινες ἐκ τῶν περιεστώτων,
καὶ θὰ τὸν κατησπάζεσο εὐθὺς ἀπὸ καρδίας.
Τὸν πρωτοεῖδα, φίλε μου, ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας·
—συνέπεσε νὰ ἔχωμεν στασίδι ἕνα πλάγι·—
τὸν εἶδα, καὶ τὸ πνεῦμά μου τρόντι ἐξεπλάγη,
ὅταν ἐμβῆκεν ἥσυχα, καὶ βλέψας πρὸς τὸ πλῆθος
μὲ μισοκάκου εὐλαβοῦς ἀγριωπόν τι ἦθος,
προσεῖπεν: «Εἰσελεύσομαι!» κ' ἔκαμε τὸν σταυρόν του,
ἕνα σταυρὸν ποῦ ἤγγισεν εἰς τ' ἄκρα τῶν ποδῶν του!
Ἐλθὼν εἰς τὸ στασίδι του, μὲ εἶχε χαιρετίσῃ,
χωρὶς ποσῶς τὸ στόμα του τὴν προσευχὴν ν' ἀφήσῃ·
ἀλλὰ τὸ κομβολόγι του ἀνέτως ἐκτυλίξας,
καὶ πρὸς τὰ ἄνω ὄμματα καὶ χείλη του ἀνοίξας,
τοῦ ψάλτου ἠκολούθησε τοὺς λόγους καὶ τὸ μέλος,
καὶ ὅλοι αὐτὸν ἔβλεπαν, κ' ἠρώτων εἰς τὸ τέλος.—
Τὸν εἶδα μίαν, δύο, τρεῖς. Μετὰ τὴν λειτουργίαν,
μ' ἐπρόσφερεν ἀντίδωρον μὲ μίαν θυμηδίαν!
Εἶχε καὶ ἕνα παραϋιόν·—ἔστεκ' ἐκεῖ σιμά του,
καθ' ὅλα μιμητὴς αὐτοῦ, καὶ ἤθους σεμνοτάτου·—
κρυφίως, ὁ αὐθέντης του, τὸν ἐρωτῶ, τίς ἦτο,
καὶ ἐννοῶ ὁ ἄνθρωπος ὅτι θὰ ἐστερεῖτο.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Νὰ σὲ εἰπῶ, τὸν ἔδιδα, ἀλλ' ὄχι ἐλευθέρως·
νὰ μ' ἐπιστρέψῃ πάντοτε ἐπέμενε ἓν μέρος·
«Πολὺ μὲ εἶναι», μ' ἔλεγε· «τὸ ἥμισυ, νὰ ζῆτε!
«ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος αὐτοῦ τοῦ οἴκτου μήτε·»
ἀλλ' εἰς τὸ ἀμετάτρεπτον τῆς διαθέσεώς μου,
ἐστρέφετο κ' ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχούς, ἐμπρός μου.
Νὰ μὴ σὲ τὰ πολυλογῶ, στὸ σπίτι τὸν ἐπῆρα,
κ' ἔκτοτε, φίλε μου, θαρρεῖς χρυσῆ μὲ ἦλθε μοῖρα...
Πλὴν πόσον εἶναι ἄκακος, κατάλαβε κ' ἐκ τούτου·
αὐτὸς ὡς ἁμαρτήματα μετρᾷ ἐντὸς τοῦ νοῦ του
καί τινας πράξεις μας ἁπλᾶς, αὐτὰς τὰς κοινοτέρας·—
ἤγουν, προχθές, ἐθλίβετο δι' ὅλης τῆς ἡμέρας,
διότι προσευχόμενος, εἶχε συλλάβῃ ψύλλον,
καὶ τὸν τσακίσῃ μὲ θυμόν. —Τοιοῦτον ἔχω φίλον!

ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ

'Αλλ' ἀδελφέ, τρελάθηκες, καθὼς καταλαμβάνω.
Τί ἄραις, μάραις, πράγματα ἀνήκουστα μανθάνω!
Ἢ μήπως ἀστεΐζεσαι; Καλέ, μὲ τὰ σωστά σου..;

ΛΕΣΒΙΚΗΣ

Μὲ τὰ σωστά μου· ὄχι τί; τὰ φιλοσοφικά σου;
νὰ τὰ ἀφήσῃς· εἰδεμή, ἐκεραυνοβολήθης!

ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ

'Ιδοὺ καὶ τῶν ὁμοίων σου οἱ λόγοι οἱ συνήθεις·
ὡσὰν αὐτοὺς πᾶς ἄνθρωπος τυφλὸς νὰ εἶναι πρέπει,
καὶ ἄθεος κηρύττεται καλῶς ἂν διαβλέπῃ.
Ἂν τὰ κενὰ προσχήματα μέμφεται ὡς γελοῖα,
δὲν ἔχει πίστιν· ἔχασε τὸ σέβας πρὸς τὰ θεῖα.
Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν πτοοῦν ἐμέ, ἂν τὰ ἐντός μου
καλῶς γινώσκῃ ὁ Θεός, κ' ἰδοὺ ὁ στοχασμός μου·
Καθὼς ὑπάρχουν παρ' ἡμῖν ψευδεῖς τινες ἀνδρεῖοι,
ὑπάρχουν καὶ ψευδευλαβεῖς, ὑποκριταὶ ἀχρεῖοι,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ ὡς συνήθως τὸν πολὺν ἐπὶ τῆς μάχης κρότον
τὸν κάμνουν ὄχ' οἱ ἀληθῶς ἀνδρεῖοι ἐκ τῶν πρώτων,
ὁμοίως καὶ οἱ εὐλαβεῖς οἱ γνήσιοι δὲν εἶναι
οἱ φέροντες τὸ πρόσχημα διὰ τὸ θεαθῆναι.
Ἤγουν δὲν κάμνεις, ἀδελφέ, διάκρισιν καμμίαν
σύ, βλέπων τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ὑποκρισίαν ;
Πρὸς ἀμφοτέρας τὴν αὐτὴν προσφέρεις ἁλουργίδα ;
Καθὼς τιμᾷς τὸ πρόσωπον τιμᾷς τὴν προσωπίδα ;
Συγχέεις τὴν ἐπίδειξιν μετὰ τῆς ἀληθείας,
καὶ τὴν ἀκεραιότητα μετὰ τῆς πονηρίας ;
Ἴσα τιμᾷς μίαν σκιὰν μ' ἓν ὂν ἐμψυχωμένον,
κ' ἴσα μ' ἓν νόμισμα καλὸν τὸ παραχαραγμένον ;
Γίνωσκε τοῦτο, φίλε μου· οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων
κατὰ παράδοξόν τινα εἶναι πλασμένοι τρόπον·
κανεὶς ἐντὸς τῆς φύσεως τῆς ἀληθοῦς δὲν μένει·
—στενὴ αὐτὴ τοὺς φαίνεται καὶ περιωρισμένη·—
ὑπερπηδοῦν λοιπὸν αὐτὴν εἰς πάντα χαρακτῆρα,
προβαίνουν εἰς ὑπερβολάς, καί, ὀλεθρίᾳ μοίρᾳ,
αὐτὰ τὰ εὐγενέστατα πολλάκις τῶν πραγμάτων
φθείρουν, ἐλαύνοντες αὐτὰ ὑπὲρ τὰ ὅριά των.—
Τοῦτο σὲ λέγω· πρόσεξε, καὶ πρᾶξε ἐσκεμμένως.

ΛΕΣΒΙΚΗΣ

Ὦ ! εἶσαι μέγας· τί θὰ 'πῇ ! δάσκαλος ! προκομμένος !
Ὅλ' ἡ σοφία τοῦ παντὸς εἰς σὲ κατέβη πλέον.
Εἶσαι ὁ Σόλων· πῶς τὸν λέν ; ἢ ὁ σοφὸς ὁ Λέων.

ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ

Σοφὸς δὲν εἶμαι, ἀδελφέ· διδάσκαλος δὲν εἶμαι,
οὐδ' ἀπορρέουν ἐξ ἐμοῦ αἱ γνώσεις κ' ἐπιστῆμαι,
ἀλλ' ἔχω τὸν ἀρκοῦντα νοῦν νὰ βλέπω τί εἶν' ἐκεῖνο,
καὶ τὸ ψευδὲς τοῦ ἀληθοῦς σαφῶς νὰ διακρίνω.
Ἂν μ' ἐρωτᾷς, τοὺς εὐλαβεῖς κ' ἐγὼ τιμῶ μεγάλως·
γνησία ἡ εὐλάβεια μὲ φαίνεται ὡς ἄλλος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἡρωϊσμός, ἀνώτερος ἐκείνου τῶν ἡρώων·
εἶν' εὐγενὴς καὶ ὑψηλός, ἀλλὰ τὸν θέλω σῶον·
εἰδ' ἄλλως ἀπεχθέστερον οὐδὲν τοῦ τεχνασμένου
θείου σου ζήλου, τοῦ ψευδοῦς κ' ἐψιμυθιωμένου·
ὡς οὔτε μυσαρότερον οὐδὲν αὐτῶν τῶν ὄντων,
τῶν φανερῶς μὲν εὐλαβῶν, κρυφίως δ' ἐμπαιζόντων
πᾶν ἱερὸν καὶ ὅσιον. Ψυχαὶ πεπωρωμέναι,
εἰς τὴν ἰδιοτέλειαν καθυποτεταγμέναι,
κατέστησαν ἐμπόρευμα καὶ βιομηχανίαν
τὸ σέβας καὶ τὰ χρέη μας τὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.
Μὲ ζῆλον ὄχι τὸν κοινόν, τὴν τύχην κυνηγοῦντες
διὰ τοῦ δρόμου τ' οὐρανοῦ, καὶ τέλος δὲ πλουτοῦντες
τρυφοῦν αὐτοί, κροτοῦν, βροντοῦν, ὑποσκελίζουν ἄλλους
ῥᾳδιουργοῦν ὡς δαίμονες διὰ βαθμοὺς μεγάλους,
τοὺς φθάνουν, ἐναβρύνονται, τὸν Μαμωνᾶ δοξάζουν,
κ' εὐκόλως μὲ τὰ τέλη των τὰ θεῖα συμβιβάζουν.
Παμπόνηροι, φιλέκδικοι οὐδ' ἐλεοῦν οὐδόλως
ἂν θ' ἀφανίσουν ἄνθρωπον, σκεπάζουν ἀσυστόλως
μὲ τὸ συμφέρον τοῦ Θεοῦ πᾶσαν ἐχθρότητά των·
τοσοῦτον φοβερώτεροι ἐν τῇ καταφορᾷ των,
καθ' ὅσον ὅπλα καθ' ἡμῶν κρατοῦν ἡγιασμένα,
ἐγκεκριμένα πάντοτε καὶ δεδικαιωμένα.
Διὰ τὰ πάθη των κτυποῦν καὶ κατακερματίζουν,
καὶ τοὺς ἐχθρούς των ὡς ἐχθροὺς τῆς Πίστεως φημίζουν.
Τοιούτων γέμ' ὑποκριτῶν Ἀνατολὴ καὶ Δύσις.—
Ἔχομεν ὅμως κ' εὐλαβεῖς ἀληθινοὺς ἐπίσης . . .
Ναί, οὗτοι δικαιότατα παρ' ἅπασι τιμῶνται,
ὡς πράττοντες τὴν ἀρετήν, ὄχ' ἵνα τὸ καυχῶνται.
Καὶ οὐδ' ἐλαύνουσιν αὐτοὶ πρὸς τοῦ Θεοῦ τὰ τέλη
μὲ ζῆλον περισσότερον παρ' ὅσον αὐτὸς θέλει.
Ἀπέχουν ῥᾳδιουργιῶν, ἐκ τῶν ἐκτὸς δὲν κρίνουν,
καὶ πρὸς τὴν ἐπιείκειαν καλοκἀγάθως κλίνουν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀντὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας νὰ βλέπουν μὲ κακίαν,
αὐτοὺς οἰκτίροντες, μισοῦν ἁπλῶς τὴν ἁμαρτίαν.
Πᾶν ἔργον, πᾶσαν πρᾶξίν μας ἐν γένει δὲν κακίζουν·—
μάλιστα τοῦτο ἐπειδὴ ὡς τῦφον τὸ νομίζουν,
οὐδόλως ἐπαγγέλλονται αὐτοὶ τοὺς διδασκάλους·
καὶ τὴν τῶν λόγων ἔπαρσιν ἀφίνοντες εἰς ἄλλους,
φεῦ! οἵτινες διδάσκουν μέν, ἀλλ' εἰς τὴν πρᾶξιν ῥέγχουν,
αὐτοὶ διὰ τῶν ἔργων των τὰ ἔργα μας ἐλέγχουν.
Ἰδοὺ οἱ ἄνδρες μου· ἰδοὺ οἱ ζωντανοὶ κανόνες
τῆς ἀρετῆς· αἱ ἄξιαι μιμήσεως εἰκόνες.

Μετάφρ. Ι. ΙΣΙΔ ΣΚΥΛΙΤΣΗ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΦΟΝΤΑΙΝ

[Lafontaine 1621 – 1695].

Ο ΖΙΖΙΚΑΣ

Μῦθος

Καλοκαῖρι κ' ἄνοιξι,
ὅταν ἦταν τὰ λουλούδια,
ὁ τρελλὸς ὁ ζίζικας
τὴν περνοῦσε μὲ τραγούδια.

Τὰ λουλούδια πέρασαν,
ἦλθαν χιόνια, ἦλθαν πάγοι,
καὶ πεινᾷ ὁ ζίζικας,
καὶ δὲν ἔχει τί νὰ φάγῃ.

Ἔρχετ' εἰς τὸν γείτονα,
τὸ προβλεπτικὸ μυρμήκι,
καὶ ζητεῖ βοήθειαν,
ἕνα σπόρο ἢ σκουλήκι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ μυρμήκι ἔκθαμβον
ἐρωτᾷ·—Καλέ μου γεῖτον,
δὲν μὲ λὲς τί ἔκαμνες
καλοκαῖρι ὅσῳ ἦτον ;

—Τραγουδοῦσα, φίλε μου,
ὅσῳ ἦτον καλὴ ὥρα.
—Τραγουδοῦσες ; Εὖγέ σου !
Χοροπήδα λοιπὸν τώρα.

Τί ὁ μῦθος ἐννοεῖ,
κι' ὁ τυφλὸς αὐτὸς τὸ βλέπει·
μάζων' ὅταν ἠμπορῇς,
γιὰ νὰ ἔχῃς ὅταν πρέπῃ.

Μετάφρ. ΑΛ. ΡΑΚΓΑΒΗ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΚΙΝΑΣ

[Jean Racine 1639 – 1690].

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ

(Πρᾶξις Α΄ – Σκηναὶ Γ΄, Δ΄ καὶ Ε΄).

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Οἴμοι ! . .

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Τί ἄρα ὁ στεναγμός σου οὗτος
δηλοῖ ; τοῦ αἵματος κραυγὴ μὴ εἶναι ;
Πῶς ! μία μόνη νὺξ νὰ κλονήσῃ φθάνει
τὴν τοῦ Ἀτρείδου γνώμην ; Μὴ ἡ καρδία
ἐλάλησε στὸν νοῦν σου ; Σκέφθητι ἄναξ.
Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν κόρην σου ὀφείλεις . . .
Τὴν ὑπεσχέθης . . . εἰς τὴν ὑπόσχεσίν σου

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πεισθεὶς ὁ Κάλχας προλέγει καθ' ἑκάστην
εἰς τοὺς πυνθανομένους Ἕλληνας, ὅτι
δὲν θὰ βραδύνουν οἱ ἄνεμοι νὰ ἔλθουν.
Ἂν αἱ προρρήσεις ὅμως αὐτοῦ ψευσθῶσι,
νομίζεις ὅτι θὰ σιωπήσῃ, ὅτι
τοὺς θεοὺς ψεύστας νὰ λέγωσι θ' ἀφήσῃ ;
Μὲ ὑποσχέσεις θὰ προσπαθήσῃς μάτην . . .
Ἐκεῖνος θὰ λαλήσῃ . . . Καὶ τίς ἠξεύρει
τί δύνανται νὰ πράξουν, περιπαιχθέντες
οὕτως ἀνάνδρως οἱ Ἕλληνες ; . . Εἰς θέσιν
τὸν μανιώδη λαὸν ποτὲ μὴ φέρῃς
νὰ σὲ δικάσῃ μετὰ τῶν Ὀλυμπίων . . .
Ἔπειτα, τίς εὐγλώττως ἐπὶ Τροίαν
μᾶς προσεκάλει ; . . Τίς ἔτρεχε στὰς πόλεις
τῆς Τυνδαρίδος τῶν ἐραστῶν τοὺς ὅρκους
ἀναμιμνήσκων . . . «Μή, πρὸς θεῶν, ὦ ἄνδρες,
ἔλεγες τότε, μὴ λησμονεῖτε ὅτι,
μνηστῆρες τόσοι τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης
ὅτ' ἐζητεῖτε, ὡρκίσθητε συγχρόνως
νὰ σεβασθῆτε τὴν ἐκλογήν της πάντες
κ' ἐν περιπτώσει βοήθειαν γενναίαν
στὸν ἐκλεχθέντα νὰ δώσετε.» — Ναί, εἶναι
ἀληθὲς ὅτι ὡρκίσθημεν . . . Ἀλλ' ὅμως
αὐτὸν τὸν ὅρκον τίς τότε ἐνθυμεῖτο,
ἂν σὺ δὲν ἦσο ; . . Σὺ μόνος, Ἀγαμέμνων,
ἀπὸ ἀγκάλας καλλιπαρείων ἦλθες
συζύγων ἀποσπῶν μας . . . Χάριν σοῦ μόνον
οἱ πλεῖστοι τὰς θωπείας τρυφερῶν τέκνων
ἀφήσαμεν . . . Καὶ τώρα, ὅτε ἐνταῦθα
συνήλθομεν· καὶ τώρα, ὅτε στὸ ὄμμα
ἑκάστου βλέπεις τὰς νεμεσίους φλόγας
φρικώδη αἴγλην ἀκοντιζούσας πέριξ,
καὶ τώρα, ὅτε ἡ ψῆφος τῆς Ἑλλάδος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σ' ἀναγορεύη στρατάρχην εἰς τὸ μέγα
κ' ἔνδοξον ἔργον, ὅτε ἄνακτες τόσοι,
κατ' οὐδὲν ἴσως ὑποδεέστεροί σου,
ὅπως ὑπηρετήσουν πᾶσάν σου γνώμην
τρέχουν προθύμως τὸ αἷμά των νὰ χύσουν,
μόνος, Ἀτρεῖδα, τὴν νίκην ἀποκρούων
μὲ αἵματος διστάζεις τινὰς σταγόνος
δόξαν τοσαύτην νὰ ἀγοράσῃς· Τρέμων
στὸ πρῶτον βῆμα, ὑψώθης τῶν Ἑλλήνων
στρατηγὸς μόνον ὅμως τοὺς ἀποπέμψῃς!

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Οἴμοι!.. Τὴν συμφοράν μου μακρόθεν βλέπων,
ὦ Ὀδυσσεῦ, γενναῖος δείκνυσαι τόσον!..
Ἂν τὸν Τηλέμαχόν σου ἔβλεπες ὅμως,
τοὺς ὀφθαλμούς του ἔχοντα δεδεμένους,
νὰ φέρεται μοιραῖον στὸν βωμὸν θῦμα,
θ' ἄλλαζες γλῶσσαν. Τεταραγμένος τότε,
δακρύων, θὰ ἐνόεις τί ὑποφέρω·
Ναί, ἀποκρούων τὸ φάσγανον τοῦ θύτου,
εἰς τὸν υἱόν σου τὸ σῶμά σου ἀσμένως
θὰ ἔθετες ἀσπίδα... Σᾶς ὑπεσχέθην,
εἶν' ἀληθές. Ἀνίσως ἡ δυστυχής μου
θυγάτηρ ἔλθῃ, τὸν λόγον θὰ τηρήσω.
Θυσιασθήτω· συγκατανεύω τότε.
Ἂν ὅμως εἰς τὸ Ἄργος προστάτις τύχῃ,
ἢ εἰς τὸν δρόμον τὴν ἐμποδίσῃ—τότε
παύσατε πλέον τοιαύτην ἀπαιτοῦντες
θυσίαν. Θέλω ὑπὲρ τοῦ αἵματός μου
τοιοῦτο ἑρμηνεύσῃ κώλυμα. Θέλω
ὑπὲρ τῆς θυγατρός μου δεχθῇ ἀσμένως
παρέμβασιν τοιαύτην θεοῦ φιλίου,
τῆς ταλαιπώρου σκέποντος τὰς ἡμέρας...

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τί νὰ σοὶ εἴπω . . . Ἐρυθριῶ, διότι
αἱ συμβουλαί σας ἐπιρροὴν μεγίστην
εἰς τοῦ Ἀτρείδου τὸ πνεῦμα ἐξασκοῦσιν

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, ΟΔΥΣΣΕΥΣ, ΕΥΡΥΒΑΤΗΣ

ΕΥΡΥΒΑΤΗΣ

Ἄναξ . . .

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Τί πάλιν ν' ἀκούσω πέπρωταί μου!

ΕΥΡΥΒΑΤΗΣ

Μικρὸν προτρέξας, ἔρχομαι τῆς Ἀνάσσης
τὴν ἄφιξιν ἀγγέλλων.—Ἐντὸς ὀλίγου
τὴν θυγατέρα στὰς πατρικὰς ἀγκάλας
θέτει. Στὸ δάσος, ὅπερ τοῦ στρατοπέδου
τὴν θέαν κρύπτει, ἀπεπλανήθη . . . Μόλις
μετὰ μυρίας περιστροφὰς στὸ σκότος
εὕρομεν τέλος τὸν δρόμον.—Καὶ ἐνταῦθα . . .

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ἡράκλεις!

ΕΥΡΥΒΑΤΗΣ

Φέρει ἡ Ἄνασσα μαζί της
καὶ τὴν ἐν Λέσβῳ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως
ἐσχάτως ζωγρηθεῖσαν ἄγνωστον κόρην,
τὸν Κάλχαντα ζητοῦσαν ἐνταῦθα, ὅπως
τὸ σκότος, ὅπερ τὴν περιβάλλει, σχίζων
χύσῃ φῶς τέλος ἐπὶ τῆς θέσεώς της.
Τὴν ἄφιξίν των ἐσάλπισεν ἡ φήμη,
καὶ μέγα μέρος τοῦ στρατοῦ ἐνθουσιῶντος
θερμὰς δεήσεις εἰς τοὺς θεοὺς ὑψώνει

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὑπὲρ τῆς θυγατρός σου, τὰ θέλγητρά της
θαυμάζον.—Ἄλλοι προσέφερον προθύμως
τῇ Κλυταιμνήστρᾳ σέβας.— Μ' ἠρώτων ἄλλοι
ποία αἰτία τὰς ὁδηγεῖ ἐνταῦθα.
Μιᾷ φωνῇ δὲ πάντες ἔλεγον, ὅτι
σὺ πάντων εἶσαι τῶν ἐπὶ γῆς ἀνάκτων
ὑπέρτερος εἰς δόξαν καὶ εὐτυχίαν.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ἀρκεῖ. Νὰ μᾶς ἀφήσῃς δύνασαι τώρα.
Περὶ τῶν ἄλλων ἐγὼ θέλω φροντίσῃ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, ΟΔΥΣΣΕΥΣ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ὦ Ζεῦ! τοιουτοτρόπως ἐξασφαλίζων
σὺ τὴν ἐκδίκησίν σου, πᾶσάν μου σκέψιν,
πᾶν μέτρον ματαιώνεις! Οὐδὲ τὸ δάκρυ
μοὶ συγχωρεῖται, ὅπως ἀνακουφίσω
τὴν λύπην μου! —Ἀθλία τῶν ἡγεμόνων
τύχη! —Τῆς θέσεώς μας εἴμεθα δοῦλοι.
Τῶν ὑπηκόων οἱ λόγοι μᾶς ὁρίζουν.
Χιλίων κατασκόπων ὄμματ' ἀπαύστως
κατασκοπεύουν ἡμᾶς... Ἀπελπισία!..

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Καὶ πατὴρ εἶμαι, καὶ ἀσθενὴς ὡς πάντες·
οὐδέποτε θὰ μ' ἰδῇς ἀναισθητοῦντα
στὴν λύπην σου. Οὐ μόνον τὰ δάκρυά σου
δὲν θὰ καταδικάσω, ἀλλὰ θὰ κλαύσω
καὶ μετὰ σοῦ. Δὲν ἔχεις πλέον νομίμους
ὑπεκφυγάς. Τὸ θῦμα στὸν ἱερέα
οἱ θεοὶ φέρουν. Αὐτὸς τὸ περιμένει.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐὰν τὸ ἴδῃ ὀλίγον νὰ βραδύνῃ
θὰ ἔλθῃ ὑψιφώνως νὰ τὸ ζητήσῃ . . .
Ἐν ὅσῳ μόνοι εἴμεθα, τῶν δακρύων
δύνασαι ἐλευθέρως τὸν ῥοῦν ν' ἀφήσῃς.
Στὴν πατρικήν σου ἀγάπην συγχωρεῖται.
Τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο θρήνησον αἷμα . . .
Ἀλλ' ὄχι· ποία δόξα θέλει βλαστήσῃ,
χωρὶς νὰ ὠχριάσῃς, σκέφθητι μᾶλλον.
Τοῦ Ἑλλησπόντου τὰ νῶτα μόνον βλέπε
ὑπὸ τὰς κώπας φρίσσοντα τῶν ναυτῶν μας·
τὰς φλόγας τοῦ Ἰλίου αἰωρουμένας·
δεσμίους τοὺς κατοίκους· στὰ γόνατά σου
τὸν Πρίαμον θρηνοῦντα, καὶ τὴν Ἑλένην
ὁδηγουμένην στὸν πρῶτον σύζυγόν της
ὑπὸ τῆς θείας Νεμέσεως.—Τὰς πρῴρας,
ἡμῶν ἐπιστρεφόντων, πλήρεις στεφάνων·
βλέπε τὸν θρίαμβόν μας, ὅστις θὰ εἶναι
τῶν ἐρχομένων ὁ θαυμασμὸς αἰώνων.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Πᾶσα πῶς εἶναι ἀντίστασις ματαία
γνωρίζω. Ὅθεν ὑποχωρῶ, ἀφίνων
τὴν δυστυχῆ ἀθῴαν τῆς Εἱμαρμένης
νὰ ὑποστῇ τὸ βάρος. Ἐντὸς ὀλίγου
στὰς χεῖράς σας τὸ θῦμα θὰ παραδώσω.
Ἀλλ' ἄχρι τῆς φρικώδους στιγμῆς ἐκείνης
ὁ Κάλχας ἂς σιγήσῃ, καὶ ἀρωγός μου
ἂς γίνῃ, ὅπως ἐκ τῆς θυσίας ταύτης
ἀπομακρύνω τὴν δυστυχῆ μητέρα.

Μετάφρ. Π. ΠΑΝΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΦΕΝΕΛΩΝ

[Fénelon 1651 — 1715].

ΕΚ ΤΩΝ ΤΥΧΩΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ

(Ἀδόαμος εἶναι ὁ κυβερνήτης τοῦ Τυρίου πλοίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασαν κολυμβῶντες μετὰ τὴν φυγὴν ἐκ τῆς νήσου τῆς Καλυψοῦς ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Μέντωρ. Ὁ Τηλέμαχος ἐκ τῶν διηγήσεων αὐτοῦ ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀδοάμου φιλοξενεῖται μετὰ προθυμίας).

. . . Μετὰ τὰς ἀμοιβαίας ταύτας συνδιαλέξεις ὁ Ἀδόαμος ἐκέλευσε καὶ ἡτοίμασαν ἓν λαμπρὸν συμπόσιον καί, διὰ νὰ ἀποδείξῃ μεγαλοπρεπεστέραν τὴν δεξίωσιν, ἤνωσε πρὸς εὐχαρίστησίν των καὶ διαφόρους ἄλλας τέρψεις, ὅσας ἠδύνατο. Ἐν ᾧ αὐτοὶ ἤσθιον, ὑπηρέτουν μερικοὶ νέοι Φοίνικες, ἐνδεδυμένοι λευκὰ φορέματα καὶ ἐστεφανωμένοι μὲ ἄνθη· καὶ ἐκαίοντο τὰ πλέον ἐξαίρετα καὶ πολύτιμα ἀρώματα τῆς Ἀσίας· ὅλα τὰ καθίσματα τῶν ναυτῶν ἦσαν γεμᾶτα ἀπὸ αὐλητὰς καὶ κιθαρῳδούς, τῶν ὁποίων τὴν συμφωνίαν διέκοπτεν ὁ Ἀχιθόας μὲ τὴν γλυκεῖαν ἁρμονίαν τῆς φωνῆς του καὶ τῆς λύρας του, ἥτις ἦτο ἀξία νὰ ἀκουσθῇ εἰς τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τράπεζαν τῶν θεῶν, καὶ νὰ εὐφράνῃ καὶ τὰ ὦτα τοῦ ἰδίου Ἀπόλλωνος. Οἱ Τρίτωνες, αἱ Νηρηΐδες, ὅλοι οἱ θεοί, ὅσοι ὑπόκεινται εἰς τὸν Ποσειδῶνα, τὰ ἴδια τέρατα τῆς θαλάσσης, θελγόμενοι ἀπὸ τοιαύτην μελῳδίαν, ἀνέβαινον ἀπὸ τὰ ὑγρὰ καὶ βαθέα σπήλαιά των διὰ νὰ ἔλθωσι πλησίον εἰς τὸ πλοῖον. Πολλοὶ νέοι Φοίνικες θαυμασίας ὡραιότητος, ἐνδεδυμένοι μὲ λεπτὸν πανίον λευκότερον τῆς χιόνος, ἐχόρευσαν πρῶτον χοροὺς τοῦ τόπου των, ἔπειτα Αἰγυπτίους, καὶ τελευταῖον Ἑλληνικούς. Ἐκ διαλειμμάτων αἱ κλαγγαὶ τῶν σαλπίγγων ἀντήχουν ἕως εἰς τὰ μακρότερα παραθαλάσσια. Ἡ σιωπὴ τῆς νυκτός, ἡ γαλήνη τῆς θαλάσσης, τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς Σελήνης, διακεχυμένον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, τὸ βαθὺ γαλάζιον τοῦ Οὐρανοῦ, ἐσπαρμένου ἀπὸ λαμπρὰ ἄστρα, ἀπετέλουν ὡραιότερον τὸ θέαμα τοῦτο.

Ὁ Τηλέμαχος, ὢν φύσεως ζωηρᾶς καὶ εὐαισθήτου, ἀπελάμβανε μὲν ὅλας ἐκείνας τὰς τρυφάς, δὲν ἐτόλμα ὅμως νὰ δοθῇ εἰς αὐτὰς ἐλευθέρως, ἐπειδὴ ἐδιδάχθη μὲ μεγάλην του ἐντροπὴν εἰς τὴν νῆσον τῆς Καλυψοῦς, πόσον εὐκόλως ἐξάπτεται ἡ νεότης· ὅλαι αἱ τέρψεις καὶ αἱ πλέον ἀθῷαι, τὸν ἐφόβιζον, καὶ κάθε πρᾶγμα τῷ ἐφαίνετο ὕποπτον. Αὐτὸς ἐθεώρει τὸν Μέντορα, καὶ ἐδοκίμαζε νὰ καταλάβῃ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τί ἔπρεπε νὰ φρονῇ περὶ ἐκείνων τῶν ἡδονῶν. Ὁ Μέντωρ εἶχεν ἄμετρον χαρὰν βλέπων αὐτὸν εἰς τοιαύτην ταραχήν, καὶ ὑπεκρίνετο, ὅτι δὲν τὸν ἔβλεπε. Τελευταῖον, παρακινηθεὶς ἀπὸ τὴν μετριότητά του, ὑπομειδιῶν τῷ εἶπε·

«Καταλαμβάνω εἰς τὶ φοβεῖσαι· εἶσαι ἄξιος ἐπαίνου δι' αὐτὸν τὸν φόβον, πλὴν δὲν πρέπει πάλιν νὰ ὑπερβαίνῃς τὸ μέτρον· ἐγὼ ἐπιθυμῶ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον νὰ ἀπολαμβάνῃς ἡδονάς, ἀλλ' ἡδονὰς τοιαύτας, αἵτινες νὰ μὴ γεννοῦν εἰς τὴν καρδίαν σου πάθη ὁρμητικά, οὔτε νὰ σὲ χαυνώνουν· ἔχεις χρείαν ἀπὸ ἡδονάς, αἵτινες νὰ σὲ ἀνακουφίζωσι, καὶ τὰς ὁποίας νὰ ἀπολαμβάνῃς, χωρὶς νὰ σὲ κυριεύωσι· σὲ ἐπεύχομαι ἡδονὰς μετρίας, αἱ ὁποῖαι νὰ μὴ δύνανταί ποτε νὰ σὲ στερῶσι τοῦ λογικοῦ, καὶ νὰ σὲ κατασταίνωσιν ὅμοιον μὲ τὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λυσσῶντα κτήνη. Τώρα εἶναι καιρὸς νὰ λάβῃς ἄνεσιν ἀπὸ ὅλους σου τοὺς κόπους· εὐχαρίστησον τὸν Ἀδόαμον, ἀπολαμβάνων τὰς ὁποίας σοὶ προσφέρει τέρψεις. Χαῖρε, ὦ Τηλέμαχε, χαῖρε! ἡ φρόνησις δὲν ἔχει τι αὐστηρὸν ἢ πλαστόν· αὐτὴ μόνη δίδει τὰς ἀληθεῖς ἡδονάς, αὐτὴ τὰς ἀρτύει, τὰς καθαρίζει, καὶ τὰς ἀποτελεῖ αἰωνίους· αὐτὴ ἠξεύρει νὰ συγκερνᾷ τὰς εὐθυμίας μὲ τὰ σπουδαῖα καὶ ὑψηλῆς διανοίας ἐπιτηδεύματα· ἑτοιμάζει διὰ τῶν πόνων τὴν καθαρὰν ἡδονήν, καὶ μὲ αὐτὴν ἀναπαύει ἀπὸ τοὺς κόπους τὸν ἄνθρωπον· δὲν ἐντρέπεται ἡ φρόνησις νὰ εὐφρανθῇ, ὁπόταν εἶναι καιρὸς ἁρμόδιος».

Λέγων αὐτοὺς τοὺς λόγους ὁ Μέντωρ ἔλαβε μίαν λύραν ἐπὶ χεῖρας, καὶ τὴν ἔπαιξε μὲ τόσην τέχνην, ὥστε ὁ Ἀχιθόας, ζηλεύσας, ἄφησε νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸν θυμὸν ἡ ἰδική του· ἐσπινθηροβόλουν οἱ ὀφθαλμοί του, καὶ τὸ τεταραγμένον πρόσωπόν του μετήλλαξε χρῶμα. Ὅλοι οἱ παρόντες ἤθελον καταλάβῃ εὐκόλως τὴν λύπην καὶ τὴν ἐντροπήν του, ἐὰν ἡ λύρα τοῦ Μέντορος δὲν ἤθελε κατακυριεύσῃ τὰς καρδίας των. Μόλις ἐτόλμων νὰ ἀναπνεύσωσι, φοβούμενοι μήπως διακόψωσι τὴν ἡσυχίαν, καὶ χάσωσί τι ἀπὸ τὴν οὐράνιον ἐκείνην μελῳδίαν· μάλιστα ἐφοβοῦντο μὴν ἤθελε τελειώσῃ ταχέως. Ἡ φωνὴ τοῦ Μέντορος δὲν εἶχε γυναικώδη τινὰ θρύψιν καὶ γλυκύτητα, ἀλλ' ἦτον εὔστροφος, δυνατή, καὶ κατέσταινε ζωηρὰ καὶ τὰ παραμικρότερα πράγματα. Ἐτραγῴδησε πρῶτον τοὺς ἐπαίνους τοῦ Διός, πατρὸς καὶ βασιλέως τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅστις σείει τὸν κόσμον μὲ ἓν νεῦμα τῆς κεφαλῆς του. Παρέστησεν ἔπειτα τὴν Ἀθηνᾶν ἐξερχομένην ἐκ τῆς κεφαλῆς του, ἤγουν τὴν Σοφίαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὁ θεὸς γεννᾷ ἐν ἑαυτῷ, καὶ τὴν διαδίδει ἔξω διὰ νὰ φωτίζῃ καὶ διδάσκῃ τοὺς ταπεινοὺς καὶ πραεῖς. Ὁ Μέντωρ ἐτραγῴδησε τὰς ἀληθείας ταύτας μὲ τόνον φωνῆς τόσον θελκτικόν, καὶ μὲ τόσην εὐλάβειαν, ὥστε ἐφαίνετο εἰς ὅλους τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας, ὅτι μετέβησαν εἰς τὸν ὑψηλότερον τόπον τοῦ Ὀλύμπου, καὶ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Διός, τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα εἶναι διαπεραστικώτερον ἀπὸ τὸν ἴδιόν του κεραυνόν· Ἐτραγῴδησεν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔπειτα τὴν δυστυχίαν τοῦ νέου Ναρκίσσου, ὅστις ἐρασθεὶς παραλόγως τῆς ἰδίας του εὐμορφίας, καὶ θεωρῶν αὐτὴν ἀκαταπαύστως εἰς μίαν πηγήν, ἐφθάρη ἀθλίως ἀπὸ τὴν λύπην του, καὶ μετεβλήθη εἰς τὸ ὁμώνυμον μὲ αὐτὸν ἄνθος. Τελευταῖον ἐτραγῴδησε καὶ τὸν δυστυχῆ θάνατον τοῦ ὡραίου Ἀδώνιδος, ὅστις κατεσπαράχθη ἀπὸ ἕνα ἀγροιόχοιρον, καὶ τὸν ὁποῖον ἀγαπῶσα μεγάλως ἡ Ἀφροδίτη δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναστήσῃ, παραπονουμένη πικρότατα πρὸς τοὺς θεούς.

Ὅλοι οἱ ἀκρραταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὰ δάκρυά των, ἀλλ' ἠσθάνοντο, ὅταν ἔκλαιον, θαυμασίαν τινὰ ἀγαλλίασιν. Ὅταν ὁ Μέντωρ ἔπαυσε νὰ τραγῳδῇ, οἱ Φοίνικες ἐκπεπληγμένοι, ἐθεωροῦντο μεταξύ των «Οὗτος εἶναι ὁ Ὀρφεύς», ἔλεγεν εἷς ἐξ αὐτῶν, «ἐπειδὴ οὕτω καὶ ἐκεῖνος μὲ μίαν λύραν ἡμέρωνε τὰ ἄγρια θηρία, καὶ εἵλκυεν ὄπισθέν του τὰ δένδρα καὶ τοὺς λίθους· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμάγευσε τὸν Κέρβερον, καὶ ἔπαυσε πρὸς καιρὸν τὰς βασάνους τοῦ Ἰξίονος καὶ τῶν Δαναΐδων, καὶ κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον ἐκίνησεν εἰς εὐσπλαγχνίαν τὸν ἀδυσώπητον Πλούτωνα, διὰ νὰ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸν Ἅδην τὴν ὡραίαν του Εὐρυδίκην». Ἄλλος ἔλεγεν· «Ὄχι! Οὗτος εἶναι ὁ Λίνος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος». «Ἀπατᾶσαι», τῷ ἀπεκρίθη ἄλλος, «αὐτὸς εἶναι ὁ ἴδιος Ἀπόλλων». Ἀλλὰ καὶ ὁ Τηλέμαχος δὲν ἐθαύμαζεν ὀλιγώτερον ἀπὸ ἐκείνους, μὴ εἰδώς, ὅτι ὁ Μέντωρ ἦτο τόσον ἔμπειρος εἰς τὸ νὰ ψάλλῃ καὶ νὰ παίζῃ τὴν λύραν. Ἐν τούτοις ὁ Ἀχιθόας λαβὼν εὐκαιρίαν νὰ κρύψῃ τὴν ζηλοτυπίαν του, ἤρχισε νὰ ἐπαινῇ τὸν Μέντορα, ἀλλ' εἰς καιρὸν ὅπου τὸν ἐπῄνει, ἠρυθρίασε καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸν ἔπαινόν του. Ὁ Μέντωρ βλέπων τὴν ταραχήν του, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ, ὡς τάχα διὰ νὰ τὸν διακόψῃ καὶ ἐσπούδασε νὰ τὸν παρηγορήσῃ δίδων αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους, οἱ ὁποῖοι τῷ ἔπρεπον. Ὁ Ἀχιθόας δὲν ἐπαρηγορήθη, ἐπειδὴ ἐκαταλάμβανεν, ὅτι ὁ Μέντωρ τὸν ὑπερέβαινε περισσότερον μὲ τὴν ταπείνωσίν του, παρὰ μὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς του.

Μετάφρ. Δ. Π. ΓΟΒΔΕΛΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΣ

[Chateaubriand 1768 — 1848].

ΕΚ ΤΟΥ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

... Περιεργασθέντες τὴν Ἀκρόπολιν δι' ὅλης τῆς πρωΐας ἀνέβημον εἶτα ἐπὶ τὸ ὑψηλότερον τοῦ Παρθενῶνος μέρος διὰ κλίμακος *μιναρέ*, ὃν οἱ Τοῦρκοι προσῆψαν τῷ περιστυλίῳ τοῦ ναοῦ τούτου. Καθίσαντες ἐπὶ τοῦ τεθραυσμένου ἐπιστυλίου ἐπηρχόμεθα τοῖς ὀφθαλμοῖς πρὸς ἀνατολὰς τὸν Ὑμηττόν, τὴν Πεντέλην πρὸς ἄρκτον, τὸν Πάρνηθα βορειοδυτικῶς, τὰ ὄρη Ἴκαρον καὶ Αἰγάλεων πρὸς δυσμὰς καὶ ὑπεράνω τούτων τὰς κορυφὰς τοῦ Κιθαιρῶνος· νοτιοδυτικῶς δὲ καὶ πρὸς μεσημβρίαν ἐφαίνετο ἡ θάλασσα, ὁ Πειραιεύς, αἱ ἀκταὶ τῆς Σαλαμῖνος, Αἰγίνης καὶ Ἐπιδαύρου, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀκροκόρινθος. Κάτωθεν ἡμῶν ἐν τῇ κοιλάδι, ἧς διέγραψα τὴν περιφέρειαν, ἔβλεπέ τις τοὺς λόφους καὶ τὰ πλεῖστα τῶν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐν Ἀθήναις μνημείων, τὸν λόφον τοῦ Μουσείου καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῦ μνῆμα τοῦ Φιλοπάππου νοτιοδυτικῶς, τοὺς βράχους τοῦ Ἀρείου Πάγου, Λυκαβηττοῦ καὶ τῆς Πνυκὸς πρὸς δυσμάς, τὸν μικρὸν Ἄγχεσμον πρὸς ἄρκτον καὶ τέλος πρὸς ἀνατολὰς τοὺς ἐπικειμένους τῷ σταδίῳ λόφους. Ὑπ' αὐτοὺς δὲ τοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως ἔκειτο τὸ θέατρον τοῦ Βάκχου καὶ τὸ τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, δεξιόθεν αὐτῶν ὑψοῦντο αἱ μεμονωμέναι στῆλαι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ πέραν τούτων ἐφαίνετο ὁ περίβολος τοῦ Λυκείου, τὸ ῥεῦμα τοῦ Ἰλισοῦ, τὸ Στάδιον καὶ ναὸς Ἀρτέμιδος ἢ Δήμητρος. Ἐν δὲ τῇ μεταξὺ τοῦ Ἀγχέσμου καὶ τῆς Ἀκροπόλεως κοιλάδι ἔκειτο ἡ νέα πόλις.

Ὁ θέλων νὰ συλλάβῃ ἰδέαν τοῦ κάλλους τῆς προκειμένης θέας, ἃς φαντασθῇ τὴν ἔκτασιν ταύτην ἄλλοθι μὲν γυμνὴν ἢ κεκαλυμμένην ὑπὸ κιτρίνης ἐρείκης, ἄλλοθι δὲ διακοπτομένην ὑπὸ συμπλεγμάτων ἐλαιῶν, ἀμπέλων καὶ μικρῶν ἀγρῶν κριθῇ πεφυτευμένων· ἃς ὑποθέσῃ βάσεις στηλῶν καὶ συντρίμματα ἀρχαίων τε καὶ μεταγενεστέρων ἐρειπίων κείμενα τῇδε κἀκεῖσε ἐν μέσῳ τῶν σπαρτῶν, τοίχους κεκονιαμένους, φραγμοὺς κήπων χωρίζοντας ἀπ' αὐτῶν τοὺς ἀγρούς· ἃς διασπείρῃ ἐν τῇ ἐκτάσει ταύτῃ χωρικὰς ὑδρευομένας ἢ πλυνούσας ἐσθῆτας Τούρκων, χωρικοὺς ἐλαύνοντας ὄνους ἢ φέροντας ἐπὶ τῶν νώτων τροφὰς εἰς τὴν πόλιν· ἃς ὑποθέσῃ πάντα τὰ ἔνδοξα ταῦτα ἐρείπια, πάσας ταύτας τὰς ἐπίσης ἐνδόξους νήσους καὶ θαλάσσας φωτιζομένας ὑπὸ λάμψεως λαμπροτάτης. Εἶδον τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα μεταξὺ τῶν δύο κορυφῶν τοῦ Ὑμηττοῦ. Κορῶναι περὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἐμφωλεύουσαι, οὐδέποτε ὅμως ὑπεριπτάμεναι τῆς κορυφῆς αὐτῆς, ἐπτερύγιζον κάτωθεν ἡμῶν, αἱ δὲ παμμέλαιναι αὐτῶν πτέρυγες ἐποικίλλοντο ὑπὸ τῶν ῥοδοχρόων ἀντανακλάσεων τῆς αὐγῆς· ἐλαφραὶ δὲ στῆλαι κυανωποῦ καπνοῦ ἀνέθρωσκον ἀπὸ τῶν ῥάχεων τοῦ Ὑμηττοῦ, ἀναγγέλλουσαι τὰ ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου μελισσοτροφεῖα. Αἱ Ἀθῆναι, ἡ Ἀκρόπολις καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ Παρθενῶνος ἐνεδύοντο τερπνὸν χρῶμα ἄνθους ῥοδακινέας, ἐνῷ τὰ ἀνάγλυφα τοῦ Φειδίου, πλαγίως φωτιζόμενα ὑπὸ ἀκτῖνος χρυσῆς, ἐζωογονοῦντο

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

οἱονεὶ κινούμενα ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ὡς ἐκ τῆς μαρμαρυγῆς τοῦ φωτός. Ἡ θάλασσα καὶ ὁ Πειραιεὺς ἐφαίνοντο μακρόθεν κατάλευκα ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἡ δὲ Ἀκρόπολις τῆς Κορίνθου, ἀνταναακλῶσα τὴν λάμψιν τῆς ἀνατολῆς ἔστιλβεν ἐν τῷ ὁρίζοντι ὡς πορφυρόχρους βράχος.

Ἀπὸ τῆς θέσεως, ἐν ᾗ ἐκαθήμεθα ἠθέλομεν βλέπει κατὰ τὰς ἐνδόξους τῶν Ἀθηνῶν ἡμέρας τοὺς στόλους ἀναγομένους ἐκ Πειραιῶς, ἵνα καταναυμαχήσωσι τὸν ἐχθρὸν ἢ πλεύσωσιν εἰς τὰς τελετὰς τῆς Δήλου· ἠθέλομεν ἀκούει ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Βάκχου τοὺς θρήνους τοῦ Οἰδίποδος, τοῦ Φιλοκτήτου καὶ τῆς Ἑκάβης καὶ τὰς ἐπευφημήσεις τοῦ πλήθους. Πλὴν φεῦ! οὐδεὶς ἦχος ἔπληττε τὴν ἀκοὴν ἡμῶν, ἀλλὰ μόλις ἠκούοντο ἐκ διαλειμμάτων ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐκείνων, ἐν οἷς ἐπὶ τοσοῦτον ἤχησεν ἡ φωνὴ λαοῦ ἐλευθέρου, κραυγαί τινες φυγοῦσαι ἐκ τοῦ στόματος δούλου ὄχλου. Ἀπεπειρώμην νὰ παρηγορηθῶ λέγων κατ' ἐμαυτόν, ὅπερ πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε διὰ στόματος. «Τὰ πάντα παρέρχονται, τὰ πάντα ἄρχονται καὶ τελευτῶσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.» Τί ἔγειναν οἱ δαιμόνιοι ἐκεῖνοι τεχνῖται, οἱ ἀνεγείραντες τὸν ναόν, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ὁποίου ἐκαθήμην; Ὁ ἥλιος οὗτος, ὁ φωτίζων ἴσως τοὺς ὑστάτους στεναγμοὺς τῆς ἐν Μεγάροις νεάνιδος ἐφώτισε καὶ τὸν νεκρὸν τῆς περικλεοῦς Ἀσπασίας. Τὴν εἰκόνα ταύτην τῆς Ἀττικῆς, τὸ λαμπρὸν τοῦτο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου θέαμα εἶχον ἤδη θεωρήσει ὀφθαλμοὶ πρὸ δισχιλίων ἐτῶν κεκλεισμένοι. Καὶ ἐγὼ θέλω παρέλθει καὶ ἄλλοι, ὡς ἐγὼ βροτοί, θέλουσιν ἐπέλθει σκεπτόμενοι τὰ αὐτὰ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τούτων. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ καρδία ἡμῶν κεῖνται ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ Ὑψίστου· ἐάσωμεν αὐτὸν νὰ διαθέσῃ ἀμφοτέρων τούτων, ὅπως βούλεται.

Μετάφρ. ΕΜ. ΡΟΙΔΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΣ

[Beranger 1780 –1857].

Ο ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΣ ΙΟΥΔΑΙΟΣ

Ἕνα νερό ! ἕνα νερὸ δὲ δίνεις, χριστιανέ μου,
Ἀλλοί ! Περιπλανώμενο μὲ λένε Ἰουδαῖο !
Λὲς καὶ μὲ παίρνει σίφουνας, δὲ στάθηκα ποτέ μου
Καὶ δὲ σπλαχνίζεται ψυχὴ στὸν κόσμο τὸν Ἑβραῖο !
Δὲ μὲ πλακώνουν γηρατειά, μόν' ὁ καιρὸς περνᾷ
Καὶ ἕνας εἶν' ὁ πόθος μου· ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ.
Μὰ 'μέρα νύχτα κι' ἂν γυρνῶ κ' ἡ γῆ γυρνᾷ, γυρνᾷ
Κι' ὁ ἥλιος βγαίνει τὸ πρωΐ καὶ χαιρετάει τὴν πλάσι·
Ἥλιος καὶ γῆ λὲς κ' ἔχουνε τὰ σπλάχνα τους δαιμόνια·
Γυρνᾷ ἡ γῆ αἰώνια
Γυρνᾷ στὸν οὐρανό,
Κ' ἐγὼ μ' αὐτὴν γυρνῶ
Αἰώνια ! αἰώνια !

Αἰῶνες τώρα δεκοχτὼ τὰ πόδια μου πατοῦνε
Σὲ στάχτη ἀπὸ περήφανα τοῦ κόσμου μεγαλεῖα·
Μὲ παίρνει μαῦρος σίφουνας καὶ θρύμματα σκορποῦνε
Δίπλα στοῦ χρόνου τὰ φτερὰ βασίλεια θηρία !
Εἶδα παντοῦ ἀνώφελα νὰ σπέρνουν τὸ καλὸ
Καὶ εἶδα νὰ γεννοβολᾷ ἡ συμφορὰ σὰν κλῶσσα,
Εἶδα πῶς κάμαν οἱ θνητοὶ τὸν κόσμο στρογγυλὸ
Μὲ δυὸ κομμάτια ποῦ βρηκαν... καὶ εἶδα κι' ἄλλα τόσα !
Μὰ λὲς καὶ μοῦ κολλήσανε στὰ πόδια μου τελώνια·
Γυρνᾷ ἡ γῆ κλπ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μ' ἄλλαξε φύσιν ὁ Θεός, γιὰ νὰ μὲ τιμωρήσῃ·
Πονῶ ἐκεῖνον ποῦ ἄδικα ἡ συφορὰ τὸν δέρνει
Καὶ ὁ φτωχὸς στὸ σπίτι του ζητάει νὰ μὲ κρατήσῃ,
Νὰ μ' εὐλογήσῃ... μὰ εὐθὺς ὁ σίφουνας μὲ παίρνει!
Μπορῶ καὶ θέλω ἔλεος νὰ κάμω στὸ φτωχὸ
Καὶ τὴν καρδιά τους τρέχουνε τόσοι σ' ἐμὲ ν' ἀνοίξουν,
Μὰ ἕνα «Θεὸς σχωρέσοι σου!» ἀκούω μοναχὸ
Καὶ δὲν προφθαίνουν οἱ φτωχοὶ τὸ χέρι μου νὰ σφίξουν!
Βροντᾷ, φυσᾷ ὁ σίφουνας ἀπὸ τὰ καταχθόνια.
Γυρνᾷ ἡ γῆ κλπ.

Μονάχος, ὁλομόναχος ἂν πέσω ν' ἀκουμπήσω
Σὲ ῥίζα ποῦ ὁλόδροσο ἁπλώνεται χορτάρι,
Τῆς ἄνοιξις τὸ βάλσαμο στὴ λάβρα μου νὰ χύσω,
Ἢ μιὰ σταλαματιὰ νερὸ τ' ἀχείλι μου νὰ πάρῃ,
Βροντᾷ ὁ μαῦρος σίφουνας, μ' ἁρπάχνει σὰ φτερό,
Ἄ! τί θὰ χάσῃς, οὐρανέ, ἂν μιὰ στιγμὴ μονάχα
Καθίσω κάτω ἀπ' τὴ δροσιὰ καὶ πιῶ ὀλίγο νερό;
Καὶ ἡ αἰωνιότης σου μὲ ξεκουράζει τάχα;
Μέσ' ἀπ' τὰ σπλάχνα της τὴ γῆ μύρια κυλοῦν δαιμόνια.
Γυρνᾷ, γυρνᾷ κλπ.

Κι' ἂν βλέπω σερπετὰ παιδιά, χαρούμενα, τρεχᾶτα,
Νὰ παίζουν καὶ νὰ μοῦ θυμοῦν, ὠϊμένα! τὰ παιδιά μου,
Τὸ σπίτι μου, τῆς λιγερῆς τὰ ζηλεμένα νιᾶτα
Καὶ θέλω πόνο πατρικὸ νὰ νοιώσῃ κ' ἡ καρδιά μου,
Φυσᾷ ὁ μαῦρος σίφουνας. μὲ ζήλεια λὲς φυσᾷ...
Ἔ! γέροι, ποιὸς τὰ χρόνια μου τὰ τόσα θὰ ζηλέψῃ;
Αὐτὰ ποῦ βλέπω τὰ παιδιὰ μὲ ὄνειρα χρυσᾶ
Τὸ χῶμά τους ἡ φτέρνα μου περνῶντας θὰ χαϊδέψῃ!
Κρύβει στὰ σπλάχνα της ἡ γῆ τόσα γιὰ μὲ δαιμόνια.
Γυρνᾷ ἡ γῆ κλπ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ σπίτι ποῦ γεννήθηκα τὸ γνώρισα μιὰ 'μέρα.
Βρίσκω σημάδια 'δῶ καὶ 'κεῖ, ἐνθύμησι μεγάλη
Τοῦ περασμένου μου καιροῦ... ἆ! πῶς γυρνᾷ ἡ σφαῖρα!
Στέκω, στὴ γῆ στυλώνομαι καὶ γέρνω τὸ κεφάλι
Νὰ 'δῶ τὸ ἔρμο σπίτι μου, μὰ μὲ βροντὴ βαρειὰ
'Εμπρός! μοῦ λέει ὁ σίφουνας, ἐμπρός! ἐμπρός! κινήσου!
Θὰ ζῇς κι' ὅλα νὰ λείψουνε τοῦ κόσμου τὰ θεριά,
Δέ σοῦ 'χουν τόπο νὰ ταφῇς ἐδῶ οἱ πρόγονοί σου.
Μὰ νᾷναι τόσο ἄσπλαχνη λοιπὸν ἡ θεία Πρόνοια!
Γυρνᾷ ἡ γῆ κλπ.

Σὰν εἶδα τὸ Θεάνθρωπο μὲ τὸ σταυρὸ στὸν ὦμο
'Απάνθρωπα ἐγέλασα γιὰ τ' ἀγκομαχητό του...
Μὰ πάλι νά, τὰ πόδια μου πετοῦν καὶ παίρνουν δρόμο...
Ἔχετε γειά! ὁ σίφουνας μὲ σέρνει στὸ χορό του·
Τρέμετε ὅσοι μ' ἄσπλαχνη μὲ βλέπετε καρδιά,
Ὁ Πλάστης ἐκδικήθηκε τὸν ἄνθρωπο σ' ἐμένα
Καὶ ὄχι, ὄχι τὸ Θεό.. ἔχετε γειὰ παιδιά!
Ποιὸς ξέρει πότε θὰ σας 'δῶ σὲ κόκκαλα σπαρμένα!
Ὤ! κάλλια στάχτη νᾶμουνα στῆς γῆς τὰ καταχθόνια
Παρὰ στὴ γῆ αἰώνια
Νὰ τρέχω, νὰ γυρνῶ,
Νὰ χάνω γῆ καὶ οὐρανὸ
Αἰώνια! αἰώνια!

Μετάφρ. ΚΛ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ

(Lamartine 1790—1869)

Η ΕΛΛΑΣ

. . . . . .

Εἶν' ἡ Ἑλλάς, ἧς τ' ὄνομα κ' ἡ ἄποψις ἐκπλήσσει,
ἣν βλέπων τις ἐκ θαυμασμοῦ καὶ λύπης ἅμα φρίσσει.
Φρίσσει ὁ νοῦς, ἀναμετρῶν τὸ ὕψος καὶ τὴν πτῶσιν,
τὴν ἄβυσσον, ὅπου ποτὲ εἵμαρτο νὰ ῥιφθῶσιν
ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις καὶ τόσον μεγαλεῖον !
Τυράννων πόδες βεβηλοῦν τὴν γῆν τῶν παραλίων,
οἱ θαυμαστοὶ αὐτῆς ναοὶ σωρεῖαι ἐρειπίων,
οἱ κάτοικοί της δέσμιοι, κ' ἐπὶ τοὺς τοῦ ὑψίστου
βωμούς, οὓς ἡ κατάκτησις κατέβαλ' ἀλαζόνως
τὴν τοῦ προφήτου κίδαριν ὑψοῖ ὁ λατρευτής του
ἀντὶ συμβόλου λατρευτοῦ, ἀντὶ σεπτῆς εἰκόνος !

Πλὴν κ' εἰς τὸ πένθος της αὐτὸ ὁ ὀφθαλμὸς τ' ἀρχαῖον
ἀναγνωρίζει κάλλος της, καὶ τὸ θαυμάζει κλαίων·
κ' ἡ φύσις κἂν, ἣν πάντοτε ἀνανεοῦν οἱ χρόνοι,
πρὸς τοὺς τυράννους μάχεται καὶ θριαμβεύει μόνη.
Αὕτ' εἶν' ἡ χώρα τῶν θεῶν, αὕτ' ἡ πατρὶς τῶν φώτων !
Ὁ τῶν ὀρέων της ζυγὸς τὴν κεφαλήν του αἴρων
πρὸς τοὺς γλαυκούς της οὐρανούς, τὰ κράτη τῶν ἀστέρων,
λούει τὰς τόσας κορυφὰς τῶν γλαφυρῶν του νώτων
εἰς ἀερώδη θάλασσαν, εἰς κύματα αἰθέρων !
Οἱ λόφοι της, προσκλίνοντες ἠρέμα τὰς ὡραίας
πλευράς των, ἐφ' ὧν ἄφθονον ὁ κλάδος τῆς ἐλαίας
βλαστάνει, παύουν βαθμηδὸν ἐπὶ τῆς παραλίας,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀφ' ἧς ἀκούεται, θαρρεῖς, ἀκόμη τῆς ἀθλίας,
καὶ ταλαιπώρου Σύριγγος ὁ δακρυόεις στόνος,
μὲ τὸν κυμάτων τὴν θροὴν μιγνύμενος συγχρόνως,
καὶ τὰς τραχείας των καμπὰς εἰς τ' ὄμμα παριστάντες
ὑπὸ τοῦ Φοίβου ἐναλλὰξ ἐπιχρυσοῦνται πάντες,
καὶ φαίνονται, ὅταν τὸ φῶς ἐπικρατῇ τοῦ σκότου,
ὡς κύματα κινούμενα θαλάσσης χλοηστρώτου
Ἐκεῖ ἡ τῆς ποιήσεως καὶ ἱστορίας Μοῦσα
ἀθάνατα ὀνόματα ἐπεκαθέσθη δοῦσα
εἰς ἕκαστον τῶν λίθων της, εἰς ἕκαστόν της κῦμα,
κ' εἰς ἕκαστον τῶν βράχων της ἡγιασμένον θρύμμα !
Ἡ κορυφὴ αὐτή ! ὀφρὺς τοῦ Πίνδου εἶν' ἐκείνη.
Τὸ νᾶμ' αὐτό ! τοῦ Ἀλφειοῦ τὸ στόμα τὸ ἐκχύνει !
Πᾶς λίθος ἔχει ὄνομα, πᾶς βράχος τρόπαιόν του,
πᾶν κῦμα ἔχει λαλιάς, πᾶς τόπος τὸν θεόν σου !
Τοῦ παρελθόντος ἡ σκιὰ τὸ πᾶν ἐκεῖ καλύπτει.
Αὐτὸ τὸ ἕλος εἶν' ἡ Στύξ, καὶ τῆς φρικτῆς Χιμαίρας
ἡ βαραθρώδης ἄβυσσος αὐτὴ ἐντός της κρύπτει
τὸ φλογοβόλον τέρας.

Ἡ θέα τῶν ἀκτῶν αὐτῶν, ἐφ' ὧν ἡ τοῦ Ὁμήρου
Μοῦσα ἐπάτησ' ἄλλοτε, ἃς πάροδος ἀπείρου
σειρᾶς αἰώνων φωτεινῶν ἔχει ἐπισφραγίσῃ,
ἐνῷ, νομίζεις, ἀντηχεῖ τὸ φεῦγον ἔτι βῆμα
τῶν εὐτυχῶν αἰώνων των, παντοῦ σοὶ ἀνελίσσει
ποιήματος, ὃ ἔγραψε ***Δόξα*** καὶ ***Χρόνος***, νῆμα.
Ὁ ὀφθαλμός, ὃν δὲν κρατεῖ ὁ νοῦς νὰ ἐμποδίσῃ,
μ' ἐνδόξους μνείας προσπαθεῖ αὐτὰς νὰ κατοικίσῃ,
καὶ ὅλοὲν θαμβούμενος διὰ τῶν καλλονῶν των
ἢ ἐκπλησσόμενος ἐμπρὸς τοῦ σιγηλοῦ των πένθους,
νῦν μὲν τὴν λάμψιν των φαιδρὸς ἀντανακλᾷ καὶ ἔνθους,
νῦν δὲ ἐκχύνει συμπαθῶν τὸ φλέγον δάκρυόν των.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η ΕΡΗΜΙΑ

Εὐδαίμων, ὅστις τὰς ὁδοὺς τοῦ κόσμου καταταλείπων
Καὶ κρύπτων τῶν βημάτων του εἰς ἔρημον τὸν τύπον,
Ρίπτει ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς γῆς ἀγανακτῶν τὴν κόνιν,
Εἰσέτι ζῶν τὰ ἴχνη του ἀπὸ τοῦ κόσμου σβήνει,
Καὶ θάπτων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ παντέρημον καὶ μόνην,
Μ' ἐλπίδας μόνον τρέφεται καὶ λήθην μόνον πίνει.
Ὅπως τὰ πνεύματ', ἅτινα εἰς τὸ κενὸν πετῶσι,
Βλέπει ἡσύχως τὰς σκιὰς τὸν κόσμον νὰ περῶσι,
Θεᾶται ὅ,τι νὰ γευθῇ ἡ μοῖρ' ἀπαγορεύει,
Καὶ μὲ τὸ βλέμμ' ἀκολουθεῖ τὸ ἅρμ' ἀφ' οὗ κατέβη·
Εἰς κῦμα βλέπει ἀσταθὲς πῶς τῶν παθῶν ἡ βία
Τοῦ σκάφους τῶν θνητῶν ὠθεῖ τὰ ἀσθενῆ ἱστία,
Πλὴν ὁ βορρᾶς τὴν ἔρημον ζωήν του δὲν ταράσσει,
Διότι εἰς τὸν Θεὸν θαρρεῖ κ' ἐκεῖνος δὲν ἀλλάσσει·
Καὶ τέρπεται νὰ θεωρῇ, νὰ βλέπῃ ἐν ἐκστάσει
Τὰ ἔργα του, τὰ ὑψηλὰ βουνά, εἰς ἃ οἱ χρόνοι,
Οἱ ἄνεμοι, οἱ κεραυνοὶ προσκλίνουσι τὸ γόνυ,
Εἰς ὧν τὰς βάσεις ὁ Θεὸς τὰς ἀμετακινήτους
Τοῦ κράτους του ἐχάραξε τύπους ἀναντιρρήτους.
Καὶ ὅταν πορφυρᾶ ἀκτὶς φαιδρᾶς αὐγῆς τὰ ῥαίνῃ,
Κ' ἑκάστη κορυφὴ αὐτῶν ὀρθοῦται φλεγομένη,
Ὡς φάρος τις οὐράνιος ἐν μέσῳ τῆς σκοτίας,
Λύων τὰ νέφη τῆς νυκτὸς μὲ φῶτα τῆς πρωΐας,
Ἡδῷ φαιδρὸς τὰς κορυφὰς τῶν κύκλῳ ἐσπαρμένων
Λόφων, ἐπὶ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους διαβαίνων,
Ἀναρριχᾶται βαθμηδὸν εἰς τ' ἀμαυρὰ πλευρά του
Κ' εἰσδύει εἰς τὸ φύλλωμα πίτυος ἀθανάτου.
Ἐδῶ ὁδὸν ἀποτελεῖ ξηροῦ χειμάρρου κοίτη,
Ἐκεῖ κρεμᾶται ἐπάνω του βράχων ἀγρίων στέμμα,
Ἐδῶ ἐμπρὸς εἰς βάραθρον χαῖνον πατεῖ καὶ φρίττει,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ ὅμως μὲ περίεργον μετρεῖ τὸ χάος βλέμμα,
Ὅπερ τὸ μέλαν βάθος του ἐμπρός του ἀνελίττει·
Προβαίνει κ' εἰς τὸ βλέμμα του ἐκτείνετ' ὁ ὁρίζων,
Προβαίνει καὶ τὸ ἄπειρον ἐκτείνεται ἐμπρός του,
Καὶ νέον φῶς τὸν πλημμυρεῖ, τὰ κύκλῳ του φωτίζον,
Καὶ βλέπει γῆν ἑκάστοτε κόσμου τινὸς ἀγνώστου,
Μέχρι τῆς ἄκρας κορυφῆς, ὅθεν ὁ ὀφθαλμός του
Τρυφᾷ ἐλεύθερος κενὸν αἰθέρα διασχίζων!
Οὕτως ὁπόταν ἡ ψυχὴ πετᾷ πρὸς τὸν Θεόν της,
Ἀφίνουσα διὰ παντὸς τὴν τύρβην τῶν γηΐνων,
Αἰσθάνεται πᾶν κίνημα τῶν ἐλαφρῶν πτερῶν της
Ἐμπρός της τῶν ὁρίζοντα τῶν οὐρανῶν ἐκτεῖνον.
Τὸ βλέμμα της τ' ἀπόκρυφα τῶν κόσμων βλέπει ὅλων,
Καί, σπεύδουσα τὸ ἄγνωστον αὐτῇ ν' ἀνακαλύψῃ,
Εἰς τῶν ἀγγέλων τ' ἅγια τέλος ἀνίπτατ' ὕψη,
Ὅθεν τὴν γῆν αὐτοὶ μετροῦν μὲ βλέμμα φλογοβόλον.

Χαίρετ', ὡραῖαι κορυφαὶ χιόνων, πάγων κοῖται!
Σεῖς, αἵτινες οὐδέποτε ἴχνη θνητοῦ τηρεῖτε,
Πρὸς ἃς πτοεῖτ' ὁ ἄνθρωπος τὸ βλέμμα του ὑψώνων,
Ἐφ' ὧν τῶν ἀετῶν κ' ἐμοῦ τὸ βῆμα ἔστη μόνον!
Ὦ κολοσσοί, οὓς ἔπλασεν ὁ πλάστης πρώτους πάντων,
Τὸν ὄγκον σας ἐπὶ βαθμῶν στηρίξας ἀκραδάντων,
Τοῦ κόσμου ὅλου ὅρια, ἐφ' ὧν περοῦν τὰ ἔτη
Χωρὶς ν' ἀλλάσσουν τὴν μορφὴν τὴν νεαράν σας ἔτι·
Ματαίως εἰς τὰ ὕψη σας μαύρη βροντᾷ νεφέλη,
Μάτην τὸ ῥεῦμα ἔρχεται τὰ βάραθρά σας πνίγον,
Καὶ μάτην εἰς τὰ ὕψη σας ὁ κεραυνὸς πῦρ στέλλει . . .
Τὸ ὑψηλόν σας μέτωπον, θολούμενον ὀλιγον
Μᾶς χύνει, ὅπως χύν' ἡ νύξ, τὰς μελανὰς σκιάς του,
Κρεμᾷ χαμαὶ τὴν κόμην του, καὶ νικητὴς προβάλλον,
Φαίνεται λέγον ἀλαζὸν ἀπέναντι τοῦ πλάστου:
«Ἰδού με· κατεφρόνησα καὶ θύελλαν καὶ σάλον!»

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἰδοὺ κ' ἐγὼ πατῶ αὐτὰ τὰ σύνορα τοῦ κόσμου·
Ἐκεῖ, μακράν, τοῦ κεραυνοῦ μαίνετ' ἡ φλὸξ ἐμπρός μου,
Ἐδῶ συστρέφει ὁ βορρᾶς τὰ νέφη εἰς στροβίλους,
Ἐγείρων ὡς πολεμιστὰς τὰ στίφη των ὀργίλους·
Καί, ὡς ὠκεανὸς σεισθεὶς ὑπὸ κλυδώνων βίας,
Τὴν κοίτην τρέχουν ἀχανῆ, εἰς ἄνευ ὅρμου πόντον,
Καὶ πρὸ τῶν κορυφῶν αὐτῶν, γυμνὰ ἀλαζονείας,
Σχίζουσιν εἰς τοὺς βράχους των τὸ μαῦρον μέτωπόν των.
Ἀλλ' ἐνῷ κάτω των ἠχεῖ ὁ παφλασμὸς τοῦ χάους
Λάμψεις ὁ Φοῖβος ἄνωθεν τοῖς στέλλει ἀενάους·
Ἀφ' ἧς ὁ δίφρος του ἀρθῇ εἰς τὰς κενὰς ἐκτάσεις,
Μέχρις οὗ πέσ' εἰς τὰς γλαυκὰς ἀγκάλας τῆς θαλάσσης,
Τ' ἄστρον αὐτό, τὸ πλάγιον ἀνύον στάδιόν του,
Οὐδέποτε εἰς σκότη των συμπνίγει τὸν πυρσόν του.
Ἐνῷ σκιάζει τῆς νυκτὸς τοὺς οὐρανοὺς ἡ κόμη,
Ἐκεῖνο εὔθυμον φιλεῖ τὰ ὕψη των ἀκόμη.
Ἐκεῖ εἰς χείμαρρον χαρᾶς νομίζω ὅτι πλέω,
Ἐκεῖ τρυφᾷ τὸ βλέμμα μου καὶ χαίρει ἡ ψυχή μου,
Ἐκεῖ φαιδρόν, ἀδούλωτον ἀέρα ἀναπνέω,
Καὶ ἀναζῶ ὑπὸ πνοὴν νεότητος εὐθύμου.
Ἐκεῖ τοῦ βίου φεύγει τις τὰς λύπας καὶ τοὺς κόπους,
Ἐκεῖ ἐκλείπουν τῶν θνητῶν τὰ πάθη καὶ οἱ πόνοι,
Μὴ φθάνοντες τοὺς φεύγοντας τὴν τύρβην των ἀνθρώπους,
Καὶ εἰς τῆς γῆς τὴν ἄβυσσον πίπτοντες πάλιν μόνοι.
Εἰς τὰς ἐκτάσεις τὰς γλαυκὰς τῶν κυανῶν αἰθέρων
Εἶναι βαρὺς ὁ ἄνθρωπος· τὸ ἄϋλόν του μένει,
Καὶ ζῇ ὡς πνεῦμα, ἀσθενῆ εἰκόνα μόλις φέρων
Τῆς γῆς, ἥτις τὸν ἔτεκε κ' ἥτις ἐμπρός του χαίνει.
Πλὴν κ' ἡ εἰκών σου γίνεται, Θεέ, μεγαλειτέρα,
Ὅταν τὴν πλάττ' εἰς ἄπειρον τὸ πνεῦμά μας αἰθέρα,
Καὶ ἀοράτως σὲ παντοῦ βλέπ' ἡ ψυχή μας μόνον,
Ὡς ἱερεὺς γονυπετὴς πρὸ ἱερῶν εἰκόνων·
Ἡ νύξ, ἡ μάγος της σιγή, καὶ τὰ σκιώδη δάση

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τῇ λέγουν ὅσα μυστικὰ ἡ χείρ σου ἔχει πλάσῃ,
Κ' ἔκθαμβον πρὸ τῶν ἔργων σου τὸ πνεῦμα μας τὸ τλῆμον
Τοὺς λόγους σου εἰς τὰς ἠχοὺς ἀκούει τῶν ἐρήμων.
Τὸ κῦμα τοῦ ὠκεανοῦ πεφοβισμένον εἶδα,
Ὡς ἵππος σπαίρων καὶ πετῶν ταχὺς εἰς τὸ πεδίον,
Τὴν ἄπειρόν του νὰ πηδᾷ ὀρθούμενον κοιτίδα,
Τὸ χαίτωμά του τὸ ὑγρὸν εἰς τὴν φωνήν σου σεῖον,
Κ' ἔπειτα νὰ συστέλλεται ἀκοῦον τῆς φωνῆς σου
Καὶ νὰ κρημνίζεται ἐντὸς τῆς μαύρης του ἀβύσσου·
Εἶδον τὸ ῥεῖθρον σιγὰ σιγὰ εἰς τὴν ἀκτήν του ᾄδον
Καὶ φθόγγους εἰς τὴν χλόην της ἐρώτων ψιθυρίζον,
Τοὺς ἀνθοστρώτους τάπητας ποτίζον τῶν κοιλάδων,
Κ' εἰς τὰς δικώπους λέμβους των τοὺς ἁλιεῖς κοιμίζον·
Εἶδον τὸ βέλος τὸ θραυσθὲν τοῦ κεραυνοῦ σπαράττον
Καῖον ὡς ὄφις πύρινος τὴν ὄψιν τῶν κυμάτων . . .
Καὶ τὴν ἡδύπνουν πτέρυγα τοῦ πρωϊνοῦ ζεφύρου
Σαρώνουσαν τὴν ἔκτασιν τοῦ κυανοῦ ἀπείρου·
Ἄλλοτε εἶδον τὴν ὑγρὰν νὰ σείῃ πτέρυγά της
Πρὸ τῆς μικρᾶς της φωλεᾶς δειλὴ περιστερά τις,
Κ' ἔπειτα διασχίζουσα τὰς κυανᾶς ἐκτάσεις
Νὰ κάθηται στενάζουσα πλησίον τῆς θαλάσσης·
Οὐρανογείτονα βουνὰ ἐμέτρησα μὲ τ' ὄμμα,
Ὧν τὰς χιόνας ἡ αὐγὴ βάφει μὲ ῥόδου χρῶμα,
Καὶ ὧν τοὺς πάγους, θησαυροὺς καὶ πλούτη τῶν χειμώνων,
Στέλλεις νὰ φέρωσι ζωὴν εἰς τὸ ξηρὸν παιδίον,
Καὶ τρέφεις μὲ τὸ νᾶμά των τὰ ἄνθη τῶν λειμώνων,
Τοὺς κρυσταλλίνους πάγους των εἰς ῥεῖθρα ἀναλύων.
Ὦ ! ὅλ' οἱ ῥύακες αὐτοί, οὓς χύνουσιν οἱ βράχοι,
Ὁ χείμαρρος, ὁ τοὺς φαιοὺς γρανίτας αὐλακώνων,
Αἱ κορυφαί, ὧν θρίαμβος εἶν' ἡ τῶν χρόνων μάχη,
Ἡ φύσις ὅλη Σὲ ὑμνεῖ καὶ Σὲ δοξάζει μόνον.

Μετάφρ. ΑΓ. ΒΛΑΧΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ

[Hugo 1820–1885]

ΕΚ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Ο ΚΩΔΩΝΟΚΡΟΥΣΤΗΣ

Ἡ μητροπολιτικὴ ἐκκλησία δὲν ἀπετέλει μόνον τὴν κοινωνίαν του, ἦτο ἡ οἰκουμένη, ἡ φύσις ὅλη ὡς πρὸς αὐτόν. Δὲν ἐπόθει, δὲν ἤθελεν ἄλλους δενδρῶνας, ἄλλα ἄνθη παρὰ τοὺς πολυχρόους καὶ εὐανθεῖς πάντοτε τῶν παραθύρων τοῦ ναοῦ ὑάλους, οὔτε σκιὰν ἄλλην ἀμφιλαφῆ παρὰ τὴν τῶν ἐν εἴδει ἀναπεπταμένων φύλλων καὶ μεστῶν ἀπὸ πτηνὰ σαξωνικῶν κιονοκράνων, οὔτε βουνὰ ἄλλα παρὰ τοὺς κολοσσιαίους πύργους τῆς Παναγίας, οὔτε ὠκεανὸν ἄλλον παρὰ τὴν ὑποκειμένην κάτωθεν καὶ βοῶσαν πόλιν τῶν Παρισίων.

Ἀλλ' ὅ,τι μάλιστα ἠγάπα τοῦ γενεθλίου οἰκοδομήματος, ὅ,τι ἀνεζωπύρει τὴν ὑπνώττουσαν αὐτοῦ ψυχήν, καὶ διήνοιγε τὰ πενιχρά της πτερά, ἅτινα ἐκράτει ἐλεεινῶς συνεσταλμένα ἐντὸς τοῦ ἄντρου της, ὅ,τι καθίστα αὐτὸν ἐνίοτε εὐτυχῆ, ἦσαν οἱ κώδωνες τῆς ἐκκλησίας. Εἶχεν ἔρωτα πρὸς αὐτούς, τοὺς ἐθώπευε, τοὺς ὡμίλει, τοὺς ἐννόει. Τῶν κωδωνοστασίων οἱ πύργοι ἦσαν εἰς αὐτὸν ὡς μεγάλα κλωβία, ὧν τὰ πτηνὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀνατραφέντα ἐκελάδουν μόνον δι' αὐτόν. Καὶ ὅμως οἱ κώδωνες οὗτοι τὸν ἐκώφαναν· ἀλλ' αἱ μητέρες πλειότερον ἀγαπῶσι τὰ τέκνα των ἐκεῖνα ἐξ ὧν πλειότερα ὑπέφεραν.

Εἶν' ἀληθὲς ὅτι ἡ φωνὴ αὐτῶν ἦτο ἡ μόνη ἣν ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ· καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ μέγας κώδων ὑπῆρχεν ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ, καὶ τὸν προετίμα ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τηλεβόας ἀδελφούς του, τοὺς περὶ ἐκεῖνον δονουμένους καὶ ἀλαλάζοντας. Ὁ μέγας οὗτος κώδων ἐπωνομάζετο ἡ Μαρία· ἦτο δὲ ἡ Μαρία μόνη εἰς τὸν μεσημβρινὸν πύργον μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Ἰακωβίνας,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κώδωνος μικροτέρου μεγέθους καὶ εἰς μικρότερον ἐγκεκλεισμένου κλωβόν . . . Εἰς τὸν δεύτερον πύργον ἦσαν ἄλλοι ἓξ κώδωνες καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι, πλὴν μικρότεροι, εἰς τὸ τῆς θυρίδος κωδωνοστάσιον, μετὰ τοῦ ξυλίνου κώδωνος, ὅστις ἐσήμαινε μόνον ἀπὸ τοῦ δειλινοῦ τῆς μεγάλης πέμπτης μέχρι τοῦ ὄρθρου τῆς παραμονῆς τοῦ Πάσχα.

Ἀδύνατον νὰ παραστήσῃ τις τὴν χαράν, τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ Κουασιμόδου κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς μεγάλης κωδωνοκρουσίας. Ἅμα ὁ ἀρχιδιάκονος τὸν ἀπέλυε λέγων αὐτῷ, ὕπαγε νὰ σημάνῃς, ἀνέβαινε τὸν κοχλίαν τοῦ κωδωνοστασίου ταχύτερον παρ' ὅσον ἄλλος τις τὸν ἤθελε καταβῇ. Εἰσήρχετο ὅλος ἀσθμαίνων εἰς τὸν ἐναέριον θάλαμον τοῦ μεγάλου κώδωνος, τὸν ἐθεώρει ἐπὶ βραχὺ ἐν συννοίᾳ καὶ μετ' ἀγάπης, εἶτα ἀπηύθυνε πραῦν τὸν λόγον πρὸς αὐτόν, τὸν ἐθώπευε διὰ τῆς χειρὸς ὡς ἵππον ἀγαθὸν ὅστις μέλλει νὰ διανύσῃ μακρὰν ὁδόν, τὸν συνελυπεῖτο διὰ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ λάβῃ κόπον. Μετὰ τὰς πρώτας δὲ ταύτας θωπείας ἐκραύγαζε πρὸς τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ, ἱσταμένους εἰς τὸν κατώτερον δόμον τοῦ πύργου, ν' ἀρχίσωσιν. Οὗτοι ἀνήρτων ἑαυτοὺς ἐκ τῶν κάλων, τὸ στροφεῖον ἔτριζε, καὶ τὸ πελώριον μετάλλινον σῶμα ἐδονεῖτο βραδέως.

Ὁ Κουασιμόδος παρηκολούθει μετὰ καρδιοπαλμίας διὰ τοῦ βλέμματος τὴν κίνησιν αὐτοῦ· ἡ πρώτη σύγκρουσις τοῦ ῥόπτρου καὶ τοῦ μεταλλίνου τοίχου τοῦ κώδωνος διέσειε τὸ ἐφ' οὗ ἀνέβαινε ξύλινον ἰκρίωμα, ὥστε ὁ Κουασιμόδος συνεδονεῖτο μετὰ τοῦ κώδωνος. Ἐμπρός! ἐφώναζε μὲ ἔκφρονα καγχασμόν. Ἐν τούτοις δὲ ἡ τοῦ κώδωνος κίνησις ἀπέβαινε ταχυτέρα, καὶ καθόσον αὐτὸς διέτρεχε μεγαλειτέραν γωνίαν, τοῦ Κουασιμόδου ὁ ὀφθαλμὸς ἐμεγεθύνετο ἐπίσης, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον φωσφορίζων καὶ λαμποκοπῶν. Τέλος ἤρχιζεν ἡ γενικὴ κωδωνοκρουσία, ὁ πύργος ὅλος ἔτρεμε, σανιδώματα, μόλυβδοι, λίθοι πελεκητοί, ὅλα ἐβρόντων ταὐτοχρόνως ἀπὸ θεμελίων εἰς κορυφήν. Τότε ὁ Κουασιμόδος ἔφθανεν εἰς τὸ ἔπακρον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, μετέβαινεν ἔνθα καὶ ἔνθα μετὰ σπουδῆς, καὶ συνεπάλ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λετο μετὰ τοῦ πύργου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ὁ ἀπολυθεὶς καὶ μαινόμενος κώδων παρουσίαζεν ἀλληλοδιαδόχως πρὸς τοὺς δύο τοῦ πύργου τοίχους τὸ χάσμα τοῦ ὀρειχαλκίνου του στόματος, ὁπόθεν ἐξεπορεύετο ἡ βαρεῖα ἐκείνη λαῖλαψ ἥτις ἀκούεται εἰς τεσσάρων λευγῶν ἀπόστασιν. Ὁ Κουασιμόδος ἐτοποθετεῖτο ἐνώπιον τοῦ ἀνοικτοῦ στόματος, συνώκλαζεν ἢ ἀνίστατο πάλιν μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κώδωνος, ἀνέπνεεν εἰς τὸ στῆθός του τὴν θύελλαν ἐκείνην, καὶ ἐθεώρει ἀλλεπαλλήλως τώρα μὲν τὴν ὑποκειμένην πλατεῖαν εἰς βάθος διακοσίων ποδῶν, βρίθουσαν λαοῦ, τώρα δὲ τὴν πελωρίαν χαλκίνην γλῶσσαν, ἥτις ἤρχετο ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον καὼλόλυζεν εἰς τὸ ὠτίον του. Αὕτη ἦτο ἡ μόνη λαλιὰ τὴν ὁποίαν ἤκουεν, ὁ μόνος ἦχος ὁ διαταράσσων τὴν παγκόσμιον ὡς πρὸς αὐτὸν σιγήν· ὅθεν ἐπληροῦτο θυμηδείας ὡς τὸ πτηνὸν εἰς τὸν ἥλιον.

Αἴφνης ἡ τοῦ κώδωνος φρενῖτις μετεδίδετο εἰς αὐτόν, τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἀπέβαινεν ἔξαλλον, ἀνέμενε νὰ διέλθῃ πλησίον του ὁ κώδων καὶ ἐφώρμα ἐπ' αὐτοῦ ἐκθύμως· τότε δὲ ἀπῃωρημένος οὕτω ἐπὶ τῆς ἀβύσσου, ῥιπταζόμενος μετὰ τῆς φοβερᾶς ἀμφιταλαντεύσεως τοῦ κώδωνος, κατεῖχε τὸ χαλκήλατον τέρας ἐκ τῶν ἀμφωτίδων, τὸ συνέσφιγγε διὰ τῶν δύο του γονάτων, τὸ ἐκέντα διὰ τῶν πτερνῶν, καὶ ἐπέτεινε δι' ὅλης τῆς βίας καὶ τοῦ βάρους τοῦ σώματός του τὴν λύσσαν τῆς κωδωνοκρουσίας. Ἐντούτοις ὁ πύργος ἐκλονεῖτο, αὐτὸς δὲ ἐκραύγαζε καὶ ἔτριζε τοὺς ὀδόντας, αἱ πυρραὶ τῆς κεφαλῆς του τρίχες ἠνωρθοῦντο, τὸ στῆθός του ἐστενάχει ὡς φῦσα χαλκέως, ὁ ὀφθαλμός του ἔρριπτε φλόγας, ὁ τεράστιος κώδων ἐχρεμέτιζεν ὑποκάτω του πνευστιῶν, καὶ τότε τὸ ὁρώμενον δὲν ἦτο πλέον ὁ κώδων τῆς Παναγίας οὔτε ὁ Κουασιμόδος· ἦτο ἓν ὄνειρον, δίνη, καταιγίς, ἦτο ἡ ἰλιγγίασις ἱππεύουσα τὴν βοήν, πνεῦμα ἐποχούμενον εἰς ὄχημα πτερόεν, ἀλλόκοτος κένταυρος, τὸ ἥμισυ ἄνθρωπος καὶ τὸ ἥμισυ κώδων, εἶδός τι φρικαλέου Ἀστόλφου φερομένου ἐπὶ τερατώδους ἱππόγρυπος ἐξ ὀρειχάλκου ἐμπνόου.

Μετάφρ. Ι. ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΡΟΝΟΝ

Κρόνος,... σφαῖρα παμμεγέθης, ἄστρον μ' ὄψιν ἀπαισίαν,
τ' οὐρανοῦ εἱρκτή, ἧς λάμπει ὁ φεγγίτης ἀνοικτός,
κόσμος πλέων εἰς ὁμίχλην, εἰς θυέλλας, εἰς σκοτίαν,
ᾅδης ψύχους καὶ νυκτός.

Ἡ πυκνή του ἀτμοσφαῖρα ζώνας κύκλῳ του ἑλίσσει,
καὶ οἱ πέντε αὐτοῦ κρίκοι στροβιλοῦνται φλογεροί,
δύο τόξ' ἀποτελοῦντες τερατώδη, ὥστε φρίσσει
ὅστις μόνον θεωρεῖ.

Ὡς ἀράχνη εἰς τὸ κέντρον τῆς εὐρείας της πλεκτάνης
δορυφόρους ἑπτὰ σύρει ὄπισθέν του φαεινούς·
δι' αὐτὸν ὁ ἥλιός μας ἄσημος ἀστὴρ καὶ πλάνης
χάνετ' εἰς τοὺς οὐρανούς.

Διακρίνοντες μακράν των στροβιλούμενον τὸ τέρας
ἔφριξαν οἱ ἄλλοι κόσμοι φρίκην τρόμου καὶ σιγῆς,
καὶ τῆς σφαίρας του κατοίκους ἐφαντάσθησαν χιμαίρας
ὡς μυθώδους τινὸς γῆς.

Μεταφρ. ΑΓ. ΒΛΑΧΟΥ.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

Τοῦρκοι διαβῆκαν· χαλασμός, θάνατος πέρα πέρα,
Ἡ Χίος, τὸ καλὸ νησί, ἔμεινε μαύρη ξέρα,
Μὲ τὰ κρασιά, μὲ τὰ δενδρά της.
Ἡ Χίος ποῦ ἀρχοντόσπιτα, βουνάκια καὶ λαγκάδια
Καὶ νιαῖς πιασμέναις στὸ χορὸ καμμιὰ φορὰ τὰ βράδυα
Καθρέφτιζε μέσ' στὰ νερά της.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἑρμιὰ παντοῦ· μὰ κύτταξε ἀπάνου ἐκεῖ στὸ βράχο,
Στοῦ κάστρου τὰ χαλάσματα ἕνα παιδὶ μονάχο.
Κρατεῖ σκυμμένο τὸ κεφάλι,
Κάθεται, μόνο στήριγμα καὶ σκέπη τοῦ ἀπομένει
Μιὰ κάτασπρη ἀγράμπελη, σὰν ἐκεῖνο ξεχασμένη
Μέσ' στὴ φθορὰ τὴν πειὸ μεγάλη·

Φτωχὸ παιδί, ποῦ κάθεσαι ξυπόλυτο σταὶς ῥάχαις,
Γιὰ νὰ μὴν κλαῖς λυπητερά, τί θέλες τάχα νᾷχες,
Γιὰ νὰ τὰ ἰδῶ τὰ θαλασσένια
Ματάκιά σου ν' ἀστράψουνε νὰ ξαστερώσουν πάλι
Καὶ νὰ σηκώσῃς χαρωπὰ σὰν πρῶτα τὸ κεφάλι
Μὲ τὰ μαλλιὰ τὰ χρυσαφένια ;

Τί θέλεις, ἄτυχο παιδί, τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω
Γιὰ νὰ τὰ πλέξῃς ξέγνιαστα, καὶ γιὰ νὰ καμαρώσω
Στὴν πλάτη σου ἀπιθωμένα
Μαλλάκια ποῦ δὲν τἄγγιξε τοῦ ψαλιδιοῦ ἡ κόψι
Καὶ κλαῖνε σκόρπια ὁλόγυρα στὴν ὄμορφή σου ὄψι
Σὰν τῆς ἰτιᾶς τὰ φύλλα, ὠϊμένα ,

Σὰν τί μποροῦσε ἀπὸ σὲ νὰ διώξῃ τὸ μαράζι ;
Μήπως τὸ κρίνο τοῦ Ἰρὰν ποῦ τῶν ματιῶν σου μοιάζει;
Ἢ μήπως ὁ καρπὸς ποῦ κάνει
Τὸ δέντρο ποῦ ὁ παράδεισος τῶν Μουσουλμάνων ἔχει,
Κ' ἕνα καθάριο ἄλογο χρόνια ἑκατὸ κι' ἂν τρέχῃ
Νἄβγῃ ἀπ' τὸν ἴσκιο του δὲν φτάνει ;

Ἢ τὸ πουλὶ ποῦ ψέλνοντας στὰ δάση νύχτα 'μέρα
Περνᾷ στὴ γλύκα, στὸν ἠχὸ καὶ ντέφι καὶ φλογέρα ;
Τί θὲς ἀπ' ὅλ' αὐτὰ τὰ πλούτη ;
Τἄνθος, τὸν ὄμορφο καρπό, ἢ τὸ λαμπρὸ πουλάκι ;
Καὶ μοῦ εἶπε τὸ Ἑλληνόπουλο, τὸ γαλανὸ παιδάκι :
—Βόλια ἐγὼ θέλω καὶ μπαροῦτι !

Μετάφρ. Κ. ΠΑΛΑΜΑ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΚΤΩΡ **ΑΛΦΙΕΡΗΣ**.— Ἔξοχος τραγικὸς τῆς Ἰταλίας γεννηθεὶς εἰς Ἄστυ τοῦ Πεδεμοντίου τῷ 1749. Ἀνῆκεν εἰς εὐγενῆ καὶ εὔπορον οἰκογένειαν καὶ ἐσπούδασεν ἐν Τουρίνῳ φιλοσοφίαν καὶ νομικά, μεθ' ὃ ἐπεσκέφθη διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης ἀσωτεύων. Ἐπανελθὼν εἰς Τουρῖνον ἤρχισε νὰ γράφῃ πρῶτον δρᾶμα τὴν «Κλεοπάτραν», κατόπιν δ' ἐδοκίμασε νὰ γράψῃ εἰς γαλλικήν, καὶ τέλος ἀφιρωθεὶς εἰς τὴν τελείαν ἐκμάθησιν τῆς καθαρῶς ἰταλικῆς γλώσσης, ἐπεδόθη εἰς τὴν συγγραφὴν σειρᾶς τραγῳδιῶν δι' ὧν ἀπέκτησε φήμην καὶ πέραν τῶν ὁρίων τῆς πατρίδος του. Ἀπὸ τοῦ 1785 ἐγκατεστάθη ἐν Παρισίοις, μόλις δ' ἐσώθη κατὰ τὴν φοβερὰν ἐπαναστατικὴν ἡμέραν τῆς 10 Αὐγούστου 1792 καὶ κατέφυγεν εἰς Φλωρεντίαν, ὅπου ἐξηκολούθησε νὰ γράφῃ καὶ ἀπέθανε τῷ 1803, ἐνταφιασθεὶς εἰς τὸ Φλωρεντινὸν Πάνθεον τὸν ναὸν τοῦ Σταυροῦ (Santa Croce). Συνέγραψεν 21 τραγῳδίας διακρινομένας διὰ τὴν αὐστηρὰν ἀρχαϊκὴν σύνθεσιν καὶ διὰ τὸ ἔντονον ὕφος, κωμῳδίας τινὰς ἀσημάντους, λυρικὰ καὶ σατυρικὰ ποιήματα καὶ πεζὰ ἔργα, ἐν οἷς καὶ αὐτοβιογραφίαν του.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ **ΔΕ ΑΜΙΤΣΗ**. — Ἰταλὸς συγγραφεὺς γεννηθεὶς ἐν Ὀνελίᾳ τῷ 1846. Ἐσπούδασε ἐν Τουρίνῳ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τῆς Μοδένης, ἔγινεν ἀξιωματικὸς τοῦ πεζικοῦ καὶ μετέσχε τοῦ κατὰ τῆς Αὐστρίας πολέμου τοῦ 1866. Τὰ πρῶτα του «Στρατιωτικὰ διηγήματα» ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν ἐφημερίδα «Στρατιωτικὴν Ἰταλίαν» τῷ 1867, ἀπομακρυνθεὶς δὲ τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τοῦ 1871 ἐπεδόθη εἰς τὴν λογοτεχνίαν. Πλὴν τῶν στρατιωτικῶν διηγημάτων ἔγραψε σειρὰν ὁδοιπορικῶν ἐντυπώσεων ἐξ Ἱσπανίας, Ὁλλανδίας, Μαρόκον καὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἓν ἀναγνωστικὸν βιβλίον διὰ τὰ σχολεῖα τὴν «Καρδίαν», ἀπέθανε δὲ τῷ 1912. Ὁ δὲ Ἀμίτση διακρίνεται διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ ὕφους καὶ τὴν περιγραφικὴν δύναμιν, τὰ δὲ ἔργα του ὄχι μόνον ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν εἶναι δημοτικώτατα ἀλλὰ καὶ μετεφράσθησαν εἰς πάσας τὰς γλώσσας.

ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΣ.— Ἔνδοξος Γάλλος ᾀσματογράφος γεννηθεὶς τῷ 1780 ἐν Παρισίοις. Ἀνατραφεὶς ὑπὸ τοῦ πάππου του, πτωχοῦ ῥάπτου, ἔγινεν ὑπηρέτης ξενοδοχείου καὶ κατόπιν βοηθὸς βιβλιοδέτου. Ὑπὸ τούτου ἐκ συμπαθείας εἰσήχθη 14έτης εἰς τὸ πατριωτικὸν Ἰνστιτοῦτον. Ἀπὸ τῆς πενίας ἔσωσεν αὐτὸν ὁ γερουσιαστὴς Λουκιανὸς Βοναπάρτης, ὅστις γνωρίσας τὰ πρῶτα λυρικά του δοκίμια ἐξεχώρησεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἐτησίαν ἐπιχορήγησίν του ὡς μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου. Διωρισθεὶς κατόπιν εἰς δημοσίαν τινὰ θέσιν, εἰργάζετο μέχρι τοῦ 1821 καὶ συνέθετε ᾄσματα μεταξὺ τῶν ὁποίων «τὸν Βασιλέα τοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὑδετὼ» καταστὰν δημοτικώτατον. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν Βουρβόνων ἰδίως, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὕψιστον τῆς φήμης καὶ ἤσκησε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης. Λέγων μετὰ παρρησίας ὅ,τι ἐφρόνει, ὑπέστη καὶ καταδιώξεις καὶ φυλακίσεις, χωρὶς νὰ ὑποχωρήσῃ ποτέ· ἠρνήθη δὲ καὶ πᾶν ἀξίωμα, μὴ θελήσας νὰ γίνῃ οὐδὲ ἀκαδημαϊκός. Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ζῶν εἰς ἐξοχικὸν κτῆμα πλησίον τῶν Παρισίων, ἐγκατέστη ἐν τῇ πόλει ἀπὸ τοῦ 1852, ἐκεῖ δὲ καὶ ἀπέθανε τῷ 1857. Μεταξὺ τῶν ποιημάτων του ὑπάρχουσι καί τινα μαρτυροῦντα θερμὸν φιλελληνισμόν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΟΕΛ ΓΟΡΔΩΝ **ΒΥΡΩΝ**.—Μέγας Ἄγγλος ποιητὴς καὶ ἔξοχος φιλέλλην γεννηθεὶς ἐν Λονδίνῳ τῷ 1788. Ἡ μήτηρ του ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου της μετέβη τῷ 1790 μετὰ τοῦ υἱοῦ της εἰς Ἀβερδὴν τῆς Σκωτίας, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ 1798. Ἐκ τῆς ἀγρίας ἐκείνης φύσεως ἀπεκόμισεν ὁ ποιητὴς τὰς πρώτας ἐντυπώσεις, αἵτινες διαφαίνονται πολλαχοῦ ἐν τῇ ποιήσει του. Ἀποθανόντος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πάππου του, ἐκληρονόμησε τὸν τίτλον τοῦ λόρδου καὶ τὴν περιουσίαν τῆς οἰκογενείας καὶ κατέλαβε τὴν ἔπαυλιν αὐτῆς. Τῷ 1805 εἰσῆλθεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κανταβρυγίας, ὅπου ἐλαχίστην ἔδειξεν ἐπιμέλειαν, διήγαγε δὲ βίον ἄτακτον. Τὰ πρῶτα ποιήματά του «Ὧρας Σχολῆς» ἐδημοσίευσε τῷ 1808, ἀπαντῶν δὲ εἰς ἐπίκρισιν τοῦ ἔργου του ἐδημοσίευσεν εὐθὺς κατόπιν σάτυραν ἐπιγραφομένην «Ἄγγλοι βάρδοι καὶ Σκῶτοι δημοσιογράφοι». Τῷ 1809 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων, ἀλλὰ βαρυνθεὶς ταχέως τὸν ἀστικὸν βίον καὶ ὠθούμενος ὑπὸ ἐμφύτου τάσεως πρὸς τὰς περιπετείας καὶ τοὺς κινδύνους, ἐπεσκέφθη τὴν Ἱσπανίαν, τὴν Πορτογαλλίαν, τὴν Μάλταν καὶ τὴν Ἤπειρον, ὅπου ἐγνώρισε τὸν Ἀλῆ Πασᾶν· ἐκεῖθεν τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Σμύρνην καὶ ἄλλας πόλεις, πανταχοῦ διάγων ζωὴν πολυτάραχον καὶ σκανδαλώδη καὶ περιπίπτων ἀπὸ τοῦ πλούτου εἰς τὰς στερήσεις. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀγγλίαν ἐδημοσίευσε τὰ δύο πρῶτα ᾄσματα τοῦ «Τσάϊλδ Ἄρολδ» (1812), τῶν ὁποίων θριαμβευτικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία. Κατόπιν ἐδημοσίευσε τὸν «Γκιαούρ» καὶ ἄλλα ἐπίσης ἐκτιμηθέντα μεγάλως ἔργα. Ἀλλ' ἕνεκα νέων σκανδάλων τοῦ ἰδιωτικοῦ του βίου ἠναγκάσθη ὁ Βύρων ἐκ τοῦ θριάμβου μεταπεσὼν εἰς τὴν κοινὴν κατάκρισιν νὰ φύγῃ ἐξ Ἀγγλίας τῷ 1816. Περιηγηθεὶς τὴν Ἑλβετίαν καὶ Ἰταλίαν ἔγραψε τὰ δύο τελευταῖα ᾄσματα τοῦ «Τσάϊλδ Ἄρολδ», ἔζησε δὲ πλεῖστον χρόνον εἰς Γενεύην, Ῥώμην καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἰταλίας καὶ τέλος εἰς Βενετίαν. Ὁ βίος του πανταχοῦ ἐκυμαίνετο μεταξὺ δημιουργίας σκανδάλων καὶ παραγωγῆς ποιητικῶν ἀριστοτεχνημάτων, τῶν ὁποίων κορύφωμα εἶναι ὁ ἡμιτελὴς ἀπομείνας «Δὸν Ζουάν». Εἰς τοῦ Βύρωνος τὸν πολυκύμαντον βίον τέρμα ἔθεσεν ὁ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἑλληνικὸς ἀγών, τοῦ ὁποίου μετέσχε μετ' ἀκραιφνοῦς ἐνθουσιασμοῦ ὁ φιλέλλην ποιητής, μὴ φεισθεὶς μηδὲ κόπων, μηδὲ κινδύνων, μηδὲ δαπάνης, ἐθυσίασε καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν του ἀποθανὼν ἐν Μεσολογγίῳ τὴν 7/19 Ἀπριλίου 1824. Εἰς μνήμην αὐτοῦ ἐστήθη ἐν τῷ κήπῳ τῶν Ἡρώων τοῦ Μεσολογγίου μαρμάρινος ὁ ἀνδριὰς αὐτοῦ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΛΦΓΚΑΓΚ ΓΚΑΙΤΕ.— Ὁ μέγιστος καὶ ἐνδοξότατος τῶν Γερμανῶν ποιητῶν καὶ εἰς τῶν κορυφαίων τοῦ κόσμου. Ἐγεννήθη τῷ 1749 ἐν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Φραγκφούρτη. Ὁ πατήρ του ἦτο αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος, ἐπέδρασε δὲ μεγάλως ἐπὶ τῆς μορφώσεως τοῦ νέου Γκαῖτε ἡ ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας συναναστροφὴ μετὰ πολυμαθῶν καὶ ὑπερόχων ἀνδρῶν ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ. Τῷ 1765 μετέβη εἰς Λειψίαν πρὸς σπουδὴν τῆς Νομικῆς, εὐρύνας δ' ἐκεῖ τὰς μελέτας του καὶ εἰς τὰς καλὰς τέχνας, ἔγραψε τὰ πρῶτα δραματικὰ δοκίμια. Ἀσθενήσας τῷ 1768 ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἔργων σχετικῶν πρὸς τὴν χημείαν καὶ τὴν ἀλχημείαν. Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Στρασβοῦργον πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν νομικῶν σπουδῶν καὶ συνεδέθη μετὰ τοῦ ποιητοῦ Ἕρδερ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπίδρασις ἔτρεψε τὸ πνεῦμα τοῦ Γκαῖτε πρὸς τοὺς μεγάλους Ἄγγλους ποιητὰς καὶ τὸ δημῶδες Γερμανικὸν ᾆσμα. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του εἰργάσθη ὀλίγον ἐν δικαστηρίῳ καὶ εἶτα διέμεινεν ἐν Φραγκφούρτῃ. Τὰ πρῶτα του ποιήματα (1770) ἐξεδόθησαν ἀνωνύμως. Ἐντύπωσιν μεγάλην προὐξένησε τὸ μυθιστόρημά του «Βέρτερος» (1774) πλῆρες αἰσθηματικότητος καὶ πάθους καὶ τὰ πρῶτα δράματά του «Κλαβίγιος», «Στέλλα» κλπ. Τῷ 1775 κληθεὶς εἰς Βάϊμαρ ὑπὸ τοῦ δουκὸς Καρόλου Αὐγούστου ἔγινε μυστικοσύμβουλος (1779). Τῷ 1786 ἐταξίδευσεν εἰς Ἰταλίαν καὶ ἔγραψε δύο ἐκ τῶν ἀρίστων δραμάτων του, τὸν «Τάσσον» καὶ τὴν «Ἰφιγένειαν ἐν Ταύροις». Ἐπανελθὼν ἔγραψε τὰς «Ῥωμαϊκὰς Ἐλεγείας» σειρὰν ποιημάτων καὶ τὰ εὐτράπελα «Βενετικὰ ἐπιγράμματα». Ἀπὸ τοῦ 1794 συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ Σίλλερ καὶ ἔγραψε τὸν «Wilhelm Meister» καὶ τὸν «Ἕρμαν καὶ Δωροθέαν» καὶ σειρὰν μικρῶν διηγηματικῶν ποιημάτων, καὶ τέλος τὸ κορύφωμα τῶν ἔργων του τὸν «Φάουστ», τοῦ ὁποίου τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἐξεδόθη τῷ 1808, τὸ δὲ δεύτερον τῷ 1831. Πλὴν τῶν λογοτεχνικῶν ἔργων ὁ Γκαῖτε ἔγραψε καὶ πλείστας ἐπιστημονικὰς πραγματείας μαρτυρούσας τὴν πολυμάθειαν καὶ τὴν εὐρύτητα τῆς διανοίας αὐτοῦ. Ἀπέθανε δὲ τῷ 1832.

ΚΑΡΟΛΟΣ **ΓΟΛΔΟΝΗΣ**.— Ὁ κορυφαῖος τῶν Ἰταλῶν κωμικῶν γεννηθεὶς τῷ 1707 ἐν Βενετίᾳ. Ἐσπούδασε νομικὰ καὶ μετὰ πλάνητα βίον ἔγινε τῷ 1761 καθηγητὴς τῶν θυγατέρων τοῦ Λουδοβίκου ΙΘ' ἐν Παρισίοις, ὅπου καὶ ἀπέθανε τῷ 1793. Ἦτο γονιμώτατος καὶ συνέγραψεν 150 κατ' ἄλλους δὲ 200 κωμῳδίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται αἱ εἰς βενετικὴν διάλεκτον. Ἐν γένει εἰς τὰ ἔργα του ἐπανθεῖ ποιητικὴ χάρις καὶ ἀφέλεια καὶ ἀφθονοῦσιν αἱ κωμικαὶ σκηναί, αἱ ἐπιτυχεῖς πλοκαὶ καὶ οἱ εὐφυεῖς διάλογοι.

ΔΑΝΤΗΣ. — Ὁ μεγαλείτερος ποιητὴς τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ποιητῶν τοῦ κόσμου. Ἐγεννήθη ἐν Φλωρεντίᾳ ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῷ 1265. Ἔμεινεν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ὀρφανὸς πατρὸς καὶ ἀνετράφη ὑπὸ τῆς μητρός του Βέλλας. Ἐσπούδασεν εἶτα εἰς τὴν Βολωνίαν καὶ εἰς τὴν Πάδουαν. Ἐπὶ τῆς ψυχῆς του ἐπέδρασεν ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἁγνὴ καὶ ἰδεώδης ἀγάπη πρὸς τὴν Βεατρίκην Πορτινάρη, ἡ ὁποία ἀπέθανεν εἰκοσιτετραέτις τῷ 1290. Καταληφθεὶς ὑπὸ μεγάλης θλίψεως ὁ Δάντης ἐπεζήτησε παραμυθίαν εἰς τὴν μελέτην. Τῷ 1300 ἐξελέχθη μέλος τῆς κυβερνήσεως ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του, ἐξωρίσθη δὲ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου μερίδος. Ἔκτοτε ἔζη εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἰταλίας, ἰδίως εἰς τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ραβένναν, ὅπου καὶ συνέθεσε τὸ ἀθάνατον ποιητικὸν μεγαλούργημα τὴν «Θείαν Κωμῳδίαν», διῃρημένον εἰς τρία μέρη: τὴν Κόλασιν, τὸ Καθαρτήριον καὶ τὸν Παράδεισον. Ἀπέθανε δὲ τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1321. Ὁ Δάντης συνέγραψε καὶ πεζὰ ἔργα λατινιστὶ καὶ ἰταλιστὶ μαρτυροῦντα τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ. Παρεκτὸς δὲ τῆς «Θείας Κωμῳδίας» κατὰ διαφόρους περιόδους τῆς ζωῆς του συνέθεσε λυρικὰ ποιήματα, ποικίλλοντα κατὰ τὴν ἀξίαν.

ΜΙΧΑΗΛ **ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ.**— Διάσημος Ἱσπανὸς ποιητὴς δραματικὸς καὶ μυθιστοριογράφος γεννηθεὶς τῷ 1547 ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας. Ἐσπούδασεν ἐν Μαδρίτῃ. Τὰ πρῶτα ποιητικά του δοκίμια ἀπωλέσθησαν. Κατ' ἀρχὰς ὑπάλληλος τοῦ Πάπα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ἱσπανονεαπολιτικὸν στρατὸν καὶ διεκρίθη εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Ναυπάκτου (1517), ὅπου πληγωθεὶς ὑπὸ τριῶν σφαιρῶν ἀπώλεσε τὸν ἀριστερὸν βραχίονα. Κατόπιν ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ἐκστρατείας Ναυαρίνου καὶ Τύνιδος, παραιτηθεὶς δὲ τῷ 1575 καὶ ἐπανερχόμενος Ἱσπανίαν ἔπεσεν εἰς χείρας πειρατῶν καὶ ἐπωλήθη εἰς τὸν Βέην τῆς Τύνιδος, μόλις δὲ μετὰ πενταετῆ δουλείαν ἠλευθερώθη. Ἀλλὰ καὶ πάλιν μετέσχε τῆς εἰς Πορτογαλλίαν καὶ Ἀζόρας ἐκστρατείας, ὅπου ἔγραψε τὸ πρῶτον του μυθιστόρημα «Γαλάτειαν» τῷ 1583. Ἐπανελθὼν ἀφιερώθη εἰς τὴν λογοτεχνίαν καὶ ἔγραψε περὶ τὰ 30 δράματα, ἐξ ὧν μόνον 2 ἐσώθησαν, καὶ 8 κωμῳδίας. Λαβὼν μικρὰν θέσιν εἰς Σεβίλλην ἔγραψεν ἐκεῖ σειρὰν διηγημάτων ἠθογραφικῶν. Κατόπιν δὲ μετέβη εἰς Βαλλαδολίτην, ὅπου πενόμενος ἔγραψε τὸ ἀθάνατον μυθιστόρημά τον τὸν «Δὸν Κιχώτην», καὶ ἐδημοσίευσε ἐν Μαδρίτῃ (1605) τὸ πρῶτον μέρος καὶ μετὰ δεκαετίαν τὸ δεύτερον. Μετὰ ταῦτα ἔγραψε καὶ ἄλλα διηγήματα καὶ ἓν ἱπποτικὸν μυθιστόρημα. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του εὗρε προστασίαν τινὰ καὶ ἀπέθανεν ἐν Μαδρίτῃ τῷ 1616.

ΚΑΛΔΕΡΩΝ.— Ὁ μεγαλείτερος τῶν Ἱσπανῶν δραματικῶν ποιητῶν γεννηθεὶς τῷ 1600 ἐν Μαδρίτῃ. Ἐσπούδασε νομικὰ καὶ φιλοσοφίαν ἐν Σαλαμάγκᾳ, ὅπου ἔγραψε καὶ τὸ πρῶτον δρᾶμά του «Τὸ ἅρμα τοῦ οὐρανοῦ». Ἀπὸ τοῦ 1625 μέχρι τοῦ 1635 ὑπηρέτησεν ἐν τῷ στρατῷ, τῷ δὲ 1635 ὁ βασιλεὺς Φίλιππος Ε' ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν διεύθυνσιν τοῦ θεάτρου. Δοξασθεὶς εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Καταλανίας ἐπανῆλθε μετὰ τὴν εἰρήνην εἰς Μαδρίτην καὶ ἀπορρίψας πάσας τὰς βασιλικὰς εὐνοίας καὶ τιμὰς ἐγένετο διάκονος τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Τολέδου (1653) καὶ τῷ 1663 προεστὼς εἰς τὸν Βασιλικὸν ναὸν τῆς Μαδρίτης, ἀπέθανε δὲ τῷ 1681. Ὁ Καλδερὼν εἶναι ὁ κορυφαῖος τῶν ποιητῶν ὅσους ἐγέννησεν ὁ Καθολικισμός, μολονότι δὲ ἐπικρίνουσι πολλοὶ τὸ καθ' ὑπερβολὴν συμβολικὸν καὶ δογματικὸν καὶ μυστηριοπαθὲς τῶν ἔργων του, θαυμάζεται ὅμως ὑπὸ πάντων ὁ Καλδερὼν διὰ τὸ ὑψιπετὲς τῆς φαντασίας, τὸν φλέγοντα λόγον καὶ τὴν ζωηροτάτην ἀπεικόνισιν τοῦ ἱσπανικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἱσπανικῶν ἠθῶν. Ἔγραψεν 73 θρησκευτικὰ δράματα καὶ 108 ποικίλων ὑποθέσεων· ἐπίσης πολλὰ λυρικὰ ποιήματα καὶ ἐπύλλια.

ΙΒΑΝ **ΚΡΥΛΩΦ.**— Διάσημος Ρῶσος ποιητὴς ἰδίως μυθοποιὸς γεννηθεὶς ἐν Μόσχᾳ τῷ 1768. Διετέλεσεν εἰς διαφόρους δημοσίας θέσεις καὶ ἀπέθανε σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας τῷ 1844 ἐν Πετρουπόλει. Ἐκτὸς τῶν μύ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θων του, οἱ ὁποῖοι κατέστησαν δημοφιλέστατοι ἐν Ρωσίᾳ, συνέγραψε καὶ κωμωδίας καὶ τραγωδίας δι' ὧν προσείλκυσε τὴν εὔνοιαν τῆς Αἰκατερίνης Β'.

ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ.— Διάσημος Γάλλος ποιητής. Ἐγεννήθη ἐν Μασὸν τῷ 1790. Τὰ πρῶτα του λυρικὰ ποιήματα ἐδημοσιεύθησαν τῷ 1820 καὶ ἔτυχον λαμπρᾶς ὑποδοχῆς διὰ τὴν περιπάθειάν των καὶ τὴν ἐγκαίνισιν νέας σχολῆς,τῆς ἐπονομασθείσης «ρωμαντικῆς».Εἰσελθὼν εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον προήχθη εἰς ἐπιτετραμμένον ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἐξέδωκε νέους τόμους ποιημάτων τῷ 1823 καὶ 1828, μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν δ' ἐπιτυχίαν αὐτῶν ἔγινε τῷ 1829 ἀκαδημαϊκός. Τῷ 1832 ἐταξίδευσεν ἐπὶ ἰδίου πλοίου μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἐξέδωκε τῷ 1834 τετρατόμους ἐντυπώσεις του. Ἐν τῇ Βουλῇ διεκρίθη ὡς ῥήτωρ ἐξ ἀρχῆς, τῷ δὲ 1847 διὰ τῆς «Ἱστορίας τῶν Γιρονδίνων» ἐξεδήλωσε τὰ δημοκρατικά του φρονήματα. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 ἔγινεν ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ κατέστη ἐπί τινα χρόνον δημοτικώτατος. Ἀλλ' ἀποτόμως μετέπεσεν εἰς κοινὴν δυσμένειαν καὶ οὐδαμοῦ κατώρθωσε νὰ ἐκθέσῃ ὑποψηφιότητα ὡς βουλευτὴς κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1849, μετὰ κόπου δ' ἐπέτυχεν εἰς ἀναπληρωματικὴν ἐκλογὴν ἐν Ὀρλεάν. Ἐξέδωκε κατόπιν διάφορα ἱστορικὰ ἔργα πρὸς ἐπάρκειαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου ἄνευ πραγματικῆς ἀξίας καὶ ἐν σπουδῇ γραφέντα καὶ ἀπέθανε τῷ 1862 πένης.

ΙΩΚΩΒΟΣ ΛΕΟΠΑΡΔΗΣ.—Διάσημος Ἰταλὸς ποιητὴς γεννηθεὶς τῷ 1798 ἐν Ριμανάτι. Μετὰ ζήλου ἐπιδοθεὶς εἰς τὰς κλασσικὰς σπουδὰς ἠναγκάσθη εἶτα διὰ τὸ ἐπισφαλὲς τῆς ὑγείας του νὰ παραιτηθῇ σχεδὸν ἐντελῶς. Ἐν τούτοις ἐξέδωκε νεώτατος φιλολογικάς τινας διατριβάς. Γνωστὸν ὡς ποιητὴν κατέστησεν αὐτὸν ἡ πρὸς τὴν Ἰταλίαν ᾠδὴ (1818) καὶ εἶτα ἡ πρὸς τὸν Ἄγγελον Μάϊον διὰ τὴν εὕρεσιν ἔργων τινῶν τοῦ Κικέρωνος. Ἡ πρώτη σειρὰ ποιημάτων του ἐξεδόθη τῷ 1824 καὶ ἡ δευτέρα τῷ 1826, ἐδημοσίευσε δὲ καὶ μικρὰ πεζὰ ἔργα καὶ διαλόγους.Ὁ Λεοπάρδης θεωρεῖται ὡς ὁ κορυφαῖος τῶν ἀπαισιοδόξων ποιητῶν. Ἀπέθανεν τῷ 1827 ἐν Νεαπόλει.

ΛΑΦΟΝΤΑΙΝ. — Διάσημος Γάλλος μυθοποιὸς γεννηθεὶς ἐν Καμπανίᾳ τῷ 1621. Μελετήσας πολὺ τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς ἤντλησε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἐκείνων τὸ ὑλικὸν τῶν μύθων του, ἀλλ' ἐπεξειργάσθη τοῦτο μετ' ἀπαραμίλλου τέχνης καὶ ἀνυπερβλήτου χάριτος. Ἐγκατασταθεὶς ἐν Παρισίοις ἔτυχε γενικῆς εὐνοίας καὶ ἔγινεν ἀκαδημαϊκὸς τῷ 1684, ἀπέθανε δὲ τῷ 1695. Ἐκτὸς τῶν μύθων, ἔγραψε καὶ ἔμμετρα διηγήματα καὶ ἄλλα ποιήματα ὑπολειπόμενα κατὰ τὴν ἀξίαν.

ΜΙΧΑΗΛ ΛΕΡΜΟΝΤΩΦ.— Ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ποιητῶν τῆς Ρωσίας γεννηθεὶς τῷ 1814 καὶ ἐκπαιδευθεὶς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας καὶ ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῆς Πετρουπόλεως, ὅπου κατετάχθη ὡς ἀξιωματικὸς τῆς σωματοφυλακῆς. Γράψας ποίημα εἰς τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ Ποῦσκιν ἠναγκάσθη (1837) ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς Πετρουπόλεως καὶ ἐστάλη εἰς τὸν Καύκασον, ἐπιστρέψας δ'ἐξωρίσθη καὶ πάλιν (1840) ἕνεκα μονομαχίας καὶ μονομαχήσας ἐκ νέου ἐκεῖ ἐφονεύθη τῷ 1841 μόλις 27 ἐτῶν. Ὁ Λερμον-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῷ ἐνεπνεύσθη ἰδίως ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς φύσεως τοῦ Καυκάσου. Ἔγραψε πολλὰ ποιήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀριστούργημα θεωρεῖται ὁ «Δαίμων» καὶ μυθιστόρημα ἔξοχον τὸν «Ἥρωα τῶν χρόνων μας».

ΕΦΡΑΙΜ ΛΕΣΣΙΓΚ.— Διάσημος Γερμανὸς ποιητὴς θεωρούμενος ὡς ἀνακαινιστὴς τῆς γερμανικῆς λογοτεχνίας καὶ τοῦ ἐν γένει πνευματικοῦ βίου τῆς Γερμανίας. Ἐγεννήθη τῷ 1729 εἰς Κάμεντς τῆς Σιλεσίας. Ὁ πατήρ του ἦτο ἱερεὺς διαμαρτυρόμενος. Σπουδάσας ἐν Λειψίᾳ ἀπὸ τοῦ 1746 φιλοσοφίαν καὶ μαθηματικά, ἐπεδόθη καὶ εἰς τὴν ποίησιν καὶ φοιτητὴς ὢν ἀνεδίδασεν ἐπὶ σκηνῆς τὴν κωμῳδίαν «Ὁ νέος ἐπιστήμων», συνέθεσε δὲ καὶ ἀνακρεόντειά τινα ποιήματα. Ἵδρυσε βραδύτερον περιοδικὸν ἐν Βερολίνῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐπιστολαί» καὶ ἔγραψε μύθους, τὸ δρᾶμα «Αἰμιλίαν Γαλότη» καὶ ἔπειτα τὴν κωμῳδίαν «Μίνναν φὸν Βάρνχελμ», θαυμαζομένην ὑπὸ τοῦ Γκαῖτε. Τῷ 1766 ἐξέδωκε τὸν περιλάλητον «Λαοκόωντα» ἔργον καλολογικὸν πραγματευόμενον περὶ τῶν ὁρίων τῆς ζωγραφικῆς καὶ ποιήσεως. Τῷ δὲ 1779 ἔγραψε τὸ δρᾶμα «Νάθαν τὸν σοφόν» κήρυγμα πίστεως καὶ ἀνεξιθρησκείας, κατόπιν θρησκευτικῶν συζητήσεων καὶ ἐρίδων πρὸς τὸν ἱερέα Γκαῖτζε. Ἀπέθανε τῷ 1781 ἐν Βρουνσβίκῃ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΝΤΖΩΝΗΣ.— Διάσημος Ἰταλὸς ποιητὴς καὶ μυθιστοριογράφος γεννηθεὶς τῷ 1785 ἐν Μιλάνῳ. Ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἤρχισε νὰ γράφῃ στίχους, ἀλλὰ τὰ πρῶτα ἄξια λόγου ποιήματά του εἶναι τὰ θρησκευτικὰ (1810) μαρτυροῦντα τὸν ἐνδόμυχον καθολικισμὸν αὐτοῦ, αἱ δὲ τραγῳδίαι του, ἔχουσαι θέματα ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ μεσαίωνος καὶ ἰδίως ἡ πρὸς τὸν Ναπολέοντα ᾠδὴ «Ὁ Μαΐου» (1823) κατέστησαν τοῦ Μαντζώνη τὸ ὄνομα γνωστὸν καὶ πέραν τῶν Ἰταλικῶν ὁρίων. Ἀλλὰ τὸ ἀριστούργημά του εἶναι τὸ τρίτομον μυθιστόρημα «Οἱ Μελλόνυμφοι». Ἔζη διαρκῶς σχεδὸν εἰς τὸ Μιλάνον ἢ εἰς ἐξοχικὸν κτῆμά του πλησίον αὐτοῦ, ἔγινε γερουσιαστὴς τῷ 1860 καὶ ἀπέθανε τῷ 1875.

ΠΕΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΕΤΑΣΤΑΣΙΟΣ.—Ἰταλὸς ποιητὴς γεννηθεὶς ἐν Ρώμῃ τῷ 1698. Τὸ ἀληθὲς ὄνομά του ἦτο Trapassi, ἐξελληνίσθη δι' ὑπὸ τοῦ διασήμου νομομαθοῦς Γραβίνη, ὅστις καὶ ἐμεριμνησε περὶ τῆς ἀνατροφῆς του καὶ μετὰ θάνατον ἐκληροδότησεν εἰς τὸν Μεταστάσιον τὴν περιουσίαν του. Τῷ 1729 ἐκλήθη ὑπὸ Καρόλου ς΄ εἰς Βιέννην καὶ ὀνομάσθη ποιητὴς τῆς Αὐλῆς, ἔζησε δ' ἔκτοτε ἐκεῖ καὶ ἀπέθανε τῷ 1782. Ἔγραψε κυρίως κείμενα μελοδραμάτων καὶ πολλὰ λυρικὰ ποιήματα, τὰ ὁποῖα διακρίνει χάρις καὶ περιπάθεια.

ΜΟΛΙΕΡΟΣ.—Ὁ μεγαλείτερος τῶν Γάλλων κωμικῶν καὶ ἐν τῇ παγκοσμίῳ δραματογραφίᾳ ἐκ τῶν κορυφαίων. Ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῷ 1622. Ὁ πατήρ του ἦτο βασιλικὸς θεράπων. Ἐσπούδασε νομικὰ καὶ ἔγινε δικηγόρος (1645). Ἀλλ' εὐθὺς κατόπιν προσελκυσθεὶς ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ σταδίου, ἔγινεν ἠθοποιὸς καὶ ἐπὶ 12 ἔτη περιήρχετο τὰς ἐπαρχίας ὡς θιασάρχης παριστάνων καὶ ἰδικά του ἔργα (1646—1658). Ὁ Λουδοβίκος ΙΔ΄ ἐκτιμήσας αὐτόν, τὸν ἐκράτησεν ἐν Παρισίοις. Εἰς τὸ θέατρόν του ἐκεῖ ὁ Μολιέρος ἀπὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ 1659 μέχρι τοῦ 1673 παρέστησε πολλὰ ἔργα του. Κατὰ τὴν τετάρτην δὲ παράστασιν τοῦ «Κατὰ φαντασίαν ἀσθενοῦς» τὴν 17 Φεβρουαρίου 1673, ἐνῷ ἦτο ἐπὶ σκηνῆς, ἔπεσεν ἀπόπληκτος καὶ μετενεχθεὶς εἰς τὴν οἰκίαν του ἀπέθανεν. Ἀποθανὼν ὡς ἠθοποιός, χωρὶς νὰ συγχωρηθῇ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἐτάφη ἄνευ ἐκκλησιαστικῆς οὐδ' ἄλλης τινὸς πομπῆς. Ὁ Μολιέρος ἔπλασεν εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ τύπους τόσον ἐντελεῖς, ὥστε πολλοὶ τούτων ἀπομένουσι παροιμιώδεις καὶ ἀνὰ τὴν ὑφήλιον γνωστοί. Τοιοῦτοι εἶναι καὶ παρ' ἡμῖν οἱ τύποι τοῦ ὑποκριτοῦ «Ταρτούφου» καὶ τοῦ φιλαργύρου «Ἐξηνταβελόνη».

ΑΔΑ **ΝΕΓΡΗ**.— Σύγχρονος Ἰταλὶς ποιήτρια κατέχουσα ἐπιφανεστάτην θέσιν ἐν τῇ ἰταλικῇ λογοτεχνίᾳ. Ὀρφανὴ ἐν παιδικῇ ἡλικίᾳ πατρὸς ἐργάτου, ἀποθανόντος ἐν τῷ νοσοκομείῳ, ἀνετράφη ἐν πενίᾳ καὶ στερήσει ὑπὸ τῆς χήρας μητρός της, μισθωθείσης ἐργάτιδος εἰς βιομηχανικὸν κατάστημα ἐν Λόδι, ὅπως θρέψῃ τὴν ὀρφανὴν διὰ τοῦ ἄρτου τὸν ὁποῖον ἐκέρδιζεν ἐπὶ 15 ἔτη ἐξαντλοῦσα τὰς δυνάμεις της. Ἡ Ἄδα λαβοῦσα μόρφωσίν τινα ἔγινε διδασκάλισσα ἀγροτικοῦ σχολείου καὶ ἀπέδωσε τὴν πρὸς τὴν μητέρα ὀφειλήν, ἐργαζομένη αὐτὴ ὑπὲρ ἐκείνης. Ἐκεῖ ὅλως αὐθορμήτως ἀνέβλυσαν ἐκ τῆς πεπονημένης ψυχῆς της τὰ πρῶτα ποιήματα, τὰ ὁποῖα ἐτόλμησε νὰ στείλῃ πρὸς δημοσίευσιν εἰς ἐφημερίδα τοῦ Μιλάνου. Ἡ δημοσίευσίς των προὐκάλεσε κραυγὴν ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν δὲ τοῦ πρώτου τόμου τῶν ἔργων της ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ταπεινῆς διδασκαλικῆς θέσεως προήγαγεν αὐτὴν εἰς καθηγήτριαν τῆς Ἰταλικῆς λογοτεχνίας ἐν τῷ Διδασκαλείῳ θηλέων τοῦ Μιλάνου. Κατέστη βραδύτερον σύζυγος εὐπόρου βιομηχάνου καὶ ἐξακολουθεῖ γράφουσα.

ΒΙΚΤΩΡ **ΟΥΓΚΩ**.— Μέγας Γάλλος ποιητής, ὁ κορυφαῖος τῆς ῥωμαντικῆς σχολῆς, ἐγεννήθη ἐν Βεζανσὼν τῷ 1802. Ὁ πατήρ του ὑπῆρξε στρατηγὸς ἐπὶ Ναπολέοντος Α', προώριζε δὲ καὶ αὐτὸν διὰ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἀλλ' ἐνῷ ἐσπούδαζε μαθηματικὰ ὁ Οὐγκὼ ἐφανέρωσεν ἤδη ἔφηβος τὴν ποιητικήν του φύσιν. Τὰ πρῶτα του ποιήματα ἔγραψε τῷ 1816, τῷ δὲ 1819 ἡ Ἀκαδημία τῆς Τολώσης ἐβράβευσε δύο ᾠδάς του. Κατὰ τὰ ἔτη 1822—1824 ἐξέδωκε δύο τόμους ποιημάτων, τῷ 1827 τὸ πρῶτον δρᾶμα του ὁ «Κρόμβελ», τῷ 1828 τὰ «Ἀνατολικὰ» (ἐν οἷς καὶ τὰ πρὸς τὸν Κανάρην ποιήματα καὶ τὸ «Ἑλληνόπουλο») καὶ κατὰ σειρὰν τὴν μακροτάτην σειρὰν τῶν ἐμμέτρων καὶ πεζῶν ἔργων του. Τῷ 1841 ἔγινεν ἀκαδημαϊκός. Ἀναμιχθεὶς ἀνέκαθεν εἰς τὴν πολιτικήν, πολλὰ ἔτη τοῦ βίου του διῆλθεν ἐξόριστος εἰς Βέλγιον καὶ εἰς τὴν νῆσον Γκέρνσεϋ, ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ναπολέοντος Γ'. Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς δημοκρατίας ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς ἐθν. συνελεύσεως τοῦ 1871. Τῷ δὲ 1876 ἐξελέγη γερουσιαστής. Ἐξηκολούθησε γράφων μέχρι βαθυτάτου γήρατος ἐν πλήρει διανοητικῇ καὶ σωματικῇ θαλερότητι, ἔνδοξος καὶ τιμώμενος. Ἀπέθανε τῷ 1885 ἐν Παρισίοις καὶ ἐκηδεύθη μετὰ πρωτοφανοῦς πομπῆς ταφεὶς εἰς τὸ Πάνθεον. Ἐκ τῶν μυθιστορημάτων του «ἡ Παναγία τῶν Παρισίων καὶ ἰδίως «οἱ Ἄθλιοι» κατέστησαν παγκοσμίως δημοφιλῆ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΚΙΝΑΣ.— Ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων δραματικῶν ποιητῶν τῆς Γαλλίας γεννηθεὶς παρὰ τοὺς Παρισίους τῷ 1639. Ἀπορφανισθεὶς ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ ἐξεπαιδεύθη ἐν τῇ μοναστηριακῇ σχολῇ Port-Royal, ὅθεν ἤντλησε τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὰ κλασσικὰ γράμματα. Εἰκοσαετὴς προσείλκυσε τὴν εὔνοιαν τῆς Αὐλῆς δι' ᾠδῆς τινος εἰς τοὺς γάμους τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'. Συνδεθεὶς μετὰ τοῦ Μολιέρου καὶ τοῦ ποιητοῦ Βοαλὼ ἤρξατο ὑπὸ τὰς ὁδηγίας αὐτῶν τοῦ δραματικοῦ σταδίου διὰ τοῦ «Θεογένους καὶ Χαρικλείας» τὸ ὁποῖον ἐξηφάνισε κατόπιν. Τῷ 1664 ἀνεβίβασεν ἐπὶ σκηνῆς τὴν «Θηβαΐδα» καὶ τῷ 1665 τὸν «Ἀλέξανδρον». Ἀλλ' ἡ πρώτη του μεγάλη ἐπιτυχία ὑπῆρξεν ἡ «Ἀνδρομάχη» (1667). Μετὰ τὴν συγγραφὴν πολλῶν ἔργων, ἀποθαρρυνθεὶς τῷ 1677 ἕνεκα ἀντιδράσεων καὶ ῥαδιουργιῶν τῆς Αὐλῆς κατὰ τῆς «Φαίδρας» του, ἔπαυσεν ἐργαζόμενος ἐπὶ 12 ὅλα ἔτη. Ἔγραψε δὲ κατόπιν δύο τραγωδίας ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς.τὴν«Ἐσθὴρ»καὶ τὴν «Ἀθαλίαν», αἵτινες θεωροῦνται ὡς τὰ ἀριστουργήματα αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀποθαρρυνθεὶς ἐξ ἀδίκων κρίσεων περὶ τοῦ τελευταίου ἔργου του κατέλιπε τὴν ποίησιν καὶ ἀφιερώθη εἰς τὰ καθήκοντα ἱστοριογράφου τοῦ Βασιλέως. Ἡ αἰφνιδία δυσμένεια τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἐπεδείνωσε τὴν νόσον ὑπὸ τῆς ὁποίας κατετρύχετο καὶ ἀπέθανε τῷ 1699. Τὰ ἔργα τοῦ Ρακίνα διακρίνει ἰδίως χάρις καὶ κομψότης, ὁ δὲ φραστικὸς χαρακτὴρ αὐτῶν φθάνει εἰς τὴν ἐντέλειαν. Ὑπολείπεται τοῦ πρεσβυτέρου αὐτοῦ Κορνηλίου ὡς πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὴν πνοὴν τῆς μεγαλοψυχίας, ἀλλ' εἶναι ὑπέρτερος ἐκείνου ὡς πρὸς τὴν παθητικότητα καὶ τὴν εὐαισθησίαν.

ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΣΑΙΞΠΗΡ.— Ὁ μεγαλείτερος τῶν Ἄγγλων δραματικῶν καὶ ἐκ τῶν κορυφαίων τοῦ κόσμου. Ἐγεννήθη πιθανῶς τῷ 1565 ἐν Στράτφορ. Ὁ πατήρ του ἦτο χειροκτιοποιὸς καὶ γεωργός. Περὶ τῆς νεότητός του οὐδὲν ἀσφαλὲς ὑπάρχει. Μεταβὰς εἰς Λονδῖνον ηὐδοκίμησε μεγάλως ὡς ἠθοποιὸς συγγράφων τὰ ὑπὸ ἰδιωτικοῦ θιάσου παριστανόμενα ἔργα, ὥστε ἀπὸ τοῦ 1598 ἀρχίζει ν' ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν ὁ τίτλος τοῦ μεγάλου δραματικοῦ ποιητοῦ, ἐνῷ ἐξ ἴσου θαυμάζονται καὶ τὰ «Σονέττα» του κυκλοφοροῦντα εἰς χειρόγραφα. Τὰ δράματά του παριστάνοντο πολλάκις ἐνώπιον αὐτῆς τῆς Βασιλίσσης Ἐλισσάβετ καὶ τοῦ διαδόχου της, ὁ δὲ θίασός του τῷ 1603 ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τῶν «Βασιλικῶν ἠθοποιῶν». Ἀπέθανε τῷ 1616 καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Στράτφορδ. Τὰ ἔργα του ἀποτελοῦνται ἐκ 14 κωμωδιῶν, 10 ἱστορικῶν δραμάτων καὶ 12 τραγωδιῶν.

ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΣ.— Μέγας Γάλλος λογογράφος γεννηθεὶς τῷ 1768 ἐν Σαὶν-Μαλό. Γνωρισθεὶς ἐν Παρισίοις μετὰ τῶν τότε κορυφαίων συγγραφέων ἔγινεν ὀπαδὸς τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν. Ἐταξίδευσε τῷ 1790 εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἔζησε μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν Ἰνδῶν εἰς τὰ βάθη παρθένων δασῶν. Ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν εἰσῆλθεν εἰς τὸν μοναρχικὸν στρατὸν καὶ πληγωθεὶς βαρέως καὶ ἀσθενήσας μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἔδιδε μαθήματα τῆς Γαλλικῆς πρὸς πορισμὸν τοῦ ἄρτου. Πρῶτον ἔργον του πολιτικὸν ἐδημοσίευσεν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1797 «Περὶ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν συγχρόνων ἐπαναστάσεων». Ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν τῷ 1799 ἐξέδωκε «Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ» (1802) καὶ κατὰ σειρὰν τὰ ποιητικώτατα μυθιστορήματα «Ἀταλάν», «Ρεναῖον», «Να-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τσαίους». Ὁ Ναπολέων ἀπέστειλε τὸν Σατωβριάνδον πρεσβευτὴν εἰς Ρώμην. Παραιτηθεὶς (1804) ἐταξίδευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολὴν (1806) καὶ, μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του, εἰς Ἱσπανίαν καὶ Ἀφρικήν. Πορίσματα τῶν ταξιδίων του ἐκείνων ἐδημοσίευσε τὸ «Ὁδοιπορικὸν ἀπὸ Παρισίων εἰς Ἱερουσαλήμ», τοὺς «Μάρτυρας», θρησκευτικὸν ἔπος ἐν πεζῷ, καὶ ἐσχεδίασε τὰς «Τύχας τοῦ τελευταίου Ἀβενκεράγου» τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη τῷ 1826. Ἔγινεν ἀκαδημαϊκὸς τῷ 1811, περιπεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Ναπολέοντος (1811), διωρίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΗ' πρεσβευτὴς εἰς Στοκχόλμην. Κατόπιν δὲ διετέλεσε πρεσβευτὴς ἐν Βερολίνῳ, Λονδίνῳ, Βερώνῃ καὶ τὸ 1822 ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἀρθρογραφῶν ἐν τῇ περιφήμῳ τότε «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων» συνηγόρησεν ἐνθέρμως ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, γενόμενος εἰς τῶν ἀκραιφνεστάτων φιλελλήνων. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830 κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῶν Βουρβώνων ἠρνήθη νὰ ὁρκισθῇ εἰς τὸν Λουδοβίκον Φίλιππον. Ἀπέθανε τῷ 1848, τακτοποιῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὰ ἀπομνημονεύματά του, ἅτινα ἀπετέλεσαν 12 τόμους.

ΣΕΛΛΕΥ.—Ὁ παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Βύρωνος ὑψιπετέστατος τῶν Ἄγγλων ποιητῶν ἐγεννήθη ἐν τῇ κομητίᾳ Κόσσεξ τῷ 1792. Ἀπεβλήθη ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὀξφόρδης διὰ τὰς ἀθεϊστικάς του ἰδέας τὰς ὁποίας περιέχει καὶ τὸ πρῶτον του ἔργον «Βασίλισσα Μάβ» (1810). Τῷ 1816 ἔγραψε τὸν «Ἀλάστορα» ἤτοι τὸ πνεῦμα τῆς μοναξίας, μεγάλης δυνάμεως ποίημα. Μεταβὰς εἰς Ἰταλίαν συνήντησε τὸν Βύρωνα καὶ ἔγραψεν ἐν Ρώμῃ τὸν θαυμαστὸν «Προμηθέα» του, τὸ «Ἐπιψυχίδιον», τὸ λυρικὸν δρᾶμα του «Ἑλλὰς» ἀφιερωθὲν εἰς τὸν Ἀλέξ. Μαυροκορδάτον ὃν ἐγνώρισεν ἐκεῖ καὶ ἄλλα ἔργα. Ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν ναυαγήσας εἰς ἐκδρομὴν ἐπὶ λέμβου πρὸ τῆς Σπέτσας τῷ 1822 καὶ ὁ νεκρός του ἐκάη, διὰ λόγους ὑγείας ἕνεκα τῆς τότε ἐπιδημούσης πανώλους.

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ **ΣΙΛΛΕΡ**.— Μέγας Γερμανὸς ποιητὴς γεννηθεὶς εἰς Μάρβαχ τῆς Βυρτεμβέργης τῷ 1759. Ἀνατραφεὶς ὑπὸ ἱερέως, εἰσῆλθε κατόπιν εἰς στρατιωτικὴν σχολήν, ἀκολούθως ἐσπούδασε νομικὰ καὶ τέλος ἰατρικὴν καὶ κατετάχθη ὡς χειρουργὸς εἰς τὸν στρατόν, ἐνῷ συγχρόνως ἤρχισε νὰ γράφῃ στίχους καὶ δράματα. Τῷ 1782 μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν «Ληστῶν» του, ἐζήτησε νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπετράπη τοῦτο ἀπέδρασε. Μετὰ πολλὰς περιπετείας διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας ἐν Ἰένῃ (1789). Ἀπὸ δὲ τοῦ 1794 συνεδέθη δι' ἀδελφικῆς φιλίας μετὰ τοῦ Γκαῖτε καὶ τῷ 1797 ἐγκατεστάθη εἰς Βάϊμαρ ἐμπλησθεὶς ἀγαθῶν ὑπὸ τοῦ φιλομούσου δουκός. Ἀπέθανε δὲ τῷ 1805. Τὰ ἐξοχώτατα τῶν ἔργων του εἶναι τὰ δράματα «Δὸν Κάρολος», «Μαρία Στούαρτ», «Γουλιέλμος Τέλλος», «Τριλογία τοῦ Βαλλενστάϊν» καὶ πολλὰ λυρικὰ ποιήματα. Ἔγραψε δὲ καὶ ἐξαιρέτους ἱστορικὰς καὶ τεχνοκριτικὰς πραγματικάς.

ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΣ **ΤΑΣΣΟΣ**.—Ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ποιητῶν τῆς Ἰταλίας. Τὸ ὄνομά του ἔρχεται εἰς τὰ χείλη εὐθὺς μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ Δάντου καὶ μετὰ τῶν ὀνομάτων τοῦ Πετράρχου καὶ τοῦ Ἀριόστου. Ἐγεννήθη εἰς τὸ Σορρέντον τῷ 1544. Ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἐξεδηλώθη ἡ ποιητική του φύ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σις διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ Ριν ἄλδου, ἱπποτικοῦ ἔπους, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἀριόστου καὶ ἐτιμήθη ὑπὸ βασιλέων καὶ μεγιστάνων. Κατόπιν ἔγραψε βουκολικὸν δρᾶμα τὸν «Ἀμύνταν», καὶ μετ' αὐτὸ τὴν «Ἐλευθερωμένην Ἱερουσαλήμ», ἐποποιίαν ἐκτενεστάτην ἐξηγημένην ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν Σταυροφοριῶν. Εἶτα δὲ καὶ ἄλλα ἔργα δραματικά, ἐπικὰ καὶ λυρικά, διαλόγους, ἐπιστολὰς κλπ. Ἡ ζωὴ τοῦ Τάσσου ὑπῆρξε τρικυμιώδης καὶ πολλὰ ἔτη διῆλθε διωκόμενος καὶ ἐξόριστος, κλεισθεὶς καὶ εἰς φρενοκομεῖον. Ὅτε δὲ τέλος τῷ 1595 ἐκλήθη εἰς Ρώμην ὑπὸ τοῦ Πάπα Κλήμεντος Β' ἵνα λάβῃ τὸν στέφανον τοῦ ποιητοῦ, καταβληθεὶς ὑπὸ κατατρυχούσης αὐτὸν νόσου, ἀπέθανε πρὸ τῆς ὡρισμένης διὰ τὴν στέψιν ἡμέρας.

ΙΒΑΝ **ΤΟΥΡΓΕΝΙΕΦ**. — Ἐπιφανέστατος Ρῶσος συγγραφεὺς εὐγενοῦς καταγωγῆς γεννηθεὶς ἐν Ὀρὲλ τῷ 1818. Ἐσπούδασεν ἐν Πετρουπόλει, κατόπιν δ' ἐν Βερολίνῳ. Τὰ «Ἀπομνημονεύματα κυνηγοῦ» δημοσιευθέντα τῷ 1853, τὸν κατέστησαν διάσημον. Ἕνεκα δημοσιεύματός του περὶ τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ Γογόλ, ἐφυλακίσθη καὶ ἐξωρίσθη ἐπὶ δύο ἔτη. Κατόπιν ἔγραψε μακρὰ καὶ σύντομα διηγήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξέχουσι «Πατέρες καὶ Τέκνα» καὶ «Παρθένοι γαῖαι», διαγράφοντα τὸν χαρακτῆρα καὶ τοὺς πόθους τῆς νέας ρωσικῆς γενεᾶς. Φίλος τοῦ μεγάλου Τολστόη, πολλὰ ἔτη τοῦ βίου του διῆλθεν ἐν Παρισίοις συνδεθεὶς μετὰ τῶν κορυφαίων ποιητῶν καὶ λογογράφων τῆς Γαλλίας, ἐκεῖ δὲ καὶ ἀπέθανε τῷ 1883. Ὁ νεκρὸς αὐτοῦ μετενεχθεὶς ἐτάφη ἐν Πετρουπόλει.

ΦΕΝΕΛΩΝ. — Διάσημος Γάλλος ἱεράρχης γεννηθεὶς τῷ 1651. Μετὰ τὸ πέρας τῶν θρησκευτικῶν σπουδῶν του ἀνέλαβε τὴν ἀνατροφὴν τῶν εἰς τὸν καθολικισμὸν ἐπανερχομένων διαμαρτυρομένων νεανίδων, τῷ δὲ 1689 ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἡ ἀνατροφὴ τοῦ ἐγγόνου του Δουκὸς τῆς Βουργουνδίας. Τῷ 1693 ἔγινεν ἀκαδημαϊκός, τῷ δὲ 1694 ἀρχιεπίσκοπος. Τῷ 1699 «Αἱ τύχαι τοῦ Τηλεμάχου», χειρόγραφοι καὶ χρησιμεύουσαι διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ δουκός, ἐκλάπησαν ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου τοῦ Λαφονταίν καὶ ἐδημοσιεύθη μέρος αὐτῶν, ὅπερ προὐκάλεσε τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως. Ὁ Φενελὼν ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπήν του διῆλθε τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του ἐν ἀγαθοεργίαις καὶ ἀπέθανε τῷ 1715. Ὑπολειπόμενος τοῦ Βοσσουέτου κατὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, ὁ Φενελὼν ὑπερέχει κατὰ τὴν χάριν καὶ τὸ θέλγον τοῦ ὕφους. Τὸ ἄριστον ἔργον του «Αἱ τύχαι τοῦ Τηλεμάχου» εἶναι ἐποποιία ἐν πεζῷ λόγῳ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναζῶσιν αἱ ἀναμνήσεις τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως καὶ ἐγχειρίδιον ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς.

ΟΥΓΓΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ **ΦΟΣΚΟΛΩΣ**.— Ἐξιταλισθεὶς Ἕλλην ποιητὴς γεννηθεὶς ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1778. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του μετέβη εἰς Βενετίαν, ὅπου ἐπολιτογραφήθη. Πρῶτον ἔργον ἔγραψε τὴν τραγῳδίαν Θυέστης, τῷ 1796, δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ διακριθῇ διὰ τὰς φιλελευθέρους ἰδέας καὶ τὸ ἐκλεκτὸν ὕφος. Καταληφθείσης τῆς Βενετίας ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν ἀπῆλθεν εἰς Μιλᾶνον τῷ 1797, ἐκεῖθεν εἰς Βονωνίαν καὶ τέλος εἰς Φλωρεντίαν. Καταταχθεὶς εἰς τὴν «ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων φάλαγγα» ἐπολέμησε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γενναίως. Τῷ 1808 διετέλεσε καθηγητὴς εἰς τὸ ἐν Παυΐᾳ Πανεπιστήμιον ἐπὶ ἓν ἔτος. Μετὰ πολλὰς περιπετείας καὶ ἀγῶνας, ἐγκατασταθείσεις τῆς Αὐστριακῆς ἐξουσίας καὶ ἐν Λομβαρδίᾳ τῷ 1815, ὁ Φόσκολος κατέφυγεν εἰς Ἑλβετίαν, ἔπειτα δὲ εἰς Λονδῖνον, ὅπου περιέπεσεν εἰς ἔνδειαν· ἀπέθανε δὲ τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1827, τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Καποδίστριας τὸν ἐπεσκέφθη διερχόμενος ἐκ Λονδίνου. Τὸ 1871 τὰ ὀστᾶ τοῦ Φοσκόλου μετεκομίσθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σταυροῦ τῆς Φλωρεντίας.

ΕΡΡΙΚΟΣ **ΧΑΪΝΕ**.— Διασημότατος λυρικὸς ποιητὴς τῆς Γερμανίας καὶ ἀναμορφωτὴς τοῦ πεζοῦ λόγου ἐγεννήθη ἐξ Ἑβραίων ἐν Δεσσελδόρφ τῷ 1797 καὶ ἐβαπτίσθη μετὰ τὸ πέρας τῶν νομικῶν σπουδῶν του. Ἐγκατασταθεὶς εἰς Παρισίους τῷ 1831 δὲν ἔπαυσε πατάσσων ἐκεῖθεν καὶ σατυρίζων τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν τῆς πατρίδος του, ἐνῷ ἔγραφε συγχρόνως τὰ ἀνεφίκτου χάριτος ὀλιγόστοιχα ποιημάτιά του. Ἀπέθανε μετ' ὀδυνηρὰν νόσον τῷ 1856.

ΓΕΡΑΡΔΟΣ **ΧΑΟΥΠΤΜΑΝ**.— Ὁ ἐπιφανέστατος τῶν συγχρόνων δραματικῶν ποιητῶν τῆς Γερμανίας γεννηθεὶς τῷ 1862 ἐν Σιλεσίᾳ. Ἐσπούδασεν ἐν Ἰένῃ καὶ Βερολίνῳ καὶ ἔζησε χρόνον τινὰ ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ. Ἐκ τῶν δραμάτων του παγκοσμίως γνωστὰ εἶναι «Οἱ ὑφανταί», «Ὁ ἁμαξᾶς Χέντζελ» καὶ «Ἡ βουλιαγμένη καμπάνα». Ταξιδεύσας εἰς Ἑλλάδα πρό τινων ἐτῶν ἐδημοσίευσε τὰς ἐντυπώσεις του ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἑλληνικὴ Ἄνοιξις».

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΚΛΟΓΗ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΚ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΡΑΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΗΣ Δ΄ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ. Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1809. Συγγραφεὺς καὶ ποιητὴς πολύμορφος καὶ πολυγραφώτατος. Τὰ Ἅπαντά του ἀποτελούμενα ἐξ 20 τόμων περίπου περιέχουσι λυρικὰ ποιήματα, ἐπικὰ ποιήματα, διηγήματα, δράματα πρωτότυπα, μεταφράσεις ἀρχαίων καὶ ξένων δραμάτων, ἱστορικάς, ἀρχαιολογικὰς καὶ λογοτεχνικὰς πραγματείας κλπ. Διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπουργὸς καὶ πρέσβυς. Δράματα πρωτότυπα τοῦ Ραγκαβῆ εἶναι ***ἡ Παραμονὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, οἱ Τριάκοντα, Δούκας, Φροσύνη.*** Μεταξὺ δὲ τῶν μεταφρασθέντων ὁ ***Φάουστ*** τοῦ Γκαῖται, ὁ ***Γουλιέλμος Τέλλος*** τοῦ Σχίλλερ, ὁ ***Νάθαν*** τοῦ Λέσσιγκ. Μετέφρασε προσέτι τὴν ***Κόλασιν*** τοῦ Δάντου καὶ τὴν ***Ἐλευθερωθεῖσαν Ἱερουσαλὴμ*** τοῦ Τάσσου. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1892.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ. Ἐγεννήθη ἐν Μυτιλήνῃ τῷ 1834. Ἔγραψεν ἰδίως δράματα: ***Μαρίαν Δοξαπατρῆ, Κυψελλίδας, Μερόπην, Ἀντιόπην, Εὐφροσύνην, Φαύσταν*** καὶ ***Νικηφόρον Φωκᾶν.*** Ἄλλα ἔργα αὐτοῦ εἶναι ἡ κριτικὴ ἔκδοσις τοῦ Εὐριπίδου, ὁ «Ψευδαττικισμοῦ Ἔλεγχος» καὶ διδακτικά τινα βιβλία. Ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ διετέλεσεν ἔφορος τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης. Ἀπέθανεν ἐν Μυτιλήνῃ τῷ 1908.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ. Ἐγεννήθη ἐν Σίφνῳ τῷ 1850. Ποιητὴς ἐπικός, λυρικὸς καὶ δραματικός. Τὰ πρῶτά του ποιήματα εἶναι ἐπικά: ***Θησεύς, Μῆλον τῆς Ἔριδος, Ἀδὰμ καὶ Εὔα.*** Κατόπιν ἐπεδόθη εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν καὶ ἔγραψε ἱστορικά: τὴν ***Κόρην τῆς Λήμνου,*** τὸν ***Ρήγαν,*** τὸν ***Νικηφόρον Φωκᾶν,*** καὶ κοινωνικά: τὴν ***Ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀσώτου,*** τὴν ***Ἰόλην.*** Ἐκ τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου ἐμπνευσθεὶς ἔγραψε τελευταῖον τὸ δρᾶμα ***Πρὸς τὴν Δόξαν.*** Μετέφρασε τὸν ***Φάουστ*** τοῦ Γκαῖτε καὶ τὸ καλολογικὸν ἔργον τοῦ Λέσσιγκ ***Λαοκόωντα.*** Τὰ λυρικά του ποιήματα ἐξεδόθησαν εἰς ἕνα τόμον.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΡΟΣ Β'

Σκηνὴ δευτέρα.

(Οἰκία τοῦ Λάμπρου Λεβαδέως).

ΛΑΜΠΡΟΣ καὶ οἱ ΠΑΝΤΑΧΟΘΕΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ

Οὐδέποτε τὸν οἶκόν μου ὡς τώρα συνηγμένοι
τοσοῦτοι δὲν ἐτίμησαν οὐδὲ τοιοῦτοι ξένοι.
Ἡ στέγη μου σᾶς δέχεται ὑπερηφάνως, φίλοι.

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ἰδοὺ ἐσπεύσαμεν καθὼς μᾶς εἶχες ἐπιστείλει·
καὶ βλέπομεν μετὰ χαρᾶς συναδελφοὺς ἐντίμους,
ἀγνώστους, ἀλλὰ φίλους μας, καθὸ εἰς σὲ γνωρίμους.
Ἀλλὰ τί βλέπω; μὲ ἡμᾶς ὁ Πέτρος Καλλικέας!
Ἔσπευσας πράξεις προϊδὼν μεγάλας καὶ γενναίας,
οὐδὲ ἠθέλησας, υἱὲ τῆς Σπάρτης, νὰ προσμείνῃς
πρὶν ἔλθῃς νὰ συμπληρωθῇ ὁ δίσκος τῆς σελήνης.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ

Ἰδοὺ οἱ σύντροφοι ἐδῶ οἱ ἐκ Πελοποννήσου.
Εἶν' ὅλοι φίλοι μου καλοί· ἂς γίνουν κ' ἐδικοί σου.
Ὁ Φλῶρος μᾶς ἐκάλεσε κ' ἐσπεύσαμεν προθύμως.
Ἠξεύρομεν, φρονεῖ ὀρθῶς καὶ σκέπτεται φρονίμως,
καὶ τῆς πατρίδος του μακράν, τῆς ἀπὸ φῶτα χήρας
θὰ προσεκτήθη θησαυροὺς καὶ γνώσεων καὶ πείρας.
Βεβαίως ἀπὸ ἔνδοξα ἐπαναστρέφων μέρη,
δῶρον λαμπρὸν ἢ συμβουλὴν πολύτιμον μᾶς φέρει.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὅταν ὁ λύκος ἀπειλῇ τὴν μάνδραν του, ἀσμένως
τὸ ποίμνιον συνέρχεται τριγύρω τοῦ ποιμένος·
ὅταν τὸ πλοῖον φέρηται εἰς τὰς σφοδρὰς θυέλλας,
καὶ ὁ ὁρίζων πέριξ του εἶν' ἄγριος καὶ μέλας,
τοῦ κυβερνήτου τὴν φωνὴν ἐπιθυμοῦν οἱ ναῦται·
δὲν εἶν' αἱ περιστάσεις μου, ὦ φίλοι μου, τοιαῦται;
Ἐρχόμεθα ν' ἀκούσωμεν τί σκέπτεται, τί θέλει,
νὰ τὸν περιστοιχίσωμεν συμφέροντ' ἂν ἀγγέλῃ.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Τὸν Φλῶρον; τὸν ἐγνώρισα ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων·
τῆς πρώτης του ἀνατροφῆς τὴν ἐφορείαν εἶχον·
τὰ πρῶτα τὸν ἐδίδαξα στοιχεῖα τῶν γραμμάτων.
Τῆς ἐμβριθοῦς του κρίσεως, τῶν νέων αἰσθημάτων
εἶδα γενναίως εἰς αὐτὸν ἀναπτυχθὲν τὸ σπέρμα·
καὶ ἂν δὲν ἠκολούθησα μαζί του ὡς τὸ τέρμα,
ἤδη τὸν κρίνω ἐντελῶς ἐκ τῆς ἀφετηρίας.
Ἐὰν αἱ παραινέσεις του χυθοῦν ἐκ τῆς καρδίας,
δεχθῆτέ τας, πιστεύσατε, γενναῖαι θὲ νὰ εἶναι·
ἐὰν δὲ εἶναι γέννημα τῆς κεφαλῆς ἐκεῖναι,
δεχθῆτέ τας, φρονήσεως θὰ φέρωσι τὸν τύπον.

ΦΑΙΔΩΝ ΝΕΟΚΛΗΣ

Πολλὰ καὶ οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ μακρὰν μᾶς εἶπον·
ἐν ὑπολήψει καὶ τιμῇ πῶς ἔζ' εἰς Γερμανίαν,
εἰς ἀρετὴν πῶς ηὔξησε καὶ εἰς φιλοσοφίαν.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ (ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Χρονιάτην).

Αὐτὸς ποῦ τώρα ὁμιλεῖ εἰξεύρεις ποῖος εἶναι;

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ (παρουσιάζων τὸν Νεοκλῆν εἰς τὸν Καλλικέαν).

Εἶναι ὁ Φαίδων Νεοκλῆς, πατρίς του αἱ Ἀθῆναι·
ὡς ἐκ τῶν πρώτων φίλων μου τὸν συνιστῶ ὡς φίλον.

ΝΕΟΚΛΗΣ (δίδων τὴν χεῖρά του εἰς τὸν Καλλικέαν).

Πολῖται πλέον πόλεων δὲν εἴμεθ' ἀντιζήλων.
Ἴσα δεινὰ καὶ ἅλυσις αἰχμαλωσίας ἴση
τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν διήλλαξαν τὰ μίση.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ δυστυχία τοὺς δεσμοὺς συσφίγγει τῆς φιλίας.

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ (ἐξακολουθῶν πρὸς τὸν Καλλικέαν καὶ παρουσιάζων τὸν Δ. Χλωρόν, τὸν Φ. Ἱππότην καὶ ἄλλους),

Ἐκ τῆς Ἠπείρου φίλοι μας καὶ ἐκ τῆς Θεσσαλίας.

ΚΑΛΛΙΚΕΑΣ (πρὸς τοὺς Ἠπειρώτας).

Τῆς ὀρεινῆς Ἠπείρου σας τί γίνεται ὁ λέων ; [1]
Ἡμεῖς ἐπὶ τὰ ὄρη μας καὶ εἰς μυχοὺς σπηλαίων
ἀκόμη που σωζόμεθα, ἀκτήμονες ἐν γένει
τυράννους δὲν φοβούμεθα. Ὁ πλοῦτος ποῦ μᾶς μένει,
ἡ ἀνεξαρτησία μας κ' ἡ σφαῖρα ἡ πυρίνη,
σπανίως τῶν τυράννων μας τὴν ὄρεξιν ἐκίνει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΛΩΡΟΣ

Οἱ βράχοι κ' ἡ ἀνδρεία σας εἶν' ἐδικός σας θώραξ,
ἀλλὰ ἡμεῖς, τὰ σπλάγχνα μας κατασπαράττει κόραξ.
Ἡ ἅρπυια ἥτις ῥοφᾷ τὸν ἄθλιόν μας τόπον,
αἵματα θέλει νὰ τραφῇ καὶ πτώματα ἀνθρώπων,
θέλει χρυσὸν νὰ κυλισθῇ καὶ δάκρυα νὰ πίῃ.
Ὁ στεναγμὸς εἰς ὅλων μας τὰ στήθη ἀναβρύει,
πλὴν περιστέλλεται ἐντὸς τοῦ ἕρκους τῶν ὀδόντων·
δίδουν πολλοὶ τὴν κεφαλὴν τιμὴν τῶν στεναγμῶν των.
Ὁ πλοῦτος εἶναι κίνδυνος, εἶν' ἔγκλημα ἡ φήμη,
καὶ σκόλοψ ἡ ἐπιρροὴ καὶ τόλμ' ἡ ἐπιστήμη,
καὶ εἰς πολλοὺς τὰ βάσανα, ἡ ἄτιμος ἀγχόνη
τὴν κτῆσιν προτερήματος ἢ ἀρετῆς πληρώνει.
Ὁ ἐνδεὴς τὸν ἄρτον κλῶν τροφῆς ἐπιουσίου
τὸν ἀφαιρεῖ τοῦ στόματος τοῦ κλαίοντος παιδίου,
καὶ τοῦ τυράννου δι' αὐτοῦ τὴν ἀπληστίαν τρέφει.
Δακρύοντας πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμούς του στρέφει·
δὲν προσκαλεῖ τὸν κεραυνὸν ὁποῦ κωφὸν ἠξεύρει,
ἀλλ' εἰς τὸν θάνατον ζητεῖ διεκφυγὴν νὰ εὕρῃ.
Τὸ αἷμα καταπόρφυρον τὴν λίμνην ἡμῶν βάφει·
τοὺς λόφους μας λευκαίνουσιν ὡς ποίμνια οἱ τάφοι·

1) Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς τῶν Ἰωαννίνων.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ πλούτου μας ὁ ἄπληστος σατράπης ἐκορέσθη,
ἀλλὰ ἡ αἱμοβόρος του μανία δὲν ἐσβέσθη·
εἰς τὴν ὀσμὴν τοῦ αἵματος σκιρτᾷ, καθὼς ὁ λέων·
ὁ νοῦς του ἐφευρετικὸς εἰς εἴδη ποινῶν νέων,
ἐξήντλησε τὰς τρομερὰς βασάνους τοῦ ταρτάρου,
καὶ ἔνδον τῆς καρδίας του ἐξεῦρε τῆς βαρβάρου
ἀγριωτέρας παρ' αὐτὰς καὶ ἀνοσιωτέρας·
τοὺς μέν, δημίους καθιστᾷ τῶν τέκνων του, τὸ τέρας,
τοὺς ἄλλους ῥίπτ' εἰς κάμινον κ' εἰς πίσσαν τοὺς ἐμβάπτει,
δι' ἄλλους σκάπτει εἰς τὴν γῆν καὶ ζωντανοὺς τοὺς θάπτει,
καὶ βλέπων ὀδυρόμενον τὸ θῦμά του καὶ τρέμον,
καγχάζει ὁ χαιρέκακος καὶ θηριώδης δαίμων.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Μὴ εἶν' εὐδαιμονέστερα τὰ ἐδικά μας μέρη ;
Ποῖα καὶ πόσα ὁ λαὸς κ' ἐκεῖ δὲν ὑποφέρει !
Αἱ πόλεις μας ἐκάησαν, ἡ γῆ μας ἐξηράνθη,
οἱ λόφοι μας παράγουσι τριβόλους, ὄχι ἄνθη·
φυγόντες παρῃτήσαμεν εἰς ἕρπετὰ καὶ λύκους
τοὺς κήπους, τὰς ἐπαύλεις μας, τοὺς πατρικούς μας οἴκους·
ὁ γεωργὸς τὸν αὔλακα μὲ δάκρυα ποτίζει,
καὶ καίει τοὺς ἀστάχυς του ἀντὶ νὰ τοὺς θερίζῃ,
διότ' εἰς τοὺς τυράννους του τοὺς χρεωστεῖ, διότι
εἰς τὴν πτωχὴν καλύβην του τὸ τέκνον του λιμώττει·
καὶ ὁ μὲ τοὺς ἱδρῶτάς του τὸν ἄρτον του κερδίζων,
σταυρώνει τοὺς βραχίονας τὸν ἄρτον ἀνενίζων.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΑΡΑΒΟΣ

Δὲν εἶναι ταῦτα χαρακτὴρ οὐδ' ἀρετὴ γενναίων.
Δὲν γίνετ' εὐτυχέστερος ὁ ἀπρακτῶν καὶ κλαίων.
Πρέπει ὁμοῦ μὲ τὰ δεινὰ καὶ ἡ ψυχὴ ν' αὐξάνῃ.
Ἡ τύχη κεῖται ὑψηλά· ὅστις ὑψοῦται, φθάνει·
ἀγώνων καὶ προσπαθειῶν εἶναι υἱὸς ὁ πλοῦτος.

ΕΥΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ (πρὸς τὸν Χρονιάτην).

Ὑπερηφάνως ὁμιλεῖ ὁ νησιώτης οὗτος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΧΡΟΝΙΑΤΗΣ

Ὑπερηφάνως ὁμιλεῖ, ἀλλ' ὁμιλεῖ δικαίως.
Τὴν τυραννίαν ἔφυγεν ὁ κρατερὸς Ὑδραῖος,
τὴν ἀνεξαρτησίαν του νὰ διασώσῃ θέλων,
κ' ἐρρίφθη ὡς ναυάγιον γυμνὸς ἐπὶ σκοπέλων.
Ἐκεῖθεν πέριξ του σκοπῶν τὸ κῦμα τῆς θαλάσσης,
ᾐσθάνθη θάρρος νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς ὑγρὰς ἐκτάσεις,
κ' εἰς τὸν ἀφρὸν σωζόμενος ποῦ ἐλευθέρως πλέει,
τῆς τρικυμίας τὴν πνοὴν μὲ τέρψεις ἀναπνέει,
ἀγάλλεται τὸν ἀχανῆ ὠκεανὸν νὰ βλέπῃ,
καὶ τοὺς καρποὺς τῆς τόλμης του εἰς ξένας ἀκτὰς δρέπει.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

Ὦ τέκνα μου! Ὁ Κύριος ἐπέτρεψεν ἐπίσης
παντοῦ νὰ συμμεθέξωμεν δοκιμασίας ἴσης,
τὰ κρίματά μας τιμωρῶν, κολάζων τὸν λαόν του·
καὶ ἀφ' ἡμῶν ἀπέστρεψε τὸ θεῖον πρόσωπόν του,
ὡς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἀφῆκεν εἰς τὸν Νεῖλον,
τυράννου ὑποπόδιον καὶ δοῦλον ἀλλοφύλων.
Παντοῦ μετ' ἀγριότητος ὑβρίζεται μεγίστης
ὁ ἐθνισμός μας, ἡ τιμὴ καὶ ἡ σεπτή μας πίστις·
κατεσιγάσθη πανταχοῦ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου,
ἡ φλὸξ ἐγγίζει νὰ σβεσθῇ τοῦ θυσιαστηρίου,
καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐγένετο δακρύων κολυμβήθρα.
Ψυχὴν γενναίαν, τέκνα μου Εἰς τὰ πικρά της ῥεῖθρα
ἂν ὅλοι ἐβαπτίσθητε, θαρρεῖτε, καρτερεῖτε.
Ποῖος γνωρίζ' εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ γόνατα τί κεῖται;
Ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς ἐγκαρτερῶν λατρεύει
τὴν χεῖρα τοῦ ἐκδικητοῦ Θεοῦ ποῦ τὸν παιδεύει·
ἕως παρέλθῃ τοῦ θυμοῦ ἡ καταιγὶς προσμένει,
καὶ μὲ ψυχὴν πιστεύουσαν τοὺς πόνους ὑπομένει.
Τὰς ῥίζας ἡ ὑπομονὴ πικρὰς εἰς τὴν γῆν ἔχει,
ἀλλ' ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν γλυκεῖς καρποὺς παρέχει..

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΥΨΕΛΙΔΑΙ

ΤΡΑΓΩΙΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

Πρᾶξις πρώτη—Σκηνὴ πρώτη.

Οἰκία Περιάνδρου. ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ, ΚΥΨΕΛΟΣ καὶ ΛΥΚΟΦΡΩΝ.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ (εἰσερχόμενος εἰς τὴν σκηνὴν μετὰ τῶν τέκνων του. Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους του).

Θυσίαν εἰς τὸν Δία τὸν Ἐφέστιον.

(Πρὸς τοὺς υἱούς του).

Μετὰ μακράν σας στέρησιν ἡ πατρικὴ
σᾶς βλέπει πάλιν στέγη, κ' ἡ ἀγκάλη μου
σᾶς περιπτύσσει, τέκνα μου, μετὰ χαρᾶς.
Μοῖρα κακὴ πρὸ χρόνων ἐκ τῶν κόλπων μου
σᾶς ἥρπασε, καὶ ἔζων βίον ἄτεκνον·
ἀλλὰ ὁ ἀγαθός μου δαίμων σήμερον,
ὁ δαίμων τῆς πατρίδος τῆς ποθούσης σας
σᾶς ἐπανάγει οἴκαδε, νεοθαλῆ
φυτά, μὲ τὴν σκιάν σας τὴν ἀμφιλαφῆ
τὴν γῆν ἐκείνης νὰ σκιάσητε, κ' ἐμοῦ
τοῦ ἀπωρφανισμένου νὰ θερμάνητε
τὴν γηραιὰν καρδίαν, νὰ φαιδρύνητε
τὸν βίον τὸν μονήρη, καὶ τὴν σήμερον
σᾶς περιπτύσσω τέλος εἰς τοὺς κόλπους μου,
πολύτιμοί μοι κορυφαί, παμπόθητοι
υἱοί μου! Τύχης τὰ ἀνθρώπινα τυφλῆς
δὲν εἶναι ἔργον. Οἱ θεοὶ διέπουσι
τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου. Ἤλπισά ποτε
τὰ φέροντα χιτῶνα πρὶν μειράκια
νὰ ἐπανίδω νέους, ἐπιδέξια

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

φοροῦντας τὴν χλαμύδα τὴν ἐφηβικήν,
τὴν κόμην πρὸ πολλοῦ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα
προσενεγκόντας ἤδη, καὶ τὸ πρόσωπον
μ' ἁβρῶν γενείων στέφος καλλιπάρειον
ὡραϊσμένους; Κύψελε, Λυκόφρον! Πλὴν
σεῖς σιωπᾶτε κατηφεῖς. Κατήφειαν
σᾶς φέρει ἡ χαρά μου;

ΚΥΨΕΛΟΣ Ὄχι, πάτερ μου.
Εἰς ὅσα εἶπες τίποτε ν' ἀποκριθῶ
δὲν ἔχω· διὰ τοῦτο σιωπῶ. Ἀλλὰ
ποσῶς δὲν εἶμαι κατηφής· αἰσθάνομαι
χαρὰν ἐξ ἐναντίας ὅτι οἱ θεοὶ
μ' ἐχάρισαν πατέρα σὲ τὸν πλούσιον
καὶ μέγαν τῆς Κορίνθου τύραννον.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ (Καθ' ἑαυτὸν) Ὦ Ζεῦ!
—Καὶ σύ, υἱέ μου δευτερότοκε, ἀλλὰ
ἠγαπημέν' ἐξ ἴσου μὲ τὸν Κύψελον,
καὶ σὺ Λυκόφρον; σιωπᾷς;

(Ὁ Λυκόφρων μένει σύννους καὶ σιωπηλός. Μετὰ μικρὰν παῦσιν).

Τὸ πρόσωπον,
τοὺς ὀφθαλμούς σου κἄν, Λυκόφρον, πρὸς ἐμὲ
ποσῶς δὲν στρέφεις; Πλὴν εἰς μάτην, τέκνον μου,
υἱέ μου, ὦ Λυκόφρον!

ΛΥΚΟΦΡΩΝ (ῥιπτόμενος αἴφνης εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Περιάνδρου).
Πάτερ, πάτερ μου!

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Εἰπέ, εἰπέ μοι, λάλησον.

ΛΥΚΟΦΡΩΝ Ὦ διατί,
μ' ἄνθη ἐνῷ καὶ μὲ στεφάνους ἔστρωσε
τὸν δρόμον μου ἡ εὐτυχία, τρέμω μὴ
πατήσω εἰς ἀκάνθας; Χρόνον ἔζησα
μακρὸν νομίζων ὅτι εἶμαι ὀρφανός,
καὶ βλέπων τοὺς ὁμήλικας νὰ ἔχωσι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πατέρα καὶ μητέρα, τοὺς ἐφθόνουν, καὶ
τὴν τύχην ἐπεθύμουν τὴν βασιλικὴν
ν' ἀλλάξω μὲ τὴν τύχην των τὴν πένησσαν.
Ἐξαίφνης—ποία μου χαρά!—μανθάνομεν
πῶς ἔχομεν πατέρα, ὅστις μᾶς καλεῖ.
Ἐκ τῆς χαρᾶς μεθύων ἔξω τῶν τειχῶν
τῆς Ἐπιδαύρου τρέχω μὲ τὸν ἀδελφόν,
καὶ σπεύδω πρὸς τὴν Κόρινθον. Μυριαχῶς
τὴν ὄψιν τοῦ πατρὸς ἡ φαντασία μου
ἀνέπλαττε, καὶ πτέρυγας γοργὰς πτηνοῦ
μὴ ἔχων ἠδημόνουν. Τὸν τρισπόθητον
πατέρα τέλος βλέπω, καὶ—ὦ πάτερ μου,
ἀνοησία παιδική! Συγχώρησον.
Ἡ μέθη τῆς χαρᾶς με παραζάλισε.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Λυκόφρον, λυπηρός τις βλέπω, στοχασμὸς
τὸ πνεῦμά σου ταράττει. Τὴν καρδίαν σου
εἰς τὸν πατέρα ἄνοιξον. Τὰ τέκνα μου
ποθῶ νὰ βλέπω χαίροντα τὴν σήμερον,
καθὼς ἐγώ. Εἰπέ, τί ἔχεις;

ΛΥΚΟΦΡΩΝ Τίποτε.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Λυκόφρον!

ΛΥΚΟΦΡΩΝ Πάτερ, σύγγνωθι τῆς δυστυχοῦς
καρδίας τοῦ υἱοῦ σου τ' ἀνεξήγητα
αἰσθήματ'. Ἂν ἀντὶ νὰ πάλλῃ ἐκ χαρᾶς
ἀδημονεῖ καὶ θλίβεται ὡς εἰς εἱρκτὴν
κλεισθεῖσα τὰ λαμπρὰ αὐτὰ ἀνάκτορα,
καὶ τὸν ἀέρα πάλιν καὶ τὸν οὐρανὸν
ζητεῖ τῆς Ἐπιδαύρου, πάτερ, σύγγνωθι.
Αὐτὴ ἀκόμη νεαρὰ καὶ ἄπειρος,
κ' ἡ χαρὰ βάρος μέγα καὶ ἀσύνηθες.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Τῇ ἀληθείᾳ, τέκνον μου, δὲν ἐννοῶ
τοὺς μεμψιμοίρους λόγους σου. Ἀλλὰ καιρὸς
ν' ἀναπαυθῆτε. Ἤλθετε μακρὰν ὁδόν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

(Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους του).

Εἰς τὸ λουτρὸν τοὺς ἡγεμόνας. Εἰς λαμπρὸν
συμπόσιον προσμένει ὅλ' ἡ Κόρινθος
νὰ ἴδῃ τοὺς υἱούς μου ἔπειτ'. Ἄγετε.
Καὶ σύ, Λυκόφρον φίλτατέ μου, πάραυτα
θὰ ἴδῃς, ἂν τοῦ Περιάνδρου ἡ αὐλὴ
εἱρκτή, ὡς λέγεις, εἶναι ἢ Μουσῶν ναός,
τῶν θρόνων τῆς Ἑλλάδος ἐγκαλλώπισμα
καὶ πρυτανεῖον τῶν σοφῶν της. Ἄγετε.

(Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Περιάνδρου ἐξάγουσι τὸν Κύψελον καὶ Λυκόφρονα)

Δ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΜΕΡΟΠΗ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

Πρᾶξις τρίτη — Σκηνὴ τρίτη.

ΑΙΠΥΤΟΣ, ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ, ΜΕΡΟΠΗ καὶ ΕΥΡΥΜΕΔΗ

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ Χαῖρε, ἄνασσα.

ΜΕΡΟΠΗ Χαῖρε καὶ σύ, ὦ βασιλεῦ, καθὼς ἐγώ.

ΑΙΠΥΤΟΣ (ἄνευ τῆς ἱκετηρίας δραμὼν πρὸς τὴν Μερόπην.)
Ὦ τῆς Μεσσήνης ἡ κλεινὴ βασίλισσα
καὶ ἄνασσα Μερόπη—,

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ (πρὸς ἑαυτόν). Ποῖον τόλμημα!

ΑΙΠΥΤΟΣ Ὦ μῆτερ παμφιλτάτη τοῦ Αἰπύτου σύ!

ΜΕΡΟΠΗ Θεοί, τί βλέπω:

(Πρὸς τὴν Εὐρυμέδην, ἀλλὰ χωρὶς νὰ στραφῇ πρὸς αὐτὴν ὡς προσηλωμένη πρὸς τὸν Αἴπυτον, ἀποτεινομένη δὲ πρὸς αὐτὴν μόνον διὰ τῆς ἑτέρας χειρός).
Εὐρυμέδη!

ΑΙΠΥΤΟΣ Πότνια,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὦ μῆτερ τοῦ Αἰπύτου, εἰς τοὺς πόδας σου
γονυκλινὴς προσπίπτων ἄφες ν'ἀσπασθῶ
καὶ μὲ θερμὰ νὰ καταβρεξω δάκρυα
τὴν σεβασμίαν ταύτην δεξιάν.
(πράττει ὅ,τι λέγει).

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ (καθ' ἑαυτόν). Ἰδὲ
ὁ μιαρὸς τί δόλον ἐπενόησε!

ΜΕΡΟΠΗ (ἔχουσα ἤδη καὶ μέχρι τέλους τῆς σκηνῆς ταύτης ἀναποσπάστως προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς της εἰς τὸν Αἴπυτον).
Τίς εἶσαι, νέε σύ, ὁ τὴν καρδίαν μου
ταράττων μέχρι τῶν ἐσχάτων της μυχῶν,
καὶ διὰ τῆς μορφῆς σου τῆς ἀπατηλῆς
τὰς φρένας καὶ τὴν ὅρασιν τῆς δυστυχοῦς
μητρὸς ἀποπλανῶν; Δὲν ἀποκρίνεσαι;
Τίς εἶσαι. σ' ἐρωτῶ, πῶς ὀνομάζεσαι;

ΑΙΠΥΤΟΣ Ἐξ Αἰτωλίας εἶμαι ξένος νέηλυς,
καὶ Τηλεφόντης λέγομαι.

ΜΕΡΟΠΗ Ποία φωνή!
τί πόνος, ποία συμπαθητικὴ μορφή!
(Πρὸς τὴν Εὐρυμέδην, ἀλλ' ὅπως καὶ ἀνωτέρω).
Τὸν ἤκουσας, τὸν βλέπεις, Εὐρυμέδη μου;
Ἰδέ, οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του
εἰς σὲ δὲν ἐνθυμίζουν τὸν Κρεσφόντην;
τὸ βλέμμα του πρὸ πάντων—!;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ Ποία πλάνη φεῦ!

ΜΕΡΟΠΗ Ναί, ποία πλάνη! ποῖον ὄνειρον ψευδές,
ἀπατηλόν, ὦ Εὐρυμέδη, πλὴν τερπνόν!
—Ἔχεις μητέρα, ξένε;

ΑΙΠΥΤΟΣ Ἔχω, ἄνασσα.

ΜΕΡΟΠΗ Καὶ ζῇ ἀκόμ' ἡ μήτηρ σου;

ΑΙΠΥΤΟΣ Ζῇ, ἄνασσα·

ΜΕΡΟΠΗ Εἰπέ μοι, ξένε, σ' ἀγαπᾷ, τὴν ἀγαπᾷς;

ΑΙΠΥΤΟΣ Ναί, μ' ἀγαπᾷ, τὸ βλέπω, τὸ αἰσθάνομαι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κ' ἐγὼ — Ὦ ! ἂν ἐγώ, θεοί, τὴν ἀγαπῶ ;!
Διὰ τοὺς ὀφθαλμούς μου προσφιλέστερον
ὂν τῆς μητρός μου ταύτης καὶ γλυκύτερον
ὁ ἥλιος ἀκόμη δὲν ἐφώτισεν
ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἄνασσα. Ἡ θέα της
τόσον γλυκεῖα μ' εἶναι, τόσον προσφιλής,
ὥστε πρὸς πάντα ἐὰν ἔμελλον τυφλὸς
νὰ γίνω, ἵνα βλέπω τὴν μητέρα μου,
τυφλὸς νὰ εἶμαι ἐδεχόμην πάντοτε
καὶ πρὸς τὸν κόσμον ὅλον τὸν ἐπίλοιπον,
καὶ ὀφθαλμοὺς νὰ ἔχω μόνον διὰ τὴν
μητέρα μου !

ΜΕΡΟΠΗ Εὐδαῖμον μῆτερ !

ΕΥΡΥΜΕΔΗ Ὦ θεοί !

ΜΕΡΟΠΗ Κ' ἐγὼ — μὲ βλέπεις, ξένε ; — εἶχα καὶ ἐγὼ
υἱόν, ὁποῖος σύ, τῆς ἡλικίας σου,
ἀλλ' ὀρφανὸν καὶ μόνον — ξένε, μ' ἐννοεῖς ;
ναί, ὀρφανὸν καὶ μόνον, ξένον, ἔρημον ;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ Ὦ ἄνασσα Μερόπη !

ΜΕΡΟΠΗ Εἶχον, ναί, κ' ἐγὼ
υἱόν. Ἀλλ' εἶσ' ἀκόμη νέος, ξένε, σύ,
οὐδ' ἔμαθες ἀκόμη τί σημαίνουσιν
αἱ λέξεις αὗται. Ὄχι, σὺ οὐδέποτε,
οὐδέποτε οἱ ἄνδρες σεῖς θὰ μάθητε
οὐδὲ θὰ αἰσθανθῆτε ποίαν ἔννοιαν
καὶ σημασίαν διὰ τὴν καρδίαν τῆς
μητρὸς ἡ λέξις αὕτη ἔχει ἡ ἁπλῆ :
υἱός. — Πλὴν σὺ δακρύεις, σὺ μὲ ἐννοεῖς.
Καὶ ὅμως σὺ δὲν εἶσαι μήτηρ, ὡς ἐγώ.

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ Ταλαίπωρε Μερόπη !

ΕΥΡΥΜΕΔΗ Σύνελθ' ἄνασσα·

ΜΕΡΟΠΗ Διὰ νὰ μ' ἐννοήσῃς, ξένε, κάλλιον,
— διότι μ' ἐννοεῖς, διότ' ἡ θέα σου,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διότι ἡ ὡραία σου καὶ ἄδολος
αὐτὴ μορφὴ ἑλκύει τὴν καρδίαν μου
καθὼς τοῦ κοιμωμένου Ἐνδυμίωνος
ἡ ὄψις τῆς Σελήνης τ' ὄμμα τ' ἄγρυπνον—
ναί, ἵνα μ' ἐννοήσῃς, ξένε, ἄκουσον.
Δὲν εἶχον ἕνα μόνον, εἶχον τρεῖς υἱούς·
ἀλλὰ τοὺς δύο, παῖδας ἔτι νεαρούς,
μοὶ τοὺς ἐφόνευσαν. Κ' ἦλθον ἐδῶ ἐγώ,
καὶ εἶδον κείμενα ἐδῶ χαμαί,
εἰς ταῦτα τῆς Μεσσήνης τὰ ἀνάκτορα,
τὰ νεαρά των σώματα ἀγνώριστα,
κρεουργημένα, αἱματόφυρτα, ἐγώ,
ὦ ξένε, μ' ἐννοεῖς ; ἐγὼ ἡ μήτηρ των !
Τὸν τρίτον μου υἱόν, παιδίον νήπιον,
ψελλίζον μόλις, χεῖρες εὔσπλαγχοι μακρὰν
κ' ἐκτὸς τῆς Μεσσηνίας τὸν διέσωσαν.
Ὁ ὀρφανὸς υἱός μου οὗτος καὶ φυγάς,
τὸ μόνον ἦτο τέκνον μου, μὲ ἐννοεῖς ;
ἦτο τὸ πᾶν, ὁ κόσμος ὅλος δι' ἐμέ.
Ἐγώ, μὲ βλέπεις ; εἶμαι ἡ βασίλισσα
ἐδῶ τῆς Μεσσηνίας. Τὴν βασιλικὴν
πλὴν ἅλουργίδα ταύτην, τὸ διάδημα,
τὸν θρόνον τῆς Μεσσήνης, σύμπαντας ὁμοῦ
τοὺς θρόνους καὶ τὰς χώρας τῶν Ἡρακλειδῶν
ἤθελον δώσῃ, ξένε, εἰς ἀντάλλαγμα
μιᾶς ἡμέρας τοῦ υἱοῦ μου. Μ' ἐννοεῖς ;
Πλὴν τὸν υἱόν μου τοῦτον, πλὴν τὸ τέκνον μου
τὸ μόνον τοῦτο, ξένε, τὸ ἐφόνευσαν.
Τί ; τρέμεις ἐκ τῆς φρίκης ;

ΑΙΠΥΤΟΣ Παῦσον, πρὸς θεῶν,
βασίλισσα.

ΜΕΡΟΠΗ Ναί, τρέμε ἐκ τῆς φρίκης σύ,
παιδίον. Σὺ δὲν εἶσαι μήτηρ. Ἀλλ' ἐγὼ—

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐγὼ δὲν τρέμω. Μ' ἔλειψεν ἡ δύναμις
τοῦ τρόμου καὶ τῆς φρίκης.

ΑΙΠΥΤΟΣ Παῦσον, ἄνασσα.

ΜΕΡΟΠΗ Ἀλλ' ὄχι, καὶ εἰς σὲ θὰ λείψ' ἡ δύναμις
τοῦ τρόμου καὶ τῆς φρίκης καὶ τῆς νέας σου
ζωῆς θὰ σταματήσῃ ἡ ἐνέργεια,
ὅταν ἀκούσῃς, ὅτι τὸν ἀνόσιον
καὶ μιαρὸν κακοῦργον, τὸν ἀπάνθρωπον
φονέα τοῦ υἱοῦ μου,
(Ο Αἴπυτος ὑποχωρεῖ ἔντρομος πρὸς τὸν βωμόν).
εἰς τὸν οἶκόν του
φιλοξενεῖ, γνωρίζεις τίς; Ὦ μάντευσον!
Ὁ σύζυγός μου.

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ Ἄνασσα—

ΜΕΡΟΠΗ Ὁ βασιλεύς·
ὁ Πολυφόντης.

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ Ὄχι, δὲν φιλοξενεῖ
ὁ οἶκος τοῦ συζύγου σου καὶ ἄνακτος
τὸν δολοφόνον τοῦ υἱοῦ σου, ἄνασσα,
ἀλλὰ τοῦ ἱκεσίου τῶν Ἡρακλειδῶν
Διὸς ὁ χῶρος οὗτος καὶ ὁ ἱερὸς
ἐδῶ βωμός, εἰς ὃν ἱκέτης ὁ φονεὺς
κατέφυγε, παρέχει σκέπην, ἄσυλον
καὶ προστασίαν.

ΜΕΡΟΠΗ Ποῦ; ἐδῶ; Τίς εἶναι, τίς;

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ Ὁ ξένος οὗτος.

ΜΕΡΟΠΗ Εὐρυμέδη—;

ΕΥΡΥΜΕΔΗ Ναί, αὐτός·
ὁ Αἰτωλός.

ΜΕΡΟΠΗ Ὦ, ποία, θεοί, τύφλωσις!
Ὁ ξένος οὗτος ἡ ἀσπίς, ἡ ἔχιδνα;

(Ὁρμᾷ καὶ θέλει ν' ἁρπάσῃ τὸ ξίφος τοῦ Πολυφόντου, ὅστις ἐμποδίζει αὐτήν. Ὁρμᾷ ἔπειτα πρὸς τὸν βωμόν, ὃν ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἐναγκαλισθῇ ὁ Αἴπυτος, ἀλλ' ὁ Πολυφόντης ἔρχεται καὶ ἐκεῖ καὶ τὴν ἐμποδίζει).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ Τί μελετᾷς, παράφρον ; Ποῦ, ὦ πάντολμε,
ποῦ προχωρεῖς ἐνταῦθα ; Εἶναι ὁ βωμὸς
Διὸς τοῦ ἱκεσίου καὶ ξενίου τῶν
Ἡρακλειδῶν, διὰ τοὺς ξένους ἄσυλον
καὶ τοὺς ἱκέτας. Εἶνε, γύναι, ἱερὰ
ἡ κεφαλὴ τοῦ ξένου καὶ ἱκέτου μου.
Ὀπίσ', ὀπίσω, βέβηλε. Φρουροί, ἐδῶ
ταχθῆτε πέριξ.
(Οἱ δορυφόροι περικυκλοῦσι τὸν βωμόν).

ΜΕΡΟΠΗ Ὦ θεοὶ αἰώνιοι !
τί βλέπω, τί ; δὲν εἶναι τῶν αἰσθήσεων
ἀπάτη τοῦτο ; Ὦ, ποῖος ἀνόσιος,
αἰσχρὸς τῶν θείων νόμων ἐμπαιγμός ! Ἰδοὺ
λοιπόν, τὸ προσωπεῖον πλέον ἔπεσε,
καὶ τοῦ υἱοῦ μου τὸν φονέ' ἀναφανδὸν
ὁ τῆς Μεσσήνης προστατεύει βασιλεὺς
καὶ τρυφερὸς καὶ φίλτατός μου σύζυγος.
Ἀλλ' ὄχι, Πολυφόντα, ὄχι, πρόμαχε
τῆς εὐσεβείας κ' ὑπουργὲ τῆς Θέμιδος !
Ἐὰν δι' Ἡρακλείδην εἶναι ἱερὰ
ἡ κεφαλὴ τοῦ ξένου καὶ ἱκέτου του,
πολὺ ἱερωτέρα εἶνε δι' ἐμὲ
ἡ κεφαλὴ ἐκείνου, ὅστις ἔβαψε
τὰς χεῖράς του εἰς αἷμα Ἡρακλείδου, εἰς
τὸ αἷμα τοῦ υἱοῦ μου. Ναί, τὴν κεφαλὴν
τοῦ μιαροῦ κακούργου ἀφιέρωσα
εἰς τὰς θεὰς τοῦ σκότους, αἵτινες γοργαὶ
καὶ παρὰ πόδας τοὺς φονεῖς διώκουσι,
τὸ αἷμα ἐκδικοῦνται. Κ' ἐκ τοῦ Ἅδου ἂν
αἱ Ἐριννύες καὶ τῆς γῆς ἐξέλειψαν,
διὰ τὸν δολοφόνον τοῦ Αἰπύτου μου
θὰ εὑρεθῇ, ὦ Πολυφόντα, Ἐριννύς.
(Ἐξέρχεται ἡ Μερόπη καὶ μετ' αὐτῆς ἡ Εὐρυμέδη).

. . . . . .

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σκηνὴ ἑβδόμη.

Ὁ Αἴπυτος κοιμᾶται εἰς τὸ κρηπίδωμα τοῦ βωμοῦ.

ΜΕΡΟΠΗ καὶ κατόπιν κρυφίως ΕΥΡΥΜΕΔΗ καὶ ΛΥΚΟΡΤΑΣ

ΜΕΡΟΠΗ (ἐλθοῦσα καὶ κατασκοπεύσασα τὸν Αἴπυτον).

Ἐδῶ κοιμᾶται—μόνος.

(Περιβλέπουσα).

Εἰς τὴν αἴθουσαν

οὐδεὶς φυλάττει πλέον. Σπεύσωμεν· καιρός.

(Ἐλθοῦσα ἐμπρὸς τοῦ ἀγάλματος τοῦ Διός).

—Ὦ ἱκετήσιε καὶ ξένιε σὺ Ζεῦ,

τὴν θείαν ἐπικαλοῦμαι ἀρωγήν,

ἢ τοὺς θεσμούς σου ἐὰν παραβαίνω νῦν,

τὸ αἷμα ἐκδικοῦσα τοῦ υἱοῦ μου, ὤ!

ὁ κεραυνός σου ἂς μὲ κατακαύσῃ, Ζεῦ,

πλὴν τὴν γλυκεῖαν ἄφες με ἐκδίκησιν

νὰ ἀπολαύσω ταύτην.

(Καταβᾶσα εἰς τὸ προσκήνιον).

—Σεῖς δέ, ὦ σεμνὰ

ὀνόματα τοῦ σκότους, καταχθόνιαι

θεαί, ὦ Ἐρινύες, σεῖς τὴν χεῖρά μου,

σᾶς ἱκετεύω, σεῖς καθοδηγήσατε.

(Ἐλθοῦσα ὑπεράνω τοῦ Αἰπύτου καὶ ὑψώσασα ἐπ' αὐτὸν τὸ ἐγχειρίδιον).

Σκιὰ παρωργισμένη τοῦ Αἰπύτου μου,

τὸ θῦμα δέξαι τὸ ἐκδικητήριον.

ΛΥΚΟΡΤΑΣ (δραμὼν καὶ παρεμβὰς μεταξὺ τοῦ Αἰπύτου καὶ τῆς Μερόπης).

Μερόπη, στάσου.

ΜΕΡΟΠΗ Γέρον, τί ἀποτολμᾷς;

Ὀπίσω!

(Ὁ Αἴπυτος ἐγείρεται ἔντρομος).

ΛΥΚΟΡΤΑΣ Μῆτερ τάλαινα, τί, ἔμελλες

ἐδῶ νὰ πράξῃς;

ΜΕΡΟΠΗ Τὸν υἱόν μου ἔμελλον

νὰ ἐκδικήσω.

ΛΥΚΟΡΤΑΣ Νὰ φονεύσῃς ἔμελλες;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΕΡΟΠΗ Τί λέγεις, ὦ Λυκόρτα ;

ΑΙΠΥΤΟΣ (παρατηρήσας τὸν Λυκόρταν). Πάτερ μου ;
(παρατηρήσας τὴν Μερόπην) Θεοί !

ΛΥΚΟΡΤΑΣ Ἡ μήτηρ σου Μερόπη, εἶναι, Αἴπυτε.
(Ἐκ τῆς χειρὸς τῆς Μερόπης ἐκπίπτει τὸ ἐγχειρίδιον).

ΜΕΡΟΠΗ Σκληροῦ ὀνείρου ὀπτασία δὲν πλανᾷ
τὴν ὅρασίν μου, ὦ θεοὶ αἰώνιοι ;

ΛΥΚΟΡΤΑΣ Τοὺς ὀφθαλμούς σου ὄνειρον, μὰ τοὺς θεοὺς
τοὺς ἀθανάτους, ἄνασσα, δὲν ἀπατᾷ.
Εἶν' ὁ υἱός σου οὗτος, εἶν' ὁ Αἴπυτος.

ΜΕΡΟΠΗ Ἡ μάντις μου καρδία δὲν ἐψεύδετο
λοιπόν ! Ὦ τρισολβία τῆς μητρὸς στιγμή !
Ὦ τέκνον, ὦ υἱέ μου !

ΑΙΠΥΤΟΣ Μῆτερ, μῆτέρ μου !
(Ῥίπτονται εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων).

ΦΑΥΣΤΑ

ΤΡΑΓΩΙΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

Πρᾶξις πρώτη — Σκηνὴ Ε'

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΑΒΛΑΒΙΟΣ

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Ὡς δι' ἑνὸς ἡ Ῥώμη ὅλη στόματος
σὲ μακαρίζει καὶ θαυμάζει, Κύριε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Παράδοξον !

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Οὐδόλως. Πότε ἄλλοτε
ὑπῆρξε τόσον μέγα, τόσον ἀχανὲς
τὸ κράτος τῶν Ῥωμαίων ; Πότε ἄλλοτε
διῃρημένον τοῦτο εἰς τεμάχια
πλειότερα, εἰς κράτος πάλιν ἕν, ὡς πρίν,
ἀλλὰ ἀρρήκτως, ὅπως πρὶν οὐδέποτε,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νὰ συνενώσῃ νοῦς καὶ χεὶρ κατώρθωσε
θνητοῦ θαυμασιώτερον, θειότερον ;
Τίς ν' ἀριθμήσῃ δύναται τὰ τρόπαια,
τὴν νικηφόρον ὅσα ἐσημείωσαν
πορείαν σου διὰ τῆς οἰκουμένης ; Τίς
τὰς δάφνας, μ' ὅσας καθ' ἑκάστην δρέπουσα
νωπάς, πρὶν ἔτι μαρανθῶσιν αἱ προτοῦ,
μόλις νὰ στρώνῃ ἔφθανε τὸν δρόμον σου
ἡ Νίκη, πρὸ ποδῶν σου τρέχουσα γοργή;
Τὰ χρονικὰ τῆς Ῥώμης βρίθουσι νικῶν,
κ' ἡ πόλις τῶν Καισάρων εἶδε πρότερον
ἑκατοντάκις τῶν αὐτοκρατόρων της
τοὺς ἀετοὺς ἐκ τῶν ἐσχατιῶν τῆς γῆς
πρὸς τοὺς ἑπτά της λόφους ἐπιστρέφοντας
δαφνοστεφεῖς. Πλὴν πότε τόσας ἔδρεψε
Ῥωμαῖος δάφνας, ὄχι μόνον Γερμανοὺς
νικῶν καὶ Γάλλους, ὄχι τρέπων ἄτακτα
βαρβάρων στίφη, ἀλλ' ἐμπείρους στρατηγούς,
αὐτοὺς τοὺς χθὲς καὶ πρῴην αὐτοκράτορας,
οἵτινες σκῆπτρον εἰς τὴν χεῖρα ἕκαστος
ἐκράτουν, κ' ἐναντίον σου ῥωμαϊκὰς
ὡδήγουν λεγεῶνας, τὸν Μαξέντιον,
τὸν Μαξιμιανὸν καὶ τὸν Λικίνιον ;
Μόλις παρῆλθεν ἤδη δεκαετηρίς,
ἀφότου αἴφνης χείμαρρος ἐξ Ἄλπεων
καταρρυεὶς τὴν Ῥώμην περιέζωσας,
καὶ ἀναρπάσας αἴφνης ἐξηφάνισας
τοῦ Μαξεντίου τὰς δυνάμεις, καὶ αὐτὸν
καὶ τὴν κολοσσιαίαν τυραννίαν του.
Σκιρτῶσα ἐκ χαρᾶς εἰς τὰς ἀγκάλας της
σ' ἐδέχθ' ἡ Ῥώμη τότε τὸν σωτῆρά της·
ἀλλ' ἀπιστοῦντες πρὸς τὸ ἔργον τοῦ θνητοῦ,
ὡς θεῖον θαῦμα οἱ λαοὶ ἐπίστευσαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὴν νίκην σου ἐκείνην τότε, λέγοντες
ὅτ᾽εἰς τὰ ὕψη τ᾽ οὐρανοῦ σταυρὸν ἰδὼν
καὶ τὰς μυστηριώδεις λέξεις πέριξ του
«Χριστός, ἐν τούτῳ νίκα», εἰς τὸ λάβαρον
τὰς λέξεις ταύτας ἔγραψας καὶ τὸν σταυρόν,
καὶ ὅτι δι᾽αὐτῶν ἐθαυματούργησας
εἰς τὴν Μελβίαν γέφυραν τὴν νίκην σου.
Τόσον ὁ κόσμος ἐξεπλάγη. Τί παράδοξον
λοιπόν, τὸν Κωνσταντῖνον ἐὰν ἔχουσα
ἡ Ῥώμ᾽ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς σήμερον
εἰκοσαετηρίδα ἑορτάζοντα,
πλήρη τοιούτων θαυμασίων ἀληθῶς
καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἀνθρωπίνην δύναμιν
καὶ ἔννοιαν κατορθωμάτων καὶ νικῶν,
σὲ μακαρίζει καὶ θαυμάζει ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Εὖγε ! Ἄ,
μὰ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ μὰ τὸν Ἰησοῦν
ὁ πανηγυρικός σου ἀριστούργημα
τῆς τέχνης ἦτο, ἄξιος Κικέρωνος.
Εἰς τὸ θυμιατόν σου μόνον ἔρριψας
τὸν λίβανον πολὺ ἀφθόνως, ἀφειδῶς.
Πλὴν ματαιολογοῦμεν ἐν οὐ δέοντι.

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Εἰς τοὺς θεοὺς ὀμνύω, ὅτι, Κύριε,
εἰλικρινῶς, ἀδόλως σοὶ ἐλάλησα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τότε θαυμάζω τὰς πληροφορίας σου.
Ἕως προχθὲς ἀκόμη σὺ μοὶ ἔλεγες,
ὅτι ὁ κόσμος ὅλος καὶ ἐκτὸς κ᾽ ἐντὸς
τῆς Ῥώμης ἐν θαυμάζει μόνον πρόσωπον
καὶ μακαρίζει, τὸν υἱόν μου Κρίσπον.

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Ναί,
ἀλλ᾽ ὡς υἱόν σου μᾶλλον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ἄ, λανθάνεσαι
μεγάλως· ὄχι ὡς υἱόν μου, οὐδαμῶς·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὡς νέον εὐπροσήγορον κ' ἐπαγωγόν,
ὡς ἱκανὸν ν' ἀνοίξῃ κ' εἰς τὸν ἔσχατον
τοῦ ὄχλου τὴν καρδίαν καὶ τὴν χεῖρά του,
ὡς ἄδολον, ἀνδρεῖον καὶ ἡρωϊκόν,
ὡς Κρίσπον. Τὸν λαόν, ὡς βλέπω, φίλε μου,
δὲν ἔμαθες καλῶς ἀκόμη οὐδὲ σύ,
ὁ τόσον σοφὸς ἄλλως καὶ πολύπειρος.
Δὲν ἔχει κρίσιν ὁ λαός, δὲν ἔχει νοῦν·
τὴν ὄψιν μόνον βλέπει κ' ἐπιφάνειαν,
καὶ κρίνει μὲ τὴν ὅρασιν, ὄχι τὸν νοῦν.
Τὸ κάλλος κ' ἡ νεότης, νὰ τὸ εἴδωλον
παντὸς λαοῦ, τὸ κάλλος, δέλεαρ γλυκὺ
τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ἡ νεότης δέλεαρ
τῆς φαντασίας. Ποίαν ἔχομεν τροφὴν
διὰ τὴν φαντασίαν ἢ τὴν ὅρασιν
ἡμεῖς τοῦ ὄχλου, σὺ κ' ἐγώ, Ἀβλάβιε ;
Καμμίαν. Μόνον φόβον δύναται
εἰς τὸν λαὸν τὸ γῆρας νὰ ἐμπνεύσῃ, φεῦ,
ἐνῷ μυρίας ἐξαστράπτει φαεινὰς
ἐλπίδας μόνη βλέμματος ἀκτὶς
νεανικοῦ. Τὸ γῆρας εἶναι ἥλιος
πρὸς δύσιν κλίνων, ὅστις ἓν ὑπόσχεται,
τὴν νύκτα μόνον τὴν ψυχρὰν καὶ ζοφεράν.
Ἀλλ' ἡ νεότης εἶναι ῥοδοδάκτυλος
Ἠώς, φοροῦσα ἐπὶ τοῦ μετώπου της
τοῦ κάλλους τὸν ἀδάμαντα τὸν φαεινόν,
τῆς Ἀφροδίτης τ' ἄστρον, ἥτις εὔελπις
προάγγελος ἡμέρας, φῶς ὑπόσχεται
καὶ λάμψιν κ' εὐτυχίαν. Τούτου ἕνεκα
λατρεύει τὸν υἱόν μου Κρίσπον ὁ λαός.

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Καὶ τούτου ἴσως ἕνεκα, ὦ Κύριε,
ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἕνεκα τῶν ἀρετῶν,
αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸν ἄξιον

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διάδοχόν σου. Δὲν λατρεύει ὁ λαὸς
ὡς νέον τὸν υἱόν σου καὶ ὡς εὐειδῆ,
ἀλλ' ὡς τὸν τροπαιοῦχον καὶ δαφνοστεφῆ
τῆς Χαλκηδόνος νικητήν, ὡς τὸν—

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ 'Αρκεῖ.
Εἰς τ' ἄκρον τῆς γωνίας, καὶ ἀριστερᾷ
τῆς Ἱερᾶς Ὁδοῦ, ἣν διεβαίνομεν
ἐκ τοῦ Καπιτωλίου ἐπιστρέφοντες,
ὀκτὼ ἢ δέκα νέους παρετήρησα
ἰδιοτρόπως συνηγμένους. Τούτων εἷς
μὲ ἐδακτυλοδείκτει, καὶ στρεφόμενος
πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐγέλα συγκαγχάζοντας
ἀναφανδὸν ἢ κύπτοντας τὸ πρόσωπον
εἰς τ' ἄκρον τῆς τηβέννου των. Μ' ἐνέπαιζον.
Τοὺς εἶδες ;

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Ὄχι· ἀλλὰ ἕως αὔριον
θὰ ἔχῃς τὰ ὀνόματά των, Κύριε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θὰ εἶναι συνωμόται πάντως, ἴσως δὲ
καὶ φίλοι τοῦ υἱοῦ μου.

ΑΒΛΑΒΙΟΣ 'Αποτρόπαιον !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Καὶ λίαν· ἀλλὰ ὄχι καὶ παράδοξον.
Αἴ, γηραιέ μου φίλε, συναστροφαὶ
κακαὶ κ' ἐλπίδες κεφαλῆς νεανικῆς
εἰς τὴν ἐσχάτην δύνανται ἀπόνοιαν
τὸν ἄνθρωπον νὰ σπρώξουν. Πρὶν ἠθέλησες
τὸν πανηγυρικόν του νὰ μοὶ εἴπῃς, ὡς ἂν εἶ
τὰς ἀρετάς του καὶ τὰ κατορθώματα
ἐγὼ ἠγνόουν. Τί λοιπὸν ἐνόμισες ;
δὲν εἶμ' ἐγὼ πατήρ του, δὲν τὸν ἀγαπῶ ;
Καὶ τίς τὸν Κρίσπον ἔνδοξον κατέστησε,
τίς ἄλλος παρ' ἐμέ, ὅστις νεώτατον
ἀκόμη τόσον ὕψωσα, φερόμενος
ἀπερισκέπτως, ὡς ἐπείσθην πρὸ πολλοῦ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοποθετήσας οὕτως, ὥστε νὰ φανοῦν
αἱ ἀρεταί του καὶ νὰ δοξασθῇ αὐτός;
Τίς εἰς τὸν θρόνον Καίσαρος τὸν ὕψωσε,
νεώτατον ἀκόμη, δίδων εἰς αὐτὸν
τὰ δευτερεῖα τῆς αὐτοκρατορικῆς
ἀρχῆς τοιουτοτρόπως, τίς εἰ μὴ ἐγώ;
Ἀλλ' εἶναι νέος ἀπερίσκεπτος πολύ,
κ' ἡ πρόωρος ἀρχή του μόνον μ' ἔπαρσιν
ἐπλήρωσε καὶ τῦφον τὴν καρδίαν του,
καὶ μὲ φιλοδοξίαν ἀσυμβίβαστον,
Ἀβλάβιέ μου, μὲ τὴν ἡλικίαν του.
Διώκει τὴν Γαλλίαν ὡς ἀπόλυτος
σχεδὸν μονάρχης· ἀλλ' ἐρώτα με καὶ πῶς;
Τοιουτοτρόπως, ὥστε ὁ λαὸς αὐτῆς
ἐλάτρευε τὸν ὅμοιόν του καίσαρα!
Ὀλίγοι ἔτι, ὡς ὁ Κρίσπος, καίσαρες,
καὶ οἱ λαοί, ὡς ἵπποι ἀχαλίνωτοι
ἀφηνιῶντες, θὰ διασπαράξωσι
τὸ κράτος, ὅπερ μόλις διὰ σιδηρᾶς
χειρὸς νὰ συνενώσω μετὰ ποταμοὺς
κατώρθωσα αἱμάτων. Ἀνεκάλεσα
τὸν Κρίσπον ἐκ Γαλλίας καὶ διώρισα
τὸν Κωνσταντῖνον. Εἶναι παῖς ἀκόμη, ναί,
ἀλλὰ καπνοὺς δὲν ἔχει, καὶ θὰ κυβερνᾷ
ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἄλλων. Ἔπειτα
τὸ ἤθελε, νὰ σ' εἴπω τὴν ἀλήθειαν,
κ' ἡ μήτηρ του, ἡ Φαῦστα. Τί δὲ γίνεται;
Ἀντὶ ὁ Κρίσπος τὴν φιλοδοξίαν του
νὰ καταστείλῃ καὶ νὰ μείνῃ ἥσυχος,
ζητεῖ ἀρχήν, ἣν μὴ λαβὼν ὀργίζεται
καὶ μανιώδης εἰς τοὺς κόλπους ῥίπτεται
τῶν δυσηρεστημένων καὶ συνωμοτῶν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γνωρίζεις κάλλιόν μου σύ, Ἀβλάβιε,
ὅτι ἡ Ῥώμη εἶναι τὸ παγκόσμιον
κακοηθείας πάσης καὶ διαφθορᾶς
φυτώριον ὁμοῦ καὶ καταγώγιον,
καὶ ὅτι συνωμότας ἢ νὰ τρέφῃ ἢ
νὰ προστατεύῃ ἡ πατρὶς δὲν ἔπαυσε
ποτὲ τοῦ Κατιλίνα.

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Ἀληθέστατον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Αἴ, Κρίσπε, Κρίσπε! —Ἄκουσον, Ἀβλάβιε.
Τὸ πρὸ πολλοῦ κλεισμένον τῶν καταδοτῶν
δὲν ἔπρεπε ν' ἀνοίξω πάλιν στάδιον·
πλὴν τί νὰ κάμω; Ἀνεκοίνωσας παντοῦ
τὸ περὶ τούτων εἰδικὸν διάταγμα;

ΑΒΛΑΒΙΟΣ Πρὸ ἡμερῶν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Καὶ πάλιν γράψε, Ὕπαρχε.
Δικαιοσύνη αὐστηρὰ θ' ἀποδοθῇ
ἀνεξαιρέτως κατὰ πάντων· μ' ἐννοεῖς;
Ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου, εἶπεν ὁ Χριστός,
σὲ σκανδαλίζῃ, ἔκβαλέ τον. Οἱ θεοὶ
ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης νὰ μὲ σώσωσιν,
ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ θὰ τὸ πράξω. Ὕπαγε.

(Ὁ Ἀβλάβιος ἐξέρχεται).

Σκηνὴ Ε'.

(Προβαίνει ἐκ τῶν ἀριστερῶν παρασκηνίων ἡ Ἑλένη προπεμπομένη ὑπὸ τῆς περὶ αὐτὴν αὐλικῆς θεραπείας).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΕΛΕΝΗ

ΕΛΕΝΗ Υἱέ μου Κωνσταντῖνε!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Χαῖρε, μῆτέρ μου!

(Ὁ Κωνσταντῖνος ἀσπάζεται τὴν Ἑλένην καὶ ὁδηγεῖ αὐτὴν εἰς ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ θρόνον).

Λυποῦμαι ὅτι ἕνεκεν ἀσχολιῶν
σπουδαίων δὲν εἰσῆλθον εἰς τὴν τελετὴν
τῆς ἐκκλησίας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΛΕΝΗ Ἔπρεπε, χριστιανὸς
ἀφοῦ, υἱέ μου, εἶσαι εὐσεβέστατος,
καὶ τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ
τοσοῦτον ἐβοήθησας κ' ἐστήριξας,
ἔπρεπε νὰ εἰσέλθῃς, ὅτε μάλιστα
κ' ἡ ἑορτή σου τὸ ἀπῄτει σήμερον,
νὰ προσκυνήσῃς τὸν σταυρὸν τὸν τίμιον,
καὶ νὰ σὲ εὐλογήσῃ ὁ Ἐπίσκοπος.
Πλὴν δὲν πειράζει· ἕνεκα τῶν ἄλλων σου
καλῶν καὶ θεαρέστων ἔργων ὁ Θεὸς
θὰ παραβλέψῃ ταύτην σου τὴν ἔλλειψιν.

Σκηνὴ ΣΤ'.

(Προβαίνει ἐκ τῶν δεξιῶν παρασκηνίων ἡ Φαῦστα μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν θεραπείας).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΕΛΕΝΗ, ΦΑΥΣΤΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Χαῖρε, φιλτάτη Φαῦστα!

ΦΑΥΣΤΑ Χαῖρε, Κύριε!
Πολλὰ τὰ ἔτη, Κωνσταντῖνε, σ' εὔχομαι
καὶ ὑγιῆ καὶ εὐτυχῆ καὶ ἔνδοξα
ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ κόσμου, πρὸς ἀθάνατον
μνήμην καὶ δόξαν σοῦ τε καὶ τοῦ οἴκου σου
καὶ πρὸς χαράν μου.

(Ὁ Κωνσταντῖνος ἀσπάζεται αὐτὴν καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὸν δεξιόθεν αὐτοῦ θρόνον).

ΕΛΕΝΗ Πλήρης εἶναι σήμερον,
Θεέ μου, ἡ χαρά μου. Ὡς ὁ Συμεὼν
κ' ἐγὼ νὰ εἴπω δικαιοῦμαι σήμερον·
Νῦν ἀπολύεις, Δέσποτα, τὴν δούλην σου·
οἱ ὀφθαλμοί μου εἶδον τὸ σωτήριον,
τὴν δόξαν τῆς ἁγίας ἐκκλησίας σου
καὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Εἶδον τὸν σταυρὸν
ἐπὶ τοῦ θρόνου· εἶδον εἰς τὴν Νίκαιαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτὼ σοφοὺς
καὶ ἱεροὺς πατέρας δογματίζοντας
περὶ τῆς ἄνω βασιλείας, πρῶτον δὲ
χριστιανὸν Ῥωμαῖον αὐτοκράτορα
τὸν Κωνσταντῖνον εἶδον τὸν υἱόν μου. Νῦν,
νῦν ἡ χαρά μου, τέκνον μου, πεπλήρωται·
νῦν τοῦ ὀνόματός σου πλήρης κ' ἐσαεὶ
ἀθάνατος ἡ δόξα. Πλήν, ὦ φίλτατε
υἱὲ καὶ κύριέ μου, ὅπως ἡ χαρὰ
ἐμοῦ καὶ πάντων πλήρης, οὕτω σήμερον
ἂς γίνῃ πλήρης κ' ἡ χαρὰ τοῦ οἴκου σου.
Ὑπάρχει τις ἐνταῦθα, σὰρξ καὶ αἷμά σου,
βαρύθυμος, ἐν ᾧ οἱ πάντες χαίρουσι,
πενθῶν, ἐν ᾧ ὁ κόσμος ἑορτάζει πᾶς,
ἐν παραβύστῳ καὶ γωνία ἑαυτὸν
συστέλλων καὶ συγκρύπτων, ὅπου σήμερον
σοβοῦσιν ἐλευθέρως καὶ οἱ δοῦλοί σου.
Ὑπάρχει τις εἰς τῆς οἰκογενείας σου
τὸν κύκλον τοῦτον εὐτυχῆ καὶ χαίροντα
περίλυπος μακρόθεν ἀποβλέπων νῦν,
διότι τὸν φραγμὸν τῆς δυσμενείας σου,
φραγμὸν συκοφαντίας ἀποτρόπαιον,
νὰ ὑπερβάλῃ ὁ ἀθῷος δὲν τολμᾷ.
Ἂς πέσῃ οὗτος ὁ φραγμὸς ὁ ἄδικος
τῆς δυσμενείας σήμερον, υἱέ μου. Ναί,
τῆς παγκοσμίου ἑορτῆς σου καὶ χαρᾶς
καὶ χάριτος κ' εὐνοίας μία κἂν ἀκτὶς
ἂς ἀνατείλῃ κ' εἰς αὐτοῦ τὸ πρόσωπον.
Ἐὰν δὲ κ' ἔπταισέ τι, τῆς συγγνώμης σου
μόνος αὐτὸς θὰ μένῃ ξένος σήμερον,
ὁ Κρίσπος μόνον, ὁ υἱός σου ;

(Δακρύει. Αἴφνης πρὸς τοὺς ἰδίους θεράποντας).

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Εἴπατε
τὸν Καίσαρα νὰ ἔλθῃ,
(Οἱ θεράποντες ἐξέρχονται).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (Ταχέως πρὸς τοὺς θεράποντας, ἀπελθόντας ὅμως ἤδη).
Ὄχι!
(Πρὸς τὴν Ἑλένην μετ' ἀδημονίας, ἀλλ' ἠπίως).
Μῆτέρ μου,
πῶς σκέπτεσαι ; !
(Πρὸς τὴν Ἑλένην μετά τινος αὐστηρότητος).
Αὐγούστα, κακῶς ἔπραξας.

ΕΛΕΝΗ Υἱὲ καὶ κύριέ μου, ἔσο εὐμενὴς
ὡς αὐτοκράτωρ, ἔσο πρᾶος ὡς πατήρ.

Σκηνὴ Ζ'.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΕΛΕΝΗ, ΦΑΥΣΤΑ, ΚΡΙΣΠΟΣ

ΚΡΙΣΠΟΣ Ὦ πάτερ μου!
(Προσπίπτει γονυπετὴς πρὸ τοῦ πατρικοῦ θρόνου).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τί θέλεις, Καῖσαρ, τί ζητεῖς ;

ΚΡΙΣΠΟΣ Δὲν ἔρχεται ὁ Καῖσαρ πρὸς τὸν Αὔγουστον,
ἀλλ' ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τί ζητεῖς ;

ΚΡΙΣΠΟΣ Οὐδὲν καὶ πάντα. Ἐκ τοῦ αὐτοκράτορος
οὐδέν. Τὰ πάντα παρὰ τοῦ πατρός. Ζητῶ
—Ὦ! τί ζητῶ ;! Ὁπόταν ἤμην, πάτερ μου,
μικρὸν παιδίον, τῆς φιλτάτης μου μητρὸς
ὀρφανισθέν, ἐζήτουν κλαίων καὶ θρηνῶν
τὸ μόνον, ὅπερ μ' εἶχε μείνῃ ἀγαθόν,
τὸν κόλπον τοῦ πατρός μου, τὴν ἀγκάλην του.
Καὶ μ' ἔφερεν ἐκεῖ, εἰς τὴν ἀγκάλην του,
καὶ εἴμεθα ἐκεῖ κ' οἱ δύο—κάλλιστα
τὸ ἐνθυμοῦμαι—καὶ οἱ δύο εὐτυχεῖς.
Ἡ εὐτυχία πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπεν
ἐκείνη, καὶ καθ' ἣν ἡμέραν εἰς φονεῖς
καὶ καταδίκους ἡ ζωὴ χαρίζεται

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ζητῶ ὡς χάριν καὶ γονυπετὴς ἐγὼ
ἓν βλέμμα παρὰ τοῦ πατρός μου εὐμενές,
ἓν ῥῆμ' ἀγάπης, μίαν λέξιν του στοργῆς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Αὐτὴ ἡ ἄσκεπτός μου σὲ διέφθειρεν
ἀγάπη τόσον, Κρίσπε.

ΚΡΙΣΠΟΣ (Μεθ' ὁρμῆς ἐγειρόμενος).
Μὲ διέφθειρεν ;
Ἰδοὺ λοιπόν, ἐλύθη τὸ μυστήριον.
Γνωρίζω τώρα τῆς δυσαρεσκείας σου
τὸν λόγον. Διεφθάρην. Ποία, πάτερ μου,
εἶν' ἡ διαφθορά μου ;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Τόπος καὶ καιρὸς
δὲν εἶν' ἐδῶ τοιαύτης ἐρωτήσεως.

ΚΡΙΣΠΟΣ Μὲ διαβάλλουν, πάτερ, μὲ συκοφαντοῦν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σιώπα, Καῖσαρ.

ΚΡΙΣΠΟΣ (Ὁλονὲν ἐξαπτόμενος). Πάτερ, μὲ συκοφαντοῦν,
ζητοῦν τὸν ὅλεθρόν μου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Καῖσαρ, σιωπή !

ΚΡΙΣΠΟΣ (Μετὰ τολμηρᾶς ὁρμῆς).
Ποτὲ ἐνόσῳ ζῶ· μόνος ὁ θάνατος
τὸ στόμα μου ἂς φράξῃ. Ἀλλ' ἐνόσῳ ζῶ,
θὰ κράζω : εἶμ' ἀθῷος, εἶμ' ἐνώπιον
ἀνθρώπων καὶ θεῶν ἀθῷος. Ἔνοχον
μὲ λέγ' εἷς μόνος, μία γλῶσσα ἔνοχον
μὲ λέγει ἰοβόλος, μία ἔχιδνα
τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν ἐφαρμάκευσε
συκοφαντοῦσα τοῦ πατρός μου, καὶ αὐτὴν
τὴν ἔχιδναν ὁ κόσμος τὴν γνωρίζει !

(Ταῦτα λέγων ῥίπτει φλογερὰ βλέμματα πρὸς τὴν Φαῦσταν).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (Ὀργίλος πρὸς τὸν Κρίσπον). Πῶς ;

(Ἡ Φαῦστα κλονεῖται καὶ ἀναπίπτει ὀλιγοδρανὴς ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ὁ Κωνσταντῖνος παρατηρήσας τοῦτο, στρέφεται πρὸς αὐτήν).

Τί ἔχεις, Φαῦστα ;

ΚΡΙΣΠΟΣ Ὦ ! σεῖς, δίκαιοι θεοί !
τὴν δύναμίν σας βλέπω !

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (Πρὸς τὸν Κρῖσπον).
Ἀσεβέστατε !
μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν μου ! Φύγε, ὕπαγε !
(Καταπεταννύεται ἡ αὐλαία).

Ν. Δ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

Πρᾶξις πρώτη.—Σκηνὴ ς'.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (προσκυνῶν)
Τὴν βασιλείαν σου ὁ Θεὸς ὁ μέγας ἂς φυλάττῃ!
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Ὁ Ἀθανάσιος!
(σπεύδει καὶ τὸν ἐναγκαλίζεται)
Ἅγιε καὶ ποθητὲ πατέρα,
τόσον καιρὸν σ'ἐζήτησα, σ'ἐκάλεσα—ποῦ ἦσουν;
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Καὶ τί μὲ θέλεις, βασιλιᾶ; Προσεύχομαι γιὰ σένα
μακράν σου.
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Ἀλλὰ σὲ ἤθελα πλησίον μου νὰ σ' ἔχω.
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Τ' ὄνειρο ἐκεῖνο πέρασε.
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Τὰ λόγια σου ἔχουν πίκρα.
Τὴν παλαιὰ λησμόνησες φιλία; Τὴν ζωή μας
στοῦ στρατοπέδου τὴ σκηνή, σταὶς φάραγγες τοῦ Ταύρου,
στὴν Κιλικία τὴ μακρινή, στῆς Κρήτης τὰ λαγκάδια,
ποῦ μὲ τὸ ξίφος στὸ πλευρὸ καὶ τοὺς ἐχθροὺς τριγύρω
ἐμελετούσαμε μαζὶ τὰ ἱερὰ βιβλία;
Τὰ οὐράνια τὰ λόγια σου, τῆς πίστεώς σου ἡ φλόγα
καὶ τῆς ἀγγελοφόρητης ψυχῆς σου ἡ γοητεία
μ' ἐμαγευαν, μ' ἀνάρπαζαν σὲ ὑπερκόσμιες σφαῖρες,
σὲ κόσμους ἁγιότητος. — Τὰ ἔχεις λησμονήσῃ;
ΑΘΑΝ. Τότε ἦσουν ἄλλος. Ὁ τραχὺς ἦσουν στρατιώτης,
ὁ ἀσκητής, ποῦ ἐφλόγιζαν τὴν ἄδολη ψυχή σου
ἅγιοι πόθοι. — Σήμερον τὸ ταπεινό μου ῥάσο
μὲ τὴν αὐτοκρατορικὴ πορφύρα δὲν ταιριάζει.
ΝΙΚΗΦ. Ἕνα πανάγιο σύμβολο τὸ ῥάσον ἀδελφώνει
μὲ τὴν πορφύραν: ὁ Σταυρός! Ἀπόστολός του ἂν εἶσαι,
μήπως κ' ἐγὼ δὲν ἔμεινα πιστός του στρατιώτης;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΘΑΝ. Ἀθέτησες τὸ λόγο σου καὶ τὴν ὑπόσχεσί σου.
Ὅταν ἀπ' τοὺς Σαρακηνοὺς ἐλύτρωσες τὴν Κρήτη,
ἀπὸ τὰ πλούσια λάφυρα μοῦ ἔδωκες καὶ μοῦ εἶπες :
«Πήγαινε ἀμέσως, πήγαινε νὰ κτίσῃς στ' Ἅγιον Ὄρος
τὴν ἥσυχη κ' ἐρημικὴ φωλιὰ τῆς προσευχῆς μας,
γιατ' ἦλθε ἡ ὥρα κ' ἡ στιγμὴ μαζί σου ν' ἀσκητέψω».
Καὶ μὲ μιὰν ἄδολη χαρὰν ἐπῆγα στ' Ἅγιον Ὄρος
καὶ μὲ λαχτάραν ἔκτισα τὴν Λαύρα τὴν Ἁγίαν.
Ἀλλ' ἔξαφνα ὁ θεοσεβὴς ἐκεῖνος στρατηλάτης,
ὁ ἀσκητής, ἐφόρεσε βασιλικὴ κορῶνα!
Ὤ! πῶς σὲ ἀπεπλάνησεν ἡ λάμψις ἡ ματαία
τοῦ κόσμου, κ' ἐπροτίμησες τὰ πρόσκαιρα ἀγαθά του
ἀπ' τὸ οὐράνιο βύθισμα στὰ κάλλη τῆς λατρείας!

ΝΙΚΗΦ. Δὲν μ' ἐπλανέσαν τ' ἀγαθὰ τὰ πρόσκαιρα τοῦ κόσμου.
Ἐχθρὸς τῆς ἐκκλησίας μας, τοῦ κράτους μας προδότης
θὰ ἤμουν, ἂν στὸ ἀπόκοσμο κελλί μου ἀναπαυόμουν,
ἐνῷ τριγύρω κίνδυνοι μᾶς περιζώνουν μύριοι,
καὶ τόσες βάρβαρες φυλὲς σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύσι
μ' ἄγρια λαχτάρα στρέφουνε τὸ βάσκανό των μάτι
κατὰ τὴν θεοφρούρητη καὶ ζηλεμένη Πόλι!
Μὴν παύσῃς τῆς θρησκείας μας τὸ πῦρ ν' ἀναδαυλίζῃς.
Μὲ τὰ χρυσᾶ τὰ λόγια σου τὰ πνεύματα κατήχει.
Ἐργάζου γιὰ τὴ δόξα της. — Ἐγὼ μὲ τὸ σπαθί μου,
τὴν θεία βασιλεία της στὸν κόσμο θὰ ξαπλώσω.
Τοῦ Κωνσταντίνου τὸ ἄπειρον βασίλειον θ' ἀναστήσω,
τὸν Τάφο τὸν Πανάγιο θὰ τὸν ἐλευθερώσω,
ποῦ χρόνια τὸν κατέχουνε, τὸν βεβηλώνουν χρόνια
οἱ ἄπιστοι Σαρακηνοί.

ΑΘΑΝ. (μετὰ θερμότητος)
Ὤ! ἂν γι' ἀγάπη τοῦ Σταυροῦ, γι' ἀγάπη αὐτῆς τῆς Πόλης
τὸν θρόνο ἐπροτίμησες ἀπ' τὸ σεμνὸ κελλί σου,
ἀλλὰ τὴν ἐθεμέλιωσες τὴ δόξα σου στὸ κρῖμα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ θρόνος, ὅπου κάθεσαι, στὴν γενεὰν ἀνήκει
τοῦ Ῥωμανοῦ. Κι' ὡρκίσθηκες ὅρκους φρικτοὺς μιὰ μέρα
ἁρπακτικὰ τὰ χέρια σου σ' αὐτὸν νὰ μὴν ἁπλώσῃς.

ΝΙΚΗΦ. (ἐν ταραχῇ)
Ὄχι, δὲν τοὺς λησμόνησα τοὺς ὅρκους μου ἐκείνους.
Οὐδέποτε μ' ἐφλόγισεν ἡ ἄνομη λαχτάρα
ἀπ' τὰ παιδιὰ τοῦ Ῥωμανοῦ τὸν θρόνον των ν' ἁρπάξω.

ΑΘΑΝ. . . . . .
Ἂν ὡμιλοῦσαν οἱ βουβοὶ τοῦ παλατιοῦ σου τοῖχοι,
θὰ μαρτυροῦσαν πράγματα, ποῦ ὀρθὲς τῆς κεφαλῆς σου
αἱ τρίχες θὰ ἐσηκώνοντο.

ΝΙΚΗΦ. Μὰ καὶ θὰ μολογοῦσαν,
ὅτι σ' αὐτὸν ἐκάθισαν τὸν θρόνον βασιλιάδες,
ποῦ εἶχαν ἀσάλευτη ψυχὴ στῆς ἀρετῆς τὸ βάθρον,
ἅγιοι θεοφοβούμενοι, κ' εἶχαν ἀγάπη μόνη
τὸ κράτος, μόνην ἔχθα των καὶ μῖσος τοὺς ἐχθρούς του.

ΑΘΑΝ. Ἀφοῦ τὸν θρόνον ἔκλεξες, δὲν μ' ἀπομένει πλέον
παρὰ μὲ πόνο καὶ στοργὴ νὰ σοῦ φωνάξω : Ἀγρύπνα !
Ἦλθα σταὶς ἀπροσπέλαστες τοῦ θρόνου σου βαθμίδες,
ποῦ τόσα πάθη κρύβονται, τόσα φωλεύουν φίδια,
ποῦ σκύβουν δούλων μετωπα καὶ χαμερπῶν κολάκων,
ἦλθα ἄφοβα κ' ἐλεύθερα νὰ σοῦ φωνάξω : Ἀγρύπνα !
Καὶ τώρα φεύγω, βασιλιᾶ.

ΝΙΚΗΦ. Μὴ φεύγῃς ! Στάσου ἀκόμα !
Μεῖνε κοντά μου σύμβουλος, πνευματικός μου μεῖνε.

ΑΘΑΝ. Πνευματικὸ καὶ σύμβουλο θὰ μ' ἔχῃς στ' Ἅγιον Ὄρος.

ΝΙΚΗΦ. Ἀλλ' εἶναι ἡ ἁγιωσύνη σου πειὸ χρήσιμη ἐδῶ κάτω,
ἐδῶ ποῦ πάθη πύρινα στὰ στήθη ἀντιπαλαίουν
καὶ συγκλονίζεται ἡ καρδιὰ κι' ὁ νοῦς μας σκοτεινιάζει.
Μεῖνε καὶ δός μας φώτισιν ἀπ' τὸ περίσσιο φῶς σου.
Ἡ ἀγγελικὴ γαλήνη σου θὰ φέρνῃ τὴν εἰρήνη
στὴν ταραγμένη μας ψυχή.

ΑΘΑΝ. Ζητεῖς ψυχῆς γαλήνη
κι' ἀκόμα τὴν ἁμαρτωλὴν ἀνέχεσαι πορφύρα ;
Εἶναι στενὴ γιὰ τὸ πλατὺ κ' ἐλεύθερό σου στῆθος.
Δὲν ἔχεις τόση δύναμι νὰ τὴν ἀποτινάξῃς ;
Παράτησέ την. Δόσε την στοὺς Πορφυρογεννήτους.
Σὺ μέγας εἶσαι, βασιλιά, καὶ δίχως τὴν πορφύρα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γι' αὐτὴν δὲν ἐγεννήθηκες. — Ἔλα στὸ Ἅγιον Ὄρος,
ποῦ ἀνθοβολοῦν τῆς πίστεως τὰ ῥόδα καὶ τὰ κρίνα
καὶ μέσ' στὴν ἀσυντάρακτη γαλήνη εὐωδιάζουν.
Μαζὶ μὲ τὸ ψιθύρισμα τὸ μυστικὸ τῆς Πλάσης
θὰ σμίγουν οἱ ψαλμοί μας
καὶ μὲ τὸ φῶς τὸ ἀθάνατο ποῦ στὰ οὐράνια τρέχει
στὸν Πλάστη θ' ἀνεβαίν' ἡ προσευχή μας!
Ἐκεῖ 'ναι ἡ βασιλεία σου, ἀπάνω ἀπὸ τὸν κόσμο!
λαμπρότερη ἀπ' τῆς γῆς τοὺς θρόνους.
Δὲν ἔχει ἀνάγκην ὁ Σταυρὸς ἀπ' τὸ βαρύ σου ξίφος·
ἡ ἀγγελική του δύναμις καὶ τὸ γλυκύ του πνεῦμα
τῆς οἰκουμένης ταὶς καρδιὲς θὲ νὰ ταὶς ὑποτάξῃ.
Θὲ νὰ χαθοῦν βασίλεια, θὰ συντριφθοῦνε θρόνοι,
ἀλλ' ὁ Σταυρὸς ἀθάνατο τὸ κράτος του θ' ἁπλώνῃ.

ΝΙΚΗΦ. (ἐν ἐκστάσει)
Μὲ συναρπάζ' ἡ γλῶσσά σου στὸ μαγικό της ῥεῦμα.
Ὤ! νὰ μὴν εἶμ' ἐλεύθερος νὰ σὲ ἀκολουθήσω
εὐθύς, χωρὶς ἀναβολή.

ΑΘΑΝ. Κανεὶς δὲν σ' ἐμποδιζει.
Στὸν βασιλιᾶ Βασίλειον, τοῦ Ῥωμανοῦ τὸ τέκνον,
ἂς εἶναι καὶ ἀνήλικος, παράδος τὴν κορῶνα,
(ὁ Νικηφόρος ὀπισθοχωρεῖ συνοφρυούμενος)
κ' ἔλα μαζί μου νὰ ὑψωθῇς στὸ θρόνο ποῦ σοῦ ἀνήκει.
Καὶ μὴν ἀργῇς. Ἀλλ' ἄκουσε. Ἂν ὡς τὴν ὥρα ἐκείνη
ἡ ἀνταριασμένη σου ψυχὴ ζητήσῃ τῆς θρησκείας
τὸ στήριγμα, τὸν Γαβριήλ, τὸν θεῖον ὑμνογράφον,
ἀπ' τοῦ Στουδίου τὴν μονὴ προσκάλεσε.
(Ὁ Νικηφόρος ἵσταται ἀλλόφρων).
Σὲ ἀφίνω.

ΝΙΚΗΦ. (ὡς ἀνανήφων ἀτενίζει τὸν Ἀθανάσιον καὶ εἶτα τὸν ἐναγκαλίζεται)
Ὁ ἄγγελος προστάτης μου φεύγει, θαρρῶ, μ' ἐσένα.

ΑΘΑΝ. (ἐκτείνων πρὸς αὐτὸν ἐν εἴδει εὐλογίας τὰς χεῖρας)
Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ κ' ἡ φώτισις μαζί σου!
(Ἐξέρχεται).

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 2 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1914 νομοθετικοῦ διατάγματος «περὶ διδασκαλείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως» ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν τάδε:

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατανομὴ τῶν ἐν τοῖς διδασκαλείοις διδασκομένων μαθημάτων εἰς τὰς διαφόρους τάξεις αὐτῶν, ἡ ἐξ ἑκάστου μαθήματος διδακτέα ὕλη καὶ αἱ ὧραι τῆς διδασκαλίας ὁρίζονται ὡς ἑξῆς:

.....

Β' ΤΑΞΙΣ.—*Ἑλληνικά.* Νέα Ἑλληνικά. Ἀνάγνωσις ἐκ τῆς Νεοελληνικῆς λογοτεχνίας τοῦ ΙΘ' αἰῶνος *καὶ δοκίμων μεταφράσεων ἀρχαίων ποιητῶν, ἰδίᾳ δραματικῶν.*

.....

Γ' ΤΑΞΙΣ.—*Ἑλληνικά.* Νέα Ἑλληνικά. *Ἀνάγνωσις Νεοελληνικῆς λογοτεχνίας καὶ ξένης* (ἐν μεταφράσει).

.....

Ἡ ὕλη τῶν ἐν τῷ μονοταξίῳ διδασκαλείῳ διδασκομένων μαθημάτων εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν ἀναγραφομένην ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι τοῦ τριταξίου διδασκαλείου.

.....

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1914.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις καὶ ***Γυμνασίοις*** τοῦ Κράτους διδακτέων μαθημάτων κανονίζεται ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1914—1915 ὡς ἑξῆς:

.....

Γ' ΤΑΞΙΣ.—*Ἑλληνικά. Νέα.* Ἀνάγνωσις κατ' οἶκον ἐκλεκτῶν ποιημάτων νεοελληνικῶν καὶ ξένων δ' ἐν δοκίμῳ νεοελληνικῇ μεταφράσει καὶ ἐκλεκτῶν περικοπῶν ἐκ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν μεσαιωνικῆς καὶ νεωτέρας ἐπικῆς ποιήσεως.

.....

Δ' ΤΑΞΙΣ.—*Ἑλληνικά. Νέα.* Ἀνάγνωσις κατ' οἶκον ἐκλεκτῶν δραμάτων νεοελληνικῶν καὶ ξένων δ' ἐν δοκίμῳ νεοελληνικῇ μεταφράσει.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1914.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β

Ὁ Ὑπουργὸς
τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως
Ι. Δ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Digitized by Google